

”Strategia integrată de dezvoltare urbană a Municipiului Dej” 2021-2027

Unitatea administrativ teritorială MUNICIPIUL DEJ

Elaborat de SC Interhub Development SRL

Strategia a fost elaborată în cadrul proiectului “Consolidarea capacității administrative prin adoptarea de instrumente ale planificării strategice pentru buna gestiune financiară a proceselor dezvoltării locale în Municipiul Dej”
Cod SIPOCA 774/MySMIS2014 135879

1.Despre Municipiul Dej

1.1 Istoria Municipiului Dej

1.2 Obiective turistice

1.3 Resurse turistice naturale

1.4 Resurse turistice antropice

1.5 Caracteristicile semnificative ale teritoriului si localităților, repere in evoluția spațială a localității.

1.6 Caracteristicile reliefului

1.7 Rețeaua hidrografica

1.8 Clima

1.9 Caracteristicile geotehnice

1.10 Riscuri naturale

1.11 Relații in teritoriu.

1.12 Optimizarea relațiilor in teritoriu

1.13 Potențial economic

Dej (în germană Desch, în maghiară Dés, Deés) este un municipiu în județul Cluj, Transilvania, România, format din localitățile componente Dej (reședința), Ocna Dejului, Peștera, Pantic și Șomcutu Mic. Se află la 57 km nord-est de municipiul Cluj-Napoca, la confluența dintre râurile Someșul Mare și Someșul Mic.

Referitor la originea și semnificația numelui orașului există mai multe ipoteze. Prima susține că numele orașului provine din slava veche, unde „*desa*” înseamnă loc băltoș, apătoș sau bogat în apă. O ipoteză de dată mai recentă explică numele Dejului din toponimicul geto – dac „*dizos*” care înseamnă zid, dig sau fortificație. Cea de-a treia teorie consideră că numele orașului provine de la numele unei personalități locale, a unui conducător. Denumirea *Dej* ar fi hipocoristicul lui *Desimir* (lb. sârbă=marea dorință), ***Desiaslav*** (în bulgara veche *desiati*=descoperire și *slava*=glorie). Dovada s-ar găsi și în numele localității Desmir/Dezmir (jud. Cluj) preluat de la numele slav *Desimir*.

Municipiul Dej este situat în partea de nord-est a județului Cluj, la 60 km de orașul reședință de județ. Se situează pe locul al treilea ca număr de locuitori, între cele șase orașe, cu același rang administrativ din județ. În componența municipiului intră și localitățile Șomcutu Mic și Pantic.

Orașul se află la confluența Someșului Mic cu Someșul Mare și la încrucișarea unor importante căi de comunicație, atât feroviare cât și rutiere, prin care municipiul se leagă de Cluj- Napoca, Satu Mare și Bistrița.

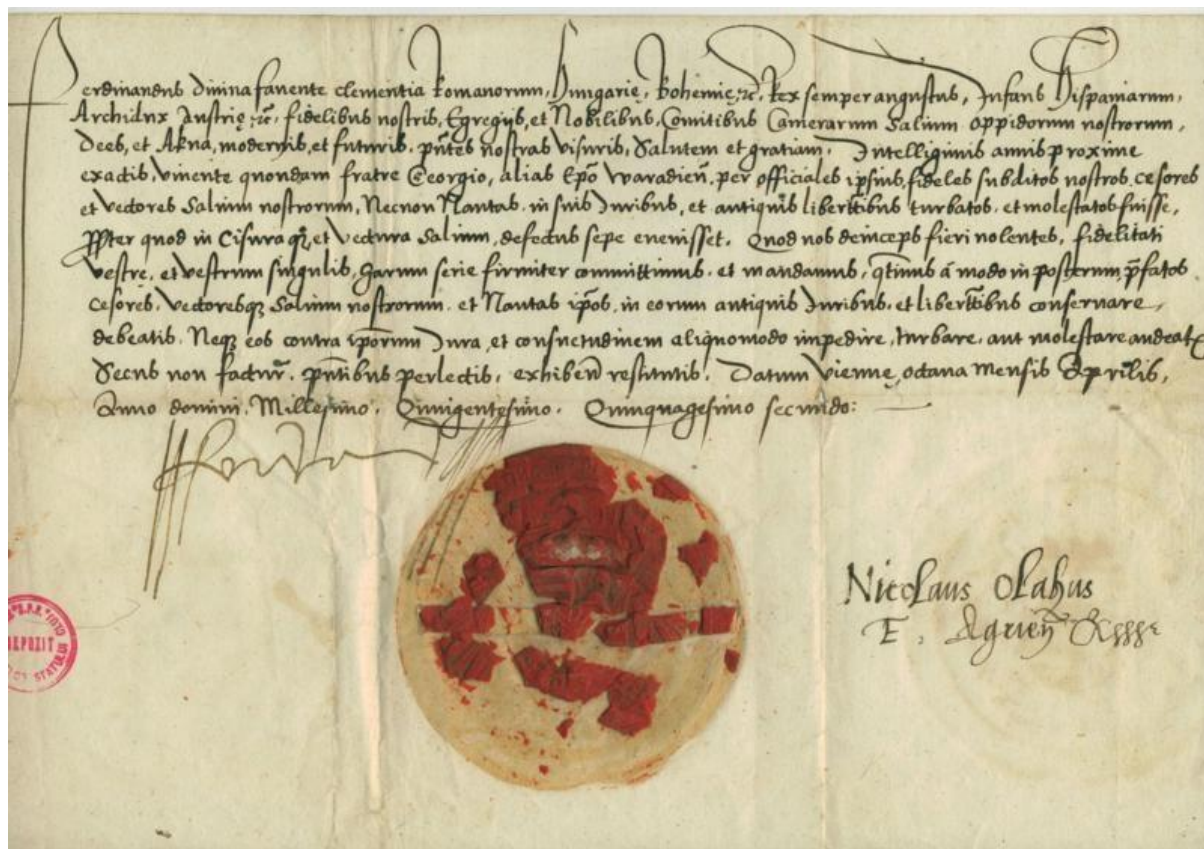
Teritoriul administrativ al municipiului este învecinat la nord cu teritoriul

administrativ al comunelor Cășeu și Vad, la vest cu cel al comunelor Bobâlna și Jichișu de Jos, la sud-vest cu cel al comunei Aluniș, la sud cu cel al comunei Iclod și al comunei Mintiu Gherlei, iar la est cu cel al comunelor Mica și Cuzdrioara.

Municipiul Dej este puternic ancorat în istoria Transilvaniei și a României, prin descoperirile arheologice efectuate în timp, din epoca pietrei până în antichitate, iar apoi până în zilele noastre, traversând evul mediu marcat de numeroase evenimente istorice importante și ilustrate prin monumente arhitecturale cu care orașul se mândrește.

Istoria Municipiului Dej

Prima mențiune documentară care atestă existența orașului datează din anul 1214, când a apărut cu numele de Dees. Cetatea Dejului a fost construită între 1214 și 1235. Orașul a avut de suferit de pe urma invaziei tătare din 1241.

Descoperirile arheologice permit validarea ipotezei continuității vieții în această arie cu mult înaintea ocupației romane. Primele dovezi de locuire în aria actuală a municipiului Dej

datează din epoca paleoliticul târziu, mezolitic și neolitic (6000-3900 î.Ch.), epoca bronzului (2500-1150 î.Ch.), epoca fierului (1150 î.Ch - 100 d.Ch). Viața diferitelor populații în aria actuală a municipiului Dej a fost determinată de condițiile geografice ce au favorizat dezvoltarea rutelor de transport și de resursele locale ce au putut fi exploatate și comercializate în afara comunității. În perioada romană, comunitățile din această arie încep să se dezvolte. Sunt construite cele două cetăți romane: una pe Dealul Florilor, iar cealaltă pe Dealul Huhui din Ocna Dej, flancând așezarea descoperită în chiar centrul orașului. Cetățile, cu rol strategic în apărarea căilor de comunicații (confluența Someșurilor) și respectiv resursele de sare, au fost conectate prin rețeaua de drumuri romane la resursele municipiului Napoca, asigurând totodată susținerea castrelor de la Cășeu și Târlișua.

În zona orașului au fost descoperite fragmente ceramice neolitice în pădurea Bungăr, pe dealul Sfântu Petru și pe dealul Cichegy din Viile Dejului.

Despre o așezare cu adevărat stabilă și bine organizată se poate vorbi la începutul epocii fierului, când se cristalizează civilizația dacică.

În epoca metalelor au avut loc evoluții demografice complexe încheiate cu cristalizarea civilizației dacice. Valea Someșurilor a fost parte integrantă în această evoluție istorică, mărturie fiind descoperirile arheologice dacice. Din această perioadă datează mai multe zone de locuire dacică și o cetate construită pe Dealul Florilor. Fortificația a funcționat din a doua jumătate a secolului al IX-lea î. Hr. până în secolul al VII-lea î. Hr.. Așezările fortificate, precum cea descoperită la Dej, funcționau pe lângă centrele unor șefi de uniuni de triburi dacice. Centrul politico-militar existent aici organiza exploatarea sării și asigura protecția comerțului cu sare pe Valea Someșului.

Descoperirile din epoca romană atestă existența unei așezări romane pe vatra actuală a municipiului Dej, din păcate numele antic al așezării nu se cunoaște.

Au fost descoperite resturile drumului roman și ale podului de peste Someș care făcea legătura între caestrele de pe graniță. Altă descoperire importantă din epoca romană o constituie conducta de aducțiune a apei care se îndreaptă spre zona centrală a orașului; la Pintic a fost descoperită o villa rustica, iar pe dealul Cabdic (Rompăș) s-au găsit întâmplător un altar votiv roman și o monedă romană de aramă. Tot aici se observă urme ale exploatării sării de către romani. În satul Peștera (de lângă Dej) s-au descoperit morminte romane. La Cetan a fost identificat un drum roman și ceramică romană.

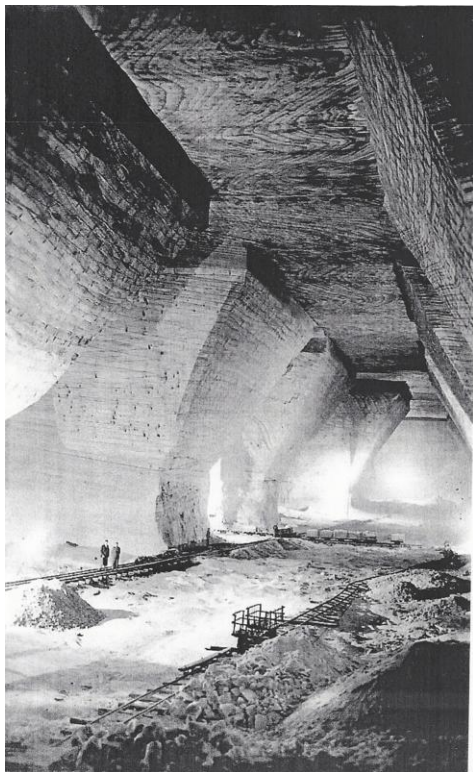
În urma războaielor daco-romane și a creării provinciei Dacia de către împăratul Traian (97-117), teritoriul orașului s-a aflat în interiorul provinciei, dar și în imediata apropiere a limesului roman construit pe râurile Someș. Având în vedere apropierea de cele două caestre de la Cășeu (*SAMVM*) și Gherla (*CONGRI*) precum și zăcămintele de sare, la confluența Someșurilor s-a format o comunitate în perioada Daciei romane, pusă în legătură cu exploatarea și transportul sării.

Din epoca romană datează mai multe descoperiri, printre care: drumul roman care venea de la *Napoca* și se ramifica spre castrele de la Cășeu și Ilișua; pilonii podului roman de peste Someș; conducte romane de aducțiune a apei pe Dealul Sfântu Petru și în albia Văii Salcă; turnuri de observare și apărare pe Dealul Viilor și Dealul Mulatău; brăzdare de plug datate în secolele II-III d. Hr. din Ocna Dej și o *villa rustica* (fermă) descoperită la Pintic, localitate aflată în componența municipiului Dej. În Muzeul Municipal Dej pot fi văzute numeroase artefacte atât din preistorie, cât și din antichitatea daco-romană.

După retragerea armatei și administrației romane, din anii 271-275, în spațiul fostei provincii Dacia a rămas o populație puternic romanizată. Din acea perioadă post-romană, la Dej a fost descoperit un opaiț paleocreștin din bronz, o piesă unică în cadrul descoperirilor paleocreștine din România și chiar din Europa. Opaitul se remarcă prin ornamentația cu simboluri creștine, compusă dintr-o cruce înscrisă într-un chenar romboidal, cu doi butoni laterali. În partea superioară a crucii se află un porumbel cu aripile întinse, simbol al Sfântului

Duh. Această descoperire arată existența unei populații romanizate și creștine pe teritoriul orașului de azi.

Teritoriul actual al orașului și exploatările de sare de aici au făcut parte din voievodatul lui Menumorut. Granița dintre voievodatele lui Gelu și Menumorut era Valea Fizeșului, care se varsă în Someșul Mic. Apărarea drumului sării era asigurată de câteva fortificații, precum: cetățile de la Ocna Dej și Cuzdrioara și punctele întărite de la Uriu și Urișor, localități din apropiere.

După anul 905 a început cucerirea maghiară a acestor formațiuni politice româno-slave. Pentru impulsivitatea vieții economice, regalitatea maghiară a încurajat colonizarea sașilor în Transilvania. În drumul lor spre Sibiu, o parte dintre acești hospites-oaspeți s-au oprit și aici și au întemeiat orașul Dej. Aceștia s-au așezat aici în jurul anilor 1141-1143, iar în scurt timp așezarea a căpătat un caracter urban. Primii *hospites* au ajuns în zona Dejului în anii 1141-1143, fiind locuitori ai Olandei și Flandrei care au pătruns dinspre Satu-Mare. Acești coloniști plecați din cauza inundațiilor mării s-au așezat și aici, întemeind orașul Dej, ca de altfel toate orașele Transilvaniei. Noii veniți au practicat diferite meșteșuguri, exploatarea și comercializarea sării și totodată au adus și implementat relații de producție și tehnici de lucru noi. În scurt timp localitatea a căpătat un aspect urban.

Orașul se dezvoltă de-a lungul timpului ca și centru important de exploatare a sării, dispunând și de un mic port folosit pentru transportul rapid al sării pe râul Someș. Numele așezării a fost menționat pentru prima dată într-un document în limba latină, datat în anul 1214, cu toponimicul *Dees*, ca loc de extragere și îmbarcare a sării. Dejul a existat și s-a dezvoltat cu mult înainte de prima sa atestare documentară. Anul 1214 nu este decât momentul în care se consemnează în scris ceea ce exista de mult timp în realitate.

La 3 km de Dej, la confluența Someșului Mare cu Someșul Mic, se află Salina Ocna Dej. Sarea a început să fie exploatată la Ocna Dej încă din antichitate. Numeroase mărturii scrise prin anii 1239, 1291, 1365, 1465, ne furnizează informații despre modul de organizare a exploatarei sării.

De-a lungul evului mediu orașul a primit mai multe privilegii din partea voievozilor Transilvaniei și a regilor Ungariei. Acestea constau în scutirea de taxe și impozite a locuitorilor din Dej și Ocna Dej, iar scopul era acela de a crește populația în zonă pentru a exploata cât mai multă sare. Unul dintre acestea este actul privilegiat, din anul 1475, care poartă semnătura regelui Matia Corvin, prin care scutește locuitorii lui credincioși din Dej și Ocna Dej de la plata tuturor taxelor și impozitelor.

În secolele XVI-XVII, orașul Dej a fost prins în conflictele politico-militare dintre marile familii nobiliare pentru tronul Principatului Transilvaniei, dar și între conflictul dintre Imperiul Habsburgic și Imperiul Otoman pentru stăpânirea Transilvaniei. Cel mai dramatic eveniment s-a produs după asasinarea domnitorului Mihai Viteazul, între anii 1601-1603, când orașul a fost trecut prin foc și sabie de generalul Basta.

Importanța politică a orașului Dej a crescut la mijlocul sec. XVII, când principii din familia Rákóczi și-au amenajat la Dej curtea princiară (Casa Rakocgiană), demolată în anul 1938.

În secolul al XVIII-lea în orașul Dej se formează o puternică comunitate românească, care, cu ajutorul Guberniului Transilvaniei a primit dreptul să-și construiască cimitir, biserică și școală. Ponderea românilor în cadrul comitatului Solnoc Dăbâca a fost de peste 75%.

În secolul al XIX-lea în Dej și în împrejurimi se formează un puternic centru cultural românesc, animat și unit în jurul Asociațiunii ASTRA și a Băncii Someșana, ambele conduse de dr. Theodor Mihali.

În acest context se formează o elită politică și culturală românească, care prin activitățile culturale desfășurate în satele din județ, au angrenat marea masă a românilor în mișcarea politică națională și de afirmare a conștiinței naționale.

Pe lângă frământările social-politice și militare care au culminat cu Revoluția de la 1848-1849, secolul al XIX-lea a fost pentru orașul Dej o perioadă de profunde transformări edilitare (sunt construite majoritatea clădirilor din centrul istoric) și lucrări de modernizare pentru a îmbunătăți condițiile de viață ale locuitorilor. Dintre aceste realizări amintim: edificarea Prefecturii comitatului (cu un singur etaj în 1830, iar în forma actuală între anii 1896-1897); inaugurarea clădirii Primăriei orașului (azi Cercul Militar, în decembrie 1861); Spitalul „Rudolf” (19 mai 1862); Teatrul (1886); Palatul de Justiție (1894); Biserica Greco-Catolică

(de pe strada Regina Maria, 1896); Cazarma (azi clădirea Bazei 4 Logistică); inaugurarea Liceului „Andrei Mureșanu” (20 decembrie 1900) etc.

În contextul Primului Război Mondial, orașul Dej a devenit un puternic centru unionist prin personalitățile sale: dr. Teodor Mihali (vicepreședinte al Partidului Național Român), dr. Alexandru Vaida Voevod (a citit, în 18 oct. 1918, în Parlament Declarația de independență a națiunii române din Transilvaniei), dr. Ștefan Ciceo Pop (originar din Șigău, dar stabilit la Arad) dar și alți fruntași ai românilor precum frații Boca, Micșa, Mezei și alții.

La Marea Adunarea de la Alba Iulia din partea comitatului Solnoc-Dăbâca au participat 68 de delegați aleși, iar din partea orașului Dej un număr de 11 delegați, care au votat unirea Transilvaniei cu România, la 1 decembrie 1918.

Perioada interbelică a însemnat dezvoltarea orașului pe toate planurile: edilitar, administrativ-politic, economic și cultural. Personalitatea care s-a remarcat a fost primarul dr. Pop Cornel. Din mai 1920, orașul a fost condus de primarul dr. Pop Cornel, care a dat dovadă de bun gospodar, atrăgându-și simpatia tuturor dejenilor. Munca sa cinstită și dezinteresată pentru binele și dezvoltarea orașului a captat încrederea cetățenilor fără deosebire de etnie sau religie. În anul 1925 a înființat muzeul orașului și a donat o serie de obiecte arheologice adunate în timp; a finanțat săpăturile arheologice de la castrul roman de la Cășeu pentru a îmbogăți colecțiile muzeului. A construit și înființat școala din satul românesc Valea Codorului; a amenajat un nou ștrand de agrement în parcul mare; a modernizat arena sportivă și a construit un pavilion de patinaj, în care funcționa la etaj o școală de pictură. A sprijinit moral și financiar apariția, în anul 1926, a singurei monografii a orașului Dej, în limba română; a înființat ziarul „Someșul” (1923); a construit și modernizat uzina de apă și sistemul de alimentare al orașului.

Această dezvoltare și evoluție a fost oprită de cel de-al doilea război mondial. După Dictatul de la Viena, Dejul și județul Someș au făcut parte din teritoriile cedate Ungariei.

În 8 septembrie 1940 autoritățile ungare horthiste au instaurat în Dej un regim dur de dictatură militară. Mulți români au avut de suferit, alții au fost expulzați în România sau nevoiți să se refugieze.

Spre sfârșitul războiului, în primăvara anului 1944, autoritățile ungare au declanșat Holocaustul evreilor din Dej și din județul Someș, fiind închiși 7.800 de evrei, în ghetoul din

Pădurea Bungăr și apoi trimiși la Auschwitz-Birkenau. Au reușit să supraviețuiască lagărelor morții puțin peste 800 de suflete.

Sfârșitul celui de-al doilea război mondial a adus instaurarea regimului comunist. Imediat după falsificarea alegerilor, de către comuniști, din 19 noiembrie 1946, locuitorii din împrejurimile Dejului au declanșat una din primele revolte anticomuniste (Revolta de la Podul Someșului).

Un fost lucrător la Căile Ferate în Dej, Gheorghe Gheorghiu, și-a adăugat numelui propriu numele orașului. Acesta a propus și inițiat, în anii 50, în calitate de lider național al P.M.R., o politică națională de industrializare ce nu a ocolit Dejul. Industrializarea era atunci percepută în principal ca factor al progresului național și de asigurare a independenței țării. Creșterea calității vieții locuitorilor era privit ca un obiectiv subsidiar industrializării, acesta fiind realizat prin construcția de locuințe, unități de învățământ și sanitare, în strânsă corelare cu obiectivele industriale dezvoltate în zonă. Planificarea centralizată a industrializării, a relațiilor comerciale între diferitele întreprinderi și ramuri ale economiei a exclus competiția între întreprinderile aflate în totalitate în proprietatea statului, cu efect asupra calității bunurilor și serviciilor, a calității muncii prestate. În fond, unul din obiectivele industrializării a fost acela al ocupării depline, șomajul fiind mascat, prin lipsa de competitivitate, în locuri de muncă multe, uneori nenecesare și prost plătite.

În acest context, la finele anilor 50, a fost demarată industrializarea orașului Dej, prin înființarea platformei industriale Nord, în care au fost localizate întreprinderile emblematică ale Dejului, Combinatul de Celuloză și Hârtie (CCH), Întreprinderea de Fibre Artificiale (IFA), Fabrica de Mobilă, ș.a. constituind nu doar mândria ci și sursa de venit a locuitorilor. Odată cu edificarea noilor întreprinderi socialiste au fost create locuri de muncă, statul preocupându-se de construcția de locuințe pentru noii lucrători, provenind în mare parte din localitățile rurale vecine. Populația orașului a crescut între anii 1956 și 1992 de la 19,281 la 41.216 locuitori stabili.

Industrializarea din perioada comunistă și-a atins limitele în anul 1981 ca urmare a încetării finanțării externe și a deciziei coordonatorului economic și social (liderul suprem) de a forța plata integrală a datoriei externe, indiferent de costurile sociale induse. Piețele externe au fost parțial pierdute, iar calitatea produselor autohtone nu a putut face față forțelor concurenței pe piață. În acest context s-a demonstrat că creșterea economică nu a fost una

sustenabilă, iar începând din 1990, odată cu trecerea de la economia centralizată, planificată, la economia de piață, în condițiile influențelor externe și interne generate de interesele de eliminare de pe piață și în paralel de preluare, unitățile industriale socialiste și-au contractat brusc activitatea în anii 90, generând șomaj și reducere a salariilor în termeni reali.

Factorii catalizatori ai dezindustrializării unităților de producție socialiste au acționat și la Dej, după anul 1990. Populația stabilă s-a redus cu peste 25% în doar 20 de ani, rata ocupării scăzând până la 40% în anul 2012. Ca o consecință, putem observa că cca. 60% din populația activă, având vârste cuprinse între 15 și 64 de ani nu este angajată. În fapt, peste 11.000 de persoane din Dej sunt inactive.

Descurajarea agriculturii de subzistență prin politicile active ale UE, suprapus dezindustrializării provoacă o presiune socială importantă în Dej, cu impact imediat asupra calității vieții locuitorilor, cu efecte defavorabile pe termen lung, ce se vor manifesta odată cu creșterea vârstei medii a populației, inclusiv a celei active. Nevoia de servicii sociale și medicale va crește, iar capacitatea comunității, în ansamblul său de a le susține va fi limitată. Reducerea populației a determinat un excedent imobiliar rezidențial substanțial, element blocant în dezvoltarea pieței construcțiilor pe sectorul rezidențial.

În perioada comunistă, în orașul Dej au avut loc însemnate transformări economice, sociale și politice: în plan economic a fost construită platforma industrială Nord: Combinatul de celuloză și Hârtie, Fabrica de mobilă, Fabrica de fibre artificiale, Protanul, Triajul CFR; Fabrica de conserve 11 iunie, Fabrica de cărămizi refractare Trasia ș.a.

În anul 2014 orașul Dej a împlinit 800 de ani de la atestarea documentară. Cu ocazia acestei sărbători au fost organizate mai multe manifestări culturale și a fost lansată monografia orașului Dej intitulată: „DEJ. Istorie și legendă”, Ed. Risoprint, 2014 (1050 pag.), autori profesorii Cristina și Constantin Albinetz. tătare din 1241.

Resursele naturale și potențialul economic se reflecta în următoarele domenii: exploatarea de sare gema, tufuri dacitice și de balast, mobila, celuloza și hârtie, producție materiale de construcții (polistiren, fier beton, plase sudate, etc.), produse de panificație; ferme de bovine și ovine, stațiune balneoclimaterică sezonieră de interes județean (Ocna Dejului).

Obiective turistice

Conform Listei monumentelor istorice 2015, elaborat de INSTITUTUL NAȚIONAL AL PATRIMONIULUI, aferent Județului Cluj, pe raza Municipiului Dej sunt identificate o serie de monumente istorice clasificate. Lista a fost publicată în MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA I, Nr. 113 bis/15.II.2016

Nr crt. Conf LMI	Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresa	Datare
259	CJ-I-s-A-07028	Tumuli	municipiul DEJ	"Dealul Bela"	Preistorie
260	CJ-I-s-A-07029	Așezare fortificată cu val de pământ și șanț	municipiul DEJ	"Cziczhegy"	Preistorie
261	CJ-I-s-A-07030	Vestigii ale căilor de comunicație din epoca romană	municipiul DEJ	La V de oraș, în direcția Jibou	Epoca romană
262	CJ-I-m-A-07030.01	Ruine pod roman	municipiul DEJ	La V de oraș, în direcția Jibou	Epoca romană
263	CJ-I-m-A-07030.02	Drum roman	municipiul DEJ	La V de oraș, în direcția Jibou	Epoca romană
264	CJ-I-s-A-07031	Situl arheologic de la Dej, punct "Dealul Rozelor"	municipiul DEJ	"Dealul Rozelor"	Epoca medievală
265	CJ-I-m-A-07031.01	Cetate	municipiul DEJ	"Dealul Rozelor"	Epoca medievală

266	CJ-I-m-A-07031.02	Așezare fortificată	municipiul DEJ	"Dealul Rozelor"	Hallstatt
454	CJ-I-s-A-07126	Așezare fortificată localitatea OCNA DEJULUI	municipiul DEJ	"Huhui"	Preistorie
488	CJ-I-s-A-07143	Villa rustica localitatea PINTIC;	municipiul DEJ	La V de sat	sec. II - III p. Chr.
1101	CJ-II-a-A-07597	Ansamblul urban "Centrul istoric Dej"	municipiul DEJ	Zona delimitată de str. Titulescu, de la nr.16 la nr. 4, pe fundul de parcelă, str. Parcului, frontul vestic către Someș, Casina militara, limita parcelei nordice și estice, aleea pietonală de la nord de Tribunalul Dej, până la pâraul Salca, malul drept al pâraului Salca până la str. Mărășești , str. Mărășești frontul vestic , de la pod până la str. 1 Mai, limita estică și sudică	

				a parcelei, str. Regina Maria nr.12, pâraul Salca, malul drept între str. 1 Mai și Crișan, str. Crișan frontul vestic, între pâraul Salca și str. Gutinului, limita sudică a parcelei din str. Gutinului nr.11, limita dintre parcelele din str. Gutinului nr.12 și 10, limita dintre parcelele din str. Mioriței nr.10 și 12 , str. Mioriței frontul sudic, limita dintre parcelele din str. Mioriței nr.2 si Piața Stefan cel Mare nr.1, fundul de parcelă din Piața Stefan cel mare nr.1 și 2A, limita sudică și vestică a parcelei din	
--	--	--	--	---	--

				str. Înfrățirii nr.1 (sinagoga), Piața Stefan cel Mare frontul vestic , str. Aurel Vlaicu frontul vestic, Piața Lupeni frontul de parcelă de la nr.21 A până la nr.3, limita sudică și vestică a parcelei din Piața Lupeni nr.4, limita sudică a parcelei din str. Traian nr.1, limita dintre parcelele din str. Traian nr. 3 și 5, limita dintre parcelele din str. Traian nr.4 și 6, limita nordică a parcelei din str. Traian nr.4, limita dintre parcelele din str. Iorga nr.4 si 6, frontul sud-estic al Pieței agro- alimentare, limita	
--	--	--	--	--	--

				dintre parcelele din str. Titulescu nr. 7 și 9, str. Titulescu frontul sudic, limita estică, sudică și vestică a parcelei din str. Titulescu nr.17, până la limita vestică a parcelei din str. Titulescu nr.16.	
1102	CJ-II-m-B-07596	Biserica de lemn "Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil"	municipiul DEJ	Str. 1 Mai 12-16, în curtea Spitalului municipal Dej	1829
1103	CJ-II-m-A-07598	Biserica reformată	municipiul DEJ	Piața Bobâlna 6	sec. XV - XVIII
1104	CJ-II-m-B-07599	Casă	municipiul DEJ	Piața Bobâlna 7	sec. XVIII
1105	CJ-II-m-B-20244	Casa Ioan Vaida-Voievod	municipiul DEJ	Piața Bobâlna 11	1907
1106	CJ-II-a-A-07600	Mănăstirea franciscană	municipiul DEJ	Piața Bobâlna 16	sec. XVIII
1107	CJ-II-m-A-07600.01	Biserica romano - catolică "Sf.	municipiul DEJ	Piața Bobâlna 16	sec. XVIII

		Anton din Padova"			
1108	CJ-II-m-A-07600.02	Clastrul mănăstirii	municipiul DEJ	Piața Bobâlna 16	sec. XVIII
1109	CJ-II-m-B-07602	Casă	municipiul DEJ	Str. Mircea cel Bătrân 7	1931
1110	CJ-II-m-B-07603	Sinagogă	municipiul DEJ	Piața Stefan cel Mare 1	sec. XX
1111	CJ-II-m-B-07604	Tribunalul Dej	municipiul DEJ	Str. Titulescu Nicolae 2	sec. XIX-XX
1245	CJ-II-m-B-07726	Biserica romano - catolică	localitatea OCNA DEJULUI	municipiul DEJ	sec. XVIII
1246	CJ-II-m-B-07727	Biserica "Sf. Gheorghe"	localitatea OCNA DEJULUI municipiul DEJ	Str. Salbelor	1776
1258	CJ-II-m-B-07735	Biserica de lemn "Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil"	localitatea PINTIC;	municipiul DEJ 123	1822 - 1825
1785	CJ-IV-m-B-07860	Casa în care s-a întâlnit Avram Iancu cu Gavril Manu	municipiul DEJ	Str. Iancu Avram 13	
1786	CJ-IV-m-B-07862	Casa în care a trăit Mihail Teodor	municipiul DEJ	Str. Mircea cel Bătrân 2	sec. XIX

Biserici

Biserica Reformată, construită în stil gotic, în anii 1453-1536, cu un turn înalt de 72 m. Biserica Reformată-Calvină din Dej este un monument de arhitectură gotică, situat în piața centrală a municipiului Dej. Edificiul a fost construit în stil gotic târziu între anii 1456-1526. În anul 1643 a fost ridicat turnul zvelt, înalt de 71 m. Lăcașul a servit drept model pentru bisericile românești maramureșene din lemn. Codul LMI al monumentului este CJ-II-m-A-07598.

Biserica și mănăstirea franciscană "Sf. Anton de Padova" (romano-catolică), construită în stil baroc în secolul XVIII (în jurul anului 1716).

După întemeierea statului maghiar, cu încetul au fost cucerite și orașele din Ardeal pentru religia romano-catolică, deși la început o parte din unguri au primit religia răsăriteană. Orașul Dej, întemeiat de sași, de la început a profesat aceasta religie și prin preoții misionari

devotați chemării lor, s-a edificat primul clăstru și biserica călugărilor augustinieni. Timpul stabilirii călugărilor augustinieni în acest oraș nu se știe precis, se amintește însă clăstrul și biserica lor în anul 1310.

În anul 1758 se hotărăște dărâmarea acestei biserici, iar în anul 1761 se vede că biserica părăsită amenința cu surpare, căci magistratul în 6 Iulie 1761 aduce hotărârea, ca biserica augustinienilor “după ce e aproape să se surpe și prin urmare e foarte periculoasă, să se încredințeze un zidar care să o demoleze. Demolarea completă a urmat numai în anul 1812, când armeanul Donovâk și-a edificat o prăvălie în locul bisericii amintite. Pietrele însă au rămas împrăștiate până la mijlocul veacului trecut. Călugării augustinieni pe timpul reformației au trecut mulți la religia luterană (Luther încă a fost călugăr augustinian), trecând și biserica și clăstrul în posesia luteranilor între anii 1540-1554, primind aceasta religie întreg orașul. Puțin după aceea orașul împreună cu preoții au primit religia unitară, apoi reformată. În anul 1553, nu mai existau călugări din ordinul augustinienilor, iar regele Ferdinand dăruiește casa călugărilor unui particular, cu condiția că dacă s-ar reîntoarce călugării, atunci să o cedeze.

În timpul cât a stat acest ordin călugăresc în oraș, s-a bucurat de favoruri și privilegii însemnate din partea regilor Ungariei. Au primit pentru ordin o moară pe Valea Salca, un anumit cvartal de sare, bani, pănură etc. Pe lângă ordinul călugăresc al augustinienilor în oraș se mai aflau și preoții seculari romano-catolici din cele mai vechi timpuri, afirmative de pe timpul primului rege maghiar Stefan cel Sfânt. Aceștia serveau într-o capelă în cetatea veche sau Ovar, din a cărei rămășițe a fost construit prin evul mediu turnulețul de azi din parcul de

sus. Afară de aceasta capelă mai erau și altele pe teritoriul orașului: Capela Spiritului Sfânt, Capela Sf. Ioan Botezătorul și Capela Sf. Cătălina. Preoții seculari romano-catolici pe la mijlocul veacului al XIV-lea, au pus baza bisericii gotice de azi, situată pe ridicătura dinspre apus a pieței (azi în posesia reformatilor), care în decursul veacurilor a trecut prin (atâtea restaurări și transformări, încât azi abia peretele de către miază noapte a rămas în starea originală. După anul 1602, când Basta a devastat orașul, toate capelele s-au nimicit, iar biserica augustinienilor ruinată a ajuns în posesia reformatilor, care sub George Rákóczy I-ul au început a câștiga teren tot mai mult până când la sfârșitul veacului al XVII-ea au câștigat întreg orașul pentru biserica reformată.

Între astfel de împrejurări “custodia ardeleană catolică” s-a năzuit din toate puterile ca să refacă stările de mai înainte. În această năzuință se vede că era sprijinită și de unii frunțași catolici ai orașului. În anul 1703 a fost trimis în Dej pentru propagandă călugărul Lamprich, s-

a reîntors însă fără rezultat din cauza tulburărilor ivite cu războiul racoțian. După potolirea războiului a fost trimis la Dej pentru același scop călugărul Conrad Werner, care a reușit să câștige pe mai mulți religiei catolice, printre care pe perceptorul depozitului de sare, Hansch și cămărașul Hann, care-i făcu călugărului o leafa anuală de 200 fl, 12 cubi de grâu, 12 cubi de ovăz și 12 care de fân, din venitul camerei de sare.

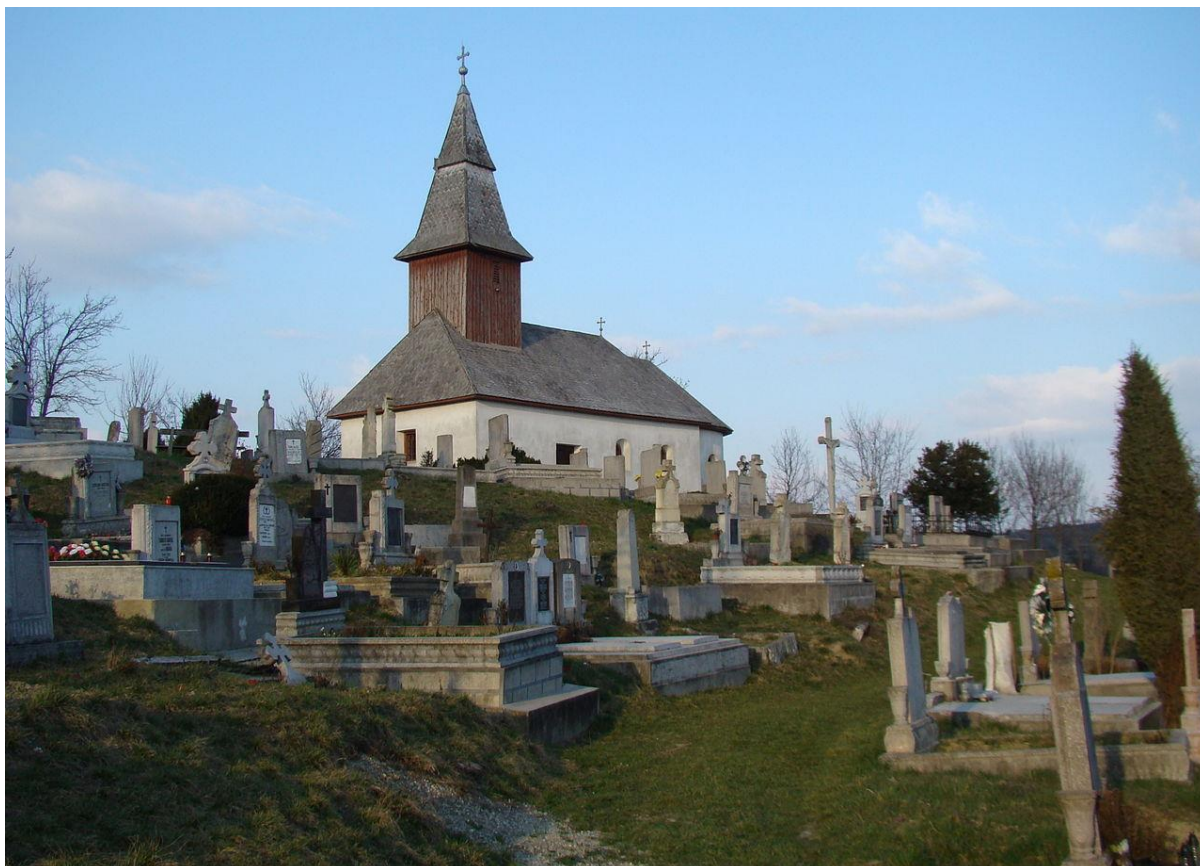
Serviciul divin îl ținea într-o chilie a casei rakocziene. În anul 1712 o familie catolică cu numele Racz, dăruiește pentru ordinul (franciscan) o grădină pe care călugărul Werner edifică în anul 1713 o casă cu 4 chilii pentru călugării din ord. După Werner a urmat un călugăr cu numele Balaș, un orator vestit, care a câștigat mai multe familii pentru religia catolică prin elocința sa. În anii 1715- 17 se edifică și o capelă, care a servit ca loc de închinare pentru romano-catolicii până la edificarea bisericii noi între anii 1726 – 1777.

Romano-catolicii din Dej neavând nici paroh nici biserică parohială se folosesc de biserica ordinului San Franciscan în baza unei învoieli cu ordinul.

Claustrul de azi a fost ridicat pe teritoriul donat de familia Râcz, în anul 1720. Fiindcă reformații puneau toate piedicile posibile ca să zădărnicească edificarea, claustrul numai în anul 1780 a putut fi terminat complet. Călugării au fost ajutați mult de guvernatorul Corniș, căruia singur îi poate mulțumi biserica romano-catolica existentă în orașul nostru. Instalarea ordinului în posesia bisericii și a claustrului s-a făcut în anul 1742, luând parte la aceasta instalare dintre locuitorii români de religie greco-catolica: Petru Iacociu, Toader Câmpean, George Sălîșcan și Ioan Mureșan.

În anul 1766-1777 biserica romano-catolica din Localitate e declarată ca azil unde s-a putut refugia orice făcător de rele.

Biserica Ortodoxă "Sfântul Gheorghe", ridicată în 1776.

Biserica cu hramul "Adormirea Preacuratei"

Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Dej, edificiu situat pe actuala stradă Regina Maria, nr. 4, este un lăcaș de cult în stil baroc, consacrat în anul 1895.

Prima biserică a parohiei “Adormirea Maicii Domnului” – Dej II a fost construită în anul 1799 din lemn și acoperită cu șindrilă. Pe locul fostei bisericuțe s-a zidit actuala biserică între anii 1893 -1895. În anul 1948, după interzicerea Bisericii Române Unite cu Roma, lăcașul a fost trecut de autoritățile comuniste în folosința Bisericii Ortodoxe Române .

Între anii 1989- 1995 biserica a fost extinsă, restaurată capital, consolidată, re-tencuită și pictată. S-au adăugat balcoane sprijinite pe coloane pentru a se mări capacitatea de utilizare. Are forma de navă-patruater este construită din zid și contraforți de beton pe care se sprijină bolta semicirculară și are un singur turn – clopotniță, de altfel ca majoritatea bisericilor din Transilvania. Are două clopote de 500 kg și 280 kg, acționate electric.

Fresca bisericii în stil neobizantin, a fost pictată între anii 1995-1996 de către pictorii Toader Stefan din Șomcuta – Maramureș și Tistul Victor din Bacău, ajutați de Cristian Dosa din Dej. Biserica a fost re-sfințită la data de 27 octombrie 1996 de către IPS Arhiepiscop

Bartolomeu V. Anania înconjurat de un sobor de 35 preoți și diaconi din municipiul Dej și împrejurimi și în prezența a câtorva mii de credincioși.

Câteva elemente legate de profilul actual al parohiei: Parohia are în prezent aprox. 3.000 de credincioși. La biserică activează încă din perioada interbelică un cor mixt pe patru voci. Din 1987 corul este condus de către profesorul și compozitorul Teodor Sechei. Se organizează în biserică concerte de colinzi și concerte pascale, lansări de carte cu tematică religioasă, seri duhovnicești organizate cu sprijinul Ligii Tinerilor Ortodocși Dej, cu invitați de seamă dintre profesorii de teologie de la Facultatea din Cluj- Napoca, părinți duhovnici de la mănăstirile Nicula, Sâmbăta, Lupșa, Cășiel, proiecții de filme religioase, expoziție de pictură religioasă pe sticlă etc.

Biserica "Sfinții Mihail și Gavril,, din Dej

În anul 1873 s-a înființat o parohie ortodoxă, prin trecerea a 60-70 de familii greco-catolice la religia Ortodoxă. Inițial, acești enoriași și-au ținut slujbele religioase într-o casă

particulară , urmând ca în anul 1880 să se zidească o casă de piatră, iar în anul 1888, o mică școală ortodoxă confesională.

Între anii 1900-1902 s-a construit biserica actuală din piatră și cărămidă, pe o grădină situată în Strada Gutinului. Protopopul Teodor Hermann a fost cel care a colectat banii de la enoriași și a încredințat lucrările întreprinzătorilor Feicher Albert și Istvan Wasz. În anul 1902 au fost cumpărate din Budapesta, trei clopote, urmând ca în anul 1917 acestea să fie rechiziționate de armată pentru confecționarea muniției.

În anul 1904, biserica a fost înzestrată cu un iconostas confecționat de Ioan Mășcășan din Nima și Ioan Roth, în colaborare cu o firmă din Budapesta, care a făcut sculptura. Icoanele de pe iconostas au fost pictate în anul 1905 de Szatmary Janos, iar ușile diaconești și împărățești, de către Francisc Stuhelo din Cluj, în anul 1926.

Noul lăcaș de cult ortodox a fost binecuvântat pe 29 octombrie 1905, de către protopopul Teodor Hermann, iar sfințirea bisericii cu hramul Sfinții arhangheli Mihail și Gavril s-a săvârșit la 25 septembrie 1927, de către episcopul Nicolae Ivan.

De-a lungul timpului, biserica a fost de mai multe ori restaurată, iar extinderea ei s-a realizat între anii 1990 - 1993. În toamna anului 1994 au început lucrările de înfrumusețare interioară de către pictorii Victor Tistu, Nicolae Andonaș din Bacău și Stefan Teodor din Șomcuța Mare, ajutați de Cristian Doșa din Dej. Sfințirea bisericii extinse și restaurate a avut loc la 24 septembrie 1995.

Biserica de lemn "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril", „Sfinții doctori fără de arginți Cosma și Damian

Adusă în anul 1996 în curtea spitalului municipal Dej, biserica a primit un nou hram: „Sfinții doctori fără de arginți Cosma și Damian”. De fapt era biserica de lemn cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Bonț, construită în anii 1829-1831 și scoasă din folosirea cultică după ridicarea bisericii de zid în 1984. A fost re-pictată în perioada 2000-2001 de pictorul Vasile Nițescu din București. Biserica este monument istoric: CJ-II-m-B-07596, de dimensiuni medii, ce și-a păstrat în mare măsură forma constructivă în urma mutării de la Bonț la Dej. Sub aspectul planimetriei, biserica este împărțită în pronaos, naos și absida altarului. Absida are forma poligonală cu opt laturi. Intrarea în biserică se face pe latura de vest printr-un pridvor ce acoperă tot peretele vestic. Deasupra pronaosului este un turn scund, cu fereastră, acoperit cilindric. La interior, pronaosul este separat de naos prin intermediul unui perete ce are deschizături. Partea superioară a acestui perete se sprijină pe baluștri. Naosul are o boltă semicilindrică. Biserica a fost salvată prin mutarea ei în curtea spitalului din Dej.

Sinagoga Evreiască

Despre primul evreu locuitor în Dej se amintește pe la sfârșitului veacului al XVIII-lea sub numele “Sido-Lazar” (Lazar Evreul), care ținea în arendă prăvălia de sub primăria veche. În prima jumătate a veacului trecut cei mai multi evrei s-au stabilit în Urișor, de unde peste zi veneau în oraș sa facă comerț, iar peste noapte, fiindcă în oraș nu li se permitea stabilirea, se întorceau acasă.

Din Urișor și din părțile limitrofe ale orașului, au început să se mute în oraș pe la mijlocul secolului trecut (sec. al XVIII-lea). În anul 1860 își edifica biserica pe strada Codrului și își cuprind un cimitir pe Dealul Cocoșului. În anul 1853, rabinul din Urișor, Mendel Paneth, se mută în Dej unde servește până în anul 1885. A scris în 10 volume explicații din Talmud sub titlul Mayle Zedek (Cărarea Dreptății) și Sare Zedek (Poarta Dreptății).

Construirea Sinagogii a început în anul 1907 sub conducerea meșterului Ioan Sziki și a fost inaugurată în anul 1909 de sărbătoarea Pesach. Sinagoga a fost construită din fondurile

personale ale enoriașilor, 18 la număr. Este una din cele mai frumoase sinagogi din Transilvania. Biserica poate găzdui un număr de 900 de enoriași.

Un rol mai însemnat în viața evreilor din acest oraș l-au avut: Samoilă Weinberger, ales de repetate ori ca președinte al Comunității Israelite; d-na Weinberger Samoilă, care ca președintă a Societății Femeilor Israelite sta în fruntea tuturor acțiunilor culturale și de caritate publică a evreilor dejeni; Iacob Rosen Zweig, fost președinte al Comunității Israelite; dr. Andrei Agai, avocat cu deosebită autoritate între evrei. Comunitatea evreiască dejeana însumează 31 de persoane.

Monumentul Eroilor Deportați

Amplasat în Piața Ștefan cel Mare, în apropierea Sinagogii, Monumentul Eroilor Deportați a fost dezvelit în 1947 în memoria celor peste 7.000 de evrei deportați din zona Dejului spre lagărele naziste ale morții. Grupul statuar din bronz reprezintă: un bărbat, două femei, din care una poartă în brațe un copil, iar în spatele adulților se află încă un copil. Pe placa comemorativă scrie, în limbile română și ebraică: "În memoria populației evreiești deportată de fasciști și exterminată în cuptoarele de la Auschwitz, în anul 1944". Monumentul a fost realizat de sculptorul Yzsak Márton, din Tg. Mureș.

Palatul justiției, construit la sfârșitul secolului al XIX-lea

Alte zone

Clădirea fostei Primării

La sfârșitul secolului al XVII-lea, primăria orașului era situată în mijlocul pieței centrale: o căsuță acoperită cu paie și o grădină înconjurată de un gard viu de măceși. Așadar, un edificiu neînsemnat din punct de vedere arhitectural. În anul 1763 clădirea a fost demolată, în locul acesteia fiind ridicată una nouă, dar, după evenimentele din 1848–1849, nici această clădire nu a mai corespuns necesităților curente și a fost demolată, conform datelor furnizate de directorul Muzeului Municipal Dej, Constantin Albinetz. Piatra de fundație a noii primării a fost așezată în 9 iunie 1860, iar la sfârșitul anului 1861, noul edificiu a fost finalizat.

La vremea respectivă, clădirea primăriei era una dintre cele mai frumoase din oraș. Pe frontispiciu se aflau un ceas și stema orașului, realizată de sculptorul Gradinick din Cluj, prusac de origine. La parter, clădirea avea spații pentru prăvălii și birouri, iar la etaj se aflau birourile

primarului și ale personalului administrativ, precum și sala festivă, unde se aflau în perioada interbelică tablourile în ulei ale Maiestăților Sale, Regele Ferdinand I al României și Regina Maria, dar și al eroului Avram Iancu, al primarului T. Roth Pal (care a condus orașul între 1871-1893) și al preotului reformat Samuil Kovács, toți cu merite deosebite în istoria comunității. Preotul a finanțat grădinița de copii și a donat orașului Casa Kovács, de pe Strada Parcului. Din banii obținuți din închirierea casei se împărțeau ajutoare săracilor în perioada interbelică sau erau ajutați tinerii pentru a învăța o meserie.

La parterul primăriei, într-o cameră spațioasă, se afla arhiva orașului, una dintre cele mai bine amenajate din orașele Transilvaniei, cu documente vechi, începând din anul 1236, aranjate științific de istoricul Carol Torma.

În alte camere, primarul Cornel Pop a înființat muzeul orășenesc, unde se păstrau obiecte istorice deosebite, precum doba cea mare a orașului, folosită în timpurile vechi pentru diferite semnale, arme vechi, monede, diferite inscripții, tablouri și fotografii, documente vechi, etc.

În birourile 19 și 20 își desfășurau activitatea medicii orașului, iar în biroul 21 și pe un hol se afla la început Muzeul Orașului, care a fost printre primele 20 de muzee existente în Transilvania în perioada 1919-1929. Biroul 22 era destinat pompierilor, care mai dețineau și o magazie în curtea primăriei unde își aveau instrumentarul specific.

După reorganizarea administrativă din 1968, când s-a desființat Raionul Dej, cu sediul în clădirea fostei Prefecturi aici au fost mutate birourile primăriei.

Între anii 1968-1974 în clădirea fostei prefecturi și-a desfășurat activitatea, la parter, și Muzeul municipal Dej. În anul 1974, în urma unei decizii controversate care nu a ținut seama de evoluția și necesitatea unei instituții muzeale moderne pentru viața cultural-științifică a municipiului Dej, muzeul a fost mutat într-un alt spațiu, la parterul Mănăstirii franciscane. Transferul activității muzeistice în incinta Bisericii romano-catolice se pare că a fost o măsură total neinspirată, într-o epocă în care se construiau edificii culturale în toată România, municipiul Dej fiind totalmente refractar la astfel de investiții.

Din anul 1974 și până în prezent în clădirea fostei primării își desfășoară activitatea Cercul Militar, actuala primărie păstrând încă și astăzi ceva din fastul de altădată a Prefecturii Județului Someș. (sursa: ww.dejulmeu.ro - autor Ioana Jeler).

Statuia "Lupa Capitolina", simbolul latinității poporului român.

Este o copie după celebra statuie din Capitoliul din Roma, simbol al capitalei Imperiului Roman și al popoarelor de origine latină, implicit al originii latine a poporului român. A fost realizată de sculptorul V. Prună și dezvelită în 17 septembrie 2004, cu ocazia celei de-a 100 Adunări Generale a Astrei. Lucrarea a fost donată de dr. Traian Gh. Dascăl, cetățean de onoare al municipiului Dej.

Obeliscul (Monumentul) Eroilor.

Monumentul Marii Uniri

Este un grup statuar realizat din bronz, fiind executat de sculptorul originar din Cluj, Alexandru Lupu. Este situat în Piața Bobâlna, înfățișând trei dintre corifeii Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918: dr. Teodor Mihali, dr. Alexandru Vaida-Voevod, dr. Stefan Cicio-Pop. A devenit unul dintre simbolurile heraldice ale stemei actuale ale municipiului Dej, fiind inaugurat la 30 noiembrie 1995.

Monumentul – Leu

Este situat pe strada Țibleșului de pe Dealul Cocoșului. Pe un soclu din piatră se află un leu rănit sculptat în piatră, reprezentat cu capul culcat pe labele din față. A fost dezvelit la

2 iulie 1889 în memoria celor căzuți în timpul bătăliei din 24 noiembrie 1848, dusă pe teritoriul orașului, în timpul revoluției pașoptiste.

Casa memorială Teodor Mihály.

Casa memorială Alexandru Vaida Voievod.

Personalități marcante

Ferenc Pápai Páriz (1649-1716), medic, profesor și scriitor. Autor al lucrării Pax Corporis (Pacea Trupului) și al unui dicționar latino-maghiar.

Géza Teleki (1843-1913), politician, ministru de interne al Ungariei

József Kádár (1851-1939) - profesor și istoric, autor al monografiei Comitatului Solnoc-Dăbâca, apărută în șapte volume (1900-1905).

Theodor Mihali (1855-1934) - doctor în drept (1883). Avocat la Baroul de avocatură din Dej. Înființează Institutul de Credit și Economii "Someșana". Director al Despărțământului Astrei și membru marcant al conducerii Partidului Național Român.

Ștefan Cicio-Pop (1865-1934) - doctor în drept (1889) și avocat la Arad. Fruntaș al Partidului Național Român. Apărător al memorandiștilor în procesul de la Cluj (mai 1894). Participă la pregătirea și desfășurarea Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918. Semnează Rezoluția de Unire a Transilvaniei cu România. Răspunde de Resortul Apărării în Consiliul Dirigent. Senator și Președinte al Parlamentului, Copreședinte al Uniunii Parlamentare de la Haga și al Uniunii Statelor Balcanice.

Alexandru Vaida-Voevod (1872-1950) - doctor în medicină și membru al Comitetului Executiv al Partidului Național Român din 1897. Deputat în Parlamentul de la Budapesta. Participă la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918. Conduce Resortul Justiției și pe cel al Afacerilor Externe din Consiliul Dirigent, Președinte al Camerei Deputaților (1918). A participat la Conferința de Pace de la Paris. A fost prim-ministru (1919, 1932, 1933).

Guilelm Șorban (1872-1923) jurist și compozitor, a trăit la Dej între anii 1900-1923. A fost primul subprefect român al județului Solnoc-Dăbâca și apoi prefect. Autor a peste 100 de lucrări corale și vocal-instrumentale, unele pe versurile unor poeți clasici români.

Liviu Micșa (1875-?) - din 1900 este avocat în Dej, secretar, apoi președinte al P.N.R., din comitatul Solnoc-Dăbâca. Participă ca delegat al orașului Dej, la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918. Prefect al Comitatului; senator în Parlamentul României întregite.

Victor Motogna (1885-1948), pedagog și om politic

Aurel Pavel Bănuț (1887-1970) - în 1902 a înființat la Budapesta revista "Luceafărul". Prefect al județului Someș (1931-1932). A sprijinit activitatea ASTREI. Înființează la Dej o școală țărănească (1931).

George Mânzat (1888-1958). Profesor și senator de Someș în Parlament (1931-1932). A redactat ziarul "Someșul". Președinte al Departamentului Dej al ASTREI. A publicat monografia orașului Dej.

Cornel Pop (1889-1953) - în 1919 este notar și apoi primpretor al comitatului Solnoc-Dăbâca. Secretar și viceprefect al județului Someș, apoi primar al orașului.

Victor Chereșteșiu (1895-1971), istoric, profesor la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj. Doctor în filosofie la Universitatea din Viena. Director al Institutului de Istorie din București, director adjunct al Institutului de Istorie și Arheologie Cluj.

Alexandru Sencovici (1902-1995), om politic comunist, ministru

Ion Cupșa (1912-1984), general, istoric și scriitor

Raoul Șorban (1912-2006), critic de artă, pictor, scriitor, eseist și memorialist român.

Alexandru Nicula (1913-2015), preot greco-catolic, prelat papal, fost protopop unit al Clujului, deținut politic, unul din liderii rezistenței greco-catolice din România.

Randolph Lewis Braham (1922-2018), istoric, supraviețuitor al Holocaustului

Ana Novac (1922-2010), scriitoare, supraviețuitoare a Lagărului de la Auschwitz

Din satele componente

Băile Ocna Dejului din apropiere.

Biserica Romano-Catolică din secolul al XVIII-lea din satul Ocna Dejului

Biserica "Sfântul Gheorghe" (1776), de pe strada Salbelor din satul Ocna Dejului

Biserica de lemn cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” (1822-1825), cu picturi interioare din 1827, din satul Pintic

Muzee.

Muzeul Municipal

Deoarece în municipiul Dej nu a existat o dezvoltare organică și continuă a patrimoniului muzeistic nu s-a pus problema desprinderii unor secții ale muzeului care să devină la rândul lor muzee de sine stătătoare. Din această cauză Muzeul Municipal Dej este un muzeu mixt care are în patrimoniu obiecte care aparțin mai multor domenii de cercetare.

COLECȚIA DE ARTĂ PLASTICĂ ȘI DECORATIVĂ

Colecția cuprinde picturi și sculpturi realizate de studenții Institutului de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, ele fiind donate muzeului în anul 1971, prin grija prof. univ. dr. Raoul Șorban.

COLECȚIA DE ARHEOLOGIE

Aceasta cuprinde descoperiri arheologice realizate pe teritoriul municipiului Dej, dar și în împrejurimile orașului. Piese descoperite pot fi clasificate în funcție de epoca cărora aparțin după cum urmează:

Preistorie. Din această perioadă au fost descoperite și se află în muzeu mai multe piese litice (lame din silex, topoare din piatră cioplită sau șlefuită, dălți și răzuitoare din piatră, brăzdare de plug, greutăți din piatră, mojar și piuliță din piatră), fragmente de vase ceramice, greutăți din ceramică și alte ustensile din os sau corn. O categorie aparte o constituie resturile fosile ale unor mamuți : defense, molari și oase.

Epoca bronzului este bine reprezentată în colecția muzeului și are în inventar diferite piese de bronz: topoare de diferite tipuri și mărimi, seceri, lame de cuțit, brățări simple sau spiralate, inele, verigi, vârfuri de lance, piese de harnașament și chiar material brut neprelucrat (cocă de bronz). Alte descoperiri din epoca bronzului costau din fragmente de vase din ceramică și greutăți din ceramică pentru războiul de țesut.

Perioada clasică (daco-romană) – din această perioadă se păstrează în muzeu vase ceramice, urne funerare, obiecte și unelte din fier. Cele mai multe piese le reprezintă inscripțiile romane (altare votive sau funerare), fragmente arhitectonice, tuburi ceramice de aducțiunea apei, fragmente ceramice, opaițe, arme, monezi și alte obiecte. Toate aceste piese au fost descoperite în castrul roman de Cășeiu – SAMUM, aflat la 6 Km de Dej.

COLECȚIA NUMISMATICĂ.

O secțiune bine reprezentată în cadrul muzeului o reprezintă colecția numismatică care numără peste 2.000 de monezi, din perioade diferite (secolele XIV- XX). O descoperire aparte, aflată în muzeu, o reprezintă tezaurul monetar descoperit întâmplător la Nireș (în apropierea Dejului), format din 30 de monezi de argint.

COLECȚIA DE ARTĂ POPULARĂ ȘI ETNOGRAFIE.

Este compusă din costume populare vechi autentice de pe Valea Someșurilor, obiecte casnice, unelte și alte ustensile folosite în gospodăria țărănească la preparatul hranei, la țesut, tors cânepă, in și lână. O categorie impresionantă o reprezintă vasele vechi din ceramică lucrate

la roată și pictate. Acestea au forme și decor variat în funcție de utilitatea lor în casele țăranilor de pe Valea Someșului.

Muzeul Militar

Muzeul Militar este o instituție de cult a garnizoanei Dej înființat în anul 1919 în clădirea din parcul central al orașului, iar în locația actuală funcționează din anul 1972.

Este destinat desfășurării activităților cultural-educative, de protocol, științifice, sportive, de turism și agrement pentru personalul din unitatea garnizoanei și membrilor familiilor acestuia. Participă activ la toate manifestările de profil din municipiul împreună cu celelalte instituții de cultura aparținând societății civile.

Dispune de o bază materială adecvată, incluzând, pe lângă dotările necesare și un muzeu militar înființat în 1996 ca filială a Muzeului Militar Național. Muzeul dispune de o expoziție permanentă incluzând obiecte specifice militare din patrimoniu național în proporție de 90% originale: armament, drapele de luptă, medalii, ordine, elemente de luptă, foto-exponate, brevete, obiecte aparținând unor personalități militare.

Muzeul este vizitat anual de sute de persoane, grupări organizate din țară și străinătate, delegații oficiale. Momentan Muzeul este închis.

Cercul Militar Dej a participat cu rezultate notabile la manifestările organizate la nivel național, festival de teatru, muzica ușoară, umor cazon.

Muzeul locomotivelor Dej-Triaj

Înființat în anul 1992, muzeul situat pe strada Triajului deține 25 exponate - locomotive cu abur, electrice și vagoane. Statutul de Centru Muzeal al Locomotivelor din Dej la dobândit în data de 29 octombrie 2018. Toate exponatele se află în Depoul Dej, la 60 de km de Cluj. Cel mai vechi exponat este locomotiva cu abur cu cremalieră, fabricată în Austria în anul 1908. Tot aici se află expusă și cea mai puternică locomotivă cu abur construită în România, 151002, exemplar unicat în țară. Mare parte a exponatelor au fost recondiționate și revopsite în culorile lor inițiale. Muzeul este organizat în aer liber, iar intrarea este gratuită.

Prima piesă, adusă în 1992 și recondiționată, este locomotiva 150.105, construită în 1955, care face parte dintr-un lot de 282 de locomotive fabricate integral în România de către Uzinele Reșița și Uzinele Malaxa (devenite ulterior Uzinele 23 August) între anii 1946 și 1960. Cântărind 170 de tone și cu o viteză de 80 km/h, a fost folosită pentru remorcarea trenurilor de marfă. La vremea ei era foarte puternică, având în vedere că locomotivele de marfă nu circulau cu mai mult de 50 de km/h. Locomotivele din acest tip au fost ultimele cu abur fabricate în țara noastră. Producția lor a fost sistată în anii 1959 – 1960 ca urmare a venirii locomotivelor Diesel și electrice.

Printre locomotivele și vagoanele a căror valoare se ridică la câteva sute de mii de euro fiecare, se numără locomotiva din seria DR-52 fabricată în 1945 la Uzinele Skoda, din ordinul lui Hitler, și folosită și de armata germană în cel de-al Doilea Război Mondial. În timpul celui de-al doilea război mondial, România a achiziționat din Germania 100 de locomotive din seria germană 52 care au primit numerele de circulație 150.1001 - 150.1100. În plus față de aceste locomotive, la retragerea trupelor germane în 1944 au rămas în țară 23 locomotive DR 52, două locomotive DR 42, precum și 4 locomotive DR 44. O parte din aceste locomotive au circulat până în 1980, fiind utilizate la remorcarea trenurilor de marfă.

O altă piesă de rezistență a muzeului este o locomotivă Diesel unicat de 4.400 de cai putere, fabricată în Elveția, care în anul 1938 era cea mai puternică din Europa.

Cele mai “bătrâne” expozate datează din anul 1908: o locomotivă electrică cu acumulatori fabricată la Berlin și o alta cu aburi, creată la Viena.

Locomotiva cu abur 40.007D, construită de către Wiener Lokomotivfabriks AG, Floridsdorf (Viena), a circulat în perioada 1908 - 1978 pe un tronson cu cremalieră (șină dințată) în secția Sub cetate - Hațeg - Bouțari – Caransebeș. Locomotiva este prevăzută cu două mecanisme motoare independente, unul pentru roțile motoare și celălalt pentru roata dințată care intră în angrenare cu cremaliera, necesară pe tronsonul cu cremalieră. Locomotiva avea o viteză maximă de 40 km pe oră.

Un alt exponat care datează din anul 1908 este un vagon de 120 CP, construit în Germania și destinat transportului de zgură.

La Dej se află și locomotiva 230299 care a apărut în bine-cunoscută peliculă a regizorului Radu Mihăileanu, “Trenul Vieții”. Locomotiva a fost construită în 1937 la celebrele

Uzine Malaxa și scoate un sunet special, deoarece are un fluier făcut dintr-un proiectil de tun. În anii 1990 a fost folosită deseori la remorcarea unor trenuri de agrement.

În 1994, în același muzeu a fost adusă și restaurată locomotiva cu abur 151.002, care face parte dintr-o serie de doar două unități, prototipuri, construite de Uzinele Malaxa în anii 1939 și 1941. Aceste locomotive erau cele mai puternice locomotive cu abur construite în România, având o putere de 2600 CP, putând remorca peste 3000 de tone. Locomotiva 151.001 a fost expusă și la expoziția de la Milano din anul 1940, unde a fost apreciată de specialiști. În anul 1945, URSS a capturat-o în contul datoriilor de război, explodând câțiva ani mai târziu în Harkov. Locomotiva 150.002 a fost în circulație până în anul 1971, fiind apoi conservată în Remiza Războieni înainte să fie adusă la Dej. Angajații de la Dej au denumit-o Mariana.

Cele mai rapide locomotive cu abur din dotarea CFR au fost cele Pacific achiziționate începând cu anul 1913 de la J.A. Maffei Munchen. La Dej se află din 1998 locomotiva 231.050. Locomotivele Pacific au fost utilizate în remorcarea trenurilor rapide și exprese până în 1974.

La Muzeul de Locomotive de la Dej a garat, în 2013, și prima locomotivă electrică fabricată pentru Căile Ferate Române, în 1973, într-o uzină din fosta Iugoslavie. Mașinăria are o putere de 3400 kW, poate să ajungă la 120 km/h și este perfect funcțională. Acest tip de locomotivă a fost utilizată la tractarea trenurilor de marfă și călători de dimensiuni mai reduse. Toate locomotivele și vagoanele din muzeu sunt în stare bună de funcționare, recondiționarea lor a durat chiar și un an de zile. Majoritatea exponatelor pot fi văzute de sus, de pe o pasarelă ce traversează depoul Dej-Triaj.

Resurse turistice naturale în Dej și împrejurimi

Parcul Național Cheile Turzii

Cheile Turzii reprezintă o rezervație naturală protejată, de-a lungul Văii Hășdate. Se află la 90 de km de Dej și 6 km de Turda și se întinde pe o lungime de 3.5 km, ocupând o suprafață de 324 de hectare. Cheile Turzii oferă un peisaj carstic de o rară sălbăcie, cu stânci înalte și abrupte, creste ascuțite, turnuri de piatră, vâlcele pietroase, grohotișuri, arcade etc. Conține peste 1.000 de specii de plante și animale protejate - unele reprezentând elemente rare, ca usturoiul sălbatic, acvila de stâncă, șogârțul de baltă, tisa, scorușul, garofița albă, fluturașul de stâncă.

Datorită importanței științifice și a frumuseților sălbatice, Cheile Turzii au dobândit, la nivel național, încă din 1938, statutul de rezervație naturală, mai apoi fiind inclusă în listele U.N.E.S.C.O. printre cele mai de seamă monumente ale naturii.

Someșul

Valea Someșului reprezintă limita dintre Câmpia deluroasă a Transilvaniei (bogată regiune agricolă) și Podișul Someșan care reprezintă partea de Nord a Depresiunii Transilvaniei, fiind delimitat spre exterior de un șir de măguri cristaline, dar și cu zone joase precum Țara Lăpușului.

Denumirea râului Someș vine din cuvântul dac Samus, printre semnificațiile găsite de istorici se numără adjectivele „agitat“, „învolburat“, „amestecat“. Râul a stat la baza dezvoltării a numeroase așezări din Ardeal, mai ales că până la începutul secolului trecut din apele Someșului Mare se scotea aur prin spălarea nisipului. Potrivit istoricilor, multe zone din Transilvania au fost populate datorită goanei după aur a strămoșilor noștri.

În Evul Mediu, Someșul a cunoscut, alături de alte râuri din Transilvania, un trafic destul de aglomerat, când pe râu în jos pluteau diferite ambarcațiuni, încărcate cu tot felul de mărfuri, în special sare, transportul pe apă fiind unul extrem de ieftin și relativ mai sigur decât cel pe uscat.

În perioada interbelică, numele Someș l-a purtat un județ aflat în Transilvaniei, care se întindea pe o suprafață de 3.965 km². Județul avea 2 orașe – Dej (care era și capitala) și Gherla, plus 261 de sate. La data de 1 iulie 1937 cifra probabilă a populației județului Someș a fost de 236.393 locuitori. Acesta avea un pronunțat caracter agricol. O industrie cu caracter mai ales alimentar a înflorit în jurul Dejului și Becleanului. Au existat intense exploatări de sare și de aur, proprietăți ale Statului. Centrele comerciale erau la Dej, Gherla și Beclean. În prezent Someșul este al cincilea râu ca mărime și debit din România . Are o lungime de peste 465 km, dintre care 376 km sunt pe teritoriul României.

Bazinul hidrografic al Someșului se formează prin unirea Someșului Mare, care izvorăște din Munții Rodnei, curge spre sud-vest și se varsă în Tisa , pe teritoriul Ungariei și

Someșul Mic (format prin confluența Someșului Rece cu Someșul Cald) având izvorul în Munții Apuseni. Cele două Someșuri se unesc pe teritoriul comunei Mica, la circa 4 km în amonte de Municipiul Dej. La aproximativ 1,2 km de confluența celor două râuri, a fost ridicat un baraj de tip deversor, formându-se astfel lacul Mica în lungime de aproximativ 3 km. Râul Someș drenează un bazin hidrografic de 15740 km², cuprinzând 403 cursuri de apă cu o lungime totală de 5528 km, adică 7% din lungimea totală pe țară. Afluenții cu aport hidrologic semnificativ sunt: Șieu, Someșul Mic, Almaș, Lăpuș. Pentru prevenirea inundațiilor, râul Someș este îndiguit în cursul inferior.

În perioada 12-19 mai 1970, din cauza ploilor abundente, râul Someș la Dej a înregistrat un debit de 2300 m³/s, în comparație cu debitul mediu multianual de 75,2 m³/s, iar creșterea nivelului apei a ajuns la 4,80 m față de normal acestea ducând la inundații catastrofale. După acest eveniment au fost efectuate o serie de lucrări de protecție împotriva inundațiilor în lungul Someșului. Pe raza municipiului Dej au fost ridicate diguri corespunzătoare ,iar partea de vărsare a Văii Salcă, care străbătea partea centrală a orașului, ia fost modificat cursul și s-au realizat lucrări de îndiguire a văii cu zid înalt din beton pentru a se evita inundarea orașului prin refularea apei din Someș, în momentul când nivelul râului crește.

Resurse turistice antropice în Dej și împrejurimi

Parcul balnear Toroc

Parcul balnear Toroc are o suprafață totală de 40.000 de metri pătrați și a fost inaugurat oficial în data de 15 mai 2010, fiind de atunci principala atracție a orașului pe timp de vară și nu numai. Cuprinde terenuri sportive (tenis, fotbal), bazine pentru copii, bazin acoperit și bazine cu apă sărată.

Parcul balnear Toroc vă oferă o alternativă avantajoasă din punct de vedere economic la petrecerea unui concediu sau a unui week-end în condiții optime. Situat în municipiul Dej într-o zonă cu un peisaj deosebit de atrăgător, parcul dispune de:

- lac cu apă sărată în suprafață de 1600 mp;
- bazin cu apă sărată în suprafață de 113 mp;
- bazin pentru adulți, cu o suprafață de 700 mp;
- bazin pentru copii cu o suprafață de 96 mp;
- un bazin de descărcare tobogane cu suprafața de 165 mp;
- tobogane și o plajă substanțial extinsă, dotată cu umbreluțe și șezlonguri;
- plajă de iarbă;
- locuri de joacă pentru copii;
- piscine interioare pentru adulți și copii funcționale tot timpul anului;
- căzi de hidromasaj cu apă sărată încălzită;
- saună umedă cu cromoterapie;
- parcare auto;
- teren de tenis;
- teren acoperit de fotbal cu gazon artificial;
- terasă - restaurant cu bar și diferite sortimente de mâncăruri și băuturi;
- garderobă, vestiare și dulap de valori.

Adresa: Dej, strada Albăstrelelor, nr. 3

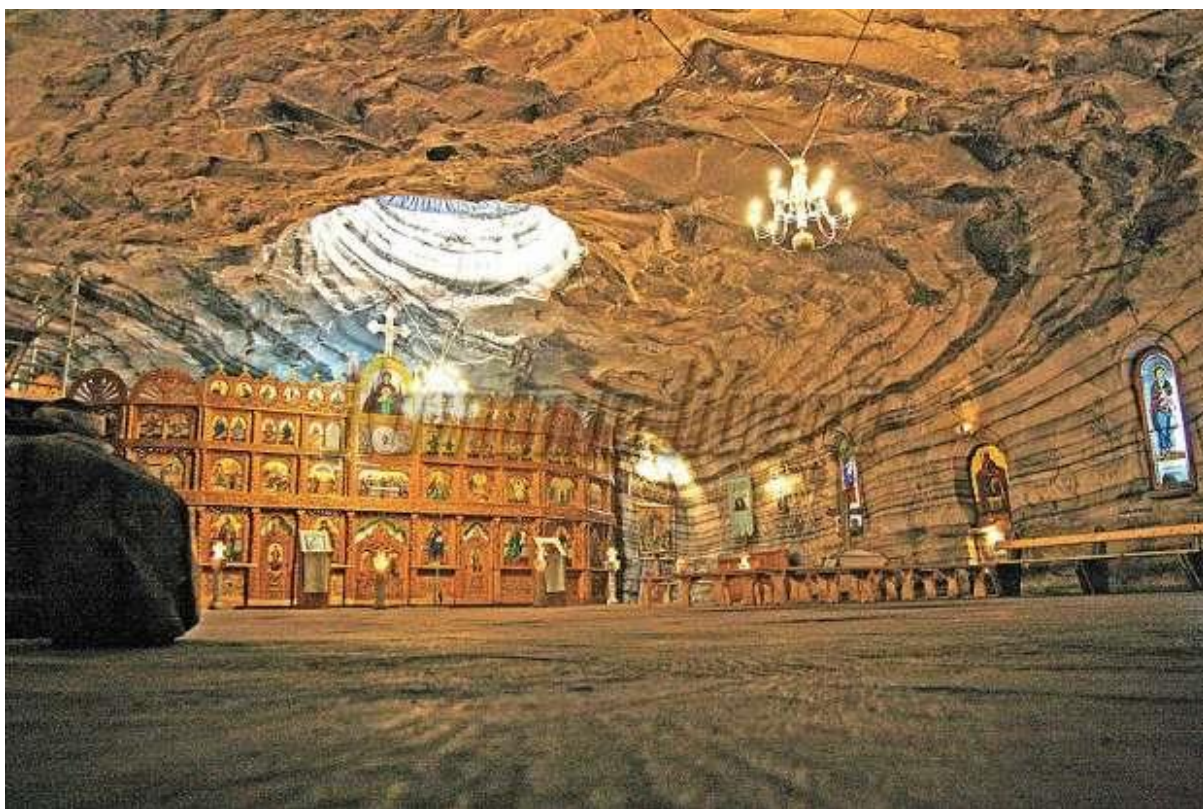
E-mail: primaria@dej.ro

Website: <http://www.primariadej.ro/ParcBalnearToroc/tabid/179/Default.aspx>

Telefon: 0264/ 206.352, 0731.497.833

Salina Ocna Dej

Salina Ocna Dej este situată în nord-vestul Câmpiei Transilvaniei, în județul Cluj, la aproximativ 3 km de orașul Dej, într-o regiune colinară aflată chiar la confluența Someșului Mare cu Someșul Mic. Salina face parte din Societatea Națională a Sării (SALROM București), comercializând sare gemă industrială și alimentară.

În această regiune a Transilvaniei există mari resurse de sare, ce zac în adâncime, având grosimi de sute de metri. Obiectivele principale de activitate desfășurate la Salina Ocna Dej sunt extragerea, prepararea și apoi comercializarea sării gema atât pe piața internă, cât și pentru exportul în țările vecine României. În prezent, extragerea resurselor interne ale salinei se face din Mina Transilvania, care funcționează din anul 1979. În urma descoperirilor arheologice s-

a ajuns la concluzia că încă de pe vremea romanilor se practica exploatarea sării în Ocna Dej, aceasta devenind de-a lungul timpului o tradiție. În anul 1882 s-a realizat prima amenajare modernă a locației, iar în anul 1903, după construirea căii ferate Cluj – Dej s-a realizat și primul export de sare. Întrucât funcționa ca și spațiu de extragere a sării încă din perioada stăpânirii romane pe teritoriul românesc, conform izvoarelor și monografiilor istorice, aici a fost construită în trecut o fortificație cu rol de apărare: Castrul Roman de la Gherla.

Salina Ocna Dej este și în prezent exploatată, însă o parte din ea a fost amenajată în scopuri turistice și medicale. Accesul în mină se realizează prin intermediul unor microbuze, special puse la dispoziție pentru turiștii care vor să viziteze mina sau să urmeze un anumit tratament în interiorul ei. Intrarea în salină se face printr-un sistem special amenajat pentru ca aerul cald să nu pătrundă în interior.

Aflată la o adâncime de aproximativ 80 de metri, salina cuprinde o bază de agrement unde au fost amenajate diverse facilități pentru turiștii care vor să își petreacă timpul aici într-un mod plăcut. Există în interiorul salinei spații speciale pentru servirea mesei, leagăne, balansoare, tobogane și chiar un teren de fotbal. O atracție turistică importantă din Salina Ocna Dej este și biserica ridicată aici în anul 2000, după o arhitectură bizantină, cu detalii și ornamente sculptate în sare. Detaliile arhitecturale sunt influențate în cea mai mare măsură de opera lui Brâncuși, iar catapeteasma bisericii urmează modelul tradițional fiind sculptată în lemn de tei.

Băile Sărate - Turda

Începuturile tratamentului balnear la Turda sunt situate în anul 1840, când doctorul Iosif Hanko pune bazele stațiunii Băile Sărate Turda, prin amenajarea lacului Roman. Lacurile de la Durgău au fost utilizate pentru balneatie și terapie în mod empiric și cu amenajări minime încă din secolul al XIX-lea. Apele mineralizate clorosodice au fost utilizate pentru tratarea afecțiunilor reumatismale, de circulație periferică și a afecțiunilor ginecologice.

Conținutul ridicat de clorură de sodiu (sare gemă) din apa lacurilor (10% la suprafață; 28% la 30 m adâncime) face ca fenomenul de helioterapie să fie foarte intens. Amenajarea lacurilor Ocnei și Rotund de la Durgău este un prim pas spre valorificarea complexă a potențialului terapeutic al zonei.

Caracteristicile semnificative ale teritoriului și localităților, repere în evoluția spațială a localității.

Aflat la confluența celor două râuri: Someșul Mic și Someșul Mare, orașul se situează pe un relief variat, cu înălțimi cuprinse între 220 și 360 m. Această zonă de confluență reprezentată de un bazin depresionar este încadrată de dealuri terasate, formându-se ca un amfiteatru în jurul orașului.

Aspectul general al municipiului Dej este cel al orașelor de cetate transilvănene. În centrul orașului, într-o piață aproape dreptunghiulară, se află biserica în stil gotic, cu un turn înalt și patru turnulețe. Spre acest centru converg principalele accese în oraș.

Orașul propriu-zis s-a organizat pe platforma deschisă între cele trei dealuri: Mulațau, Cocosului și Florilor, urcând pe versanții lor până la cota de 310 m. Cartierul Ocna Dej, construit pe versanții abrupti ce străjuiesc pârâul Sărat, este legat de Dej prin str. Mihai Viteazul, care delimitează Dealul Mulațau de Dealul Cocosului.

	Suprafața intravilan 1990 O.C.A.O.T.A.	Suprafața intravilan 1999 H.C.L.	Suprafața intravilan PUG 2009
Dej	1397	1505	2445.41
Pintic	141,51	151,30	151.47
Șomcutu Mic	85,08	93,70	inclus în Dej
Total	1623,59	1750,00	2596.88

Datorită configurației terenului, din centrul orașului s-au întins străzi lungi (3 - 5 km), formând tentacule mai mult sau mai puțin construite.

Caracteristicile reliefului

Municipiul Dej este situat la confluența celor două râuri: Someșul Mare și Someșul Mic unde s-a format un bazin depresionar aluvionar, care este încadrat de dealuri terasate. Astfel zona se dispune ca un amfiteatru în jurul municipiului, ocupând aproximativ 45-50% din suprafața acestuia.

Altitudinea minimă este de 220 m în lunca Someșului. Cea maximă este de 420 m pe dealul Rompaș, respectiv o diferență de 200 m între înălțimile formelor de relief în interiorul intravilanului.

Această dinamică a obligat orașul să se așeze între patru dealuri: Dealul Florilor, Mulatău, Rompaș și Dl. Sf. Petru. Restul reliefului este structurat în terase.

Culoarul depresionar reprezintă arii de convergență nu numai ale căilor de comunicație rutieră, feroviară, ale curenților de aer, cursurilor de apă dar și ale activităților umane.

Orașul este încadrat de Dealul Igisului la sud-est, la est Dealul Penticului, Rompasului, Cabdicului, Dileului, Mulatău și Bacău, spre nord Dealul Șomcutului, Cetanului și Vadului, iar spre nord-est Dealul Tirului.

Localitățile componente ale municipiului Dej, Ocna Dej, Pentic și Șomcutu Mic sunt situate între dealurile Clujului și Dejului: Ocna Dej pe Valea Ocna, Pentic pe un platou al văilor Ocna și Orman și Șomcutu Mic pe Valea Olpretului sau Bobâlnei.

Rețeaua hidrografică

Rețeaua hidrografică este formată din râurile Someșul Mare și Someșul Mic, cu afluenții lor: Valea Olpretului și Salcă, Ocna, Chiejd, precum și lacurile de la Ocna Dej și Mica.

La o distanță de aproximativ 1,2 km de la confluența Someșului Mare cu Someșul Mic, există un baraj de tip deversor, formând-se astfel lacul Mica, în lungime de aprox. 3 km.

Pe versantul nordic al Dealului Cabdic se face prezenta câtorva ochiuri de apă cu nămol curativ și un izvor cu apă minerală.

Apa subterană își face apariția în Ocna Dej, pe versanți sub formă de infiltrații și izvoare, care din punct de vedere chimic nu are nici un fel de agresivitate și în zona centrală, sub formă de pânză, alimentată de apele de pe versanți și de apele pârâului Sărat.

De asemenea în Ocna Dej există o acumulare de apă sărată sub forma lacului Toroc ce are proprietăți balneare și curative.

Clima

Municipiul Dej are o climă temperat continentală moderată, determinată de circulația maselor de aer din vest și puțin influențată de masele de aer din partea de sud-vest, fără oscilații mari de temperaturi. Temperatura medie anuală este de 8,5°C, atingând temperatura maximă în luna iulie (media 18,7°C) și minima în luna ianuarie (temperatura medie -5,3 °C).

Trecerea de la iarnă la primăvară se face lent, verile sunt plăcute, fără temperaturi caniculare, toamna se caracterizează prin precipitații moderate, ploi calde. Datorită așezării pe culoarul Someșului, iarna apar inversiuni de temperatură, dar este lipsită de viscole și zăpezi peste limitele normale.

În ce privește precipitațiile, cantitatea medie anuală este de 632 mm, cea mai mare cantitate cade în intervalul cald al anului (luna iulie cu 80-100 mm).

Cele mai mici cantități cad în sezonul toamnă-primăvară (Dej - 42%). Ploile din sezonul cald sunt bogate cantitativ și au un caracter torențial evident.

Analiza de frecvență a cantităților medii de precipitații pe zi raportate la numărul de zile consecutive cu ploi la stația Dej prezintă o tendință relativ constantă (între 4- 4.5 mm), cu praguri ce marchează creșteri și descreșteri ale cantităților de precipitații între limitele menționate anterior.

Caracteristicile geotehnice

Municipiul se caracterizează prin prezenta zăcământului de sare de la Ocna Dej, de prezenta tufului de Dej și de existența unor mari varietăți de formațiuni geologice: terase larg desfășurate, dealuri masive cu foarte multe fenomene de instabilitate a terenului, cu extinderi reduse a vegetației arborescente, cu predominarea zonelor de fânețe și de prelungiri agricole, cu o rețea hidrografică foarte dezvoltată și activă din punct de vedere al eroziunii (văi, pâraie, torenți).

Din punct de vedere structural, terenul face parte din zona depresionară a Dejului, această depresiune fiind locul de adunare a apelor unde confluează Someșul Mic cu Someșul Mare, Valea Codorului, Valea Olpretului, Valea Ungurașului, Valea Ocnei, Valea Chiejdului, etc. Rezultă astfel o luncă foarte întinsă, supusă parțial inundațiilor și înmlăștinirilor. Terasale

mărginesc regiunea depresionară, încadrându-se sub forma unor trepte cu etajare clasică. Pantele Dealurilor Florilor, Sf. Petru, Ocnei, Mulătău, Penticului, etc. întregesc cadrul structural din partea de sud și vest a municipiului.

Din punct de vedere geologic, stratele din zona sunt argile, argile nisipoase, marne, tufuri, sare, pietrișuri, nisipuri, prafuri, argile, maluri.

Din punct de vedere tectonic, în ansamblul municipiului Dej, se disting două aspecte. Unul se manifestă în depozitele paleogen-miocen, inclusiv tuful de Dej, prezentându-se ca o mare structură monoclinală complicată în zona de margine de o serie de falii. Al doilea aspect tectonic, se întâlnește în depozitele din acoperișul tufului de Dej și cuprinde zona zăcământului de sare.

Din punct de vedere seismic, terenul face parte din zona de gradul 6 de intensitate macro seismică, conform STAS 11.100/1-77 și zona F conform Normativului P100/92. Coeficientul $K_s = 0,08$ iar perioada de colt $T_c(\text{sec}) = 0,7$.

Adâncimea maximă de îngheț în zona municipiului Dej în conformitate cu STAS 6054-87 și I22-99 este cuprinsă între 0,80 - 0,90 m de la nivelul terenului.

În zona Ocna Dej apare complexul tufului de Dej cu grosime variabilă începând cu câțiva centimetri și până la 60 m. Este reprezentat în general prin depozite piroclastice, albe, gălbui-verzui, cu intercalații de marno-calcare și gresii argiloase.

Orizontul de sare se dezvoltă peste complexul tufului de Dej, cu o grosime variabilă între 12 și 156 m. Prezența sării este marcată de izvoarele sărate de la suprafață, fântâni cu apă sărată și zone de aflorare a sării. Sarea se dezvoltă sub formă de lentilă, cu intercalații centimetrice de magne, argile sau tufuri.

Tufurile vulcanice asociate cu marne și gresii dau o frecvență mare alunecărilor de tip pseudo terase, urmate apoi de cele de tip valuri și brazde. Raportat la aceste tipuri de alunecări, argilele nu sunt foarte vulnerabile, frecvența acestor lor fiind foarte redusă (valuri - 6%, pseudo terase - 8%).

Tot în această zonă apar roci sedimentare cum sunt: gresiile, marnele, nisipurile, conglomeratele și tufurile vulcanice. Acestea din urmă au o importanță și din punct de vedere economic.

Din punct de vedere tectonic, se disting două aspecte tectonice. Primul se manifestă în depozitele paleogen- miocene inferioare și miocene medii, inclusiv tuful de Dej și se prezintă ca o structură monoclinală, situată la nord și vest, iar al doilea aspect tectonic se întâlnește în depozitele acoperișului tufului de Dej și cuprinde dornurile diapire de sare.

Riscuri naturale

Categoriile de riscuri naturale prezente la nivelul localității sunt:

- alunecări de teren,
- inundații,
- riscuri generate de prezența exploatarea de sare.

În ceea ce privește implicarea factorului geologic în declanșarea unor procese și fenomene de risc natural semnalăm:

- prezența rocilor sedimentare tinere (neozoice);
- prezența sării și a ghipsurilor, în bazine de sedimentare;
- în ceea ce privește amplasarea rocilor tinere (cuaternare) se semnalează prezența lor în lungul văilor. Aceste roci sunt alcătuite din nisipuri, mături, pietrișuri slab consolidate și cu o mare mobilitate în timp și spațiu. Tot aici se încadrează și depozitele de versant (deluvii, coluvii, proluvii și iluvii), care au grosimi variabile.

Din punct de vedere structural municipiul Dej și localitățile aparținătoare, fac parte din zona depresionară a Dejului, această depresiune fiind locul unde are loc confluența Someșului Mare cu Someșul mic și unde se adună apele văilor Codorului, Olpretului, Ungurașului, Ocnei, Chiejdului, etc. Rezultă astfel o luncă întinsă, supusă parțial inundațiilor și înmlăștinirilor.

Afluenții Someșului au caracter torențial și contribuie la riscul de inundabilitate pentru care așezarea este bine cunoscută la nivel național, în ultimele decenii municipiul fiind inundat în anii: 1970; 1974; 1975; 1978; 1980; 1981. Acestea au culminat în 1970, în luna mai, când zona a fost acoperită de apele revărsate ale Someșurilor și văilor adiacente, pe suprafețe foarte mari și cu adâncime pe unele locuri între 2,0 - 4,0 m, peste nivelul terenului. Multe construcții

din oraș au fost afectate și degradate, în zona centrală a orașului nivelul maxim al apei a atins cota de 236,38 m (la Judecătoria Dej).

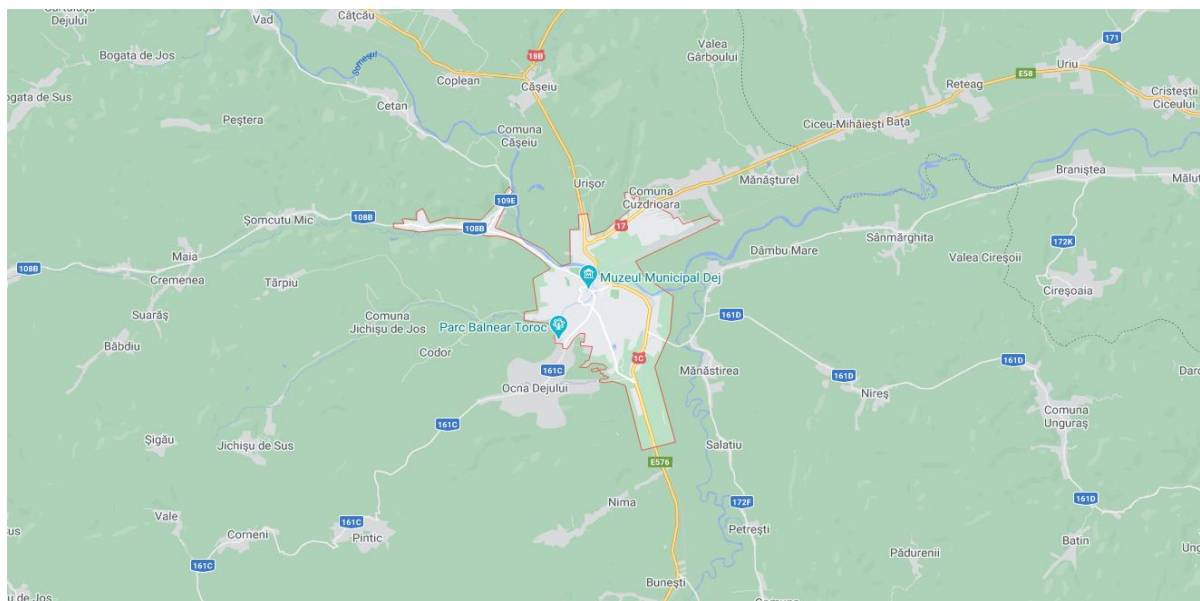
Inundațiile reprezintă fenomene hidrice extreme generate de apele mari sau de viituri. Apele mari au o frecvență ridicată primăvara, când condițiile climatice de formare a lor sunt cele mai favorabile, imprimând o regularitate în apariția lor. Durata medie a apelor mari de primăvară se menține între 15 - 20 zile. Frecvența maximă de producere a viiturilor se înregistrează în martie pe pâraurile și dealurile din zona Dejului.

Relații în teritoriu

Conform PATJ, în afara zonei delimitate pentru dezvoltarea Munților Apuseni, structura rețelei de localități cuprinde șase zone:

- zona I - a culoarului râului Someș;
- zona II - a culoarului râului Arieș;
- zona III - a culoarului râului Criș;
- aria inițială - zona IV - inclusă în zona Munților Apuseni -zona V - a Câmpiei Transilvaniei;
- zona VI - a Podișului Someșan.

În acest cadru, municipiul Dej este localizat în Zona I a culoarului Someșului Mic, zonă apreciată ca având cea mai puternică dezvoltare economică și cea mai mare concentrare de populație la nivel de județ.

Prin mărime, poziție și funcțiile pe care le exercită în teritoriu, municipiul Dej se constituie în centru de coordonare a sistemului urban Dej -Gherla, compus din:

-un municipiu -un oraș (Gherla);

-trei comune suburbane Cuzdrioara, Jichișu de Jos și Mica -19 comune.

Teritoriul administrativ al municipiului Dej este străbătut de următoarele artere de circulație majoră:

-Drumul național DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare, care asigură legătura pe direcția sud-nord cu teritoriul înconjurător. Drum modernizat, având pe tronsonul gară - centrul civic (cartierul 1 Mai) 4 benzi de circulație;

-Drumul național DN 17 (E 576) Dej - Bistrița, care asigură legătura cu județul Bistrița-Năsăud și spre nordul Moldovei, prin Vatra Dornei. Drumul este modernizat.;

-Drumul județean DJ 108 B, Dej- Jibou, care asigura legătura în direcția județului Sălaj. Este modernizat, dar pe porțiuni întinse într-o stare necorespunzătoare;

-Drumul comunal DC 167 Dej - Ocna Dej - Pintic, cu legătură la drumurile comunale DC 168 și DC 174, tronsonul Ocna Dej - Pintic se prezintă într-o stare complet necorespunzătoare și necesită reparații urgente,

-Drumul județean DJ 172 F Dej - Mănăstirea - Mica – Sânmărgghita, se ramifică din DC 1C în apropierea gării CF;

-Drumul comunal DC 175 Dej – Târpui;

-Drumul comunal DC 17 Dej - Jichișu de Jos;

-Drumul comunal DC 176 Dej – Codor;

-Drumul județean DJ 109 Dej – Vad.

Străzile orașului, pe care în prezent se desfășoară circulația majoră, sunt în general înguste, cu curbe strânse având vizibilitate redusă și trotuare cu lățimi variabile.

Străzile aparținând rețelei principale au partea carosabilă de lățime 7,00 - 8,00 m iar cele cu trafic local și de tranzit chiar 10,00 - 14,00 m. Restul străzilor au lățimi de 4,00 - 7,00 m. Acestea afectează fluenta traficului, în continuă creștere, producând congestii în unele zone.

Traficul pe teritoriul municipiului este variat, alcătuit dintr-o gamă largă de vehicule, numărul acestora ajungând la 22.796.

Transportul local: rețeaua liniilor pentru transportul local, inclusiv drumurile de legătură cu comunele învecinate (Cășei, Cuzdrioara, Jichiș, Mica) are 83,2 km lungime din care 63,3 km este modernizată.

Optimizarea relațiilor în teritoriu

În vederea realizării unei mai bune relații în teritoriu este necesară modernizarea întregii infrastructuri pe traseele principale, este necesară lărgirea cailor de acces, de asemenea rezervarea terenurilor adiacente pe lățimile de protecție prevăzute, pentru plantații de protecție sau pentru dezvoltări ulterioare.

Pe toată lungimea de traversare a municipiului Dej, circulația în tranzit de suprapune cu circulația urbană, cu blocaje periodice localizate în zonele dificile și în special la intrarea pe podul peste Someș.

Potențial economic

Potențialul economic al municipiului Dej rezidă din:

- poziția strategică, la intersecția între Cluj - Bistrița - Baia Mare și Zalău;
- nod feroviar, nod rutier;
- dezvoltarea parcului industrial sud (industrie nepoluantă) și a zonei comerciale;
- reconversia zonei industriale nord cu valorificarea bazei materiale existente;
- fondul uman valoros (număr ridicat de absolvenți de liceu);
- potențial turistic -balnear demonstrat (Salina Ocna Dej);
- centru istoric de valoare incontestabilă;
- centrul de agrement lacul Toroc.

Un turism multifuncțional, cu o rețea de unități de cazare și obiective bine puse în valoare de o activitate publicitară corespunzătoare, poate constitui o sursă de venituri importantă, el potențând la rândul său și alte activități economice.

În redactarea acestui capitol au fost utilizate materiale publice aflate pe site-urile de specialitate sau turistice (ex.: www.dejulmeu.ro) și din lucrări de specialitate, în special din excelenta monografie „Dej: istorie și legendă” (*Constantin Albinetz, Cristina Albinetz, Dej: istorie și legendă , Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2014*). Copyright-ul tuturor materialelor aparțin autorilor.

2. Municipiul Dej în cifre

2.1 Realități statistice

2.2 România- date generale

2.3 Județul Cluj

2.4 Municipiul Dej in realități statistice

2.5 Evoluție trafic mediu zilnic anual - transport

2.6 Situație agenți economici – 2020

2.7. Alte date despre municipiul Dej

2.8 Disfuncționalități identificate si corectate prin proiectele propuse

2.1. Realități statistice

Statistica este știința care, folosind calculul probabilităților, studiază fenomenele din punct de vedere cantitativ. Statistica este un domeniu științific prin intermediul căruia se studiază fenomene folosind un set de caracteristici a căror trăsătură principală este variabilitatea. Prin studiu se înțelege culegerea, gruparea, analiza și interpretarea datelor precum și stabilirea unor predicții privind evoluția viitoare a acestora.

Studiul se realizează asupra unor colecții de observații efectuate asupra unor entități de aceeași natură denumite unități statistice. Observațiile asupra entităților se pot realiza după una sau mai multe caracteristici variabile.

Statistica este folosită în diferite domenii cum ar fi: economic, industrial, învățământ, administrarea unităților administrative teritoriale, medical, farmaceutic etc. Plecându-se de la certitudinea că nu există două ființe umane riguros identice și ținându-se cont de această variabilitate, un parametru biologic pentru a fi cunoscut cu o anumită precizie trebuie evaluat pe baza unei mulțimi de măsurători și observații.

Ramura statisticii care se ocupă cu studiul detaliat și sintetic al mulțimilor de observații referitoare la entități umane se numește biostatistică.

Statistica descriptivă este ramura statisticii care se ocupă cu culegerea, înregistrarea și analiza datelor în vederea determinării unor caracteristici numerice sintetice ale acestora. Statistica descriptivă se ocupă doar cu analiza unei mulțimi de date de entități fără a trage concluzii asupra unei mulțimi mai mari ce include mulțimea dată.

În practică, în general, studiile se realizează pe un număr restrâns de entități dar concluziile se doresc a fi aplicate pentru întreaga populație de entități. Exemplu studiu: - testarea unui medicament se face pe un număr redus de voluntari, rezultatele trebuie aplicate pentru o populație întreagă.

Statistica inductivă este ramura statisticii ce stabilește concluzii despre o populație plecând de la un studiu efectuat asupra unei părți a populației. Odată cu dezvoltarea calculatoarelor și aplicațiilor în domeniul statisticii, cercetătorul din domeniul consultanței predictive este absolvit de efectuarea calculelor laborioase, dar trebuie să cunoască și să

înțeleagă setul de principii de bază ale dezvoltării teritoriale și să fie capabil să interpreteze rezultatele obținute.

Am spus mai devreme că statistica este o metodă științifică, un instrument de fapt al metodei științifice. Derularea unei cercetări presupune mai multe etape. Le vom enumera în continuare, pentru a putea evidenția unde și cum intervine statistica în acest demers:

- 1) specificarea temei cercetării și formularea obiectivelor;
- 2) prezentarea fundamentării teoretice a cercetării;
- 3) operaționalizarea conceptelor, definirea variabilelor;
- 4) (dacă este cazul) formularea ipotezelor;
- 5) elaborarea planului (design-ului, modelului) de cercetare;
- 6) definirea populației cercetării și constituirea eșantionului, folosind tehnici specifice de eșantionare. Metodele de tip statistic intervin în acest punct ajutând la alcătuirea de eșantioane reprezentative;
- 7) construirea / selectarea instrumentului de culegere a datelor. Există mai multe metode de culegere a datelor – metoda observației, metoda experimentului, studiul documentelor, metoda anchetei sociologice etc. Pe lângă metoda propriu-zisă, mai contează și tehnica de culegere a datelor: ancheta, de exemplu, se poate aplica folosind tehnica interviului sau tehnica chestionarului. Dacă folosim tehnica chestionarului, mai ne rămâne să alegem modalitatea sau

procedeul de aplicare (hetero-administrare sau autoadministrare) și, desigur, instrumentul de investigare (lista propriu-zisă de întrebări sau itemi ai chestionarului – iar dacă foloseam alte metode sau tehnici, grila de interviu, grila de observație etc.). În această etapă statistica intervine în mai multe feluri. În primul rând, dacă este vorba despre un chestionar sociologic, acesta se pretestează – adică, preliminar folosirii sale în cercetarea propriu-zisă, se aplică pe un număr mic de persoane pentru a i se evalua calitatea. Analiza statistică ne ajută să identificăm întrebările greșit formulate și să facem modificările de rigoare. Calitatea chestionarelor psihologice se „testează” și ea, prin metode precum analiza de frecvențe sau analiza de itemi.

8) culegerea datelor empirice (măsurarea). Rezultatul acestei etape îl reprezintă datele brute – neorganizate, nesistematizate;

9) prelucrarea datelor brute cu metode statistice, folosind procedee descriptive și, ulterior, realizând inferențe asupra acestora; se obține astfel informație statistică relevantă. Procedeele de analiză a datelor se diferențiază în funcție de modelul cercetării; de exemplu, anumite proceduri sunt adecvate studiilor experimentale, dar nu și celor observaționale, după cum anumite proceduri presupun un design transversal sau cross-secțional (care implică măsurători realizate „aici și acum”), pe când altele presupun un design longitudinal (care implică urmărirea în timp a desfășurării unor evenimente) – acesta din urmă putând fi de tip retrospectiv sau de tip prospectiv;

10) analiza rezultatelor obținute și formularea de concluzii, cu adoptarea ulterioară de decizii asupra fenomenelor reale. Deși datele sunt de multe ori cantitative (de exemplu, rata infracționalității), concluziile (și implicit deciziile) sunt întotdeauna calitative (de exemplu, dacă se concluzionează că rata infracționalității a crescut, decizia va fi că trebuie intervenit pentru reducerea criminalității, prin implementarea de politici sociale și penale).

După cum se poate observa, statistica se află în foarte strânsă legătură cu metodologia cercetării. Oricât de sofisticate ar fi procedeele statistice pe care noi le folosim, ele nu înseamnă nimic dacă nu sunt adecvate datelor, sau dacă datele sunt de proastă calitate (în sensul că nu sunt concordante cu realitatea), sau dacă design-ul cercetării nu este potrivit pentru atingerea obiectivelor studiului.

2.2 România- date generale

România este situată în centrul geografic al Europei (sud-estul Europei Centrale), la nord de Peninsula Balcanică, la jumătatea distanței dintre Coasta Atlanticului și Munții Ural, în interiorul și exteriorul arcului Munților Carpați, pe cursul inferior al Dunării (1075 km) și cu ieșire la Marea Neagră.

Ieșirea la mare înlesnește legăturile cu țările din bazinul Mării Negre, bazinul Mării Mediterane și, prin intermediul acesteia, cu restul lumii.

Litoralul românesc al Mării Negre se desfășoară pe 245 km, între gârla Musura (granița cu Ucraina) și localitatea Vama Veche (granița cu Bulgaria). De altfel, paralela 45°N cu meridianul 25°E se intersectează în apropiere de centrul geometric al țării, la 100 km N-V de capital țării, București.

Începând cu ediția 2017, suprafața României (238397 km²), a județelor și unităților administrativ-teritoriale este actualizată de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, pe baza Planului Topografic de Referință al României în format digital (TopRo5), corespunzător scării 1:5.000, în conformitate cu prevederile Legii cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, cu modificările și completările ulterioare.

Teritoriul României este împărțit din punct de vedere administrativ în: sate, comune, orașe, municipii și județe.

Satul este cea mai mică unitate teritorială, având caracteristicile așezărilor de tip rural.

Comuna este unitatea administrativ-teritorială care cuprinde populația rurală unită prin comunitate de interese și tradiții, fiind alcătuită din unul sau mai multe sate (din care unul este reședință de comună).

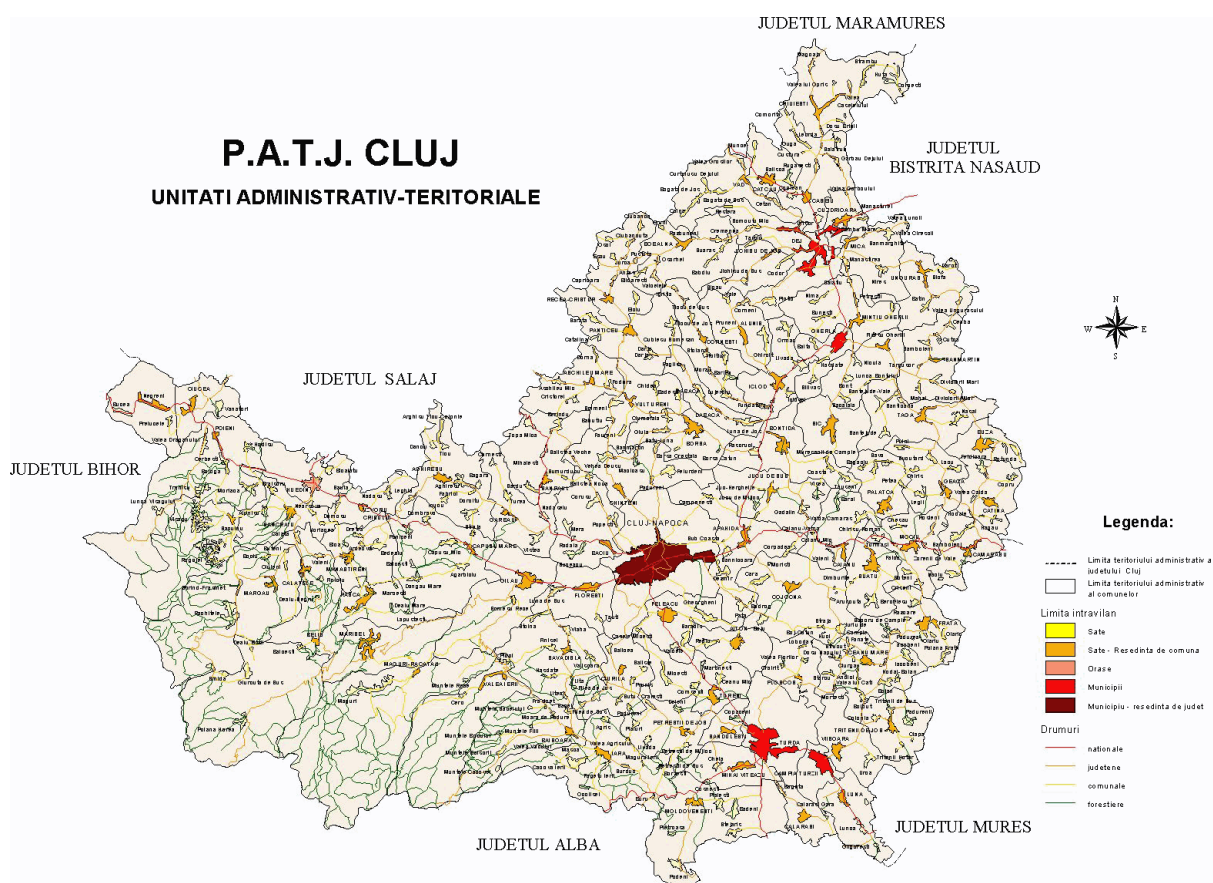
Orașul reprezintă o concentrare umană cu o funcție administrativă și un mod de viață specific ariilor urbane și o structură profesională a populației în care predomină cea ocupată în ramurile neagricole.

Municipiul este un oraș cu un rol economic, social, politic și cultural însemnat având, de regulă, funcție administrativă.

Județul reprezintă unitatea administrativ-teritorială tradițională în România, alcătuită din orașe și comune, în funcție de condițiile geografice, economice, social-politice și de legăturile culturale și tradiționale ale populației.

Teritoriul României este organizat în 42 de județe (inclusiv municipiul București).

Ca unități teritoriale (non-administrative) au fost create opt regiuni de dezvoltare, constituite prin reuniunea mai multor județe. Au fost create patru macoregiuni, care nu sunt unități administrativ-teritoriale și nu au personalitate juridică; sunt constituite pentru a asigura colectarea, elaborarea și difuzarea statisticilor regionale armonizate la nivelul Uniunii Europene.

2.3 Județul Cluj

Județul Cluj este situat în partea de nord-vest a României, fiind capitala regiunii de dezvoltare Nord-Vest (Transilvania de Nord) și aflându-se la granița cu regiunea de dezvoltare Centru. Vecinii săi sunt:

- la nord-est - județele Maramureș și Bistrița-Năsăud,
- la est - județul Mureș,
- la sud - județul Alba,
- la vest - județul Bihor,
- la nord - județul Sălaj.

Poziția geografică oferă județului un avantaj competitiv deosebit, având în vedere faptul că județul Cluj se află relativ în apropierea granițelor cu Ungaria și Ucraina, precum și într-o zonă de convergență a mai multor culoare de dezvoltare: Coridorul Oradea-Cluj-Brașov-București, care va lega coridoarele paneuropene 5 și 9, permițând conectarea României cu axele de comunicații din Europa Centrală; Coridorul Suceava-Cluj, principală axă de comunicație est-vest din țară, precum și mai multe axe tradiționale de comunicație către centrul țării.

Cu o populație de **694.136 de locuitori**, județul Cluj ocupă locul 8 în ierarhia județelor la nivel național cu o pondere de 3,2% din populația țării.

Județul Cluj are o **suprafață de 6.674, 4 km²** (2,8% din suprafața României) situându-se pe locul 12 între județe ca și mărime. Din această suprafață, 63,8% este acoperită de terenuri agricole, 25,1% de păduri și alte vegetații forestiere, 2,9% este ocupată cu construcții, 1,8% căi de comunicații și căi ferate, iar 5% îl reprezintă terenurile degradate și neproductive.

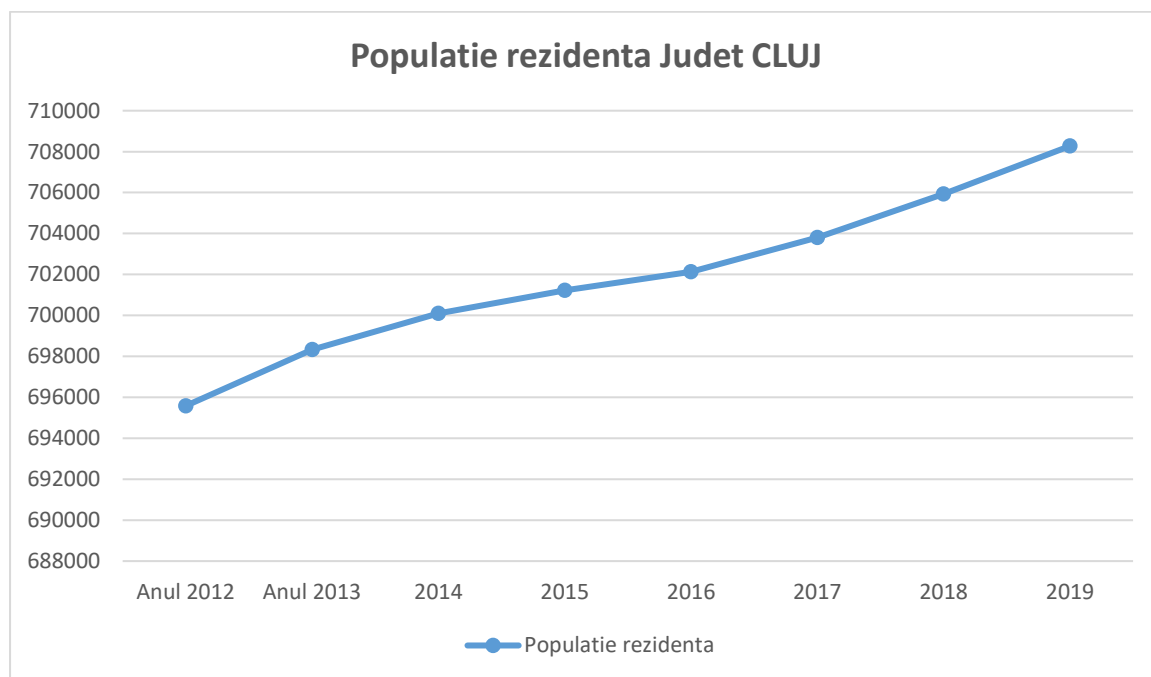
Județul Cluj are o rețea de localități formată din:

- un municipiu de rang 1: Cluj-Napoca – care, cu o populație de 307.136 locuitori (2011) este cel de al doilea centru urban din România. Municipiul Cluj are cel mai puternic efect de polarizare, concentrând 66,8% din populația județului, exercitând efecte negative asupra dezvoltării celorlalte centre urbane din județ.
- 4 municipii de rang 2: Turda – 56.775 locuitori, **Dej – 37.628 locuitori**, Câmpia Turzii – 26.209 locuitori și Gherla – 22.012 locuitori,

- un oraș de rang 3: Huedin – 9.673 locuitori,
- 75 comune, având 420 de sate în care locuiesc 234.256 de persoane.

Conform ultimelor date statistice puse la dispoziție, în anul 2008, Județul Cluj a înregistrat un PIB de 19.984,7 lei, ceea ce reprezintă 3,9% din PIB-ul național și 34,5% din cel al Regiunii Nord-Vest.

Din punct de vedere al performanțelor economice, județul Cluj se află detașat pe primul loc în Regiunea Nord-Vest și Macroregiunea I, ocupând locul IV la nivel național, după Municipiul București, Ilfov și Timiș, la egalitate cu Județul Constanța. La nivelul anului 2008, PIB/locuitor la paritatea puterii de cumpărare standard (PPS) la nivelul Județului Cluj era de 14.100 Euro, cu 20,5% peste media națională și cu 35,6% mai mult decât media Regiunii Nord-Vest. Cu toate acestea, PIB/locuitor de la nivelul județului se afla, în 2008, la 56% din media UE-27.

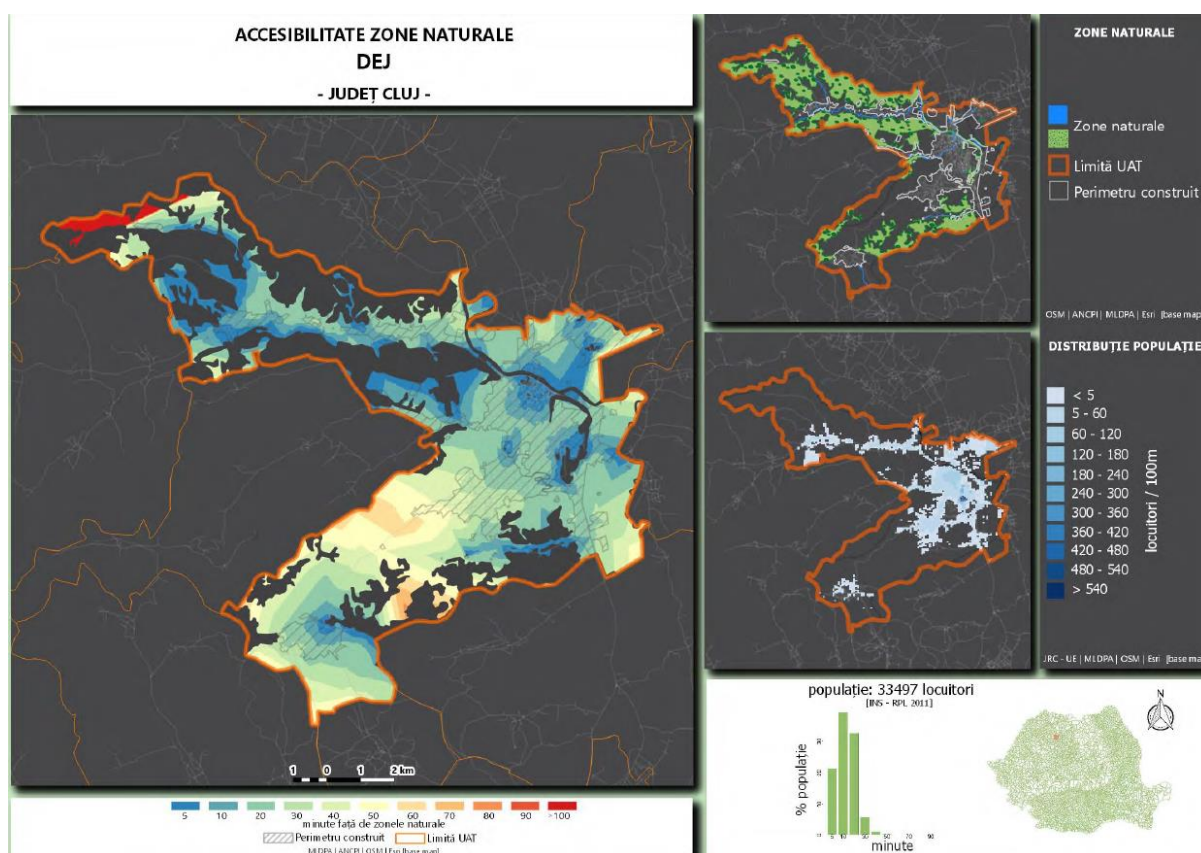

(sursa: Statistici Institutul National de Statistică – insse.ro)

Față de anul 2000, indicatorii macroeconomici ai Județului Cluj au cunoscut îmbunătățiri semnificative, în linie cu tendința regională și națională. Astfel, în anul 2000, PIB/locuitor (PPS) la nivelul județului Cluj era de doar 6.100 Euro, ceea ce reprezenta 32% din media UE-27. Cu această valoare, Județul Cluj se afla tot pe locul IV la nivel național, depășind

cu 22% media națională, respectiv cu 32,6% media regională. În pofida acestor performante ale economiei județe, dinamica PIB/locuitor în intervalul 2000-2008 în Județul Cluj a fost mai redusă decât cea din județe cu o dezvoltare similară (Ilfov, Timiș, Sibiu, Argeș, Prahova).

Prin urmare, avem de a face cu o creștere a disparităților economice dintre Municipiul București și Județul Ilfov, care au crescut într-un ritm alert și au ajuns în jurul mediei UE-27, și celelalte județe ale țării. De asemenea, se remarcă o creștere a disparităților intra-regionale, diferențele dintre performanțele economice ale Județului Cluj și cele ale Regiunii Nord-Vest fiind tot mai pronunțate.

2.4 Municipiul Dej în realități statistice

Municipiul DEJ este încadrat la secțiunea localităților urbane de rang II conform PATN secțiunea IV (legea 351/2001) și cuprindea **37.628 locuitori în 2021**. Numărul populației rezidente a scăzut cu aproape 13% în intervalul 1992-2021. Această tendință este vizibilă și în cazul celorlalte municipii din județ cum ar fi Gherla (-12,9%), Turda (- 14,6%), Câmpia Turzii (-17,15%).

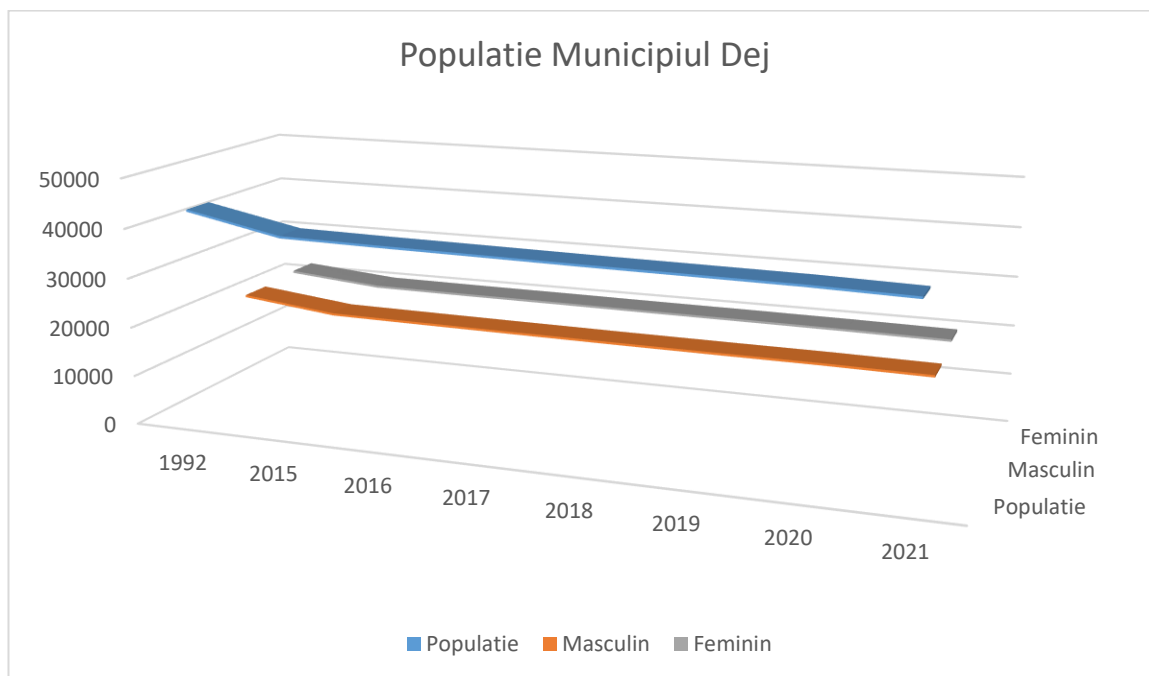
(sursa: Statistici Institutul National de Statistică – insse.ro)

La nivelul județului, se remarcă o tendință demografică de polarizare în jurul Municipiului Cluj Napoca și a zonei sale metropolitane. Cluj-Napoca (împreună cu zona sa metropolitană) este al doilea oraș ca importanță din România, după capitală, având cea mai accelerată creștere (populația a crescut cu 8,37% între 2005 și 2015 la nivelul zonei metropolitane) și fiind capitala informală de necontestat a Transilvaniei. Cluj-Napoca este singurul oraș mare din România care a avut o creștere demografică semnificativă în perioada 2005-2021 (+8,204 locuitori, conform cifrelor oficiale – dar numărul persoanelor care locuiesc propriu-zis în oraș – inclusiv studenții – se estimează a fi semnificativ mai mare: 407.215 în 2013, conform unui raport al Direcției Județene de Evidență a Persoanelor). El este și unul dintre puținele orașe în care s-a înregistrat o creștere continuă a ocupării forței de muncă, chiar și după criza economică. Unele dintre comunele învecinate au înregistrat o rată de creștere remarcabilă. De exemplu, populația din Florești a crescut cu +258,9 %, cea din Apahida a crescut cu +34,8 %, iar cea din Baciu, cu 32,2 %.

Declinul activităților industriale după perioada comunistă a fost unul din principalele motive pentru care orașe cu un puternic trecut industrial din județ au înregistrat scăderi semnificative la nivelul populației.

Polarizarea manifestată de Zona Metropolitană Cluj se manifestă atât la nivelul Municipiului Dej cât și a zonei de influență a municipiului Dej, în comunele limitrofe. Dacă în cazul comunelor limitrofe municipiului Cluj-Napoca se înregistrează o creștere semnificativă (Baciu, Florești, Apahida), ca formă de migrație a populației urbane către zonelor rurale, în cazul zonei Dej, această tendință nu există.

Populația municipiului Dej este într-o scădere ușoară, scădere înregistrată la ultimele recensăminte astfel:

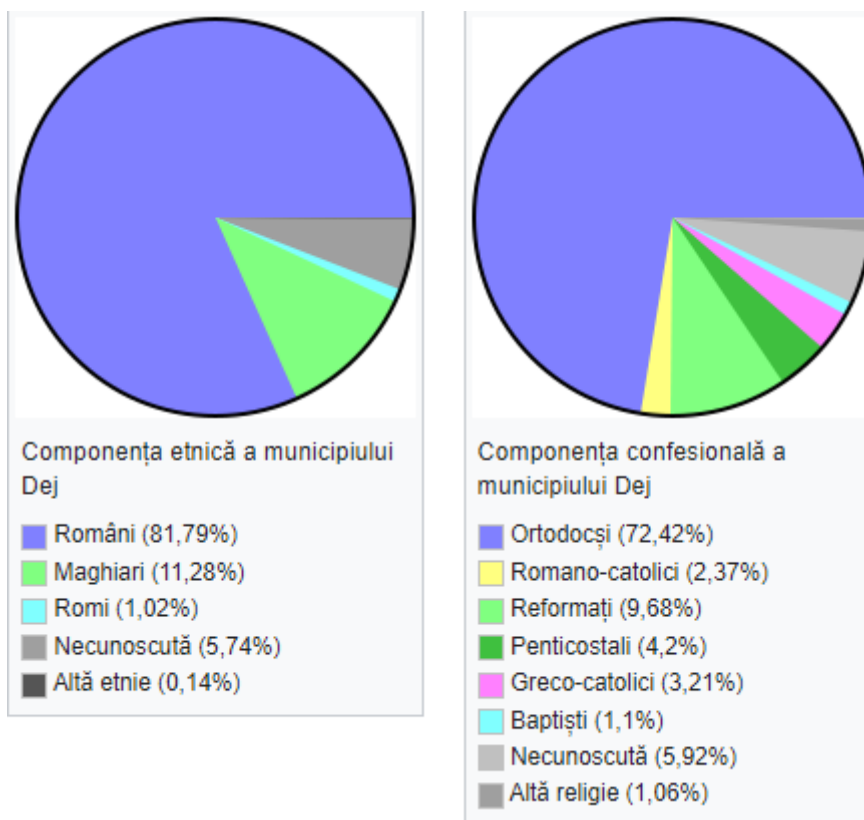

(sursa: Statistici Institutul National de Statistică – insse.ro)

	Anul 1992	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
	UM: Număr persoane							
	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane
Populație	43213	39321	38990	38741	38472	38280	38081	37628
Masculin	21206	19006	18806	18630	18476	18367	18285	18050
Feminin	22007	20315	20184	20111	19996	19913	19796	19578

(sursa: Statistici Institutul National de Statistică – insse.ro)

Majoritatea locuitorilor sunt români (81,8%). Principalele minorități sunt cele de maghiari (11,29%) și romi (1,03%). Pentru 5,74% din populație nu este cunoscută apartenența etnică.

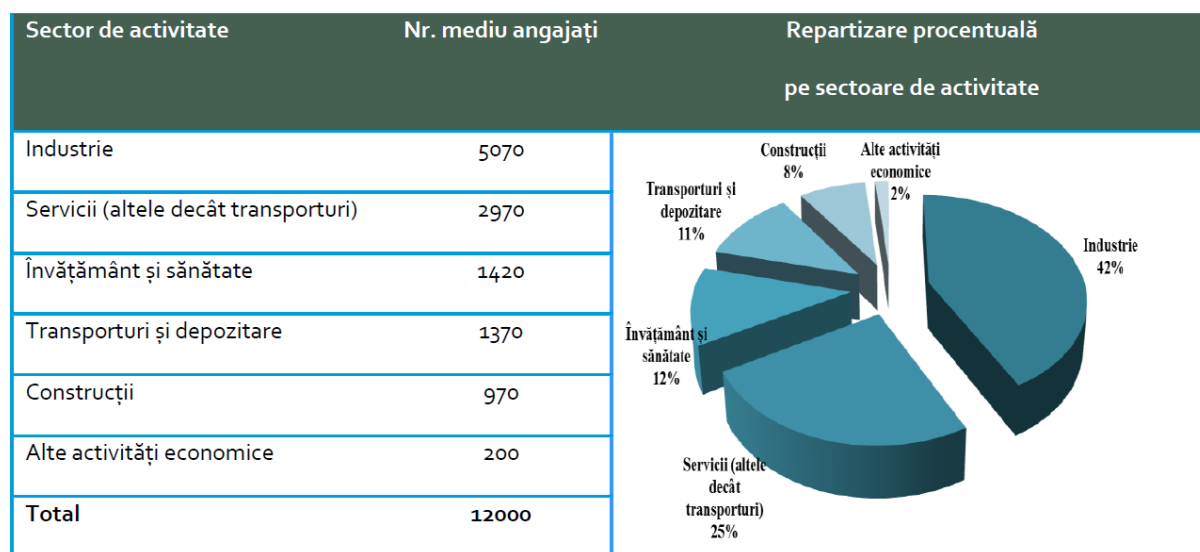
Din punct de vedere confesional majoritatea locuitorilor sunt **ortodocși** (72,42%), dar există și minorități de reformați (9,68%), penticostali (4,21%), greco-catolici (3,21%), romano-catolici (2,38%) și baptiști (1,1%). Pentru 5,92% din populație nu este cunoscută apartenența confesională.

Conform piramidei vârstelor, populația municipiului este sensibil **echilibrată** pe sexe, diferențe făcând grupele de vârstă peste 65 de ani, unde populația feminină este mai mare decât cea masculină (posibila cauză fiind ocuparea populației masculine în industrii grele și extractivă, ocupații care scurtează durata de viață). O altă concluzie care se poate trage este tendința de îmbătrânire a populației, deși în momentul de față segmentul de populație cel mai reprezentativ este cel format din grupele active 40-44 ani și 35-39 ani. De remarcat faptul că segmentele de vârstă pentru populația pensionară sunt mai scăzute față de segmentele populației active.

Repartiția populației pe categorii de vârstă evidențiază un număr ridicat de persoane care dețin vârsta legală pentru a conduce un autovehicul (peste 58%). Totuși 25% din populație, este reprezentată de copii care au nevoie de rute sigure de deplasare între locuință și școală /

grădiniță. Într-o situație dificilă se află și persoanele de peste 65 de ani (15.5% din total) care se deplasează greu și sunt dependente de transportul în comun.

Din punctul de vedere al proporției populației active/populației totale, situația în municipiu este bună, întrucât aproape 32% dintre locuitori reprezintă populație activă direct productivă (procent care trebuie ajustat în plus dacă se au în vedere și cei peste 6500 elevi pe diferite trepte de învățământ). Din punctul de vedere al ocupării populației, în municipiul Dej sunt înregistrați 12.000 salariați.

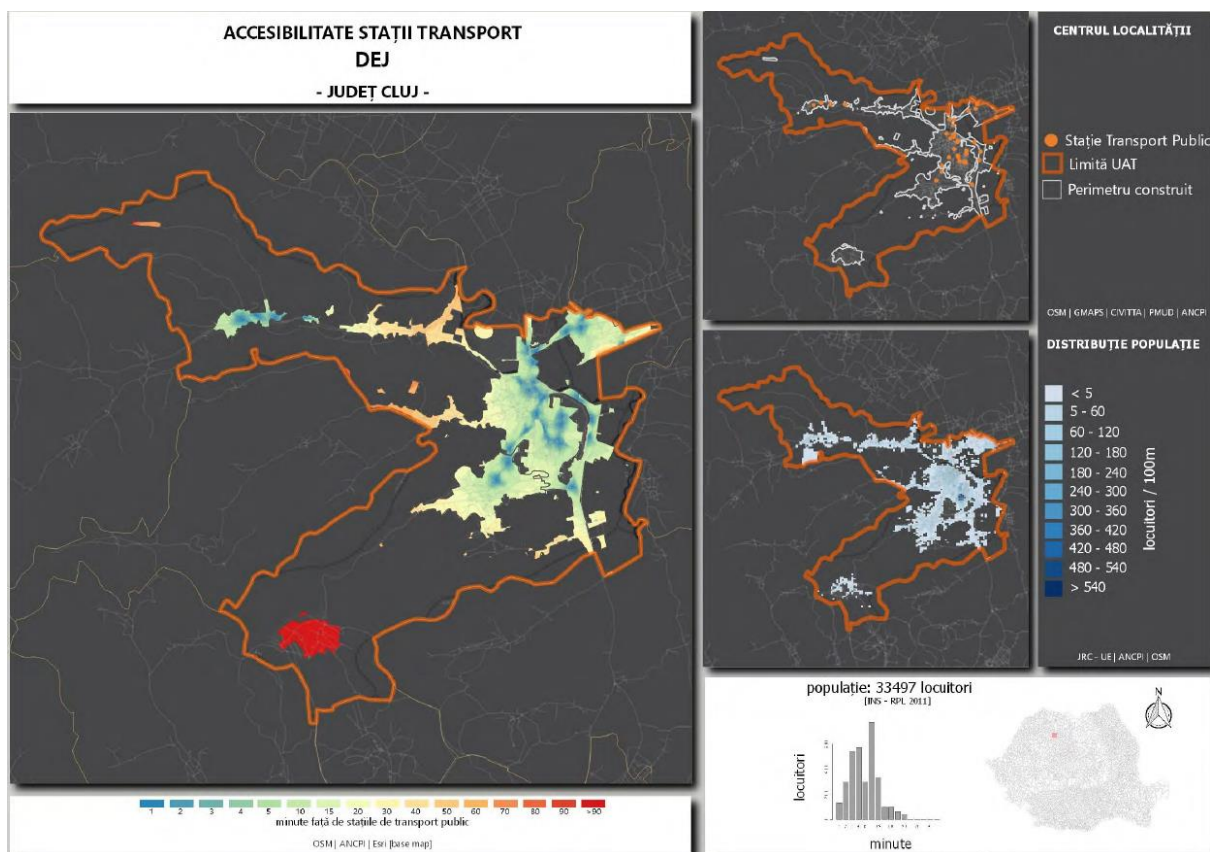
(sursa : PMUD – municipiul Dej)

Statistica dovedește că rata șomajului, de aproximativ 2% din populație, este una dintre cele mai mici pentru entitățile administrative ale județului (cu excepția municipiului Cluj).

Deoarece populația activă și locurile de muncă reprezintă principala sursă de generare a deplasărilor, respectiv călătoriilor, este necesară o analiză a repartizării spațiale a populației pe cartiere și zone de studiu în vederea identificării fluxurilor semnificative de persoane și a limitărilor și aspectelor asupra cărora ar trebui acționate în vederea asigurării unei mobilități durabile (tramei stradale necorespunzătoare, restricții necorespunzătoare pentru reglementarea circulației vehiculelor în funcție de capacitate/sarcini pe axe, lipsa liniilor de transport în comun, precaritatea parcului de vehicule de transport în comun, solicitări mari cauzate de fluxuri de autoturisme, caracteristici tehnice necorespunzătoare ale infrastructurii rutiere etc.).

A map of the town of Dej, Romania, with four locations marked by red star icons and numbered 1, 2, 3, and 4. The map shows a network of streets, including major roads like Strada Nicolae Titulescu (orange) and Strada Georgea Cosbuc (blue). Other streets include Strada Traian, Strada Mihail Sadoveanu, Strada Miron Costin, Strada Teodor, Strada Ion Creanga, Strada Siret, Strada Bratilor, Strada Cheorghe Barilau, Strada Talpa, Strada Tronilor, Strada Caragiale, Strada Vasile, Strada Teilor, Strada Malor, Strada Gheorghe, Strada Ciocan, Strada Mironesti, Strada Bobalna, Strada Lucea, Strada Timon Barilau, Strada Ion Pop, Strada I. C. Bratilor, Strada I. C. Rosca, Strada Regina Maria, Strada Avram Iancu, Strada T. Mai, Strada Marasesti, Strada Alecu Russo, Strada Iulia Maniu, and Strada Carpatina. The map also shows a river (blue) and a green area (park or forest). The town name 'Dej' is visible in the center. The map is credited to OpenStreetMap and other contributors.

Strategia a fost elaborată în cadrul proiectului “Consolidarea capacității administrative prin adoptarea de instrumente ale planificării strategice pentru buna gestiune financiară a proceselor dezvoltării locale în Municipiul Dej”
Cod SIPOCA 774/MySMIS2014 135879

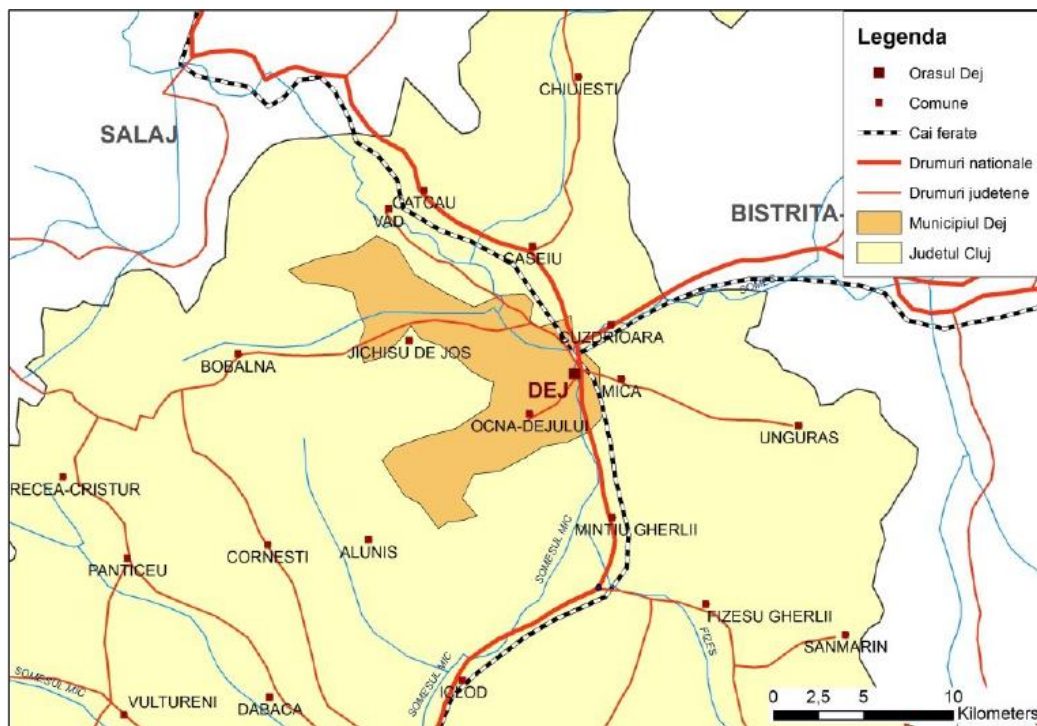

2.5 Evoluție trafic mediu zilnic anual 2020

Conform PATJ, în afara zonei delimitate pentru dezvoltarea Munților Apuseni, structura rețelei de localități cuprinde șase zone:

- zona I - a culoarului râului Someș,
- zona II - a culoarului râului Arieș,
- zona III - a culoarului râului Criș,
- zona IV - inclusă în zona Munților Apuseni,
- zona V - a Câmpiei Transilvaniei,
- zona VI - a Podișului Someșan.

În acest cadru, municipiul Dej este localizat în Zona I a culoarului Someșului Mic, zonă apreciată ca având cea mai puternică dezvoltare economică și cea mai mare concentrare de populație la nivel de județ.

Teritoriul administrativ al municipiului Dej este străbătut de următoarele artere de circulație majoră:

- Drumul național DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare, care asigură legătura pe direcția sud- nord cu teritoriul înconjurător. Drum modernizat, având pe tronsonul gară - centrul civic (cartierul 1 Mai) 4 benzi de circulație;
- Drumul național DN 17 (E 576) Dej - Bistrița, care asigură legătura cu județul Bistrița-Năsăud și spre nordul Moldovei, prin Vatra Dornei. Drumul este modernizat.;
- Drumul județean DJ 108 B, Dej- Jibou, care asigură legătura în direcția județului Sălaj. Este modernizat, dar pe porțiuni întinse într-o stare necorespunzătoare.;
- Drumul comunal DC 167 Dej - Ocna Dej - Pintic, cu legătura la drumurile comunale DC 168 și DC 174, tronsonul Ocna Dej - Pintic se prezintă într-o stare complet necorespunzătoare și necesită reparații urgente;

- Drumul județean DJ 172 F Dej - Mănăstirea - Mica - Sânmărghita. Se ramifică din DC 1C în apropierea gării CF;
- Drumul comunal DC 175 Dej – Târpiu;
- Drumul comunal DC 17 Dej - Jichișu de Jos;
- Drumul comunal DC 176 Dej – Codor;
- Drumul județean DJ 109 Dej – Vad.

Străzile orașului, pe care în prezent se desfășoară circulația majoră, sunt în general înguste, cu curbe strânse având vizibilitate redusă, și trotuare cu lățimi variabile.

Străzile aparținând rețelei principale au partea carosabilă de lățime 7,00 - 8,00 m iar cele cu trafic local și de tranzit chiar 10,00 - 14,00 m. Restul străzilor au lățimi de 4,00 - 7,00 m. Acestea afectează fluența traficului, în continuă creștere, producând congestii în unele zone.

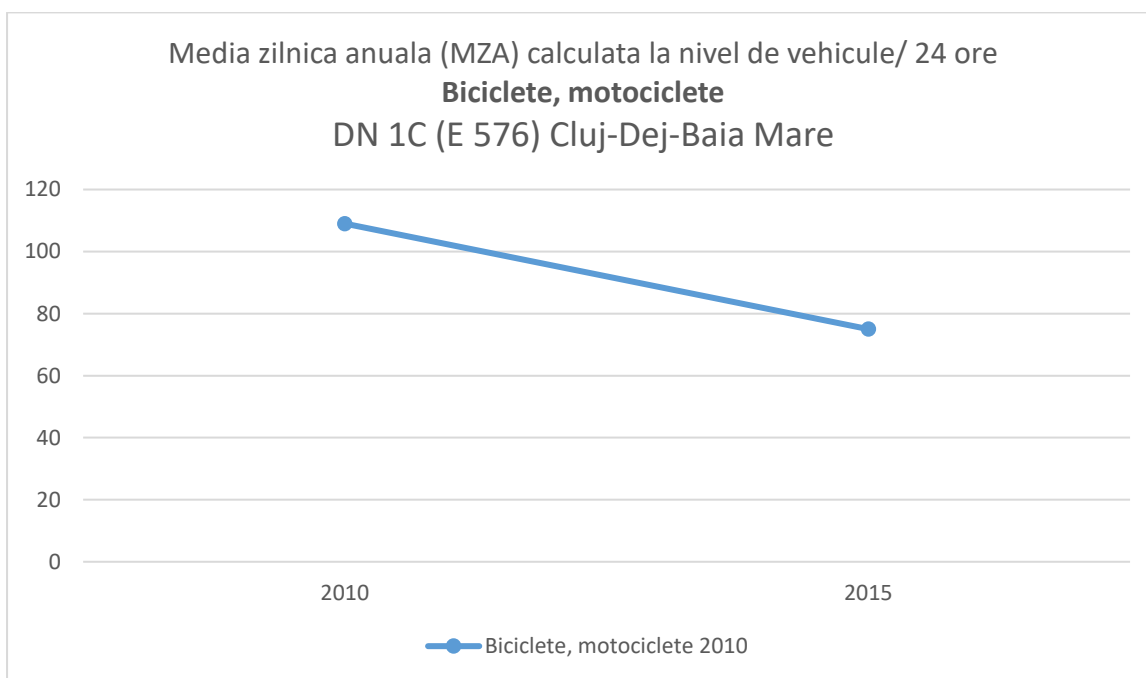
Traficul pe teritoriul municipiului este variat, alcătuit dintr-o gamă largă de vehicule, numărul acestora ajungând la 22.796.

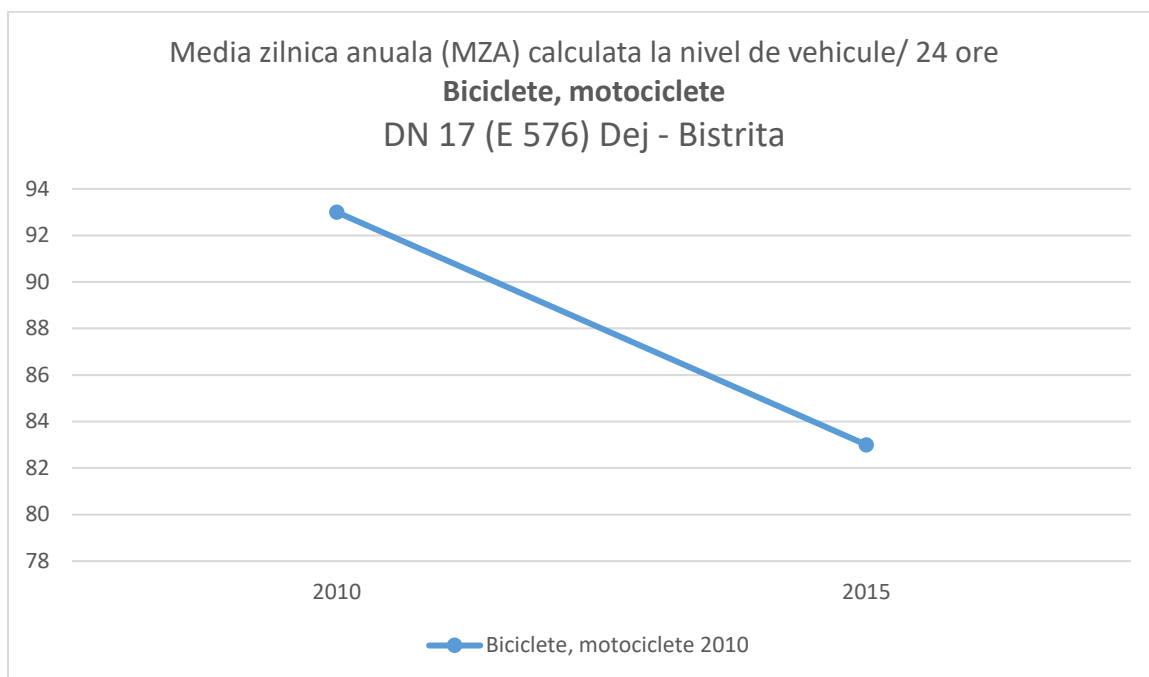
Transportul local: rețeaua liniilor pentru transportul local, inclusiv drumurile de legătură cu comunele învecinate (Cășei, Cuzdrioara, Jichiș, Mica) are 83,2 km lungime din care 63,3 km este modernizată.

Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore

Biciclete, motociclete

Denumire drum	Lungime recenzată	Biciclete, motociclete 2010	Biciclete, motociclete 2015
DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare	190,817 km	109	75
DN 17 (E 576) Dej - Bistrița	229,902 km	93	83

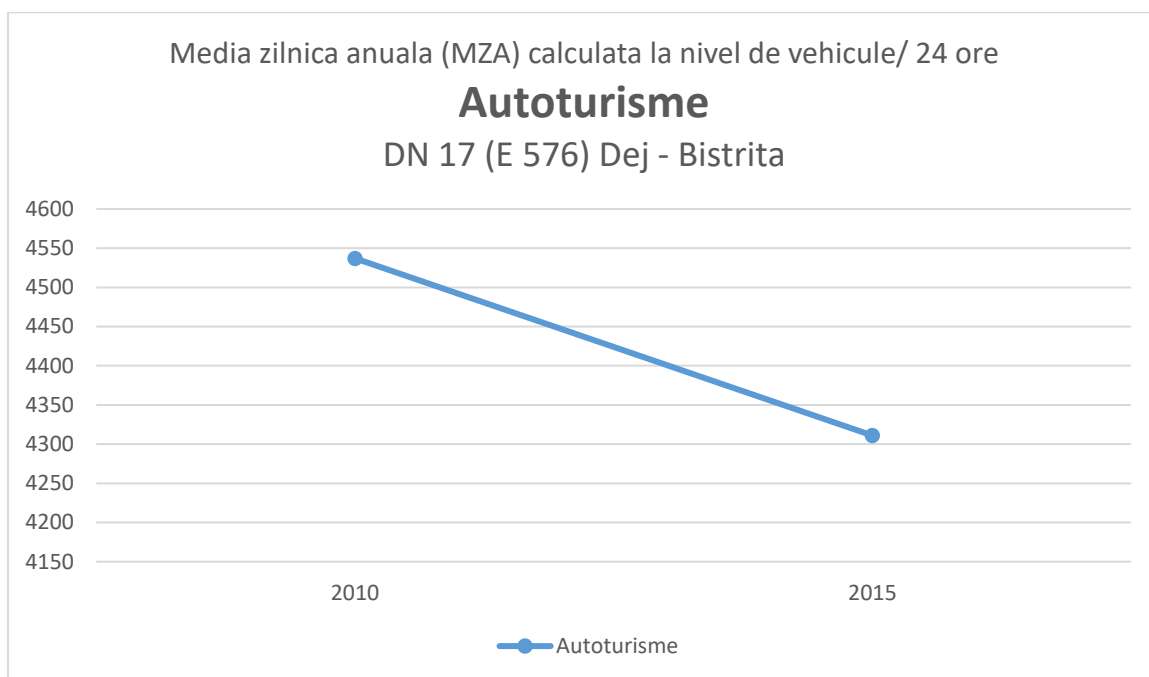
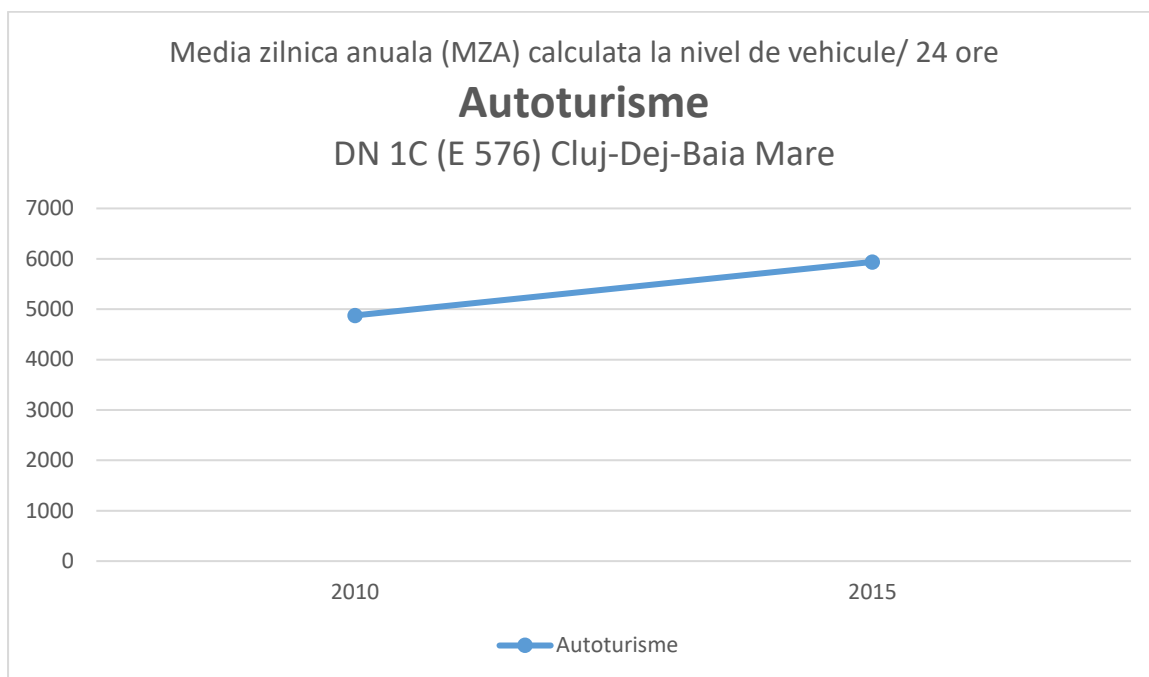
Concluzii analiză multianuală:

Se remarcă o scădere a traficului de motociclete și biciclete pe segmentele DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare dar și DN 17 (E 576) Dej – Bistrița.

Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore

Autoturisme

Denumire drum	Lungime recenzată	Autoturisme 2010	Autoturisme 2015
DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare	190,817 km	4876	5938
DN 17 (E 576) Dej - Bistrița	229,902 km	4537	4311

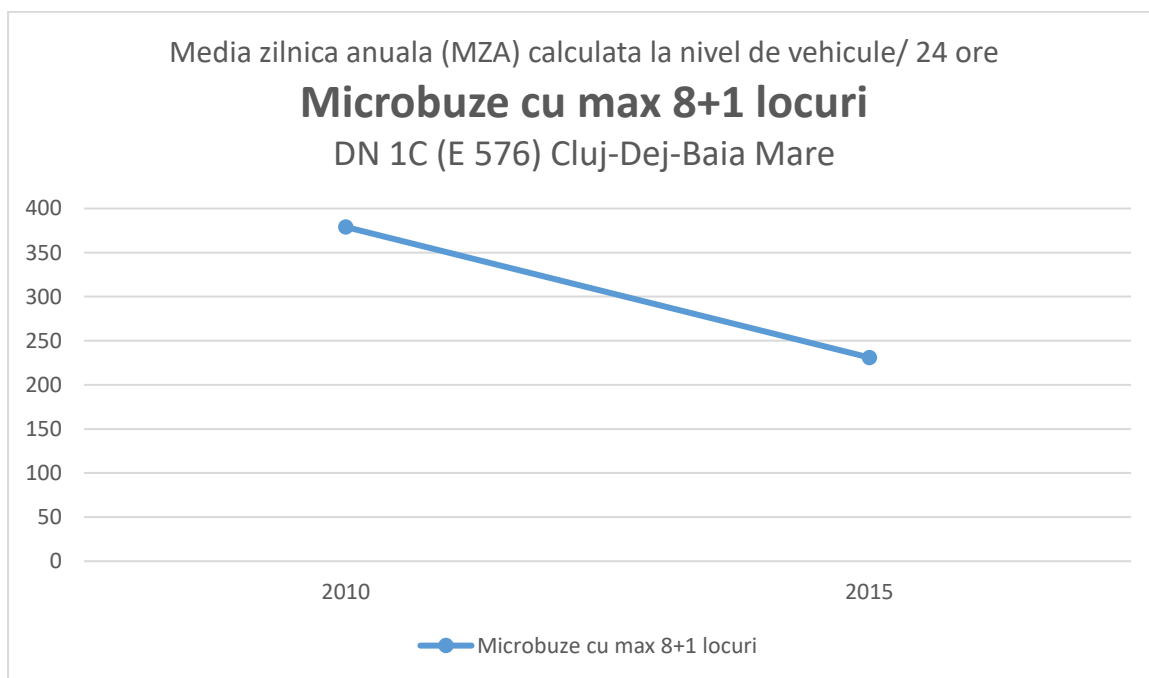
Concluzii analiză multianuală:

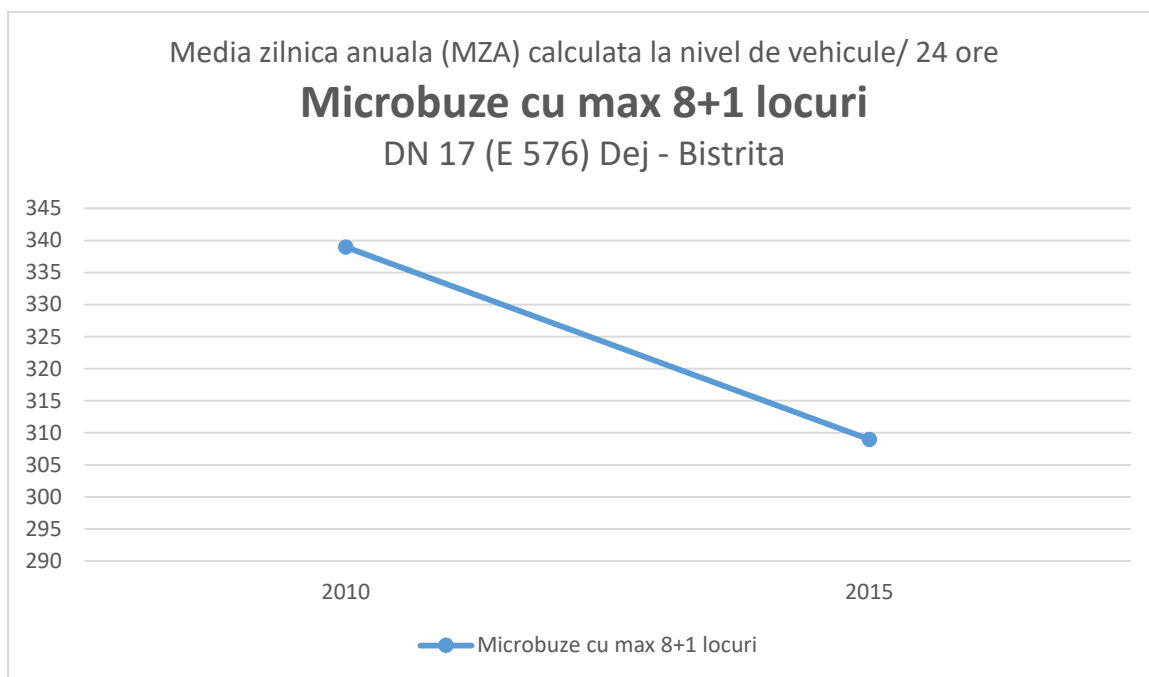
Se remarcă o creștere a traficului pe segmentul DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare și o scădere a traficului DN 17 (E 576) Dej – Bistrița.

Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore

Microbuze cu max 8+1 locuri

Denumire drum	Lungime recenziată	Microbuze cu max 8+1 locuri 2010	Microbuze cu max 8+1 locuri 2015
DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare	190,817 km	379	231
DN 17 (E 576) Dej - Bistrița	229,902 km	339	309

Concluzii analiză multianuală:

Se remarcă o scădere a traficului microbuzelor pe segmentele DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare și DN 17 (E 576) Dej – Bistrița.

Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore

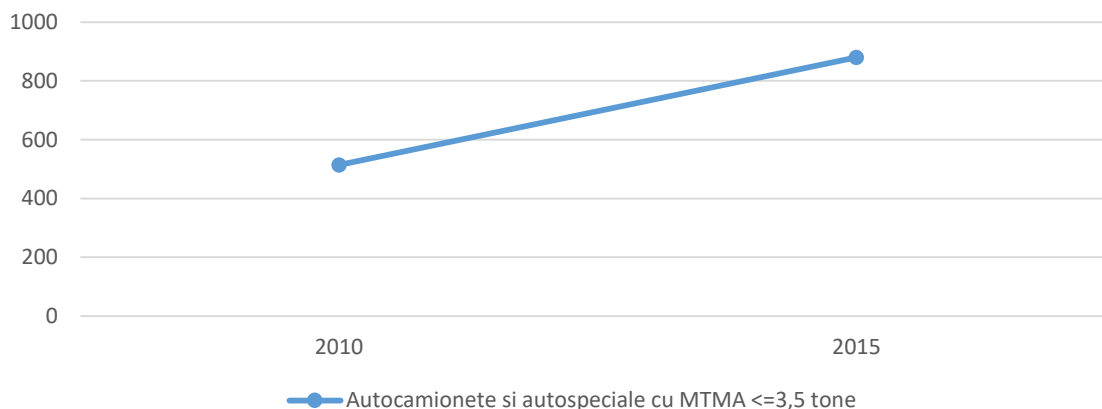
Autocamionete și autospeciale cu MTMA ≤3,5 tone

Denumire drum	Lungime recenziată	Autocamionete și autospeciale cu MTMA ≤3,5 tone 2010	Autocamionete și autospeciale cu MTMA ≤3,5 tone 2015
DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare	190,817 km	514	880
DN 17 (E 576) Dej - Bistrița	229,902 km	601	799

Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore

Autocamionete și autospeciale cu MTMA ≤ 3,5 tone

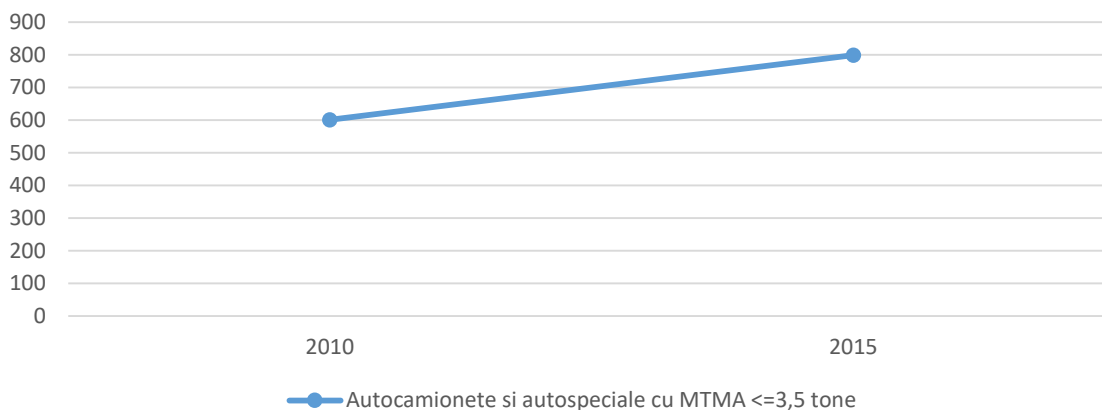
DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare

Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore

Autocamionete și autospeciale cu MTMA ≤ 3,5 tone

DN 17 (E 576) Dej - Bistrița

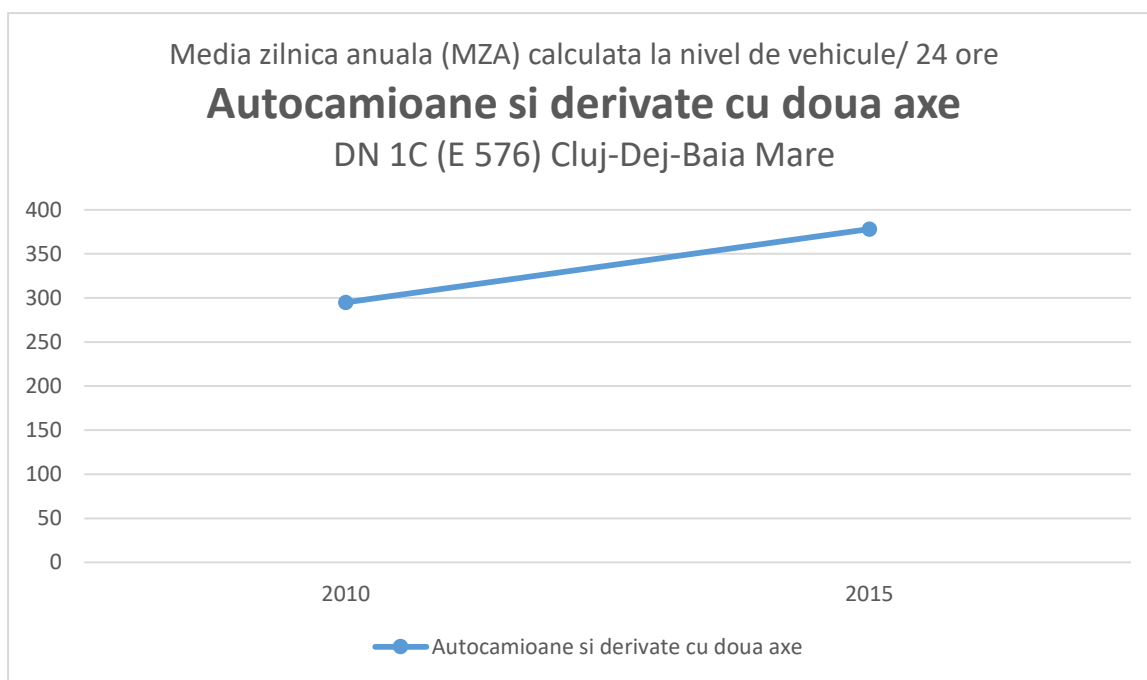
Concluzii analiza multianuală:

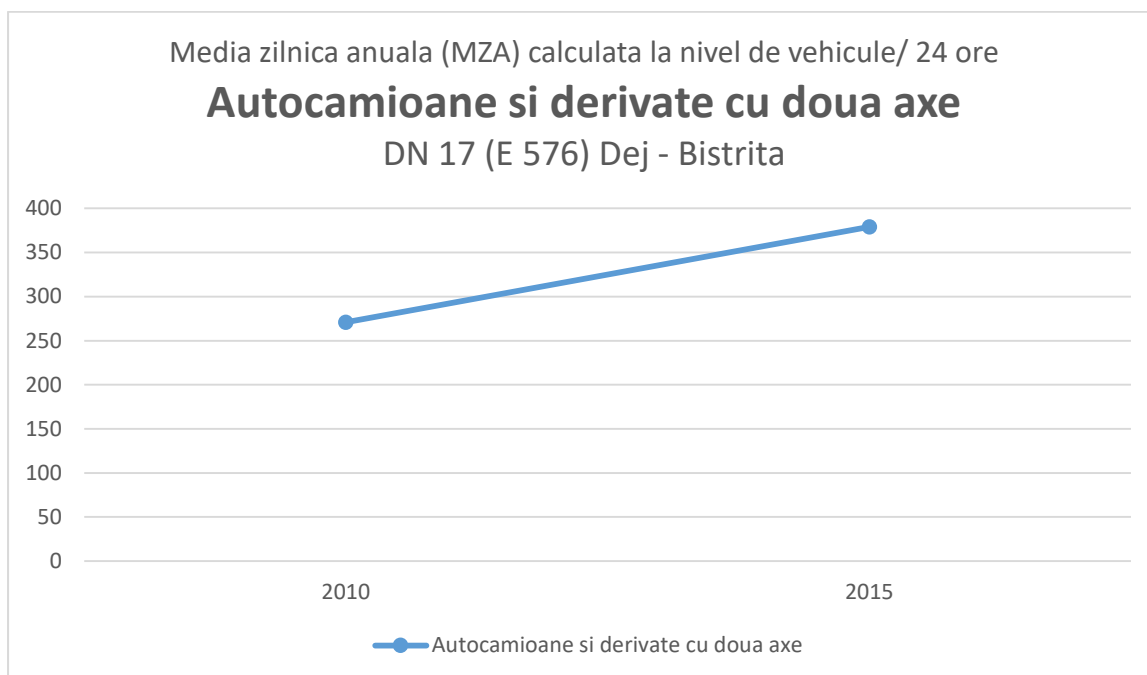
Se remarcă o creștere solidă a traficului pe segmentele DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare și DN 17 (E 576) Dej – Bistrița.

Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore

Autocamioane și derivate cu două axe

Denumire drum	Lungime recenziată	Autocamioane și derivate cu două axe 2010	Autocamioane și derivate cu două axe 2015
DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare	190,817 km	295	378
DN 17 (E 576) Dej - Bistrița	229,902 km	271	379

Concluzii analiza multianuală:

Se remarcă o creștere solidă a traficului pe segmentele DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare și DN 17 (E 576) Dej – Bistrița.

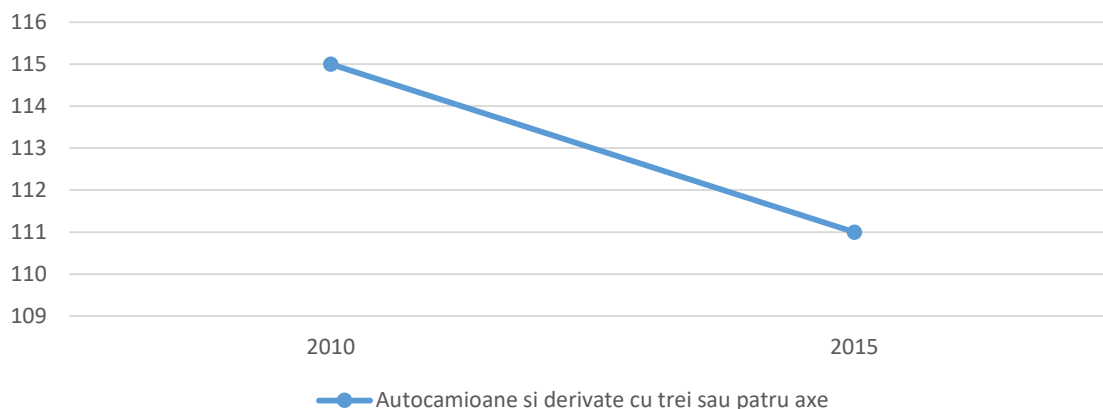
Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore

Autocamioane și derivate cu trei sau patru axe

Denumire drum	Lungime recenzată	Autocamioane și derivate cu trei sau patru axe 2010	Autocamioane și derivate cu trei sau patru axe 2015
DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare	190,817 km	115	111
DN 17 (E 576) Dej - Bistrița	229,902 km	121	154

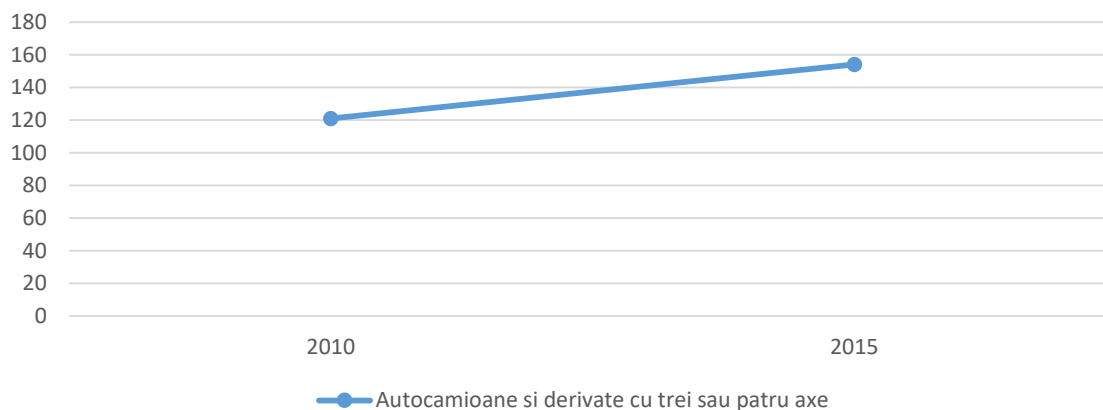
Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore
Autocamioane și derivate cu trei sau patru axe

DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare

Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore
Autocamioane și derivate cu trei sau patru axe

DN 17 (E 576) Dej - Bistrița

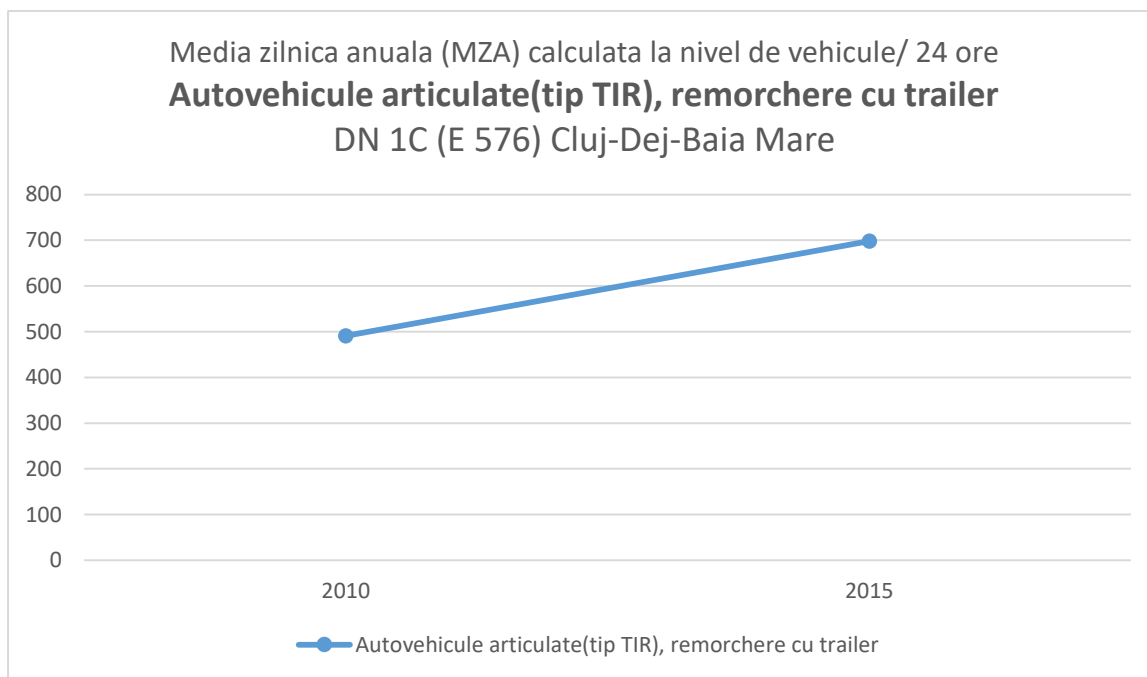
Concluzii analiza multianuală:

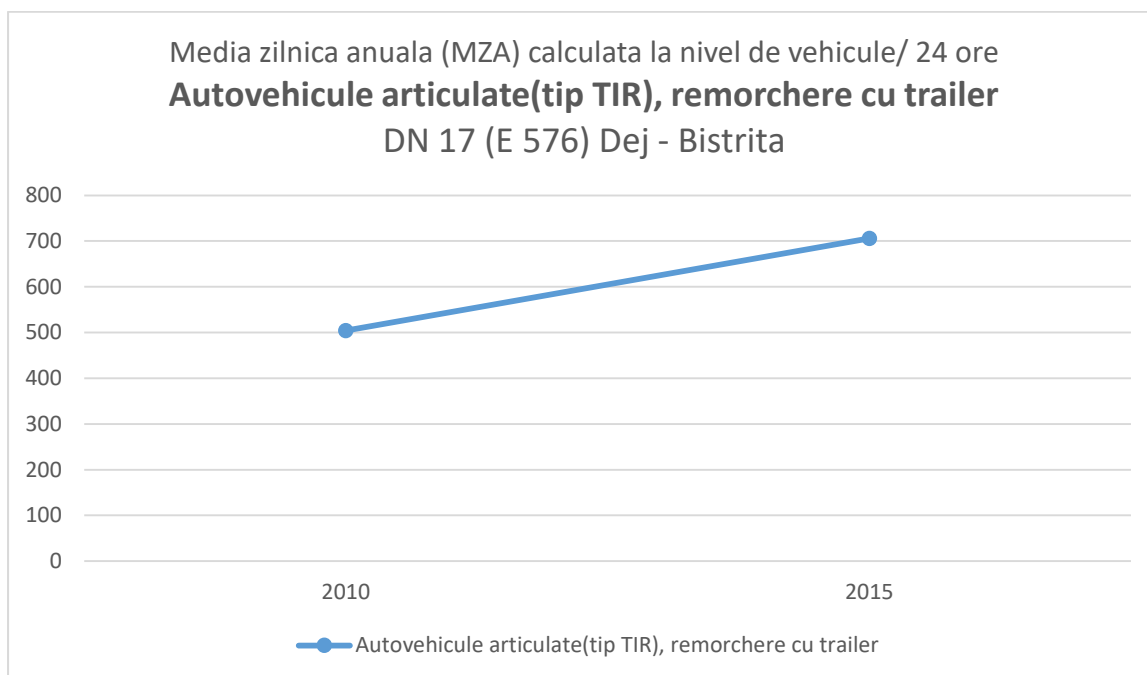
Se remarcă o scădere slabă a traficului pe segmentul DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare și o creștere pe DN 17 (E 576) Dej – Bistrița.

Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore

Autovehicule articulate (tip TIR), remorhere cu trailer

Denumire drum	Lungime recenziată	Autovehicule articulate(tip TIR), remorhere cu trailer 2010	Autovehicule articulate(tip TIR), remorhere cu trailer 2015
DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare	190,817 km	491	698
DN 17 (E 576) Dej - Bistrița	229,902 km	504	706

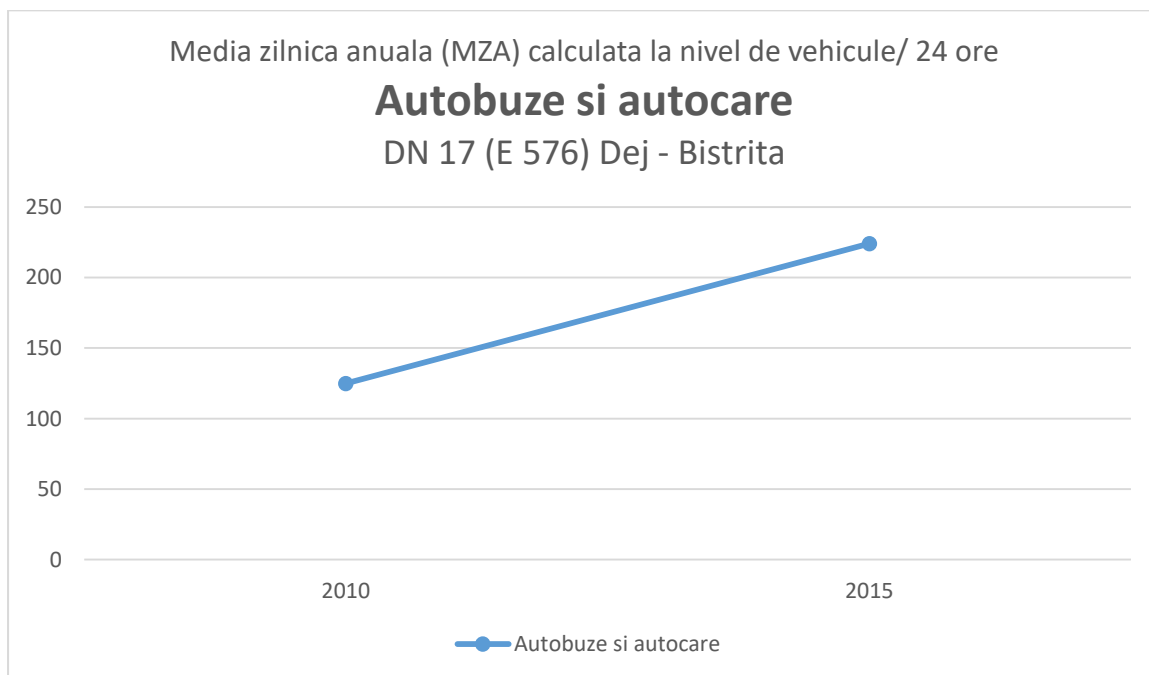
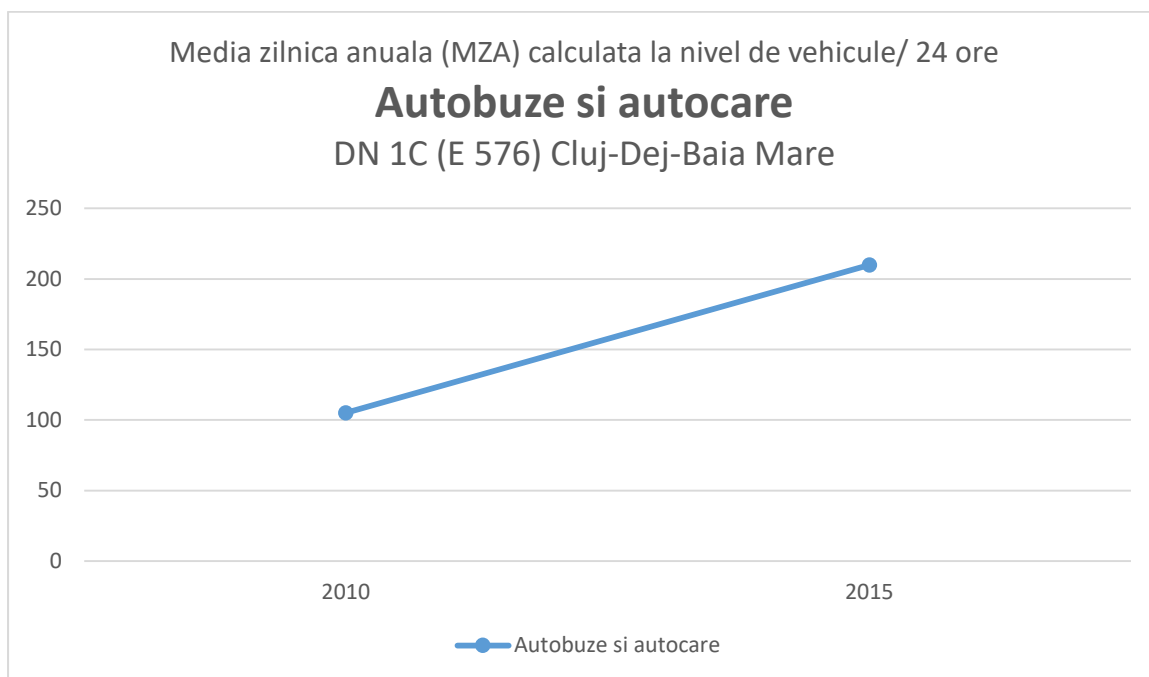
Concluzii analiză multianuală:

Se remarcă o creștere solidă a traficului pe segmentele DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare și DN 17 (E 576) Dej - Bistrița.

Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore

Autobuze și autocare

Denumire drum	Lungime recenzată	Autobuze și autocare 2010	Autobuze și autocare 2015
DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare	190,817 km	105	210
DN 17 (E 576) Dej - Bistrița	229,902 km	125	224

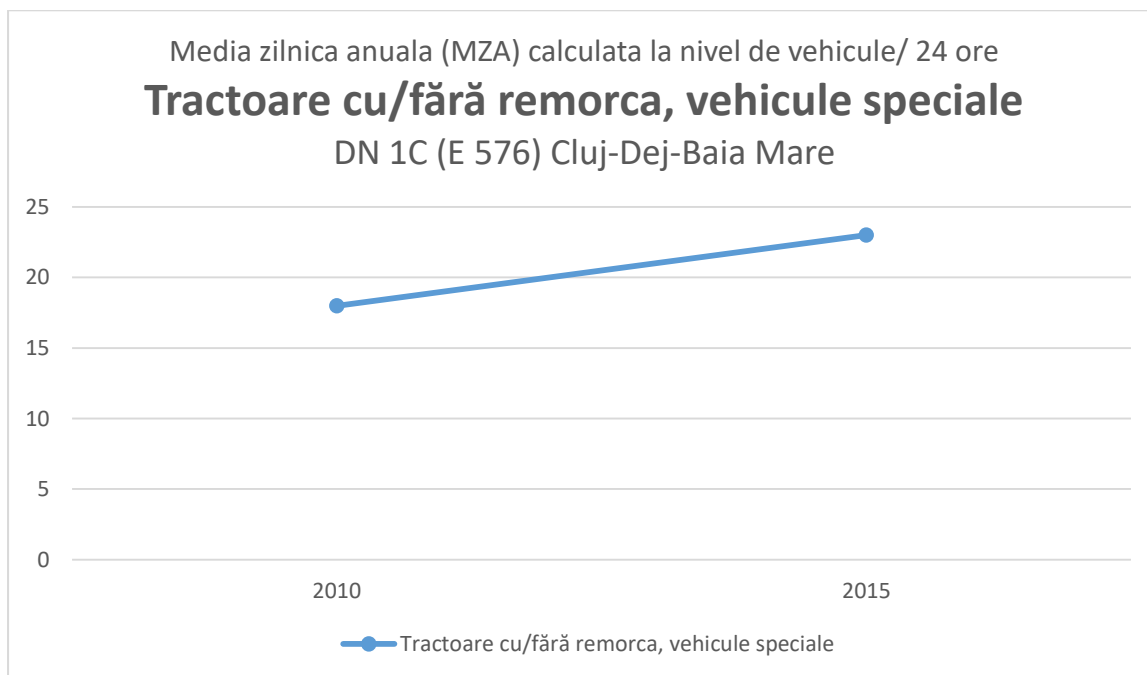
Concluzii analiză multianuală:

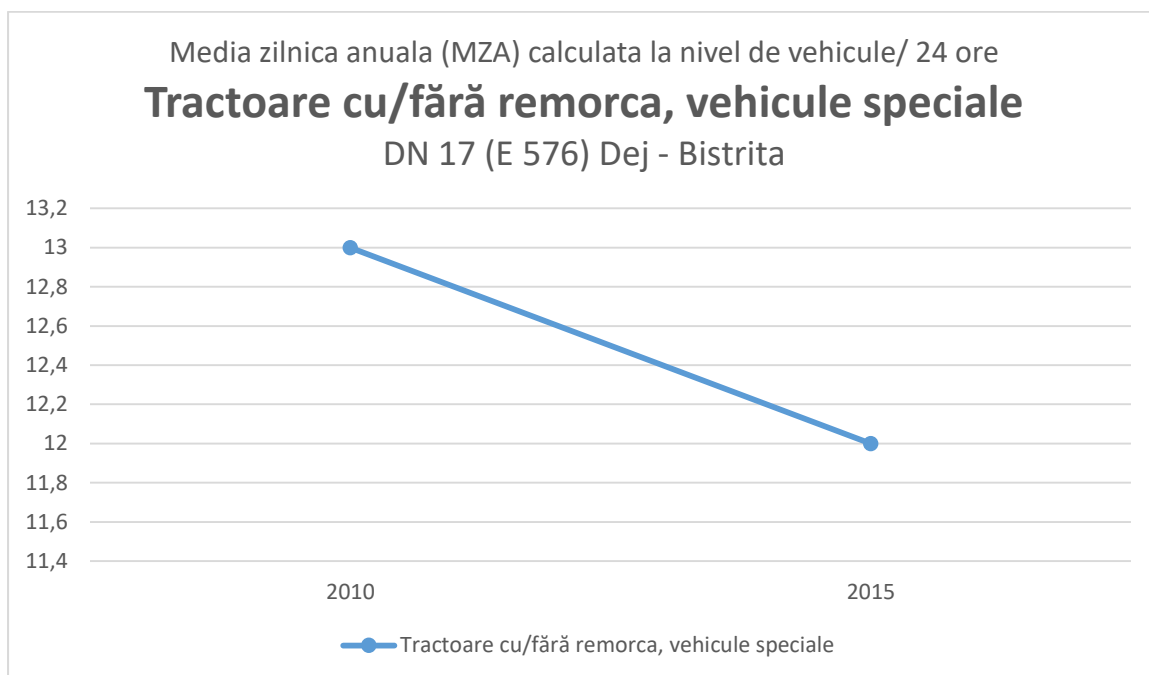
Se remarcă o creștere solidă a traficului pe segmentele DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare și DN 17 (E 576) Dej - Bistrița.

Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore

Tractoare cu/fără remorcă, vehicule speciale

Denumire drum	Lungime recenzată	Tractoare cu/fără remorcă, vehicule speciale 2010	Tractoare cu/fără remorcă, vehicule speciale 2015
DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare	190,817 km	18	23
DN 17 (E 576) Dej - Bistrița	229,902 km	13	12

Concluzii analiză multianuală:

Se remarcă o creștere a traficului pe segmentul DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare și o slabă scădere pe segmentul DN 17 (E 576) Dej - Bistrița.

Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore

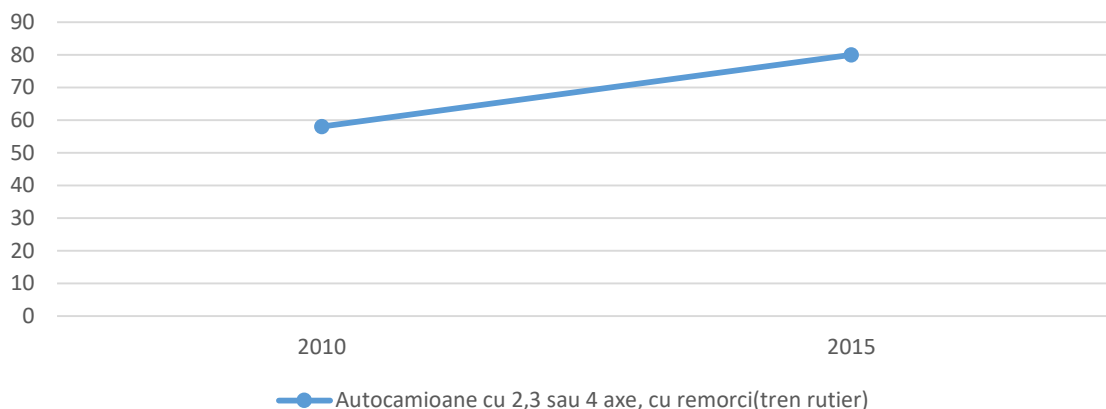
Autocamioane cu 2,3 sau 4 axe, cu remorci(tren rutier)

Denumire drum	Lungime recenzată	Autocamioane cu 2,3 sau 4 axe, cu remorci(tren rutier) 2010	Autocamioane cu 2,3 sau 4 axe, cu remorci(tren rutier) 2015
DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare	190,817 km	58	80
DN 17 (E 576) Dej - Bistrița	229,902 km	62	98

Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore

Autocamioane cu 2,3 sau 4 axe, cu remorci(tren rutier)

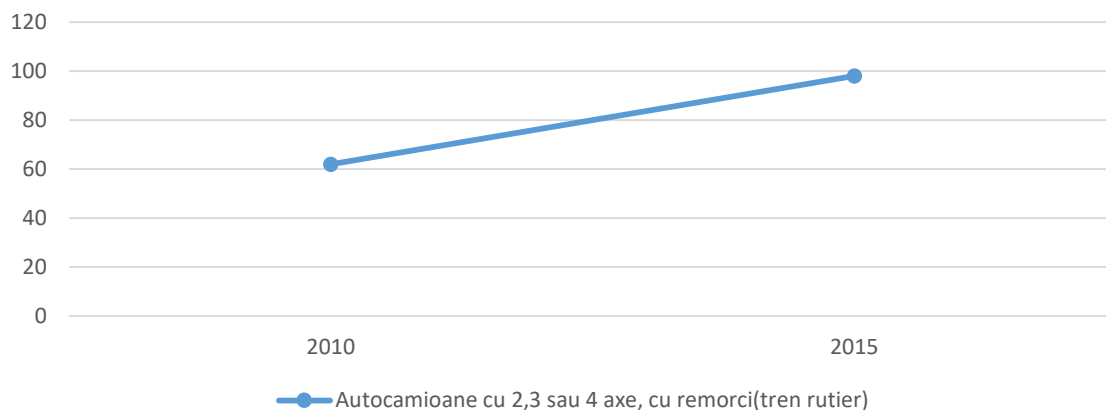
DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare

Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore

Autocamioane cu 2,3 sau 4 axe, cu remorci(tren rutier)

DN 17 (E 576) Dej - Bistrița

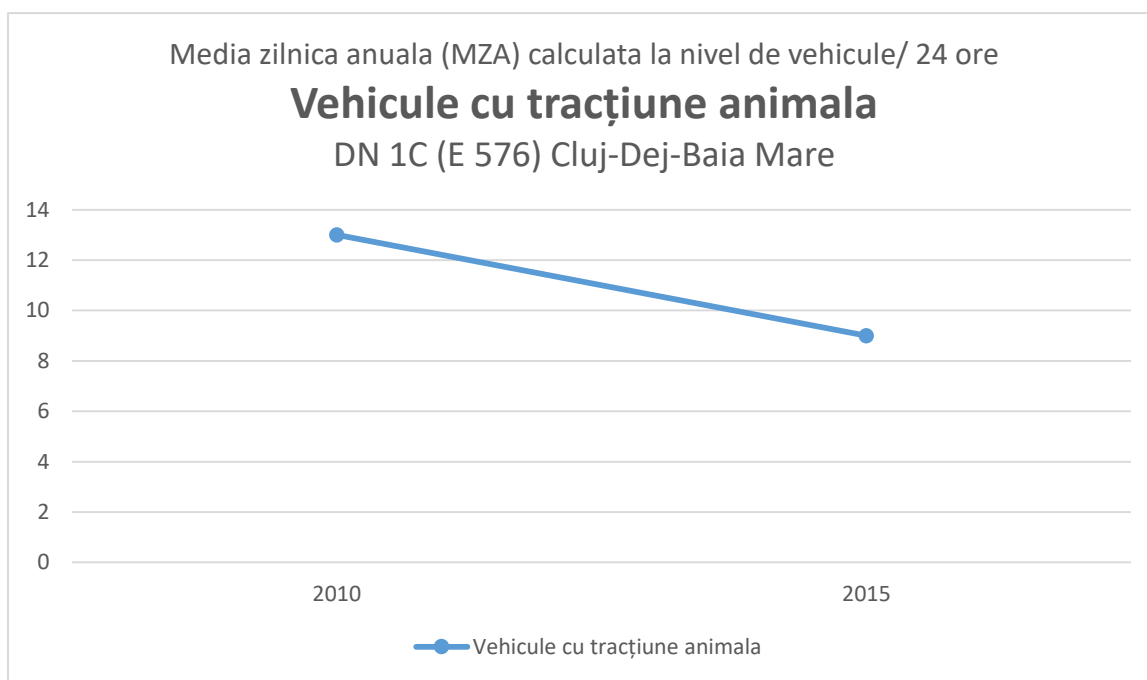
Concluzii analiză multianuală:

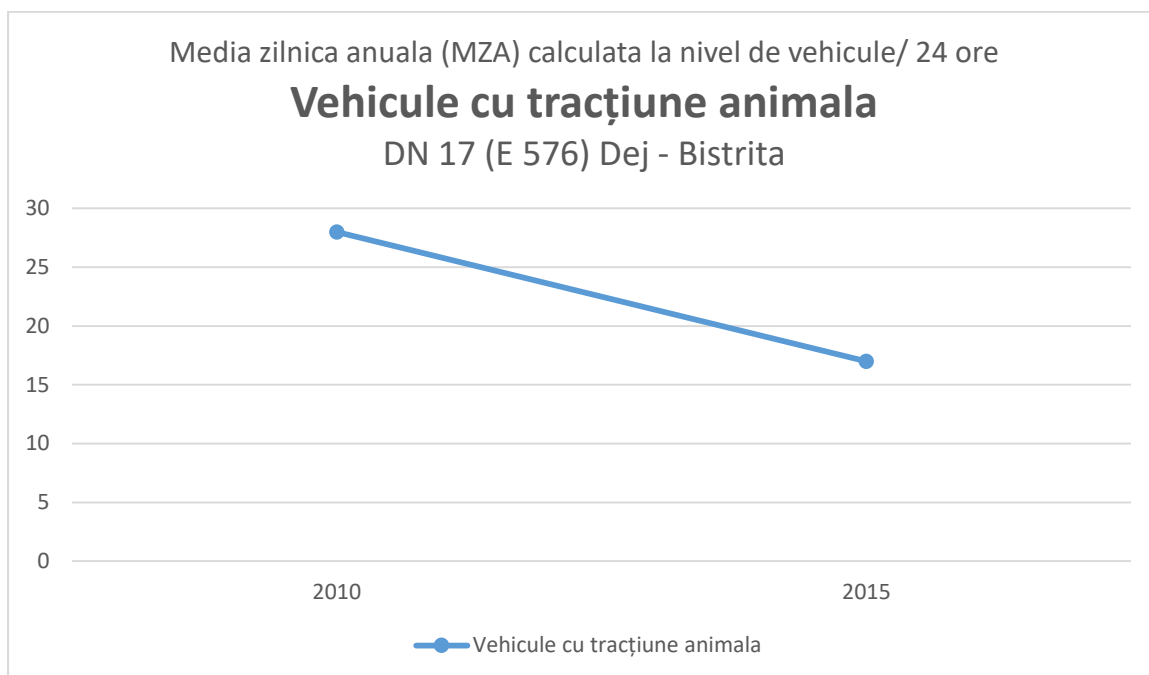
Se remarcă o creștere solidă a traficului pe segmentele DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare și DN 17 (E 576) Dej - Bistrița.

Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore

Vehicule cu tracțiune animală

Denumire drum	Lungime recenziată	Vehicule cu tracțiune animală 2010	Vehicule cu tracțiune animală 2015
DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare	190,817 km	13	9
DN 17 (E 576) Dej - Bistrița	229,902 km	28	17

Concluzii analiză multianuală:

Se remarcă o scădere a traficului pe segmentele DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare și DN 17 (E 576) Dej – Bistrița.

Media zilnică anuală (MZA) calculată la nivel de vehicule/ 24 ore

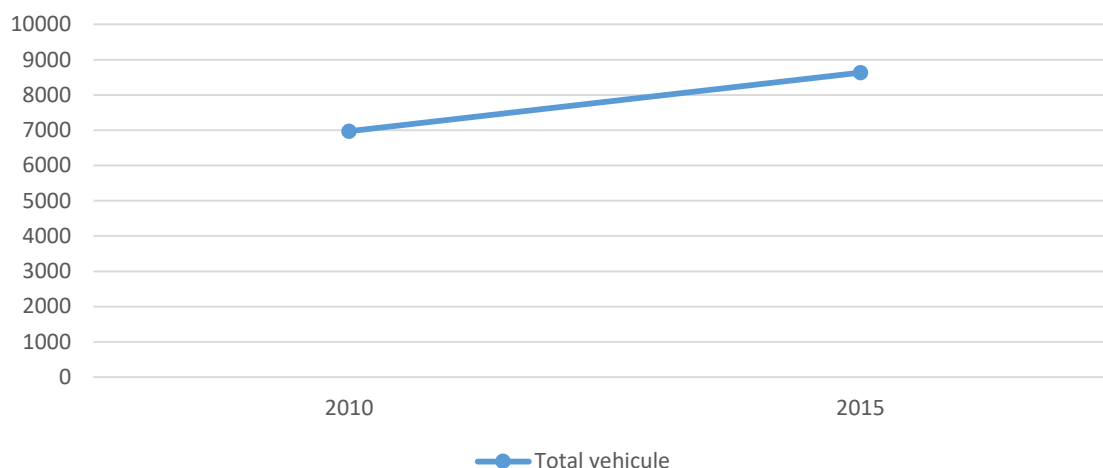
Total vehicule

Denumire drum	Lungime recenzată	Total vehicule 2010	Total vehicule 2015
DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare	190,817 km	6975	8633
DN 17 (E 576) Dej - Bistrița	229,902 km	6693	7112

Media zilnica anuala (MZA) calculata la nivel de vehicule/ 24 ore

Total vehicule

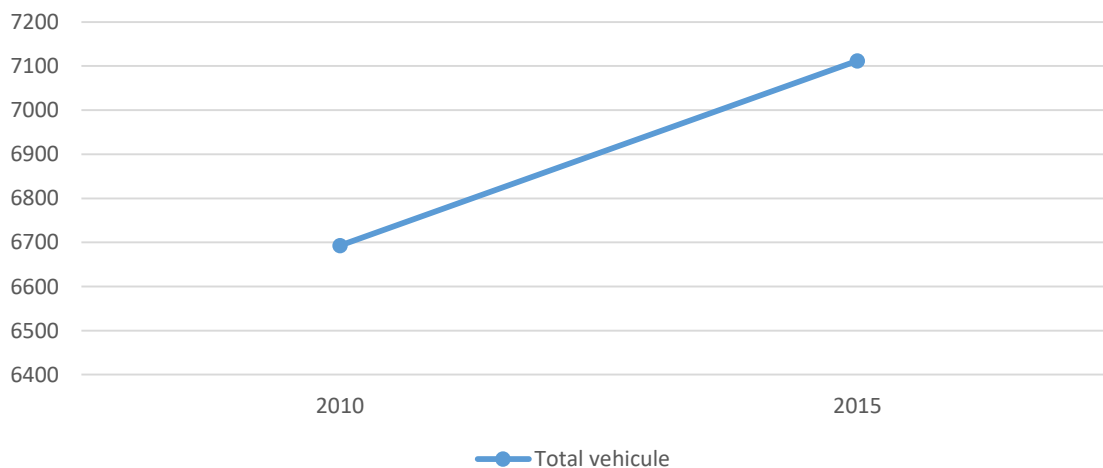
DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare

Media zilnica anuala (MZA) calculata la nivel de vehicule/ 24 ore

Total vehicule

DN 17 (E 576) Dej - Bistrita

Concluzii analiză multianuală:

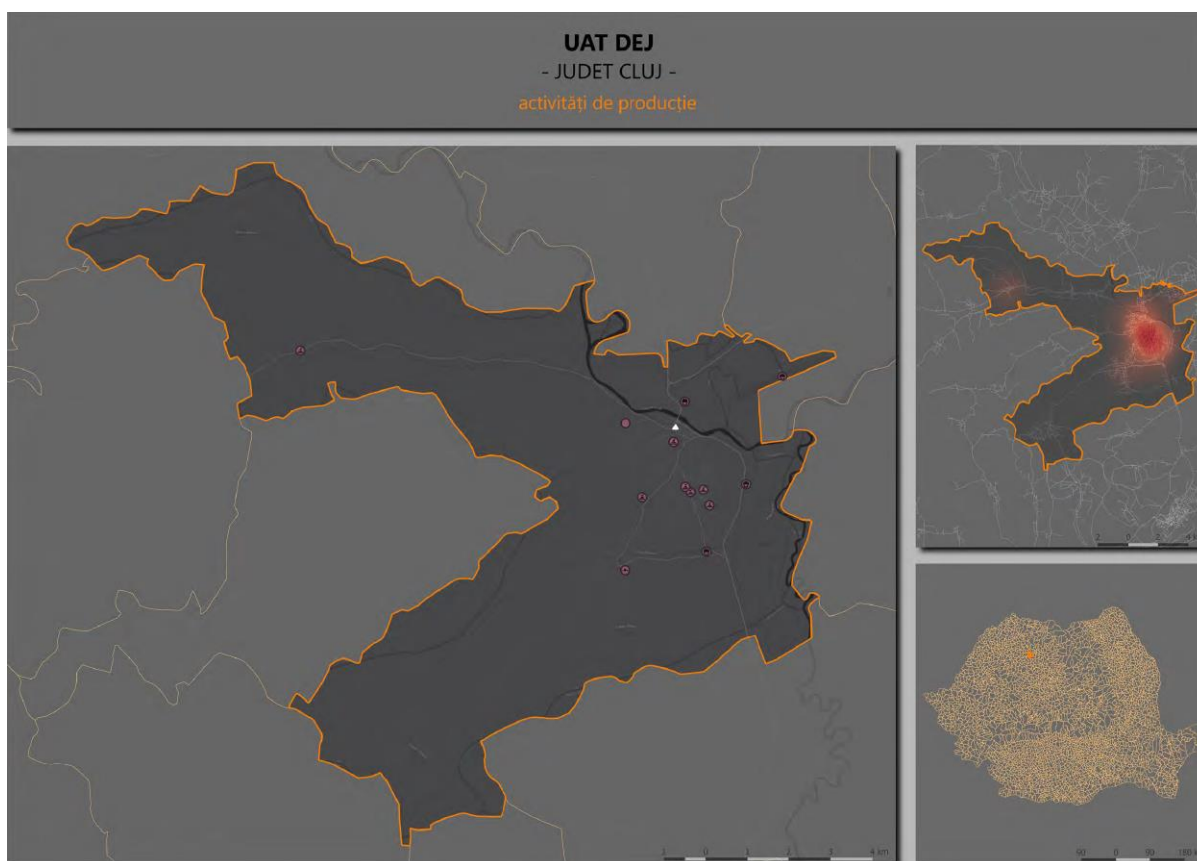
Se remarcă o creștere solidă a traficului pe segmentele DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare și DN 17 (E 576) Dej - Bistrița.

Concluzie generală

Se poate afirma fără dubiu că economia și traficul de persoane și mărfuri din zona urbană și periurbană a municipiului Dej nu s-a modificat în ultimii ani, rămânând constant și înregistrând creșteri proporționale pe ambele sensuri de trafic.

2.6 Situație agenți economici aferentă anului 2020

O analiză statistică ce dorește a furniza o radiografie clară a unei comunități nu poate fi realizată fără a include agenții economici ce își desfășoară activitatea în această comunitate. Importanța analizei și evidențierea situației agenților economici ne arată tendințele de creștere, potențialul de creștere al industriilor locale, specializare populației active și oportunitățile investiționale ulterioare. Nu în ultimul rând, starea agenților economici are un impact covârșitor asupra bugetului comunității.

Număr agenți economici: **4.928 agenți economici**, 4,22% din totalul agenților economici din Județul Cluj.

Cifra de afaceri: **2,4 Miliarde lei (550,4 milioane euro)**, adică 3,49% din cifra de afaceri din Județul Cluj.

Strategia a fost elaborată în cadrul proiectului “Consolidarea capacității administrative prin adoptarea de instrumente ale planificării strategice pentru buna gestiune financiară a proceselor dezvoltării locale în Municipiul Dej”

Cod SIPOCA 774/MySMIS2014 135879

Număr angajați total: **6.722 angajați**, 3,46% din totalul de angajați din Județul Cluj.

Profit înregistrat: **145,6 milioane lei** (33,1 milioane euro), 2,22% din profitul net realizat în Județul Cluj.

Listă firme după cifra de afaceri

1. PEHART TEC GRUP S.A., Str. 1 MAI 113, Dej, Județul Cluj, 538 milioane lei (122,3 milioane euro)
2. ARCESE TRANSPORT S.R.L., Str. MIORITEI 7, Dej, Județul Cluj, 224,1 milioane lei (50,9 milioane euro)
3. PEHART TEC TISSUE S.A., Str. 1 MAI 113, Dej, Județul Cluj, 132,6 milioane lei (30,1 milioane euro)
4. METALICPLAS ACTIV S.A., Str. VAII 2, Dej, Județul Cluj, 107,3 milioane lei (24,4 milioane euro)
5. TIGER SOMES IMPEX S.A., Str. BISTRITEI 63, Dej, Județul Cluj, 98,8 milioane lei (22,5 milioane euro)
6. SAMUS CONSTRUCȚII S.A., Str. VAII 2, Dej, Județul Cluj, 79,4 milioane lei (18 milioane euro)
7. SAMUS TEC S.A., Str. VAII 2, Dej, Județul Cluj, 62,8 milioane lei (14,3 milioane euro)
8. INVEST SERVICII COMERCIALE S.R.L., Str. NICHITA STANESCU 1, Dej, Județul Cluj, 39,6 milioane lei (9 milioane euro)
9. SAUTER TURNING PROCESS SRL, Str. Henri Coandă 5, Dej, Județul Cluj, 37,2 milioane lei (8,5 milioane euro)
10. PRO NUTRITION IMPEX SRL, Aleea TOMIS 1, Dej, Județul Cluj, 35,1 milioane lei (8 milioane euro)
11. R & R GAS IMPEX SRL, Str. BISTRITEI 12, Dej, Județul Cluj, 30 milioane lei (6,8 milioane euro)

12. CLASIC PROD MEX SRL, Str. BISTRITEI 63, Dej, Județul Cluj, 28,1 milioane lei (6,4 milioane euro)
13. MEA METAL APPLICATIONS SRL, Str. VALCELE 48A, Dej, Județul Cluj, 26,3 milioane lei (6 milioane euro)
14. MATPROD STEEL S.R.L., Str. DUMBRAVA ROSIE 8, Dej, Județul Cluj, 23,2 milioane lei (5,3 milioane euro)
15. FAST CONSIGNATIE S.R.L., Str. 1 MAI 86, Dej, Județul Cluj, 22,3 milioane lei (5,1 milioane euro)
16. PANIIND MARKET SRL, P-ta BOBILNA 2, Dej, Județul Cluj, 20,7 milioane lei (4,7 milioane euro)
17. COMSPORT SRL, Str. GHEORGHE SINCAI 1, Dej, Județul Cluj, 17,7 milioane lei (4 milioane euro)
18. MASSA COMIMPEX S.R.L., Str. BISTRITEI 7, Dej, Județul Cluj, 17,7 milioane lei (4 milioane euro)
19. ELEMENTO MOBILI SRL, Str. DUMBRAVA ROSIE 6, Dej, Județul Cluj, 17,1 milioane lei (3,9 milioane euro)
20. CORTUSA S.R.L., Str. HENRI COANDA 6, Dej, Județul Cluj, 14,5 milioane lei (3,3 milioane euro)
21. ELECTRA METAL DISTRIBUTION S.R.L., Str. BISTRITEI 44, Dej, Județul Cluj, 14,3 milioane lei (3,2 milioane euro)
22. PANI IND SRL, Str. INFRATIRII 6, Dej, Județul Cluj, 14,2 milioane lei (3,2 milioane euro)
23. KARPLASTIK SRL, Str. 1 MAI 103, Dej, Județul Cluj, 14,1 milioane lei (3,2 milioane euro)
24. GLOBAL DISTRIBUTION GROUP SRL, Str. VALEA CODORULUI 61B, Dej, Județul Cluj, 13,2 milioane lei (3 milioane euro)

25. MUSTANG TOUR SRL, Str. LIVIU REBREANU 19, Dej, Județul Cluj, 13 milioane lei (3 milioane euro)
26. A6 IMPEX SA, Str. BISTRITEI 63, Dej, Județul Cluj, 11,6 milioane lei (2,6 milioane euro)
27. RANDOM IMPEX SRL, P-ta BOBILNA 15, Dej, Județul Cluj, 11,6 milioane lei (2,6 milioane euro)
28. HARA SERVCOM S.R.L., Str. LUCIAN BLAGA 46A, Dej, Județul Cluj, 11,5 milioane lei (2,6 milioane euro)
29. IZO TEC S.R.L., Str. 1 MAI 134, Dej, Județul Cluj, 10,9 milioane lei (2,5 milioane euro)
30. MONICOM IMPEX S.R.L., Str. OCTAVIAN GOGA 28, Dej, Județul Cluj, 10,2 milioane lei (2,3 milioane euro)
31. COMPLET SERVIMPEX S.R.L., Str. BISTRITEI 63, Dej, Județul Cluj, 9,4 milioane lei (2,1 milioane euro)
32. KAZAL SRL, Str. DUMBRAVA ROSIE 7, Dej, Județul Cluj, 9,4 milioane lei (2,1 milioane euro)
33. SPERA SH IMPEX S.R.L., Str. MARASESTI 9, Dej, Județul Cluj, 9 milioane lei (2 milioane euro)
34. LEMNUL VERDE COFETARIE SRL, Str. 1 MAI 7, Dej, Județul Cluj, 8,9 milioane lei (2 milioane euro)
35. COSTRANS IMPORT EXPORT SRL, Str. BAIA MARE 64, Dej, Județul Cluj, 8,9 milioane lei (2 milioane euro)
36. ARC PARC INDUSTRIAL SRL, Str. Henri Coandă 1, Dej, Județul Cluj, 8,4 milioane lei (1,9 milioane euro)
37. STAFF COMPANY SRL, Str. Henri Coandă 1, Dej, Județul Cluj, 8,2 milioane lei (1,9 milioane euro)
38. PLURIPLAST SRL, Str. BISTRITEI 63/A, Dej, Județul Cluj, 8,2 milioane lei (1,9 milioane euro)

39. NORDICA S.R.L., Str. FRAGILOR 1, Dej, Județul Cluj, 7,7 milioane lei (1,7 milioane euro)

40. ANDREAS COM IMPEX SRL, Str. SIMION BARNUTIU 8, Dej, Județul Cluj, 7,6 milioane lei (1,7 milioane euro)

Top firme din Dej, Județul Cluj după numărul de angajați

Numărul total de angajați în Dej, Județul Cluj: 6.722 angajați

1. ARCESE TRANSPORT S.R.L., Str. MIORITEI 7, Dej, Județul Cluj, 439 angajați
2. CLASIC PROD MEX SRL, Str. BISTRITEI 63, Dej, Județul Cluj, 309 angajați
3. METALICPLAS ACTIV S.A., Str. VAII 2, Dej, Județul Cluj, 296 angajați
4. SAMUS TEC S.A., Str. VAII 2, Dej, Județul Cluj, 251 angajați
5. SAUTER TURNING PROCESS SRL, Str. Henri Coandă 5, Dej, Județul Cluj, 134 angajați
6. DEZINFER SERVICE S.R.L., Str. ORIZONT 6, Dej, Județul Cluj, 124 angajați
7. ELEMENTO MOBILI SRL, Str. DUMBRAVA ROSIE 6, Dej, Județul Cluj, 109 angajați
8. HARA SERVCOM S.R.L., Str. LUCIAN BLAGA 46A, Dej, Județul Cluj, 90 angajați
9. TIGER SOMES IMPEX S.A., Str. BISTRITEI 63, Dej, Județul Cluj, 81 angajați
10. MUSTANG TOUR SRL, Str. LIVIU REBREANU 19, Dej, Județul Cluj, 81 angajați
11. R & R GAS IMPEX SRL, Str. BISTRITEI 12, Dej, Județul Cluj, 79 angajați
12. CORTUSA S.R.L., Str. HENRI COANDA 6, Dej, Județul Cluj, 78 angajați
13. INVEST SERVICII COMERCIALE S.R.L., Str. NICHITA STANESCU 1, Dej, Județul Cluj, 74 angajați
14. PRO NUTRITION IMPEX SRL, Aleea TOMIS 1, Dej, Județul Cluj, 73 angajați
15. VASROM SECURITY SRL, Str. VALEA JICHISULUI 30, Dej, Județul Cluj, 73 angajați

16. MEA METAL APPLICATIONS SRL, Str. VALCELE 48A, Dej, Județul Cluj, 64 angajați

17. ITALMOB SRL, Str. CARPATI 10-12, Dej, Județul Cluj, 63 angajați

18. TRANSURB S.A., Str. BISTRITEI 63, Dej, Județul Cluj, 58 angajați

19. MATPROD STEEL S.R.L., Str. DUMBRAVA ROSIE 8, Dej, Județul Cluj, 55 angajați

20. A6 IMPEX SA, Str. BISTRITEI 63, Dej, Județul Cluj, 52 angajați

Top firme din Dej, Județul Cluj după profit

Total profit realizat de firmele din Dej, Județul Cluj: 145,6 milioane lei (33,1 milioane euro)

1. PEHART TEC GRUP S.A., 26 milioane lei (5,9 milioane euro)
2. TIGER SOMES IMPEX S.A., 4,5 milioane lei (1 milioane euro)
3. PLURIPLAST SRL, 3,6 milioane lei (828.405 euro)
4. PRO NUTRITION IMPEX SRL, 3,6 milioane lei (811.065 euro)
5. INVEST SERVICII COMERCIALE S.R.L., 3,2 milioane lei (738.495 euro)
6. R & R GAS IMPEX SRL, 2,9 milioane lei (657.075 euro)
7. ZAVAGLIA ENGINEERING S.R.L., 2,8 milioane lei (626.355 euro)
8. ARCESE TRANSPORT S.R.L., 2,5 milioane lei (575.498 euro)
9. ANDREAS COM IMPEX SRL, 2 milioane lei (457.608 euro)
10. MUSTANG TOUR SRL, 1,6 milioane lei (374.669 euro)
11. INO-CENT S.R.L., 1,6 milioane lei (365.968 euro)
12. SIA ET HU S.R.L., 1,5 milioane lei (341.970 euro)
13. GPS TRANSILVANIA SRL, 1,5 milioane lei (337.869 euro)
14. KOSTA DYNAMIC COMERCIAL S.R.L., 1,4 milioane lei (325.349 euro)

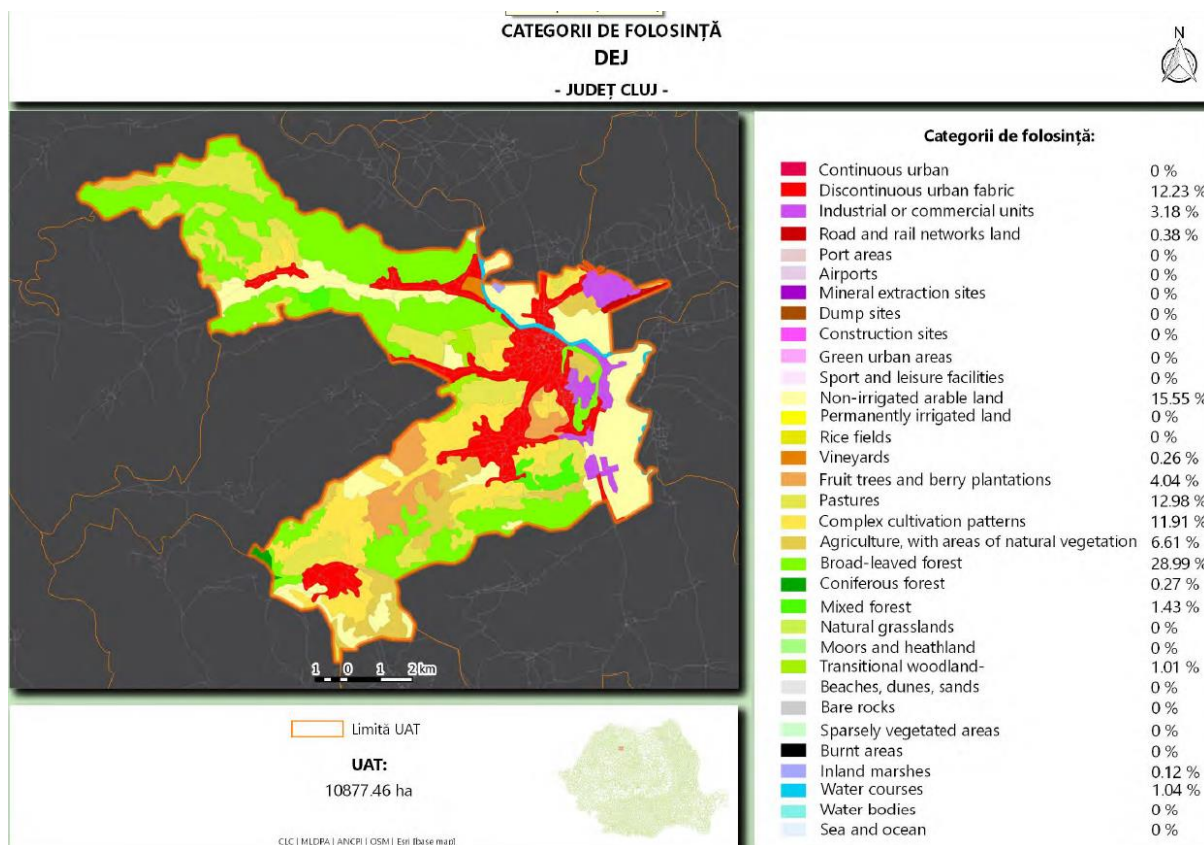
15. COMSPORT SRL, 1,4 milioane lei (310.465 euro)
16. KARPLASTIK SRL, 1,2 milioane lei (278.764 euro)
17. VASROM SECURITY SRL, 1,2 milioane lei (276.488 euro)
18. DMT LAND SRL, 1,1 milioane lei (259.636 euro)
19. COSTRANS IMPORT EXPORT SRL, 1 milioane lei (236.355 euro)
20. NETMARKET S.R.L., 919.465 lei (208.969 euro)

Top domenii de activitate din Dej, Județul Cluj după cifra de afaceri

1. CAEN: 1712 - Fabricarea hârtiei și cartonului, 750 milioane lei (170,5 milioane euro)
2. CAEN: 4941 - Transporturi rutiere de mărfuri, 307,8 milioane lei (70 milioane euro)
3. CAEN: 2593 - Fabricarea articolelor din fire metalice, fabricarea de lanțuri și arcuri 145,8 milioane lei (33,1 milioane euro)
4. CAEN: 1721 - Fabricarea hârtiei și cartonului ondulat și a ambalajelor din hârtie și carton, 114,5 milioane lei (26 milioane euro)
5. CAEN: 4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun, 81,2 milioane lei (18,5 milioane euro)
6. CAEN: 4211 - Lucrări de construcții a drumurilor și autostrăzilor, 66,3 milioane lei (15,1 milioane euro)
7. CAEN: 4752 - Comerț cu amănuntul al articolelor de fierărie, al articolelor din sticlă și a celor pentru vopsit, în magazine specializate, 49,7 milioane lei (11,3 milioane euro)
8. CAEN: 4120 - Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale, 43,1 milioane lei (9,8 milioane euro)
9. CAEN: 4321 - Lucrări de instalații electrice, 42,5 milioane lei (9,7 milioane euro)
10. CAEN: 2562 - Operațiuni de mecanică generală, 37,3 milioane lei (8,5 milioane euro)

11. CAEN: 1089 - Fabricarea altor produse alimentare n.c.a., 36,7 milioane lei (8,3 milioane euro)
12. CAEN: 3109 - Fabricarea de mobila n.c.a., 33,5 milioane lei (7,6 milioane euro)
13. CAEN: 4690 - Comerț cu ridicata nespecializat, 30,8 milioane lei (7 milioane euro)
14. CAEN: 4730 - Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule in magazine specializate, 30 milioane lei (6,8 milioane euro)
15. CAEN: 3101 - Fabricarea de mobila pentru birouri si magazine, 25,3 milioane lei (5,7 milioane euro)
16. CAEN: 1071 - Fabricarea pâinii, fabricarea prăjiturilor si a produselor proaspete de patiserie, 25 milioane lei (5,7 milioane euro)
17. CAEN: 4531 - Comerț cu ridicata de piese si accesorii pentru autovehicule, 23,7 milioane lei (5,4 milioane euro)
18. CAEN: 4773 - Comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice, in magazine specializate, 22,1 milioane lei (5 milioane euro)
19. CAEN: 5610 – Restaurante, 20 milioane lei (4,5 milioane euro)
20. CAEN: 4673 - Comerț cu ridicata al materialului lemnos si al materialelor de construcții si echipamentelor sanitare, 16,9 milioane lei (3,8 milioane euro)

2.7. Alte date despre municipiul Dej

Intravilanul localității. Suprafața totală a intravilanelor existente s-a mărit succesiv, astfel în 1990 era de 1623,59 ha, în 1998 era de 1750,00 ha, iar în 2009 este de 1882,25 ha.

Alimentarea cu apă. Gospodărirea apelor.

Municipiul Dej este alimentat cu apă prin intermediul unei prize de captare din râul Someșul Mare, la limita zonei industriale Nord, spre Cuzdrioara. Apa captată este tratată în stația de tratare situată pe str. Bistriței. Sursa de apă are o capacitate de 3000 l/s din care 500 l/s este pentru populație, iar 2500 l/s pentru industrie. Apa tratată este condusă în municipiu prin conductele Dn 500 mm și Dn 400 mm. Pentru prevenirea inundațiilor s-au executat, în decursul anilor, o serie de lucrări de apărare de maluri și regularizări de albi, precum și îndiguiri. Dintre acestea amintim: anrocament îngrijit și pereu, anrocament îngrijit conducte gaz metan și pereu, anrocament pod Hingheri, anrocament la moara lui Costi, anrocament și

pereu la Viile Dejului. Lucrările de îndiguiri sunt insuficiente, necesar fiind și îndiguirea malului drept al Someșului.

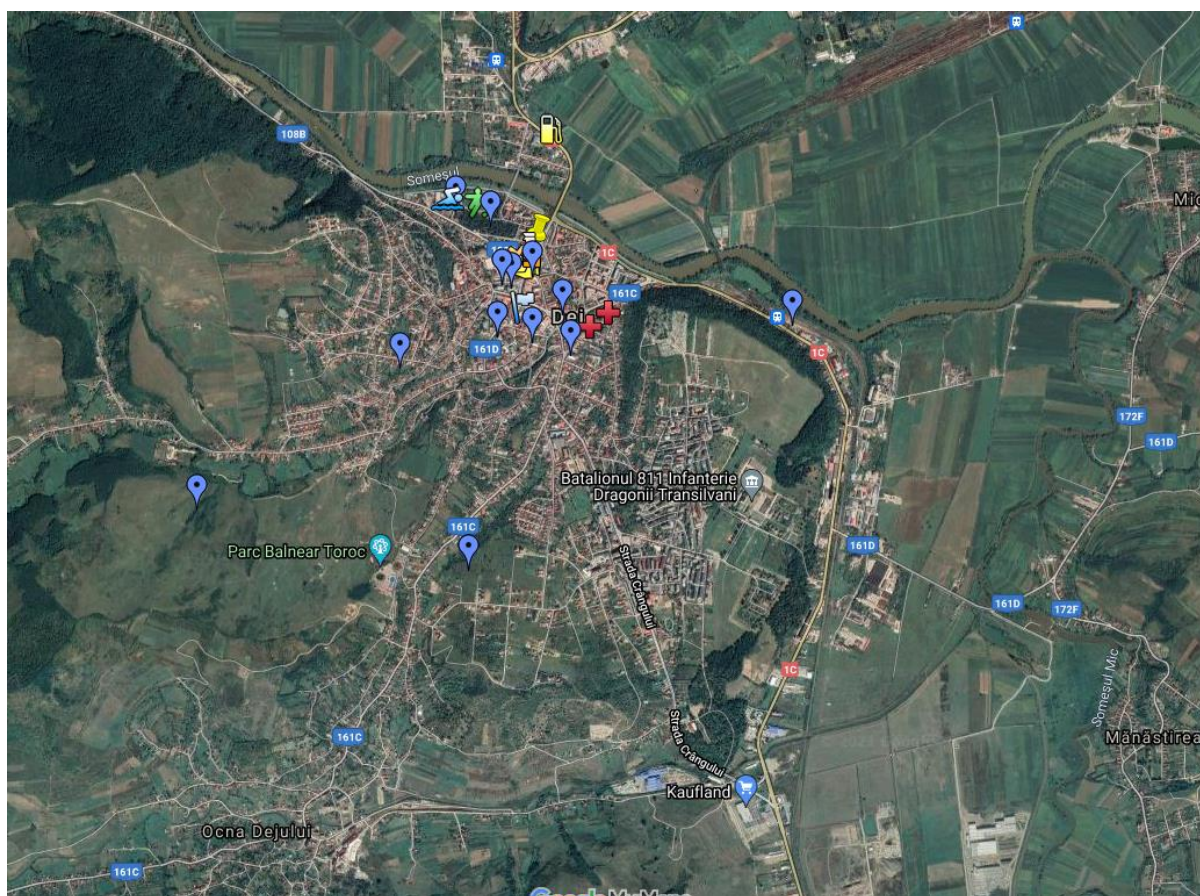
Alimentare cu apă

Alimentarea cu apă a orașului se face prin două zone de presiune:

-zona joasă între cota 234,0 m și 275,0 m, care se alimentează de la uzina de apă prin pompare:

-zona înaltă, între cotele de 275,0 și 315,0 m. Pentru această zonă, rezervoarele din Dealul Sf. Petru se alimentează cu apă prin stația de pompare de la cota 281,23 m. Rezervorul din Dl. Florilor este amplasat la cota de 307,05 m. Locuințele din Dealul Mulațau amplasate peste cota de 275,0 m se alimentează de la Stația de pompare din str. Traian.

Lungimea rețelilor de distribuție este de 101 km. Lungimea rețelei de distribuție este insuficientă, impunându-i-se extinderea ei, concomitent cu modernizarea și suplimentarea stațiilor de pompare.

Canalizare

Municipiul Dej dispune de un sistem de canalizare divizor în cartierele de locuințe și parțial în zona centrală. În rest canalizarea este în sistem unitar. Lungimea străzilor canalizate este de 79,1 km.

Apele uzate de pe malul stâng al Someșului sunt pompate prin stația de pompare II pe malul drept, unde se află stația de epurare mecanică a orașului. Epurarea biologică se face prin stația de epurare a S.C. Someșul.

Stația mecanică are o capacitate de 240 l/s și este dotată cu stație de pompare, denisipator, separator de grăsimi, decantor primar. Stațiile de epurare sunt învechite, impunându-i-se modernizarea lor.

Se impune extinderea rețelelor de canalizare pe traseul tuturor străzilor existente și propuse, precum și rezolvarea locală a evacuării apelor uzate prin stații de epurare.

Alimentarea cu energie electrică

Municipiul este alimentat din sistemul energetic național prin linii de 110 KV Dej – Cuzdrioara și stația 110/6 KV CESOM. În afara SEN există și următoarele surse locale:

-CHE Mănăstirea, cu două grupuri hidroelectrice de 3 x 160 KVA și racordat la distribuitorul LEA 20 KV - Dej 3,

-CET 1 - CCH cu o putere totală de 19 KV,

-CET 2 - IFA cu o putere de 2 x 12 MW,

- CET 3 - CESOM cu o putere de 2 x 7,2 MW.

Conform PATJ - infrastructura tehnică, cuprinde:

- lungimea rețelei LEA m.t. - km - 45,5.

Municipiul Dej este deservit de o centrală telefonică digitală de 15.000 linii. Este necesară extinderea rețelelor magistrale și secundare de CATV.

Conform PATJ - infrastructura tehnică, cuprinde:

- număr abonați telefonici - 5.000,
- echipamente de telecomunicații - CTA 5.000,
- nr. abonamente radio - 4.593,
- nr. abonamente televiziune - 7.716.

Alimentarea cu căldură

Locuințele, dotările sau unitățile productive se realizează prin centrale proprii. Unde este posibil consumatorii sunt grupați, în special cei cu același regim de funcționare. Ca și combustibil se folosește gazul metan sau combustibil solid.

Alimentarea cu gaze naturale

Municipiul se alimentează cu gaz metan de la magistrala de nord care este paralelă cu str. 1 Mai. Este deservit de două stații de predare:

- SRM-P I- amplasat în zona de est pe str. 1 Mai,
- SRM-P II - amplasat în zona de nord-est pe str. Bistriței.

În prezent alimentarea cu gaz a populației se face prin 8 stații de reglare de sector. Alimentarea cu gaz a consumatorilor industriali se face tot prin 8 stații de reglare măsurare.

Rețeaua de repartiție (presiune medie) are o lungime de 11,00 km. Rețeaua de distribuție 34 (presiune redusă) are o lungime de 118 km. Lungimea branșamentelor este de 28 km.

2.8 Disfuncționalități identificate și corectate prin proiectele propuse.

Disfuncționalități și priorități

Disfuncționalități privind evoluția și structura populației, modul de ocupare a resurselor de muncă.

Cele mai importante activități care ocupă forța de muncă sunt industria, transporturile, comerț și alimentație publică, construcții, administrație publică și asigurări, învățământ, sănătate și asistență socială, agricultură-silvicultură, etc.

Estimările în privința forței de muncă relevă un fapt neplăcut, în sensul că marile întreprinderi, în general de pe platformele industriile, disponibilizează masiv forță de muncă, fără a se întrevădea perspectiva unor re tehnologizări care să relanseze aceste obiective, respectiv pentru a exista șansa reangajării personalului disponibilizat. Pentru acestea se propune reconversia funcțională a zonelor industriale nefuncționale. În zona sud a orașului s-a creat un Parc Industrial modern (fără surse de poluare), ce a atras numeroase firme de prestigiu, creând-se un număr de locuri de muncă semnificativ, dar insuficient. Se propune mărirea intravilanului în zona adiacentă pentru a se crea posibilitatea extinderii acesteia.

O altă măsură importantă, ce poate crea un număr mare de locuri de muncă este dezvoltarea turismului.

Pentru o parte a forței de muncă disponibilizate există posibilitatea trecerii ei în sectorul agricol, datorită faptului că aceasta provenea din mediul rural.

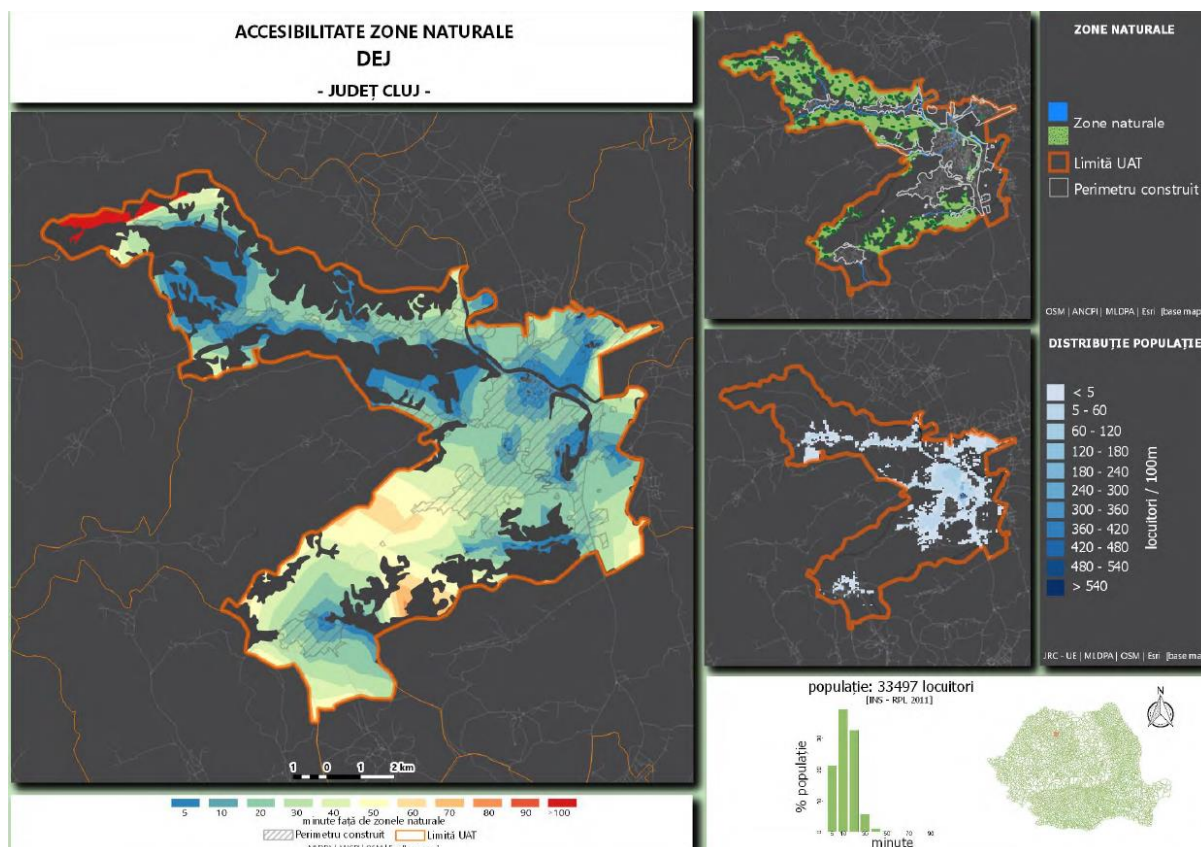
Numărul populației se modifică sub impactul:

- sporului natural negativ (numărul de nașteri este mai mic decât numărul deceselor),
- reducerea migrației populației, adică acele persoane care au plecat definitiv din localitate sau care și-au stabilit domiciliul în localitate.

Analiza demografică este utilă și necesară în cadrul elaborării unor strategii la nivel local sau zonal. Desigur că o populație se reproduce, scade și crește, în funcție de o serie întreagă de parametri biologici. Aceștia nu sunt însă determinanți pentru comportamentul de ansamblu al unei persoane sau a unei comunități. Toți oamenii au anumite nevoi, dorințe, aspirații pe care încearcă să le realizeze, context în care condițiile generale pe care le oferă o localitate (posibilități de instruire, școlarizare, locuri de muncă, asigurarea sursei de venit, asistență medicală, comunicare, recreere) joacă un rol hotărâtor în luarea deciziilor de organizare și planificare a vieții individuale și colective.

Ca atare, din perspectiva dezvoltării unei localități, devin operaționali și alți factori, cum ar fi: capacitatea de organizare socială a populației (comportament asociativ, formarea

unor grupuri de interese, spirit comunitar, condițiile de mediu natural și amenajat, elemente de tehnologie (îmbunătățirea comunicării prin drumuri mai bune, mijloace de transport în comun mai performante, tehnologia informațională (telefon, fax, internet, radio, televiziune, etc.).

Disfuncționalități - priorități (mediu)

Procese generatoare de poluare în municipiul Dej

Poluarea chimică a solului și aerului -este poluarea cu substanțe nocive a solului prin emanații în atmosfera sau direct în sol, datorită unor surse fixe sau mobile (gaze de eșapament), utilizarea neadecvată a pesticidelor. Poluarea chimică a apei - este poluarea cu substanțe nocive a apei. Deversarea fără epurare a apelor uzate. Activitățile agricole au favorizat o anumită poluare cu nitrați și coli patogeni a stratelor acvifere din perimetrul localității.

Depozitarea neautorizată și neamenajată a deșeurilor - (de obicei pe malurile râurilor sau lângă drumuri, în păduri) reprezintă o sursă de poluare a solului, apei și atmosferei.

Poluarea electromagnetică - cu unde electromagnetice de la liniile electrice de înaltă tensiune.

Strategia a fost elaborată în cadrul proiectului "Consolidarea capacității administrative prin adoptarea de instrumente ale planificării strategice pentru buna gestiune financiară a proceselor dezvoltării locale în Municipiul Dej"

Cod SIPOCA 774/MySMIS2014 135879

Radioactivitatea peste fondul natural - procesul constă în risc de iradiere în cazul unei staționări îndelungate prin combinarea efectelor de radioactivitate ale solului, apei și aerului și este corelată cu structura geologică și condițiile geochimice ale teritoriului. Este mai accentuată în rocile de origine magmatică sau metamorfice.

Disfuncționalități existente:

- lipsa zonelor de protecție în jurul cursurilor de apă și a lacurilor,
- unitățile industriale existente nu au aplicat planurile privind măsurile pentru protecția Mediului,
- lipsa rețelei de canalizare pe anumite porțiuni sau a stațiilor de epurare.

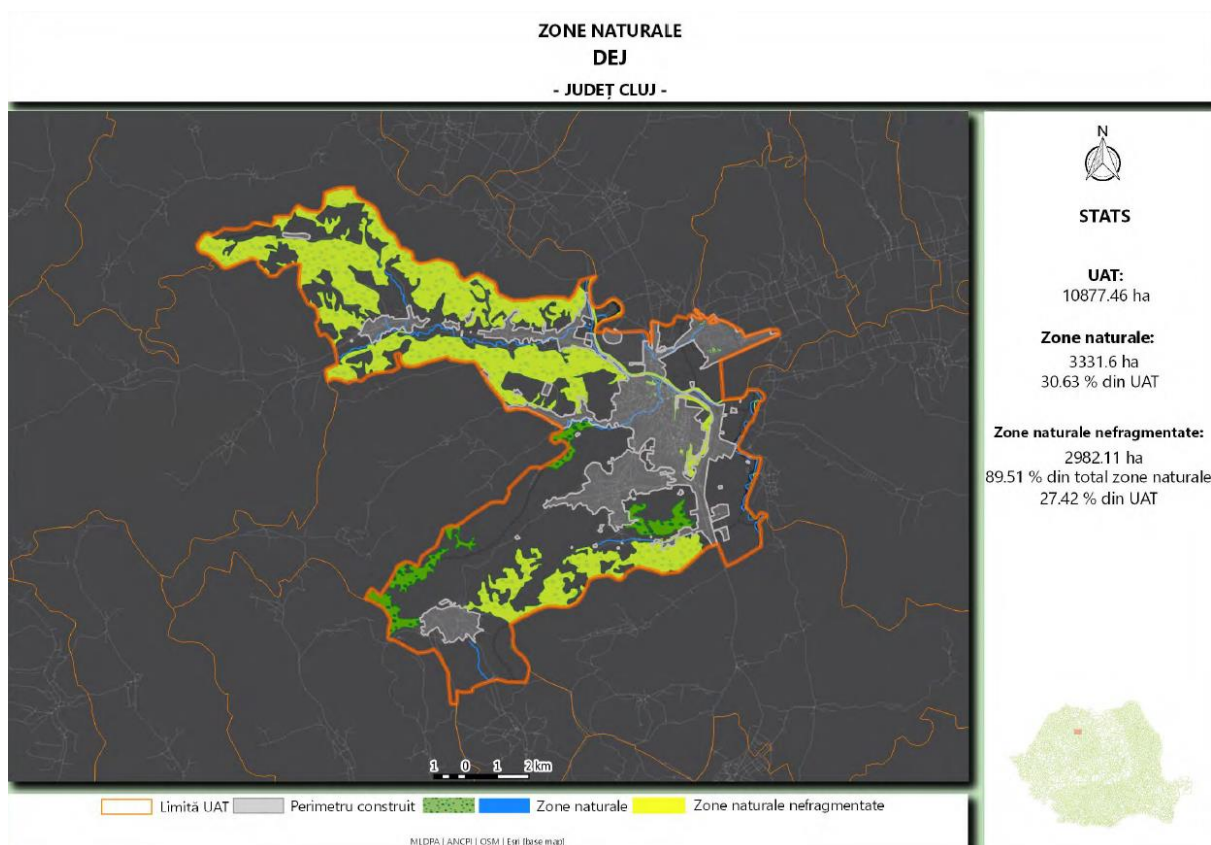
Disfuncționalități privind zonarea utilizării teritoriului pe folosințe (construite, terenuri agricole, silvice, permanent sub ape, etc.)

- amplasarea unității militare și a depozitului de armament în cartierul rezidențial Dealul Florilor, necorespunzătoare funcțional și periculoasă.
- în zona sud, construcțiile din fostul Agromec - Ferma zootehnică, sunt necorespunzătoare, poluând sanitar și vizual zona, precum și alte două baze - foste S.M.A-uri - din zona nord și Valea Codorului.

Identificarea surselor de poluare, din care a celor cu pericol major pentru populație, vegetație și animale

Sursele principale de poluare care grevează viitoarea dezvoltare a municipiului Dej sunt:

- prezența unităților poluatoare din zona nord cu impact asupra întregului oraș: SC “Someș” SA, SC Protan” SA.(situată în vecinătatea imediată a unei zone de locuințe, fapt ce impune luarea imediată de măsuri pentru eliminarea surselor de poluare, nefiind respectată distanța minimă de protecție),
- poluarea ionică de-a lungul căilor ferate și a drumului național,
- risc tehnogen (de explozie în vecinătatea UM 01265 Dej),
- prezența unității militare 01265 Dealul Florilor, având risc tehnogen de explozie în vecinătatea unei zone intens populate, constituind un pericol iminent pentru siguranța cetățenilor.
- distanțe neadecvate între terenurile M. Ap. N și restul construcțiilor limitrofe.

Dezechilibre în dezvoltarea economică

După anul 1990, industria a înregistrat un declin accentual. Între 1995 - 1996 s-a înregistrat o creștere modestă, urmată de o descreștere în interval și din nou de creștere lentă între 1997 - 1998.

Pierderile de salariați din industrie sunt considerabile, fapt care demonstrează capacitatea redusă de valorificare a alternativelor de dezvoltare. Lipsa acestor alternative constituie un handicap major pentru oraș.

Restructurarea industriei, concretizată în cea mai mare parte prin dezindustrializare, creează un mediu economic deprimat. În condițiile în care activitatea economică dominantă intră în declin accentuat, se produc destrucțiuni succesive la nivelul mediului local.

Privatizarea industriei reprezintă o oportunitate valoroasă de reactivare a economiei locale. Progresele intervenite în derularea procesului de privatizare sunt salutare. Municipiul Dej se numără printre orașele cu numeroase întreprinderi industriale privatizate. Transferul întreprinderilor industriale din proprietatea publică spre cea privată a fost însoțit de înființarea unui număr în continuă creștere de firme industriale private.

Industria este complexă și diversificată, confruntată, în condițiile procesului de restructurare, cu procese de dezindustrializare (restrângerea unor activități industriale, închiderea unor întreprinderi industriale de stat, declinul forței de muncă industriale) și de reindustrializare (noi implementări private localizate, în special, de-a lungul căilor de acces în oraș, cu profile diversificate). În acest sens s-a propus înființarea Parcului Industrial Dej - Gherla, cu următoarele oportunități:

- poziția privilegiată a orașului Dej, la interfața a trei județe - Cluj, Maramureș și Bistrița Năsăud, la intersecția unor căi de transport rutier și feroviar de intensă circulație;
- prezența unei viitoare conurbații urbane (Dej - Gherla) cu profil economic complementar;
- posibilitatea dezvoltării unor subramuri de producție în continuitatea industriei locale;
- capacitatea educațională a celor două centre urbane pentru acoperirea cu personal calificat a Cererii.

Probleme sociale rezultate din perturbările în ocuparea forței de muncă existente, structura locurilor de muncă față de resursele și nevoile localității

Estimările în privința forței de muncă releva un fapt neplăcut, în sensul că marile întreprinderi, în general de pe platformele industriale, disponibilizează masiv forța de muncă, fără a se întrevădea perspectiva unor re tehnologizări care să relanseze aceste obiective, respectiv pentru a exista șansa reangajării personalului disponibilizat. De asemenea se observa migrarea forței de muncă către alte orașe sau chiar alte țări, fiind necesară reorientarea activităților principalelor societăți industriale precum și accentuarea profilului turistic al orașului.

Disfuncționalități în cadrul activităților economice

Modificările în structura producției industriale reprezintă principala disfuncționalitate în cadrul dezvoltării industriale, dar care este evident tranzitorie.

Relansarea producției industriale din unitățile existente a fost frânată de acțiunea unor factori, cum sunt:

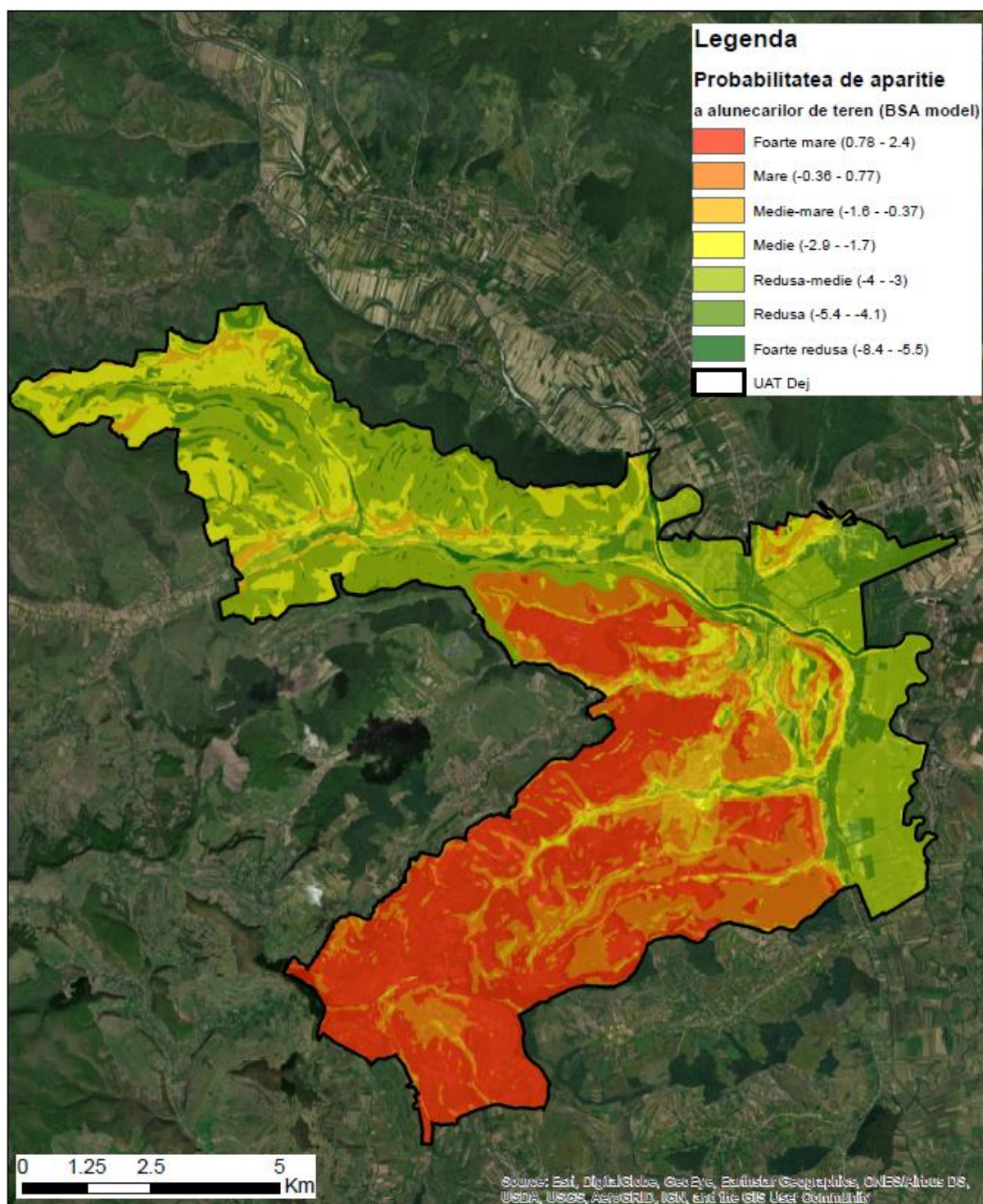
- neconcordanța dintre posibilitățile de ofertă ale unor societăți comerciale și cererea pieței;
- dificultăți întâmpinate de unele societăți comerciale în adaptarea tehnică și tehnologică a capacităților de producție la cerințele pieței,
- blocajul financiar în lanț și lipsa lichidităților;

- criza unor resurse și factori de producție;
- lipsa și competitivitatea unor societăți comerciale.

Aspecte de incompatibilitate și incomodare în relațiile dintre diverse zone funcționale

- amplasarea unității militare și a depozitului de armament în cartierul rezidențial Dealul Florilor, necorespunzătoare funcțional și periculoasă.
- în zona sud, construcțiile din fostul Agromec - Ferma zootehnică, sunt necorespunzătoare, poluând sanitar și vizual zona, precum și alte două baze - foste S.M.A-uri - din zona nord și Valea Codorului.
- amplasarea SC "Protan" SA în imediata apropiere a zonei de locuințe.

Condiții nefavorabile ale cadrului natural necesar a fi remediate prin lucrări hidrotehnice, hidroameliorative si antieroziionale

Relieful amplasamentului municipiului Dej este foarte accidentat. Dinamica înclinării pantelor terenului variază de la 3E la 30E și chiar până la pante care se înscriu în categoria

“abrupturi” ceea ce constituie o disfuncționalitate majoră pentru posibilitățile de a construi în anumite zone din oraș.

Unele zone au fost totuși amenajate din necesitatea dezvoltării orașului, dar numai pentru locuințe unifamiliale.

Pante mai mari, cuprinse între 15-20% se înregistrează între Dl. Florilor și DN 1C. Acestea nu sunt construibile și fiind plantate pot juca un rol protector în mediul orașului.

Un factor de disfuncționalitate îl constituie riscul mediu-mic de alunecări de teren - alunecări de teren stabilizate.

Alunecările de teren sunt un fenomen bine cunoscut în oraș. Dl. Sf. Petru cu drumul de acces în Ocna Dej, str. Mihai Viteazu sunt supuse acestui risc și ca urmare trebuie să se reglementeze condițiile de construibilitate.

Riscul de inundabilitate ca disfuncționalitate

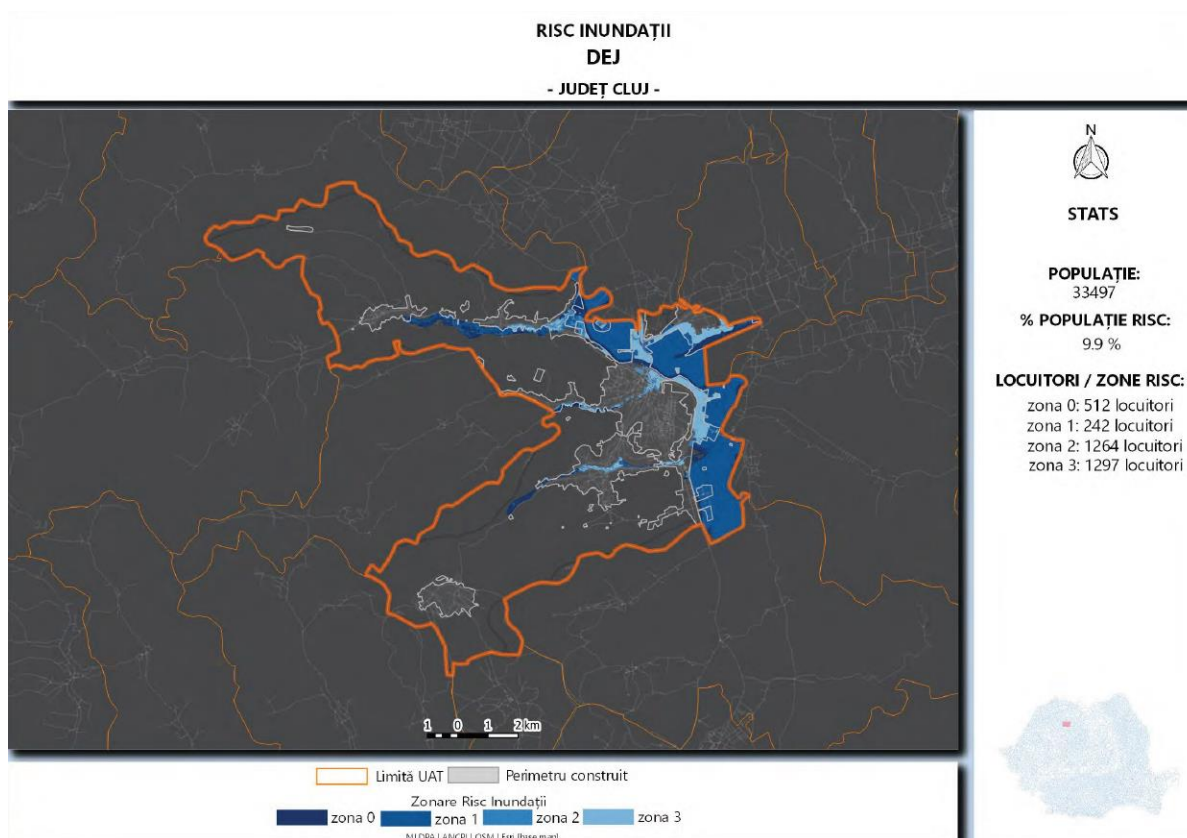
Zone cu risc:

-terenul plat aproape de cota albiei pârâului Sărat, din cadrul depresiunii centrale a cartierului Ocna Dej.

Schema de apărare a municipiului Dej și a zonelor industriale contra inundațiilor, este condiționată de importante modificări în nodul feroviar care, din lipsa de fonduri, nu au fost executate. Ca urmare, s-au efectuat lucrări de apărare contra inundațiilor ale centrului civic:

-dig mal stâng Someș, în lungime de 2,2 km (amonte și aval de podul DN 1C),

-albia amenajată a pârâului Salca în zona orașului.

Obiectivele industriale din zona Industrială Nord, inclusiv triajul CF, cât și obiectivele sociale și terenurile agricole, rămân în regim actual de inundare.

Referitor la zona de depozitare și industrie alimentară, până la realizarea modificărilor în nodul de cale ferată, digul de apărare al zonei avea o cota de închidere în capătul aval. În această situație digul se oprește în terasamentul actual al căii ferate.

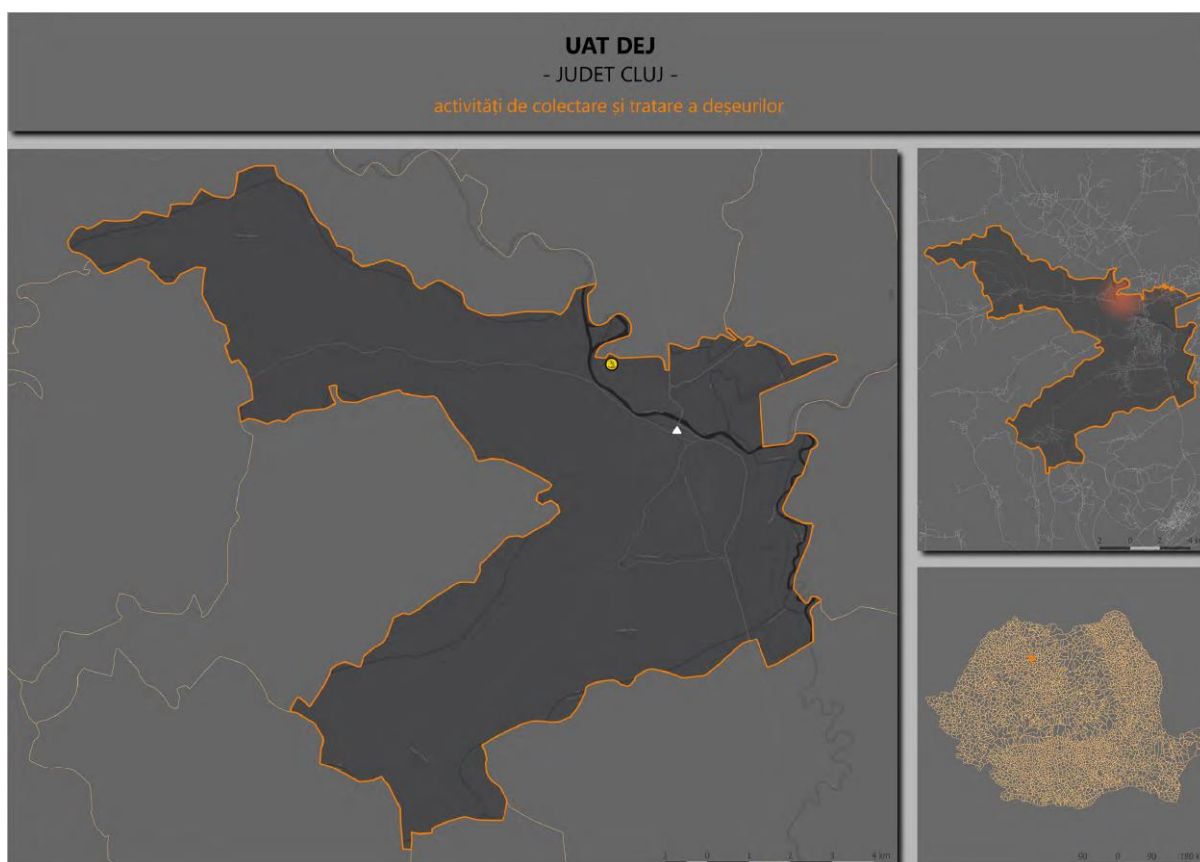
Condițiile climatice (meteorologice) sunt, în general, nefavorabile dispersiei poluanților. Dintre aspectele care creează disfuncționalități, menționăm:

- sunt predominante cazurile de vânt slab (sub 2m/sec.),
- una din direcțiile predominante ale vântului este direcție NE, care duce la transportul poluanților dinspre zona Industrială Nord spre centrul orașului.

Lipsa zonelor de protecție față de cursurile de apă, a lacurilor și a zonelor umede.

Necesitatea protejării unor zone cu potențial natural valoros, situri sau rezervații de arhitectura și arheologie

Toate monumentele, siturile sau rezervațiile de arhitectură și arheologie, trebuie protejate conform legii, inclusiv în zonele de protecție trebuie urmărită respectarea avizului din partea Comisiei Naționale a Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice

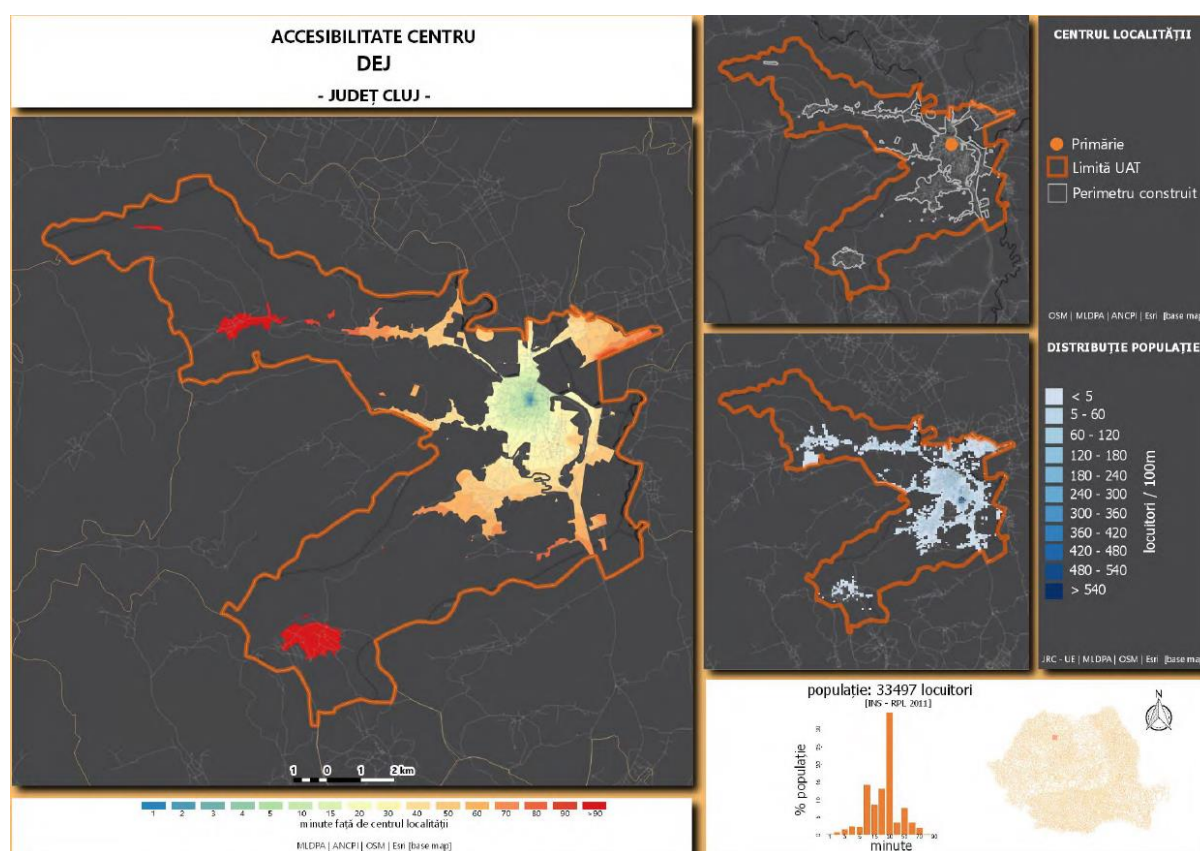

Nivelul de poluare sau de degradare constatate în unele zone

Municipiul Dej este cunoscut că unul dintre cele mai poluate orașe din țară. Amploarea pe care a luat-o procesul de industrializare a creat un dezechilibru marcat între amploarea zonei industriale de nord și posibilitățile de suport a acestor activități de către oraș. Acest dezechilibru a fost susținut și de potențialul puternic poluant al tehnologiilor ce au fost amplasate în această zonă, potențial care cere un amplasament cu condiții foarte bune de dispersie, ce nu este caracteristic municipiului Dej.

Probleme acute privind starea fondului construit existent

Disfuncționalitățile din cadrul acestor categorii sunt legate de: probleme privind asigurarea numărului de locuințe necesar, insuficiența sau absența unor instituții publice, aspecte legate de gradul de echiparea edilitară a localității în raport cu necesitățile populației, evoluția tentaculară necontrolată a formei orașului în lungul arterelor de acces, starea necorespunzătoare a fondului construit din zonele protejate, degradarea masivă a unui număr mare dintre construcțiile existente de pe platforma industrială nord și cea situată pe vechiul amplasament al Fabricii 11 Iunie.

Disfuncționalități privind asigurarea cantitativă și calitativă cu locuințe

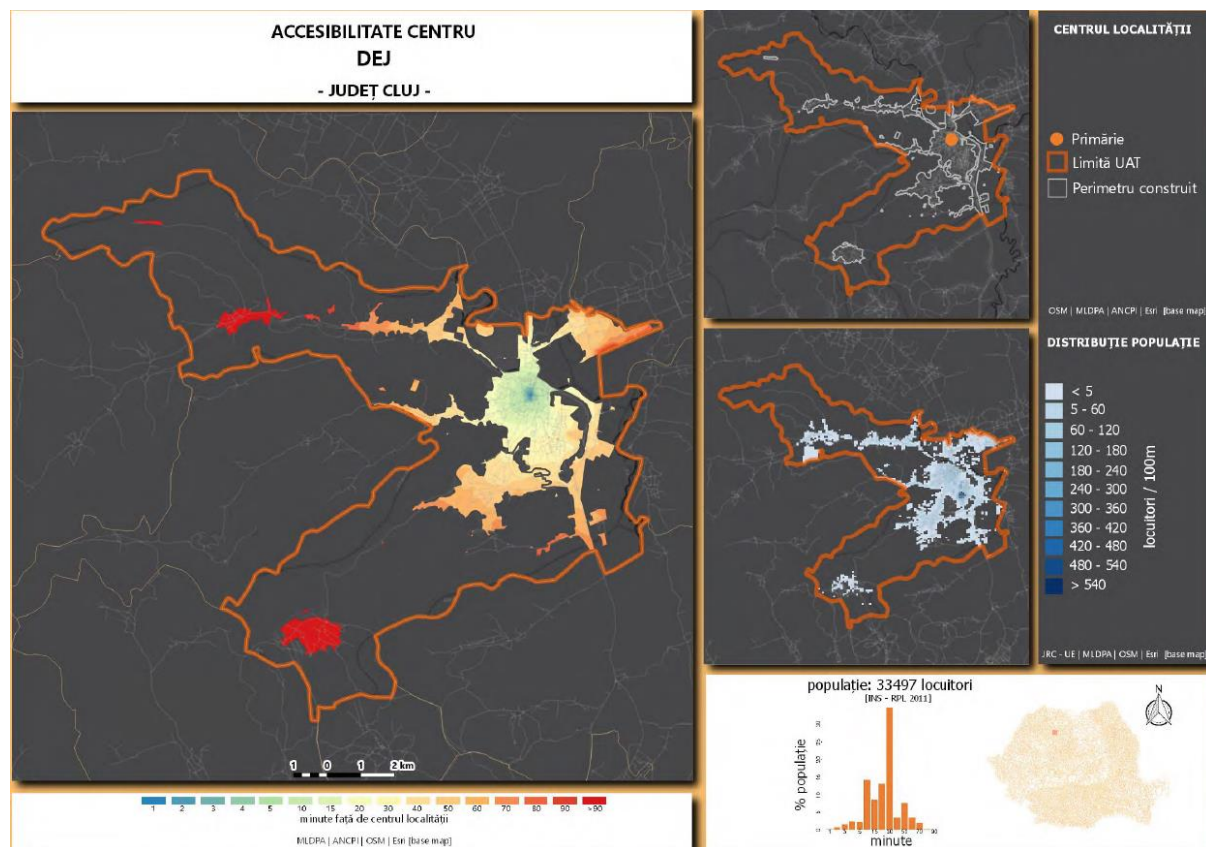
Indicii fondului locuibil existent sunt acceptabili și peste media pe județ. Problemele acute sunt lipsa locuințelor pentru tineret și a locuințelor sociale. Este de semnalat impactul asupra dezvoltării unor zone de locuit a procesului geomorfologic de versant, respectiv a alunecărilor de teren, fenomen de importanță majoră în evoluția teritorială a municipiului în anumite zone de locuit.

Cea mai afectată zonă este cea a cartierului Ocna Dej, precum și a zonei de legătură dintre acesta și centrul municipiului, respectiv zona străzii Mihai Viteazul.

Se mai semnalează în partea centrală a orașului anumite zone cu caracteristici fizico-mecanice slabe (maluri sau turba), zonă în care se recomandă amplasarea de clădiri ușoare cu condiții ce vor fi impuse de la caz la caz.

Disfuncționalități generate de insuficiența sau absența unor instituții publice

Se remarcă absența la nivelul centrelor rezidențiale a unor dotări și instituții publice, cum ar fi: servicii în domeniul medical, asistență socială, învățământ preșcolar, învățăminte universitar.

Aspecte critice privind organizarea circulației și transportului în comun

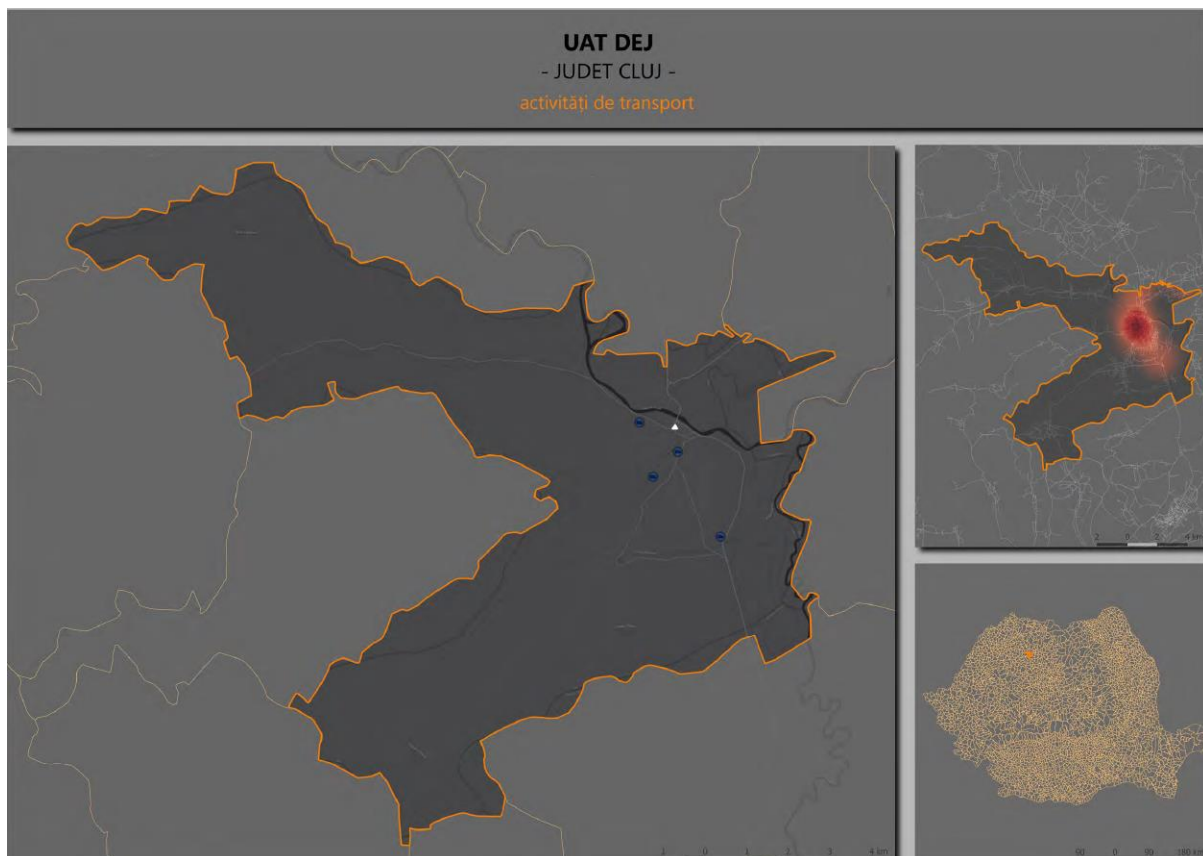
- Disfuncționalități privind organizarea circulației și a transportului în comun.
- Aspecte de incomodare în relațiile dintre diverse zone funcționale datorate lipsei de căi de comunicații între zonele respective.
- Raportul inadecvat între gradul încărcat și profilul transversal duce la suprasolicitarea rețelei

Strategia a fost elaborată în cadrul proiectului "Consolidarea capacității administrative prin adoptarea de instrumente ale planificării strategice pentru buna gestiune financiară a proceselor dezvoltării locale în Municipiul Dej"

Cod SIPOCA 774/MySMIS2014 135879

de circulații.

- Întreruperea unor legături importante pentru rețeaua de trafic și devierea traficului duce la suprasolicitarea unor legături și intersecții.
- Prezența traficului greu în zone rezidențiale sau zone de agrement are efecte poluante (noxe, zgomot) și constituie un factor de risc pentru pietoni.
- Nivelul scăzut de modernizare a spațiilor stradale afectează calitatea funcțională și de imagine a unor zone ale orașului.
- Numărul redus de traversări a râului Someș.
- Insuficiența transportului în comun.
- Lipsa zonei de protecție de-a lungul variantei ocolitoare DN1C propuse, drumurilor naționale, județene și comunale.
- Lipsa zonei de siguranță și protecție de-a lungul căii ferate.

Aspecte legate de gradul de echipare edilitară a localității în raport cu necesitățile populației

Alimentarea cu apă în municipiu se realizează prin conductele Dn 500 mm și Dn 400. Lungimea rețelei de distribuție este insuficientă, impunându-se extinderea ei, concomitent cu modernizarea și suplimentarea stațiilor de pompare.

Stațiile de epurare sunt învechite, impunându-i-se modernizarea lor.

Se impune extinderea rețelelor de canalizare pe traseul tuturor străzilor existente și propuse, precum și rezolvarea localș a evacuării apelor uzate prin stații de epurare.

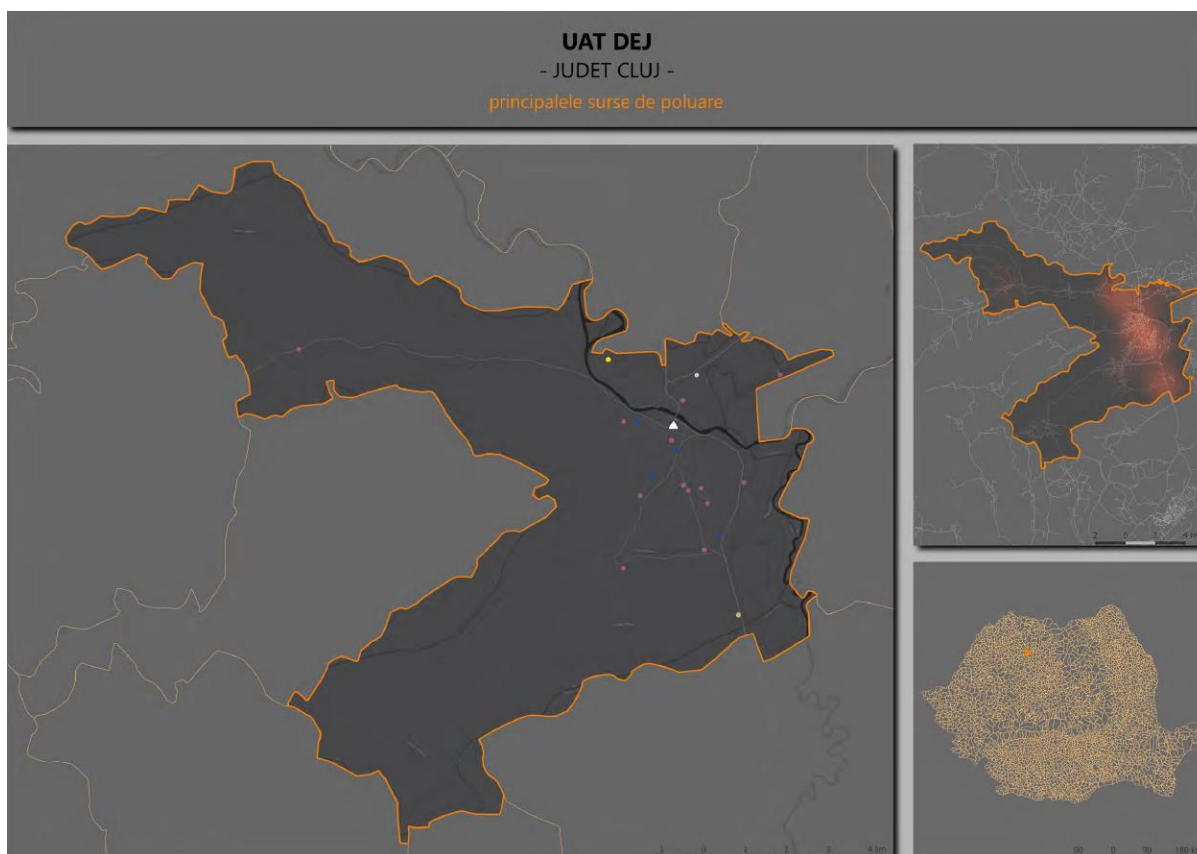
Alimentarea cu energie electrică - este bună și suficient de sigură, se semnalează disfuncționalități în funcționare, datorate numărului mare de transformatoare și a gradului de uzură avansat a acestora.

Municipiul Dej este deservit de o centrală telefonică digitală de 15.000 linii, precum și lucrări în rețelele telefonice existente. Totodată se propune extinderea rețelelor magistrale și secundare de CATV.

Colectarea deșeurilor menajere se face de către S.C. "Bratner-Veres" SA și se depozitează la rampa de gunoi amenajată la Pata Rât, pe teritoriul administrativ al municipiului Cluj Napoca. De asemenea s-a realizat în municipiul Dej - „Stația Regională pentru Reciclarea Deșeurilor din Construcții și Demolări”.

Disfuncționalități legate de nerespectarea zonelor de protecție

În cazul în care nu se asigură zonele de protecție prevăzute de lege, obiectivele urbane pentru care se prevăd asemenea zone sunt supuse riscului de a nu funcționa la nivelul calitativ corespunzător, cerut de standardele actuale (lipsa zonelor de protecție față de cimitirele existente, față de cimitirele și crematoriile de animale, lipsa zonei de protecție sanitară aferentă pieței agroalimentare, între parcare stație compost/platforma deșeuri/adăposturi animale și locuințe, aferentă conductelor de aducțiune a apei, în jurul surselor de apă, pentru stația de epurare, lipsa zonei de protecție față de rețelele edilitare majore).

Necesități și opțiuni ale populației

În urma analizării solicitărilor locuitorilor municipiului Dej în ultimii ani, s-au constatat următoarele necesități:

- asigurarea utilităților pe toată suprafața municipiului, respectiv apă curentă, canalizare, gaz metan, energie electrică,
- modernizarea străzilor municipiului și amenajarea unor accese în cartierele noi,
- amenajarea zonelor verzi existente și crearea unor zone verzi și de agrement,
- identificarea și includerea în intravilanul municipiului a unor suprafețe de teren pentru activități industriale, de gospodărie comunală și locativă și prestări servicii, terenuri situate la periferia municipiului și a terenurilor pentru construcții de locuințe,
- scoaterea activităților industriale și de gospodărire comunală în afara zonelor destinate construcțiilor de locuințe,
- realizarea unor șosele de centură care să devieze traficul greu în afara zonelor de locuit (pod rutier peste Someș lângă podul de cale ferată),

- g. realizarea unor lucrări de apărare împotriva inundațiilor în zona aval a malului drept al Someșului (pentru scoaterea din zona inundabilă a cartierului Pinteazul, Baia Mare, Câmpului)
- h. asigurarea unui fond de locuințe sociale pentru categoriile defavorizate,
- i. orientarea populației pentru o mai bună utilizare a terenurilor pentru construcții prin amplasarea judicioasă a construcțiilor și dezvoltarea pe verticală,
- j. creșterea calității alimentării cu apă potabilă a municipiului,
- k. dezvoltarea activităților turistice,
- i. eliminarea poluării atmosferei și a apelor din zona nord.

3. Analiza SWOT

3.1 Despre analiza SWOT

3.2 SWOT - Așezare geografică

3.3 SWOT - Infrastructură, accesibilitate, dezvoltare urbană

3.4 SWOT-Capacitate administrativă

3.5 SWOT-Mediu, protecția mediului, biodiversitate

3.6 SWOT-Turism - patrimoniu

3.7 SWOT-Economie

3.8 SWOT-Analiza generală- Municipiul Dej

3.1. Despre analiza SWOT

Analiza SWOT (puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări) este un pas **fundamental** în dezvoltarea planului de dezvoltare municipală. Este baza dezvoltării strategiei de dezvoltare pe termen lung. Dezvoltarea sa se bazează și pe informațiile obținute în analiza de bază și își propune să efectueze o analiză a:

- **Puncte forte** (de exemplu, locație geografică favorabilă, sectoare industriale în creștere, bogată varietate de cultură și patrimoniu, infrastructură de transport bună etc.)
- **Puncte slabe** (de exemplu, lipsa înființării de noi întreprinderi, lipsa abilităților de conducere / cheie a forței de muncă, lacune și probleme în cadrul formării educaționale pentru a satisface cererea pieței muncii, probleme de egalitate de șanse, cum ar fi accesul la educație etc.)
- **Principalele oportunități** (de exemplu, noi forme de turism pentru regiune, dezvoltări de mediu, regenerarea orașelor-cheie regionale, programe de combatere a șomajului etc.)
- **Principalele amenințări** (de exemplu, declinul sau migrația populației, lipsa investițiilor interne, poluarea mediului, lipsa unei infrastructuri de transport adecvate etc.)

Analiza SWOT este cea mai frecvent utilizată metodologie pentru a face o imagine a locului în care se află acum municipalitatea și unde vrea să se îndrepte și poate ajunge. Se bazează în esență pe **analiza și materialele colectate** în acest context. În absența statisticilor sau în cazul fiabilității și preciziei insuficiente a datelor cantitative, acestea pot fi completate de date calitative colectate prin sondaj și / sau consultare.

Analiza SWOT este o evaluare obiectivă și realistă a datelor / materialelor colectate și nu pe opiniile sau opiniile oamenilor. Analiza SWOT enumeră punctele forte, care pot fi construite; punctele slabe, care trebuie luate în considerare și, acolo unde este posibil, depășite; oportunitățile, la care se poate acționa; și amenințările, care trebuie minimizate.

Este adecvat să se clasifice diferitele elemente din cele patru categorii ale analizei SWOT după ordinea importanței și semnificației. Acest lucru va facilita procesul de obținere a

unei liste **explicite** și clar **structurate** a nevoilor și potențialelor de dezvoltare și de a evidenția implicațiile politicii.

Așezare geografică

Strengths - Puncte tari <i>construiește pe Punctele Tari</i>	Weaknesses - Puncte slabe <i>elimină Punctele Slabe</i>
Relief predominant muntos ; Zona de confluență între Câmpia Transilvaniei și Podișul Transilvaniei; Zona de unire a celor două Someșuri; Zona naturală de intersecție drumuri comerciale; Poarta naturală de intrare în Transilvania; Poziționare centrală în context național; Potențial turistic ridicat; Accesibilitatea zonelor TEN-T, aeroport Cluj, rute principale.	Relief denivelat; Clima răcoroasă și inversiuni termice ; Suprafață redusă terenuri agricole sau zootehnice; Grad ridicat de fragmentare a terenurilor intravilane și extravilane; Concurența cu municipiul Cluj, magnet investițional.
Opportunities - Oportunități <i>exploatează Oportunitățile</i>	Threats – Amenințări <i>îndepărtează Amenințările</i>
Exploatarea potențialului oferit de cadrul natural montan; Exploatarea resurselor balneo-climatice din zonă; Atragerea de turiști, investitori și vizitatori din municipiul Cluj; Calitatea aerului superioară municipiului Cluj; Dezvoltarea unor rute de ciclism și mountain bike; Atragerea în perioada de weekend a turiștilor străini din Cluj.	Pericolul potențial al cursurilor râurilor Someș; Costuri relativ mari pentru dezvoltarea unor proiecte de infrastructură; Potențialitate supraexploatării resurselor naturale.

Infrastructură, accesibilitate, dezvoltare urbană

Strengths - Puncte tari <i>construiește pe Punctele Tari</i>	Weaknesses - Puncte slabe <i>elimină Punctele Slabe</i>
Cele mai importante drumuri naționale ce deservește municipiul sunt în stare bună; Existența unei rețele dense de drumuri municipale, județene și locale (nemodernizate, într-adevăr), care acoperă toate zonele de influență ale municipiului Dej (hinterland); Rețea extinsă de distribuție a gazelor; Rețea extinsă a rețelei de apă-canalizare; Conectivitatea sporită al marile rețele de transport date – internet.	Municipiul Dej are probleme importante în gestionarea volumelor de trafic rutier; Județul Cluj are în execuție și în plan mult prea puține axe rutiere rapide (drumuri expres sau autostrăzi). Viziunea actuală consideră municipiul Cluj-Napoca doar ca un punct pe Autostrada Transilvania, în loc să se dorească ca acesta să devină un nod de autostrăzi; Drumurile naționale și drumurile județene sunt în mare parte în stare mediocră sau proastă; Datorită infrastructurii feroviare degradate, vitezele medii comerciale ale trenurilor sunt scăzute; Lipsa de competiție cauzează preturi incorect de ridicate pe anumite relații de transport; Greutatea în găsirea unor zone colaterale pentru realizarea de noi centuri de ocolire care să genereze zone de tip hub-uri intermodale; Dimensiunile scăzute ale străzilor și imposibilitatea lărgirii carosabilului din cauza poziționării caselor.

Opportunities - Oportunități <i>exploatează Oportunitățile</i>	Threats – Amenințări <i>îndepărtează Amenințările</i>
Municipiul Dej dispune de o poziție geostrategică foarte bună, fiind practic în imediata proximitate a punctului în care se intersectează principalele viitoare axe vest – est (Borș – Oradea – Cluj-Napoca – Târgu Mureș – Iași) și nord – sud (Halmeu – Baia Mare – Zalău – Cluj-Napoca – Brașov – București – Giurgiu) ale României; Existența și creșterea importanței nodului feroviar Dej; Existența proiectelor drumului expres Turda – Sebeș și a Autostrăzii Urbane Cluj-Napoca, cu continuare înspre Dej și Bistrița; Crearea unor zone colaterale dezvoltării industriale ale municipiului Cluj în zona Dej – buffer industrial și de procesare; Realizare unor piste ciclo-pietonale paralele drumurilor naționale.	Dezvoltarea axei rutiere Nădlac – Arad – Timișoara – Lugoj – Deva – Sibiu – Pitești – București ca alternativă la autostrada A3 Borș – Cluj-Napoca – Brașov – București; Degradarea și mai accentuată a infrastructurii de transport feroviar, la nivelul la care ar fi nevoie de investiții de mare anvergură pentru aducerea sa în parametri normali de funcționare; Reducerea accesibilității în zonele periurbane.

Capacitate administrativă

Strengths - Puncte tari <i>construiește pe Punctele Tari</i>	Weaknesses - Puncte slabe <i>elimină Punctele Slabe</i>
-Bună expertiză în privința accesării fondurilor europene, în privința creșterii capacității administrative; -Existența unor forme asociative; -Interes față de procese de planificare strategică la nivel local; -Existența unor structuri de învățământ pre-universitar de mare tradiție.	-Lipsa de informații privind funcționarea structurilor de parteneriat; -Focusarea proiectelor de parteneriat cu scop punctual fără componentă strategică vizând dezvoltarea parteneriatului; -Focalizarea pe proiecte punctuale, funcție de oportunitățile surselor de finanțare în detrimentul respectării unei strategii; -Capacitatea financiară redusă a municipiului.
Opportunities - Oportunități <i>exploatează Oportunitățile</i>	Threats – Amenințări <i>îndepărtează Amenințările</i>
-Existența unor propuneri concrete de proiecte cu finanțare europeană; -Accesul la programele de cooperare transfrontalieră; -Ofertă de programe de perfecționare continuă adresată angajaților din administrația publică; -Cadrul legal privind cooperarea teritorială între autorități locale; -Existența unor exemple de bună practică privind cooperarea teritorială la nivel județean.	-Criza economică și financiară post-pandemie; -Deciziile luate în cadrul administrației publice din România, la alte nivele decât cel local sau județean care pot duce la plecări masive din structurile publice sau dezinteres din partea angajaților.

Mediu, protecția mediului, biodiversitate

Strengths - Puncte tari <i>construiește pe Punctele Tari</i>	Weaknesses - Puncte slabe <i>elimină Punctele Slabe</i>
AER - posibilitatea monitorizării și îmbunătățirea calității aerului, - existența unor rețele de monitorizare care furnizează date on-line, - datele privind valorile măsurate sunt la dispoziția publicului, - scăderea emisiilor de poluanți atmosferici, - Elaborarea Programului Integrat de Gestionare a Calității Aerului pentru municipiul Dej și realizarea măsurilor de reducere a poluării aerului înconjurător prevăzute în program. APĂ - resurse de apă potabilă de bună calitate și cantități suficiente, - extinderea și îmbunătățirea calității serviciilor în domeniul apă/apă uzată, - creșterea capacității de implementare a proiectelor de mediu, - se dezvoltă infrastructura de mediu în domeniul apă/apă uzată din județ, - tratarea integrală și unitară a problemelor legat de managementul apelor, - monitorizarea calității apei prin resurse proprii, - identificarea surselor de poluare cu nitrați.	APA - Investiții mari necesare pentru îndeplinirea cerințelor UE, - Infrastructura în curs de dezvoltare în epurarea apelor uzate, în special în mediul rural, - Accesul limitat al populației la sistemele centralizate de apă și apă uzată comparativ cu țările UE dezvoltate, - Probleme cu calitatea apei potabile din fântâni și evacuările de apă uzată în zona rurală, - Lipsa unei delimitări clare a cerințelor de calitate a apelor de suprafață prin legislația în domeniu (Legea 107/1996 cu completări ulterioare, Ordin MAPM nr 1146/2002). DEȘEURİ - Infrastructura slabă pentru colectarea, transportul și eliminarea deșeurilor, - Poluare accentuată în zona periurbană cu deșeuri mai ales în zona rurală, - Pierderea tradițiilor privind compostarea deșeurilor biodegradabile, - Poluarea solului și apei subterane din cauza depozitelor neadecvate, - Colectarea deșeurilor, parțial selectivă, îngreunează recuperarea, reciclarea,

DEȘEURI - extinderea și îmbunătățirea calității serviciilor în domeniul managementului deșeurilor municipale, - protecție mai eficientă a calității solului subsolului și a apelor subterane, - utilizarea durabilă a resurselor, - reducerea cantității de deșeuri depozitate prin compostare, - rezolvarea parțială a problemelor deșeurilor provenite din construcții, - definirea liniilor strategice la toate nivelele administrative privind gestionarea deșeurilor, - rezolvarea la nivel județean al problemelor privind deșeurile periculoase, - existența, la nivel județean, a unui incinerator ecologic de deșeuri medicale și industriale periculoase. RISCURI NATURALE - posibilitatea prevenirii unor pagube cauzate de alunecări de teren – preluarea zonelor cu risc în PUG-uri, - posibilitatea identificării riscurilor hidrologice. SCHIMBĂRI DE CLIMĂ - reducerea emisiilor de CO₂ și a altor gaze cu efect de seră (GEF), - avantaje economice provenite din comercializarea certificatelor de emisii de	refolosirea acestora, - Lipsa recunoașterii potențialului economic al utilizării deșeurilor, - Numărul redus și slaba mediatizare a existenței agenților economici care prestează activități în domeniu, - Insuficiente resurse financiare și umane la nivelul administrației publice a municipiului pentru a se implica în managementul deșeurilor, - Slaba mediatizare, educare, conștientizare și motivare a populației, cu precădere a generației tinere și a agenților economici, - Dificultăți în elaborarea și implementarea planurilor județene și regionale de gestionare a deșeurilor, ca urmare a lipsei unor planuri întocmite de consiliile locale și de marii generatori de deșeuri, - Existența siturilor poluate istoric cauzate de activități economice intensive din trecut și depozitarea în spații necorespunzătoare a deșeurilor. AER - Depășiri ale limitelor admise în ceea ce privește pulberea sedimentabilă PM₁₀ și NO₂, - Poluare cauzată de arderea combustibililor fosili, - Poluarea atmosferei datorată traficului auto în zona centrală.
--	--

gaze cu efect de seră, - definirea liniilor strategice privind protecția atmosferei și schimbările climatice, - înlocuirea combustibililor fosili cu biomasă, în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, în special a CO₂ și CH₄. MEDIUL URBAN – îmbunătățirea situației privind spațiile verzi și extinderii intravilanului. ZGOMOT - definire și cuantificare clară a surselor de poluare acustică și măsurilor necesare de protecție, - posibilitatea delimitării unor zone rezidențiale cu valoare redusă de poluare fonică.	- Calitatea aerului necorespunzătoare raportat la standardele de calitate în zone și aglomerări (depășiri la indicatorii pulberi, NoX, SO₂, CO₂, alte gaze cu efect de sera, metale grele). PROTECȚIA NATURII - Infrastructura insuficientă pentru conservarea biodiversității, protecția naturii și a peisajului, - Inventariere inexactă, stare de conservare necunoscută ori nepotrivită a ariilor protejate, - Planurile de management și regulamentele nu au fost încă elaborate pentru toate ariile naturale protejate și nu au fost desemnați custozi/administratori pentru toate ariile naturale protejate, - lipsa delimitării GIS a unor ariilor protejate și a cartografierii acestora, - Nu există încă un inventar complet al tuturor habitatelor naturale și speciilor de floră și faună, - Existența unor habitate și specii aflate în pericol de dispariție, - Suprafața mare a terenurilor degradate, - Neimplicarea autorităților locale în managementul ariilor protejate, - Slaba conștientizare a populației și a agenților economici privind managementul ariilor protejate.
---	--

	Mediul urban -Lipsa spațiilor verzi în mediul urban: Dej – 14 mp/locuitor deși în Legea 313/12.10.2009 se prevede un minim de 20 mp/locuitor.
Opportunities - Oportunități <i>exploatează Oportunitățile</i>	Threats – Amenințări <i>îndepărtează Amenințările</i>
- Fondurile UE alocate pentru creșterea standardelor de mediu și de viață a populației, - Asistență tehnică disponibilă pentru pregătirea unui portofoliu consistent de proiecte în vederea finanțării prin POS (cu suport ADR), - Dezvoltarea unor planuri de investiții pe termen lung în condițiile dezvoltării durabile, - Dezvoltările strategice substanțiale (regionalizare) legate de îmbunătățirea serviciilor publice și dezvoltarea durabilă, - Dezvoltarea unei piețe viabile a deșeurilor/materiei prime rezultată din procesarea deșeurilor, - Finalizarea proiectelor pilot în cazul recuperării/reciclării deșeurilor de ambalaje în județul Cluj, - Introducerea surselor regenerabile de energie, - Colaborarea cu Ungaria pentru evaluarea calității aerului în context transfrontalier,	- Capacitate scăzută a beneficiarilor finali/autorități locale de a dezvolta proiecte, - Neconformarea cu cerințele Directivelor UE pentru sectorul de mediu în cadrul unei absorbții scăzute a fondurilor europene din cauza procesului complex de pregătire a proiectelor, precum și a co-finanțării costisitoare, - Dificultăți în susținerea costurilor de cofinanțare a proiectelor în domeniul infrastructurii de mediu, - Personal insuficient pregătit și experimentat pentru aplicarea cadrului legal de management al deșeurilor la nivelul autorităților administrației publice locale, - Slaba suportabilitate socială a unor bune servicii de apă/apă uzată, salubritate, termoficare, - Insuficiente programe de finanțare pentru reducerea emisiilor de poluanți în atmosferă;

- Dezvoltarea turismului ecologic, - Exploatarea economică rațională a speciilor de floră și faună, - Colaborarea transfrontalieră în domeniul protecției naturii, în cadrul Eco regiunilor - Oportunitățile de training pentru AM/ OI; - Creșterea rolului beneficiarului în implementarea proiectului (—proprietatea asupra proiectului la nivel local), - Strategia UE 2020 privind biodiversitatea prevede – obiectivul 20/20/20 – adică reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu 20% - utilizarea energiei verde într-un procent de 20% - creșterea eficienței energetice cu 20%.	-Presiunea crescută asupra biodiversității și calității aerului în corelare cu creșterea economică; -Ineficiența investițiilor pe termen scurt și mediu pentru reducerea riscurilor de dezastre naturale care pot provoca pagube materiale și umane importante; -Disponibilitatea terenurilor pentru dezvoltarea infrastructurii de mediu; -Neinformarea corectă a publicului în vederea practicării turismului ecologic poate duce la distrugerea unor bogății naturale ; -Creșterea exploatărilor, vânătorii, turismului și construcțiilor ilegale în ariile protejate; -Întârzierile în aprobarea proiectelor majore ale CJ Cluj.
--	---

Turism - patrimoniu

Strengths - Puncte tari <i>construiește pe Punctele Tari</i>	Weaknesses - Puncte slabe <i>elimină Punctele Slabe</i>
-Diversitatea resurselor atractive aparținând cadrului natural (ale reliefului, hidrografice, climat, elemente biogeografice); -Existența unui patrimoniu cultural-istoric diversificat, complex și complementar, capabil să motiveze și să susțină segmente variate de turiști cu profil cultural; -Interferența și coabitarea între cultura națională și cea a minorităților naționale (îndeosebi maghiară), având ca și rezultată coagularea și unei culturi materiale și spirituale originale și cu un ridicat potențial atractiv; -Apariția serviciilor de balneo/wellness/ SPA și a unor unități alimentație publică; -Posibilitatea practicării unei game variate de tipuri și forme de turism grație ofertei turistice diversificate și complementare; -Conștientizarea necesității promovării ofertei turistice și creșterea interesului manifestat pe această direcție din partea instituțiilor publice, agenților economici privați, ONG-urilor etc.	-Amenajare deficitară pe ansamblu și a zonei montane îndeosebi dpdv al bazelor de cazare, al dotărilor pentru sporturi de iarnă (pârții de schi, mijloace de transport pe cablu etc.); -Numărul redus și întreținerea defectuoasă a traseelor turistice marcate din zona montană; -Predominarea turismului de tranzit în circuite organizate și cu automobilul personal, cu o durată scurtă a sejurului și cu o eficiență economică redusă; -Disfuncționalități la nivelul pensiunilor turistice și agroturistice repercutate în eficiența economică a domeniului și a imaginii turismului rural pe termen mediu și lung; -Absența unui „brand” turistic al municipiului și susținerea deficitară a obiectivelor cu potențial de brand.
Opportunities - Oportunități <i>exploatează Oportunitățile</i>	Threats – Amenințări <i>îndepărtează Amenințările</i>

-Valorificarea zăcămintelor hidrominerale cu valoare curativă care nu au constituit până în prezent obiectul unor demersuri de acest tip; -Oportunități pe piață pentru dezvoltarea turismul de nișă și alternativ, coroborat cu un interes sporit pentru turismul din parcuri naturale, spațiul rural și obiectivele culturale, manifestările de factură religioasă (pelerinaje) și culturală; -Cererea în creștere din partea practicanților sporturilor de iarnă, turismului rural, ecologic și cultural, turismului medical (stomatologic, chirurgie estetică), dar și a formelor de turism de aventură și extreme (alpinism, escaladă, para pantă, cicloturism, River rafting, motocros etc.) ; -Stimularea turismul balnear, de wellness, înfrumusețare și antiageing, prognozele indicând creștere a interesului pentru acestea pe fondul îmbătrânirii populației, creșterii uzurii biologice și a stresului la categoriile de vârstă active și a creșterii preocupării populației urbane pentru o viață sănătoasă, activă, profilaxia unor boli etc.; -Afirmarea speoturismului și turismului cinegetic în condițiile existenței în zona municipiului a unor resurse deosebite și a lipsei acestora (fauna cinegetică) în țările din vestul Europei (mari emițătoare de fluxuri turistice de acest tip);	-Menținerea în stare latentă, ineficientă economic și social, a valorificării potențialului atractiv al municipiului; -Dezvoltarea altor forme de valorificare economică concurențiale (industrie, exploatare forestiere, agricultură) cu efect negativ asupra structurii și compoziției fondului turistic; -Slaba diversificare și ineficiența unor amenajări turistice și servicii asociate; -Crearea unei imagini negative asupra unor obiective turistice prin vectorul unei cereri turistice nesatisfăcute (îndeosebi pentru segmentul de turism balnear și de nișă); Întârzierea demarării investițiilor publice și private în amenajări balneare, de agrement și divertisment; -Lipsa de diferențiere între ofertele turistice specifice municipiului în raport cu cele regăsite în oferta turistică a altor orașe sau zone turistice; -Pierderea clientelei proprii atrasă de alte zone cu standard turistic superior din țară și străinătate ,reorientarea unei părți a cererii interne spre destinații externe estivale și hibernale, dar și pentru zonele învecinate care oferă aceleași tipuri de produse turistice sau similare care și-au conturat deja strategii turistice și au inițiat investiții în amenajări turistice, reușind astfel să atragă turiști în număr mai mare (ex. Hajduszoboszló, Szeged, Gyula, Băile Felix, respectiv
---	---

-Demararea unor programe de reconstrucție ecologică și valorificare prin turism a unor areale afectate de alte forme de valorificare economică (forestier, pastoral) pe fondul creșterii constante a nevoii de conservare și protejare prin turism organizat a unor resurse supuse degradării naturale sau antropice; -Creșterea numărului celor care consideră turismul ca o șansă a dezvoltării locale și regionale, inclusiv a promotorilor unor activități specifice în domeniu (consolidarea unei mentalități pro turism în cercul investitorilor); -Accesarea unor fonduri interne și externe în vederea reabilitării a monumentelor arhitectonice laice și religioase în vederea introducerii acestora în circuitele turistice funcționale (tematice sau mixte), precum și pentru creșterea și diversificarea capacității de cazare și a dotărilor sportive, de agrement-divertisment și a serviciilor auxiliare de diferite tipuri; -Atragerea/angrenarea operatorilor de turism la târgurile naționale și internaționale; -Posibilitatea accesării de fonduri structurale europene pentru dezvoltarea turismului grație existenței unor programe europene de dezvoltare a activităților și infrastructurilor turistice.	stațiunile montane austriece sau din Transcarpatica ucraineană, Arieșeni, Cavnic etc.); -Atractivitatea destinațiilor turistice din afara județului, în special înspre turismul montan și litoral; -Nivel scăzut al cooperării între operatorii liniilor aeriene și agențiile de turism .
---	--

Economie

Strengths - Puncte tari <i>construiește pe Punctele Tari</i>	Weaknesses - Puncte slabe <i>elimină Punctele Slabe</i>
-Nivel ridicat de dezvoltare economică, în context județean și național ; -Piață mare de desfacere – Cluj; -Structură economică favorabilă; -Fond forestier important; -Modul de folosință a terenurilor agricole a rămas aproape neschimbat în ultimii 5 de ani; -Existența pe plan local a serviciilor de consultanță financiară, de management și de accesare a fondurilor europene; -Creșterea cifrei de afaceri a unităților silvice; -Producție industrială în creștere și îmbunătățirea structurii acesteia; -Productivitate ridicată a muncii; -Mediu de afaceri local dezvoltat și spirit antreprenorial ridicat; -Rata scăzută a șomajului.	-Nivel scăzut de dezvoltare economică în context european; -Importanța economică al sectorului agricol al zonei limitrofe municipiului Dej este redusă, față celelalte județe din regiunea Nord-Vest; -Dotarea cu tractoare și mașini agricole este deficitară; -Structura excesiv fragmentată a exploatațiilor agricole; -Productivitate scăzută a muncii în agricultură și servicii; -Pondere redusă a turismului în PIB și productivitate redusă a acestui sector; -Lipsa unor parcuri științifice și tehnologice, precum și a structurilor de tip business-hub; -Concentrarea excesivă a activității economice în Zona Metropolitană Cluj, în defavoarea celorlalte orașe din județ și a mediului rural.
Opportunities - Oportunități <i>exploatează Oportunitățile</i>	Threats – Amenințări <i>îndepărtează Amenințările</i>

-Poziția geografică favorabilă pentru dezvoltare economică – Centrul Transilvaniei – ceea ce permite accesul rapid la piețele din Europa Centrală, dar și la piața regională (5 milioane de consumatori); -Construcția Autostrăzii Transilvania, care va conduce la creșterea investițiilor străine din județ, mai ales în domeniul industrial și logistic; -Existența unor importante lucrări publice de infrastructură în zonă (Autostrada Transilvania, Hidrocentrala Lăpușești, reabilitarea drumurilor naționale, etc.), care vor antrena activitatea din sectorul construcțiilor; -Disponibilitatea fondurilor europene pentru extinderea și modernizarea IMM, creșterea productivității, internaționalizare și standardizare, crearea de noi locuri de muncă; -Fonduri europene și naționale pentru organizarea activităților de marketing, de logistică și depozitare a produselor agricole;	-Migrația unor sectoare industriale către locații externe sau alte județe, în care costurile cu forța de muncă sunt mai reduse; Creșterea decalajului macroeconomic față de regiunea București-Ilfov; -Creșterea discrepanțelor intra-județene, între Municipiul Dej și mediul rural; -Migrația forței de muncă calificate și a celor cu studii superioare către alte țări; -Tendință demografică negativă (scăderea populației, îmbătrânire, etc.); -Continuarea restructurării sectoarelor economice cu valoare adăugată redusă care va genera concedieri importante; -Creșterea prețurilor inputurilor, a combustibilului și a forței de muncă; -Cadru legislativ și instituțional instabil; -Birocrația; -Schimbări climatice; -Creșterea nivelului sărăciei determinate de creșterea prețurilor produselor și serviciilor; -Competitivitatea economică și a întreprinderilor scăzută în comparație cu partenerii din UE, cu consecințe în crearea locurilor de muncă; -Capacitatea de absorbție limitată a fondurilor structurale/adaptarea dificilă la cerințele fondurilor structurale; -Infrastructură de sprijinire a afacerilor și inovării slab reprezentată și slab dotată, cu impact negativ asupra competitivității firmelor locale;
---	--

	-Numărul redus de companii care au implementate sisteme de management al calității, precum și alte certificări necesare accesului pe piețe externe; -Accesul redus la capital al IMM și nivelul scăzut al abilităților manageriale de la nivelul acestora; -Puterea de cumpărare locală aflată la un nivel destul de redus.
--	---

Analiza generală- Municipiul Dej

Strengths - Puncte tari <i>construiește pe Punctele Tari</i>	Weaknesses - Puncte slabe <i>elimină Punctele Slabe</i>
-Poziție geo-strategică; -Proximitatea unui centru în plină expansiune economică, culturală și socială (municipiul Cluj); -Conectivitate bună la rețele de transport TEN-T; -Populație stabilă, echilibrată și bine-educată socio-economic; -Capacitate de dezvoltare echilibrată; -Capacitate instituțională semnificativă.	-Infrastructuri edilitare și de transport învechite; -Slaba dezvoltare industrială și agricolă; -Slaba organizare a industriilor și economiei locale, fragmentate și negăsind o verticală industrială; -Resursa umană slăbită de atractivitatea municipiului Dej; -Începutul instalării unei mentalități de lentoare, abandon, lipsa inovației sau a accelerării unor proiecte majore.
Opportunities - Oportunități <i>exploatează Oportunitățile</i>	Threats – Amenințări <i>îndepărtează Amenințările</i>
- Capacitatea instituțională și fizică de a atrage fonduri semnificative în exercițiul 2021-2027 pe fondul saturării investiționale la nivelul municipiului Dej; -Capacitatea de se adapta în vederea implementării unor strategii majore de modelare urbană; -Poate deveni beneficiară a unui recul al resursei umane bine pregătite din zona supra urbanizată Cluj; -Stabilitatea economică, demografică și economică.	-Instaurarea unei mentalități de abandon în fața competiției județene și regionale; -Lipsa investițiilor în protejarea mediului și a proiectelor de mare infrastructură; -Lipsa fondurilor necesare cofinanțării unor proiecte majore; -Supra-focalizarea investițiilor în zona metropolitană Cluj, exces susținut de factori geo-politici și economici; -Creșterea accelerată a altor orașe din regiune, dornice să atragă capital și fondurile disponibile.

Capitolul 4. Definirea viziunii și a obiectivelor strategiei

Viziunea de dezvoltare a Municipiului Dej este generată de analiza documentelor strategice și programatice anterioare și cele existente la nivel de regiune și la nivel național și european în raport cu analiza situației actuale din punct de vedere socio-economic, al mediului și nivelului de echipare tehnică și socială, pornind de la punctele tari, punctele slabe, oportunitățile și amenințările identificate în cadrul analizei SWOT și pe durata consultărilor publice. În procesul de planificare strategică s-au desprins o serie de concluzii care pun bazele dezvoltării orașului.

Viziunea pentru Municipiul Dej este de a deveni un municipiu revigorat și prosper printr-o dezvoltare durabilă și inteligentă a economiei locale bazată pe îmbunătățirea infrastructurii locale, exploatarea potențialului turistic și cultural oferit de regiune și pe atragerea investițiilor.

Viziunea pentru dezvoltare a municipiului este concentrată pe dezvoltarea și regenerarea urbană a orașului, regenerare care trebuie să aibă ca rezultat creșterea calității vieții, înțelegând prin aceasta un mediu de viață curat și civilizat, ofertant pentru petrecerea timpului liber, susținut de o infrastructură modernă și de accesul la servicii publice de bună calitate și pe creșterea economică ca rezultat al susținerii mediului de afaceri existent și dezvoltarea unui sector al IMM-urilor locale puternic și dinamic.

Municipiul Dej își propune să își valorifice potențialul cultural și turistic, devenind o destinație atractivă în peisajul multicultural european, cu eforturile concentrate ale unei administrații eficiente și eficace. Atingerea acestor obiective strategice asociază în mod obligatoriu interesul pentru dezvoltarea unei administrații publice prompte și eficiente.

Misiunea strategică a UAT Municipiul Dej este de a îmbunătăți calitatea vieții populației din municipiu prin transformarea turismului în motor al economiei locale, prin îmbunătățirea calității mediului, prin crearea unui climat propice dezvoltării afacerilor, prin dezvoltarea parteneriatelor pentru atragerea investițiilor și sprijinirea mediului de afaceri bazate pe inovare în scopul creșterii competitivității.

Investițiile planificate pentru dezvoltarea infrastructurii municipiului vor contribui la îmbunătățirea ofertei turistice din zonă, susținând mai departe creșterea economică.

Măsurile și proiectele vizate de prezenta Strategie urmăresc crearea de noi oportunități atât pentru locuitorii municipiului cât și pentru potențialii investitori.

Pentru îndeplinirea misiunii stabilite, sunt propuse o serie de măsuri și proiecte, structurate în piloni principali de intervenție, obiective specifice acestora, ce generează și un plan de acțiune, prezentate în cele ce urmează.

Pilonul I: Dej, oraș verde, sustenabil

Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant

Obiectivul I. 2. Un municipiu atractiv și modern

Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat

Pilonul II: Catalizarea oportunităților turistice, culturale, sportive și recreative

Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale

Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative

Pilonul III: Dej-ul pentru un mediu de afaceri competitiv

Obiectivul III.1. Crearea unui climat economic atractiv pentru investitori

Obiectivul III.2 Crearea de parteneriate stabile pe termen mediu și lung

Pilonul IV: Comunitate incluzivă, deschisă și adaptată

Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale

Obiectiv IV.2 Îmbunătățirea accesului la servicii sociale și asigurarea incluziunii pe piața muncii

Pilonul V: Administrație modernă și performantă

Obiectiv V.1. Creșterea capacității administrației locale de a dezvolta, implementa și monitoriza proiecte

Obiectiv V.2. Crearea unui parteneriat bazat pe încredere între administrație și comunitatea locală

Capitolul 5. Planul de acțiune

Planul de acțiune privind implementarea SIDU

Prezentarea acțiunilor orientative

În elaborarea „Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej” s-au avut în vedere avantajele competitive ale zonei, de modul în care aceste avantaje pot fi valorificate în actualul context regional, național și european. În acest sens, s-a urmărit integrarea acțiunilor locale de dezvoltare în cadrul politicilor naționale și regionale de dezvoltare, precum și în politicile de dezvoltare la nivelul Uniunii Europene.

Prin aceasta se urmărește ca municipiul Dej să devină:

- **o zonă urbană competitivă, dinamică, un oraș deschis și primitor pentru idei noi, pentru un nou mod de viață, o comunitate care să beneficieze de un înalt grad de accesibilitate și mobilitate;**
- **o economie dinamică, diversificată și competitivă, cu o comunitate care să beneficieze de un grad înalt de prosperitate, în care fiecare cetățean să aibă posibilitatea de afirmare și dezvoltare;**
- **o zonă cu un mediu sănătos și o remarcabilă calitate a vieții, în condiții de eficiență și respect al valorilor de mediu;**
- **un loc care, își respectă istoria, cultura și patrimoniul;**
- **un loc în care fiecare cetățean să beneficieze de servicii publice eficiente și de înaltă calitate.**

Analiza situației actuale și a nevoilor de dezvoltare a municipiului Dej a reliefat o serie de necesități care trebuie abordate cu prioritate în perioada următoare:

- Reabilitarea, extinderea și modernizarea infrastructurii de transport urban;
- Reabilitarea, extinderea și modernizarea infrastructurii de utilități (iluminat public, rețeaua de apă și canal, rețeaua termică, etc) ;
- Creșterea atractivității mediului economic;
- Reabilitarea, modernizarea, extinderea infrastructurii de învățământ școlar și a facilităților educaționale (săli de sport, spații de joacă etc.) ;
- Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii de învățământ preșcolar (creșe, grădinițe, afterschool);
- Îmbunătățirea infrastructurii de sănătate și a finanțării unităților medicale locale;

- Dezvoltarea unor servicii sociale care să răspundă cerințelor populației, adresate în special către grupurile vulnerabile, comunităților marginalizate și persoanele defavorizate;
- Restaurarea, conservarea și protecția monumentelor istorice, mai ales a celor care necesită operațiuni de salvare;
- Reabilitarea/dezvoltarea de zone verzi și de agrement.

Acțiunile orientative pentru perioada de implementare 2021-2027 se circumscriu atingerii obiectivelor specifice identificate pentru SIDU.

Obiectiv specific 1 :

Modernizarea urbanistică, a infrastructurii municipiului Dej, crearea unui sistem inteligent de management al traficului în vederea creșterii accesibilității și mobilității persoanelor și a mărfurilor.

Acțiuni orientative :

- 1.1. Extinderea gradului de acoperire al transportului public
- 1.2. Extinderea zonelor pietonale și a pistelor de biciclete
- 1.3. Reducerea congestiilor de trafic
- 1.4. Reducerea poluării atmosferice și fonice datorate procesului de transport
- 1.5. Creșterea gradului de utilizare al modurilor de transport alternative (bicicletă, mersul pe jos) și a transportului public
- 1.6. Promovarea electromobilității
- 1.7. Creșterea siguranței pentru conducătorii auto, prin asigurarea semnalizării dinamice și statice corespunzătoare
- 1.8. Aplicarea de măsuri care conduc la creșterea siguranței bicicliștilor și pietonilor
- 1.9. Creșterea siguranței utilizatorilor transportului public
- 1.10. Reducerea numărului de accidente datorate procesului de transport
- 1.11. Eficientizarea transportului public prin reducerea costurilor de operare
- 1.12. Creșterea numărului de utilizatori ai transportului public

- 1.13. Reducerea impactului transportului asupra zonelor locuite, prin reducerea volumelor de trafic și creșterea capacității rețelei rutiere
- 1.14. Asigurarea de parcuri rezidențiale și publice
- 1.15. Extinderea zonelor destinate modurilor de transport alternative
- 1.16. Revitalizarea economică și socială a zonelor urbane ale municipiului
- 1.17. Dezvoltarea spațiilor verzi și a locurilor de joacă pentru copii
- 1.18. Asigurarea/modernizarea utilităților de bază (energie electrică, apă, canalizare, gaze naturale, energie termică)

Obiectiv specific 2 :

Creșterea competitivității economice și crearea de noi locuri de muncă

Acțiuni orientative :

- 2.1. Crearea/modernizarea infrastructurii pentru dezvoltarea mediului de afaceri
- 2.2. Asigurarea unui climat de afaceri atractiv: crearea de oportunități de afaceri, facilități diferențiate pe categorii de investiții, asocieri în interes comunitar, parteneriat public/privat
- 2.3. Susținerea apariției unor activități economice noi, legate de resursele și tradiția locală, dezvoltarea și modernizarea activității existente, îmbunătățirea mediului economic local

Obiectiv specific 3:

Asigurarea calității și protecției mediului în conformitate cu aquis-ul comunitar

Acțiuni orientative:

- 3.1. Îmbunătățirea performanțelor energetice ale clădirilor publice și rezidențiale
- 3.2. Reducerea consumului de energie, prin dezvoltarea unor soluții alternative de energie
- 3.3. Dezvoltarea unui sistem integrat de management al deșeurilor
- 3.4. Reducerea impactului negativ asupra mediului generat de activitățile urbane și de producție

Obiectiv specific 4:

Dezvoltarea turismului și valorificarea patrimoniului cultural

Acțiuni orientative :

- 4.1. Conservarea, administrarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural material și imaterial
- 4.2. Restaurarea, consolidarea monumentelor istorice aflate în stare avansată de degradare
- 4.3. Dezvoltarea infrastructurii culturale
- 4.4. Stimularea creației culturale și diversificarea ofertei culturale
- 4.5. Dezvoltarea turismului cultural

Obiectiv specific 5:

Asigurarea unor servicii publice de calitate (educație, sănătate, sport, cultură, administrație publică)

Acțiuni orientative:

- 5.1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii educaționale pre-universitare și universitare, creșterea calității serviciilor în unitățile de învățământ;
- 5.2. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de sănătate, creșterea calității serviciilor în unitățile medicale;
- 5.3. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de asistență socială, creșterea calității serviciilor în unitățile de specialitate;
- 5.4. Asigurarea cadrului dezvoltării continue, organizării și funcționării performante a sistemului sportiv;
- 5.5. Dezvoltarea infrastructurii de agrement și de petrecere a timpului liber;
- 5.6. Îmbunătățirea calității și eficienței serviciilor de administrație publică oferite cetățenilor municipiului Dej.

Riscuri în implementarea SIDU. Măsurile de atenuare.

Riscuri

Implementarea proiectelor poate fi afectată de o serie de riscuri legate de: planificarea proiectelor, management de proiect, de personal, riscuri de natură tehnică, etc.

Riscuri legate de planificarea proiectului

- Indicatori supraestimați fac imposibilă atingerea lor (duce la retragerea finanțării);
- Timp insuficient pentru anumite operațiuni ale proiectului (prelungirea implementării parțiale sau totale a activităților peste limitele planificate);
- Resurse umane insuficiente pentru activitățile proiectului (duce la încărcarea timpului de muncă a resurselor umane deja implicate cu consecințe asupra calității activităților derulate și asupra perioadelor de timp în care se derulează activitățile).

Măsuri de contracarare

- Întâlniri periodice ale echipei de proiect pentru identificarea și eliminarea acestor probleme;
- Evaluarea permanentă a calendarului de activități, conștientizarea termenelor critice din graficele de implementare;
- Luarea în considerare a unor rezerve de timp;
- Replanificarea din timp a activităților astfel încât să fie prevăzute și solicitările cu caracter urgent.

Riscuri legate de personal

- Resurse umane sunt indisponibile atunci când este nevoie de ele (duce la încărcarea timpului de muncă a resurselor umane disponibile, la conflicte între membrii echipei de implementare, la sentimente de frustrare la nivelul celor care conștientizează importanța asigurării unei calități corespunzătoare pentru activitățile proiectului);
- Sub-contractorii nu-și îndeplinesc sarcinile potrivit cerintelor (duce la nerespectarea termenelor planificate, la afectarea calității implementării activităților).

Măsuri de contracarare

- asigurarea de personal de rezervă în ce poate înlocui sau ajuta un membru al echipei de implementare în perioadele critice;
- reevaluarea în permanență a graficului de activități astfel încât să fie corelat cu modificările interne și externe de personal ale beneficiarului și furnizorilor din cadrul proiectului.

Riscuri legate de managementul proiectului

- Nerespectarea termenelor de implementare a proiectelor (poate duce la neeligibilitatea cheltuielilor, transmiterea rapoartelor de progres incomplete către Autoritatea de management);
- Nu există încadrare în bugetul planificat pe categorii de cheltuieli și pe total buget (depășirea bugetului planificat duce la neeligibilitatea cheltuielilor);
- Ineficiență în utilizarea resurselor proiectului (duce la încărcarea costurilor proiectului în mod nejustificat).

Măsuri de contracarare

- Diseminarea tuturor informațiilor legate de contractul de finanțare către toți membrii echipei de implementare a proiectului;
- Stabilirea responsabilităților exacte în ceea ce privește rapoartele întocmite.

Riscuri de natură tehnică:

- Întârzieri în execuția lucrărilor și depășirea graficului de lucrări;
- Neconcordanțe ce apar pe perioada execuției proiectului cu documentația tehnică care stă la baza proiectului;
- Neconcordanța între specificațiile tehnice ale materialelor și calitatea materialelor folosite la lucrări.

Măsuri de contracarare

- Încheierea unor contracte de execuție ferme cu clauze bine stabilite: perceperea garanției de bună execuție, a garanției pentru plata avansului, garanții pentru rețineri, prevederea de penalități la plata executanților/ furnizorilor în caz de întârzieri în execuția contractului, etc;
- Prezentarea certificatelor de calitate ale materialelor achiziționate;
- Analiza și avizarea situațiilor de lucrări în vederea efectuării plăților;
- Colaborare strânsă cu echipa de experți tehnici, consultanți, diriginți de șantier, astfel încât să se realizeze monitorizarea foarte atentă a contractelor de lucrări.

Capitolul 6. Sinergia cu strategiile diferitelor niveluri (județean, regional, național, sectorial, etc.), pentru a răspunde nevoilor și exigențelor de finanțare pentru următoarea perioadă de programare a fondurilor europene 2021-2027

6.1 Oportunități și cadrul european. Obiective Municipiul Dej 2030

6.2 Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)

6.3 Politica de Coeziune a Uniunii Europene 2021-2027

6.4 Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente

6.5 Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a reducerii impactului asupra schimbărilor climatice și adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor

6.6 Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională

6.7 Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale

6.8 Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale

6.9 Obiectivul Specific FTJ - A permite regiunilor și cetățenilor să facă față efectelor sociale, economice și de mediu ale tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic

Oportunități și cadrul european. Obiective Municipiul Dej 2030

Așa cum realitatea ultimelor decenii a demonstrat-o, dezvoltarea și regenerarea urbană a municipiilor mici și mijlocii, cum este și Municipiul Dej, depinde într-o măsură foarte mare de sursele de finanțare nerambursabilă disponibile la nivel național și European. Fondurile necesare unor investiții care să realizeze o dezvoltare reală depășesc posibilitățile reale ale unei comunități, bugetele unităților administrative-teritoriale fiind alocate cu preponderență pentru plata serviciilor sociale, plata aparatului propriu și cheltuieli urgente de mică valoare.

Din aceste cauze evidente este imperativ ca unitățile administrative-teritoriale să fie pregătite în a accesa aceste fonduri cu rapiditate. Pregătirea acestor proiecte din timp, fără graba inerentă începerii lucrului după lansarea apelurilor de proiecte, duce la creșterea gradului de accesare a acestor fonduri, la o bunăstare imediată pentru comunitatea locală și pentru cetățenii municipiului.

Luând în calcul cheltuielile medii necesare pregătirii unui proiect complex (având în componența sa un Studiu de fezabilitate conform HG 907) putem afirma că la fiecare 1 Euro cheltuit de Primărie sunt accesate fonduri de 1000 Euro, cu efecte imediate asupra comunității.

Efectele accesării acestor fonduri nerambursabile sunt resimțite imediat și direct de către comunitatea locală prin:

- prestare de servicii necesare implementării proiectului;
- prestare de lucrări necesare implementării proiectului;
- creșterea gradului de ocupare al populației;
- beneficiile imediate aduse prin finalizarea implementării proiectului.

Din aceste cauze evidente este imperios a fi cunoscute oportunitățile disponibile în perioada 2021-2027 atât din fondurile europene- structural și de reziliență - cât și din surse guvernamentale.

Perioada 2020-2021 este critică în pregătirea unui portofoliu de proiecte fezabile și sustenabile, adaptate apelurilor viitoare. O Primărie pregătită va fi o Primărie de succes care va genera plus-valoare guvernării asigurate.

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) reprezintă un document strategic structurat pe două priorități: reforme și investiții, ce aduce României perspectiva modernizării și a schimbărilor profunde așteptate de societatea civilă, mediul de afaceri și sectorul public din România.

Cu un total alocat de 30,44 mld. euro (prețuri 2018), respectiv de 33, 009 mld. euro (prețuri curente), planul este structurat pe trei piloni și 12 domenii prioritare pentru dezvoltarea României.

Cerința actuală din propunerea de Regulament aplicabil PNRR este ca din suma aferentă granturilor, **70% să fie disponibilă până în 2022**, iar restul de 30% să se aloce, pe baza unei formule prestabilite, în funcție de evoluțiile macroeconomice de la nivelul fiecărei țări.

Din obiectivul general al PNRR decurg o serie de obiective specifice care privesc:

■ Reformele orizontale elaborate la nivelul sectoarelor de activitate ale economiei naționale, administrației publice și societății civile în ansamblul său, au drept scop consolidarea statului de drept, sustenabilitatea finanțelor publice, stabilitatea financiară, politicile sociale și piața muncii, consolidarea capacității de implementare a proiectelor și absorbția fondurilor externe nerambursabile, precum și digitalizarea și transparentizarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică;

■ Reformele sectoriale elaborate pentru fiecare domeniu de investiții propus spre finanțare în cadrul Planului de Redresare și Reziliență (PNRR), care au în vedere fie sustenabilitatea finanțării proiectelor de investiții pe termen lung, fie modernizarea serviciilor publice și îmbunătățirea calității vieții populației, fie elaborarea unor pachete de măsuri care să permită creșterea capacității de implementare a proiectelor de investiții;

■ **Investițiile în infrastructură** urmăresc dezvoltarea infrastructurii specifice în domenii considerate strategice pentru România precum transporturi, schimbări climatice, energie și energie regenerabilă, mediu, eficiență energetică, modernizarea serviciilor publice locale, sănătate și educație pentru a moderniza serviciile publice prestate în interesul populației, fie pentru a îmbunătăți calitatea serviciilor publice prestate sau standardele de locuit ale populației dar și pentru a îmbunătăți conectivitatea localităților urbane la rețelele de transport transeuropene sau pentru a crește capacitatea de reziliență a localităților urbane;

PNRR stabilește prioritățile de investiții pentru fondurile alocate prin FRR, cu scopul de a ameliora starea economică, a crește reziliența în situații de criză și a asigura o creștere economică pe termen lung.

■ **Investițiile în digitalizare și tranziție verde** au drept scop alinierea la obiectivele stabilite de Uniunea Europeană și cuprinse în European Green Deal, precum și dezvoltarea marilor servicii publice din domeniul educației și sănătății în mediul on-line, dar și creșterea capacității de reziliență a României în perioade de criză pandemică. De asemenea, sunt prevăzute investiții în infrastructură care conțin elemente de inteligență artificială precum: sistemele informatice de gestiune pentru infrastructura de transport, sistemele de gestiune ale infrastructurii specifice pentru schimbări climatice, rețele inteligente destinate transportului sau distribuției de combustibil de tranziție etc.;

■ **Investițiile în competitivitatea mediului de afaceri și accesul la cercetare și inovare** sunt destinate consolidării competitivității economice pe piața europeană a IMM-urilor, creșterea valorii adăugate, îmbunătățirii calității produselor și serviciilor obținute, re tehnologizării, robotizării și automatizării proceselor industriale, digitalizării activității IMM-urilor, dar și dezvoltării activităților de cercetare, inovare și specializare inteligentă de către Institutelor Naționale de Cercetare Dezvoltare și IMM-uri, care au drept scop final introducerea pe piață de produse și servicii competitive în acord cu cerințele de calitate și preț ale consumatorilor;

■ **Investițiile în creșterea capacității de reziliență a României** sunt destinate creșterii capacității de reziliență a României prin două modalități: creșterea capacității de reziliență în perioade de criză pandemică, în special prin realizarea unor depozite regionale de echipamente medicale și medicamente destinate sistemului de sănătate publică, precum și creșterii capacității de reziliență în perioade de crize alimentare prin realizarea de depozite destinate stocării de cereale, alimente și altor asemenea bunuri de consum destinate crizelor alimentare, precum și a unor puncte smartacces pentru depozitele de alimente și medicamente pentru situații de urgență.

Denumire Pilon: Tranziție verde și schimbări climatice

Obiectiv propus:

Investiții în infrastructură pentru a ameliora starea economiei naționale, a crește accesibilitatea populației și a localităților urbane la rețeaua de transport TEN-T Core & Comprehensive.

Investiții în infrastructură care respectă cerințele privind tranziția verde și digitalizarea și cresc reziliența la schimbările climatice.

Investiții în eficiența energetică pentru a reduce pierderile de energie dar și pentru a îmbunătăți standardele de locuit ale populației;

Buget estimat: 21,424 mld. euro

Denumire Pilon: Servicii publice, dezvoltare urbană și valorificarea patrimoniului

Obiectiv propus:

Îmbunătățirea calității serviciilor publice prestate mai ales la nivelul marilor servicii publice din domeniul sănătății și educației precum și a calității serviciilor publice prestate la nivel local având drept scop final accesibilitatea populației la marile servicii publice.

Îmbunătățirea standardelor de locuit ale populației și creșterea calității vieții populației.

Valorificarea patrimoniului cultural și natural al localităților urbane pentru a asigura îmbunătățirea serviciilor prestate populației inclusiv cu scopul de a asigura ameliorarea stării economice la nivel local prin dezvoltarea de servicii inovative.

Buget estimat: 6,500 mld. Euro

Denumire Pilon: Competitivitate economică, digitalizare și reziliență

Obiectiv propus:

Creșterea competitivității mediului de afaceri prin acces la rețehnologizare, automatizări industriale, digitalizare și prin îmbunătățirea calității produselor și serviciilor obținute de acestea.

Creșterea aportului activităților de transfer tehnologic la obținerea de produse și servicii inovative competitive pe piață, digitalizarea activităților pentru marile servicii publice din domeniul sănătății și educației.

Creșterea capacității de reziliență a României în domeniul securității cibernetice, sănătății și a crizelor alimentare.

Buget estimat: 5,085 mld euro

Total general: 33,009 Mld euro

Pilonul I – Tranziție verde și schimbări climatice, cu un buget de 21,4 mld euro, respectiv 64,9% din total buget alocat României, este pilonul care are în vedere în special investițiile

în infrastructură, pentru a ameliora starea economiei naționale, a crește accesibilitatea populației și a localităților urbane la rețeaua de transport TEN-T Core & Comprehensive, dar și pentru a asigura investiții în infrastructură care respectă cerințele privind tranziția verde și digitalizarea precum și investiții în creșterea adaptării la schimbările climatice. Vor fi finanțate și investițiile în eficiența energetică și energie regenerabilă, pentru a reduce pierderile de energie, dar și pentru a îmbunătăți standardele de locuit ale populației.

Domeniu de investiție : Transport durabil

Obiective: Asigurarea conectivității regiunilor, localităților urbane la rețeaua de transport TEN-T Core/Comprehensive, atragerea de investitori, realizarea rețelei de transport TEN-T Core și Comprehensive.

Buget estimat: 9,274 mld euro

Domeniu de investiție : Schimbări climatice

Obiective: Creșterea capacității de reziliență a României la schimbările climatice pentru combaterea riscului de secetă, riscului de eroziune a solului, riscului de înmlăștinare dar și de protecție împotriva fenomenelor meteo rare.

Diminuarea efectelor schimbărilor climatice în domeniul schimbărilor climatice în toate sectoarele economiei, cu accent pe decarbonizare.

Buget estimat: 6,500 mld euro

Domeniu de investiție : Mediu

Obiective: Asigurarea accesului populației la serviciile publice de alimentare cu apă și canalizare, ecologizarea unor situri poluate, depozite/platforme industriale.

Diminuarea efectelor schimbărilor climatice în domeniul mediului prin reducerea poluării și reconstrucția biodiversității.

Buget estimat: 2,300 mld euro

Domeniu de investiție : Energie și tranziție verde

Obiective: Exploatarea resurselor de energie regenerabilă ale României pentru producerea și obținerea de energie, realizarea de infrastructuri specifice destinate energiei electrice și transportului/distribuției de combustibil de tranziție. Diminuarea efectelor schimbărilor climatice în domeniul energiei prin sprijinirea și utilizarea tehnologiilor verzi.

Buget estimat: 1,550 mld euro

Domeniu de investiție :Eficiență energetică și termică

Obiective: Diminuarea pierderilor de energie termică și asigurarea unui confort termic destinat populației precum și realizarea rețelei de producere/transport și distribuție a energiei termice.

Diminuarea efectelor schimbărilor climatice în domeniul eficienței energetice și termice prin sprijinirea inovării și folosirea tehnologiilor verzi în sectorul de eficiență energetică și termică.

Buget estimat: 1,800 mld euro

Pilonul I va avea cel mai mare impact estimat asupra atragerii de investitori, crearea de locuri de muncă, dar și pentru asigurarea condițiilor de tranziție verde și digitalizare prevăzute în regulamentele europene.

Pilonul II – Servicii publice, dezvoltare urbană și valorificarea patrimoniului are un buget alocat în valoare de 6,500 mld euro, respectiv un procent de 19,7% din totalul valorii bugetului. Pilonul II are drept obiectiv specific îmbunătățirea calității serviciilor publice prestate, mai ales la nivelul marilor servicii publice din domeniul sănătății și educației, precum și a calității serviciilor publice prestate la nivel local, având drept scop final îmbunătățirea standardelor de locuit ale populației, creșterea calității vieții populației. De asemenea, în cadrul pilonului II se urmărește valorificarea patrimoniului cultural și natural al localităților urbane pentru a asigura îmbunătățirea serviciilor prestate populației, inclusiv cu scopul de a asigura ameliorarea stării economice la nivel local.

Domeniu de investiție: Mobilitate și regenerare urbană, valorificarea patrimoniului

Obiective: Îmbunătățirea calității vieții și a serviciilor prestate populației, îmbunătățirea condițiilor de locuit prin implementarea proiectelor de mobilitate urbană, regenerare urbană și de valorificare a patrimoniului cultural și local. De asemenea, este prevăzută valorificarea patrimoniului de interes național pentru a crește impactul generat de prestarea serviciilor asupra potențialului de creștere economică a României.

Buget estimat: 3,600 mld euro

Domeniu de investiție: Sănătate

Obiective: Creșterea accesibilității populației la serviciile publice de sănătate, îmbunătățirea accesului la serviciile de sănătate specifice pacientului critic, asigurarea accesului populației, precum și creșterea calității serviciului public de sănătate pentru afecțiunile oncologice și cardiovasculare.

Buget estimat: 1,850 mld euro

Domeniu de investiție : Educație

Obiective: Corelarea competențelor profesionale dobândite de elevi în timpul procesului educațional cu cerințe existente pe piața muncii prin dezvoltarea de campusuri școlare destinate învățământului tehnic în sistem dual, înființarea Centrelor de educație inovativă și specializare inteligentă, precum și a Centrelor pentru dezvoltarea competențelor profesionale ale studenților.

Buget estimat: 1,050 mld euro

Pilonul II urmărește astfel să îmbunătățească calitatea serviciilor publice prestate populației, calitatea vieții, standardele de locuit și să asigure o valorificare superioară a potențialului reprezentat de patrimoniul cultural și natural pentru susținerea dezvoltării economice la nivel local.

Pilonul III – Competitivitate economică, digitalizare și reziliență: are un buget estimat în valoare de 5,085 mld euro, respectiv un procent de 15,4% din totalul bugetului alocat. Pilonul III are ca obiectiv specific creșterea competitivității mediului de afaceri prin acces la rețehnologizare, automatizări industriale, digitalizare, precum și prin îmbunătățirea calității produselor și serviciilor obținute de acestea, creșterea aportului activităților de transfer tehnologic la obținerea de produse și servicii inovative competitive pe piață, digitalizarea activităților pentru marile servicii publice din domeniul sănătății și educației, precum și creșterea capacității de reziliență a României în domeniul sănătății și al crizelor alimentare.

Domeniu de investiție: Mediul de afaceri/ Ecosisteme antreprenoriale

Obiective: Îmbunătățirea competitivității economice a IMM-urilor prin acces la rețehnologizare, automatizări industriale, digitalizare, activități de transfer tehnologic pentru îmbunătățirea calității produselor și serviciilor obținute, inclusiv pentru creșterea capacității de reziliență în perioade de crize pandemice.

Buget estimat: 3,800 mld euro

Domeniu de investiție: Cercetare și inovare

Obiective: Creșterea aportului activităților de transfer tehnologic rezultate din activitatea de cercetare-dezvoltare la obținerea de produse și servicii inovative.

Buget estimat: 0,275 mld euro

Domeniu de investiție: Digitalizare

Obiective: Digitalizarea marilor servicii publice din domeniul de sănătate și educație, digitalizarea activității de stabilire, colectare și executare silită a creanțelor bugetare precum și digitalizarea activității din domeniul justiției pentru consolidarea statului de drept.

Consolidarea activității de securitate cibernetică.

Buget estimat: 0,700 mld euro

Domeniu de investiție: Reziliență în situații de criză

Obiective: Consolidarea capacității de reziliență cibernetică, medicală și alimentară prin realizarea de depozite regionale destinate echipamentelor medicale și medicamentelor, depozite de alimente și alte bunuri de consum, precum și alte facilități specifice.

Buget estimat: 0,310 mld euro

În cadrul Pilonului III ponderea cea mai mare o dețin fondurile alocate pentru creșterea competitivității economice a mediului de afaceri, întrucât creșterea economică pe termen lung, atragerea de investitori și crearea de locuri de muncă are loc pe seama investițiilor promovate de mediul de afaceri.

Politica de Coeziune a Uniunii Europene 2021-2027

Conform pachetului legislativ 2021-2027 propus de Comisia Europeană, alocările dedicate României din fondurile aferente Politicii de Coeziune însumează aprox. 30,8 miliarde euro (prețuri curente, exceptând alocarea FTJ exprimată în prețuri 2018) și sunt distribuite pe fonduri astfel (având în vedere transferul de 20% din alocarea inițială FSE+ către FEDR):

- Fondul European de Dezvoltare Regională - 18,72 miliarde euro, inclusiv 392 milioane euro pentru Cooperare Teritorială Europeană,
- Fondul Social European Plus - 6,59 miliarde euro,
- Fondul de Coeziune – 4,63 miliarde euro, inclusiv alocarea de transferat către Mecanismul pentru Interconectarea Europei (Connecting Europe Facility - CEF) - 1,091 miliarde euro, din care doar 70% la dispoziția Statului Membru,
- Fondul pentru o Tranziție Justă – 1,947 miliarde euro.

Concentrarea tematică la nivel național, conform pachetului legislativ, presupune ca:

- 25% din total alocare FEDR este pentru Obiectivul de Politică 1 (O Europă mai inteligentă)

- 30% din total alocare FEDR este pentru Obiectivul de Politică 2 (O Europă mai ecologică)
- 30% din total alocare FEDR este pentru intervenții care vor contribui la îndeplinirea obiectivelor climatice
- 37% din total alocare FC este pentru intervenții care vor contribui la îndeplinirea obiectivelor climatice
- 6% din total alocare FEDR este pentru intervenții care vor contribui la dezvoltarea urbană durabilă
- 25% din total alocare FSE+ este pentru obiectivele specifice privind incluziunea socială
- 2% din total alocare FSE+ este pentru obiectivele specifice privind ajutorarea celor mai defavorizate persoane
- 10% din total alocare FSE+ este pentru sprijinirea ocupării tinerilor, în special a celor care nu au un loc de muncă sau nu sunt integrați într-un program de educație sau formare (NEETs)

Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene constituie baza de instituire a celor 8 fonduri reglementate de Regulamentul privind Dispozițiile Comune (RDC), respectiv:

Fondul European de Dezvoltare Regional (FEDR),

Fondul Social European+ (FSE+),

Fondul de Coeziune (FC),

Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (FEPAM),

Fondul Azil, Migrație și Integrare (FAMI),

Fondul Securitate Internă (FSI) și

Instrumentul pentru Managementul Frontierelor și Vize (IMFV), precum și noul Fond privind Tranziția Justă (FTJ).

Conform RDC, statele membre trebuie să asigure coordonarea, complementaritatea și coerența dintre fondurile europene și programele prin care acestea sunt implementate, fiind necesar să asigure mecanisme cheie de coordonare între entitățile competente, pentru a evita duplicarea finanțării pe parcursul programării și al implementării. Evitarea duplicării în implementare va fi asigurată prin comitetele de monitorizare pentru fiecare program operațional, care să asigure gestionarea și implementarea eficientă a programelor. Totodată,

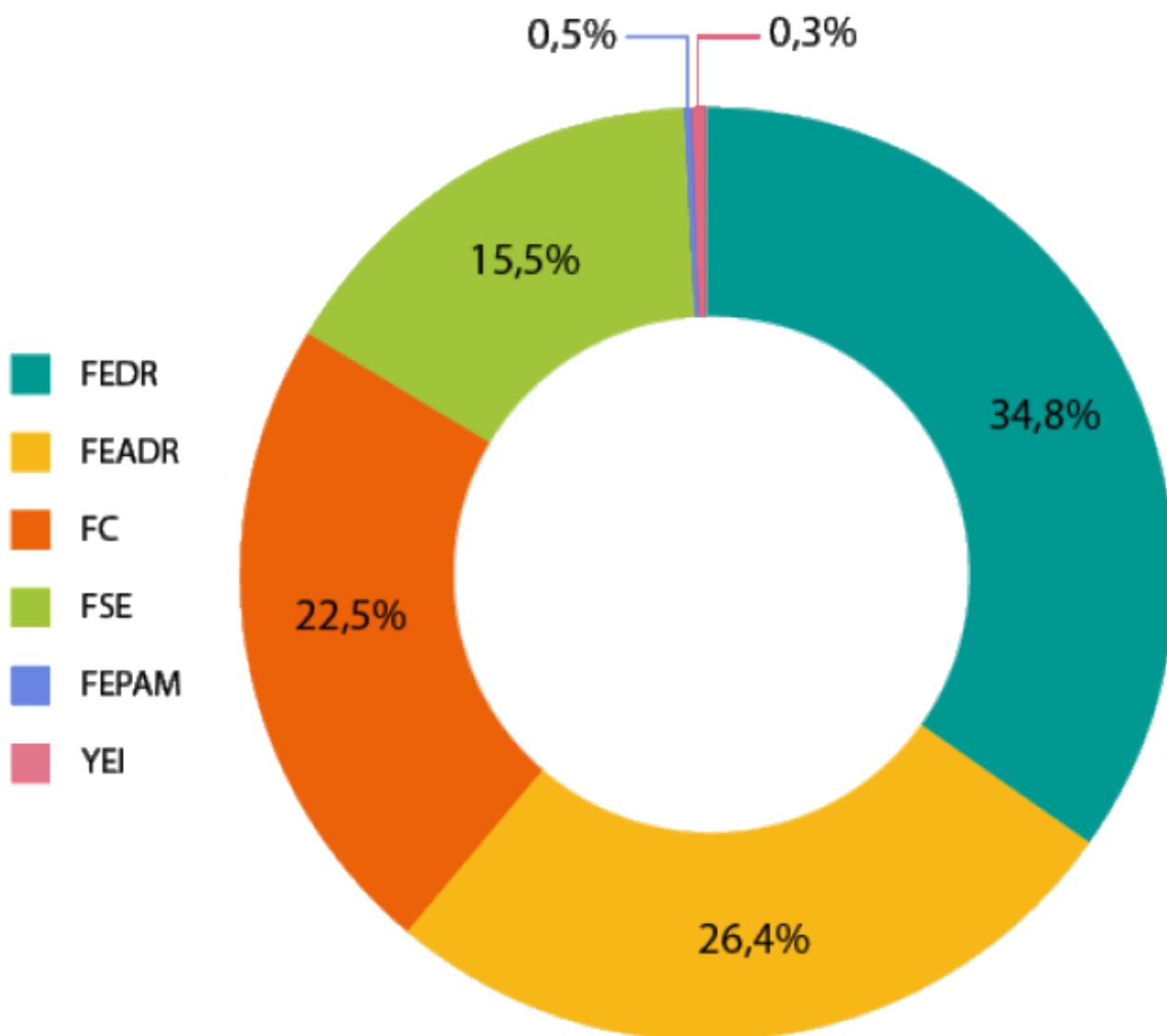
pentru ca resursele să fie utilizate astfel încât să servească în cel mai bun mod intereselor României, principiul complementarității cere ca fondurile să nu fie utilizate izolat, ci ținând seama de alte instrumente de finanțare naționale sau europene. Acest lucru înseamnă că pentru acțiunile înrudite sau consecutive se corelează fonduri din mai multe surse, cu evitarea dublei finanțări sau adoptării unor scheme de investiții în contradicție cu obiectivele fondurilor. Investițiile din fonduri și alte instrumente naționale sau europene pot susține direct atingerea obiectivelor stabilite în domeniile de interes. Domeniile față de care există un puternic interes și în care se impune o abordare complementară atât a fondurilor europene, cât și a programelor naționale cu cele regionale acoperă toate obiectivele de politică și sunt legate de: cercetare/ dezvoltare/ inovare, digitalizare, competitivitate/ antreprenoriat, utilizarea eficientă a resurselor prin creșterea eficienței energetice și scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră, economie circulară, infrastructură verde, conectivitate, educație și aspecte sociale. Astfel, pentru a veni în întâmpinarea prevederilor RDC privind complementaritatea și pentru a asigura o utilizare cât mai eficientă a fondurilor europene, România a propus în programe o serie de intervenții concepute în mod integrativ pentru a aborda aspectele identificate în Recomandările Specifice de Țară și a veni în întâmpinarea principalelor provocări și nevoi de dezvoltare identificate la nivel național. Prin sprijinirea cu fonduri europene a măsurilor aferente RST, România va contribui la realizarea de progrese în vederea îndeplinirii celor 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) și la eforturile comune de asigurare a durabilității competitive în Uniune. România și-a exprimat adeziunea la Agenda ONU 2030, iar strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 oferă principalele direcții de acțiune pentru implementarea acesteia și o viziune holistică asupra Țintelor spre care se îndreaptă România până în 2030.

În conformitate cu HG 145/25.02.2020, în vederea asigurării rolului Ministerului Fondurilor Europene de coordonare metodologică și monitorizare a participării României la programele și inițiativele europene gestionate centralizat de către Comisia Europeană și a analizării complementarității și a sinergiilor cu programele subsecvente Acordului de Parteneriat, a fost creat Comitetul Interministerial pentru coordonarea și monitorizarea participării României la Programele și Inițiativele gestionate centralizat de către Comisia Europeană. Comitetul are rolul de a monitoriza participarea României la programele și inițiativele europene gestionate centralizat de către Comisia Europeană, de a analiza complementaritatea și sinergiile dintre acestea și programele finanțate din fondurile europene,

precum și rolul de a formula propuneri și recomandări în scopul dezvoltării de mecanisme de sprijin pentru îmbunătățirea accesării și creșterii participării la programele și inițiativele europene gestionate centralizat de către Comisia Europeană. Comitetul este alcătuit din reprezentanți ai ministerelor la nivel de secretar de stat, iar în sprijinul acestuia sunt Grupuri tehnice de lucru pe domenii relevante pentru programele și inițiative gestionate direct de către Comisia Europeană, formate din reprezentanți/experti desemnați ai ministerelor, reprezentanți ai unor instituții sau organizații, reprezentanți ai societății civile, reprezentanți ai mediului economic, academic sau ai organizațiilor neguvernamentale, după caz, cu expertiză relevantă pentru subiectele în dezbatere. Printre domeniile acoperite se regăsesc: mediu și politici climatice, cercetare, dezvoltare și inovare, digitalizare, transport și energie, fiscalitate și instrumente financiare, piață unică și IMM, educație, justiție, egalitate, drepturi și valori, securitate, spațiu, acțiune externă, cultură, tineret și sport. Totodată, în vederea asigurării sinergiilor și complementarităților, Ministerul Fondurilor Europene își propune dezvoltarea unei platforme online cu rol de punct unic de acces. Platforma va integra informații privind fonduri din mai multe surse de finanțare și va facilita, într-un mod integrat și facil pentru utilizatori, conectarea cu portalul on-line administrat direct de către Comisia Europeană “Funding&Tenders portal”, precum și cu site-urile oficiale ale instituțiilor care gestionează fonduri europene și naționale.

În completarea informațiilor furnizate în cadrul fiecărui Obiectiv al Politicii de Coeziune privind complementaritatea dintre programe și fonduri, mai jos sunt detaliate modalitățile privind coordonarea, demarcarea și complementaritatea dintre fondurile europene dedicate Afacerilor Interne, respectiv Fondul Azil, Migrație și Integrare (FAMI), Fondul Securitate Internă (FSI) și Instrumentul pentru Managementul Frontierelor și Vize (IMFV). Astfel, acestea vor fi asigurate în mod integrat de către o autoritate de management unică multi-fond din cadrul Ministerul Afacerilor Interne (AM AI), în cadrul a trei Programe Naționale distincte (PN FAMI, PN FSI, PN IMFV), în special prin corelarea și sincronizarea intervențiilor finanțate privind migrația legală, lupta împotriva traficului de droguri, platforme și sisteme care pot contribui la combaterea criminalității transfrontaliere și a terorismului. Autoritatea de Management pentru Afaceri interne, împreună cu celelalte Autorități de Management ale programelor operaționale din cadrul Acordului de Parteneriat vor avea în vedere acoperirea tuturor complementarităților dintre cele 8 fonduri.

Sinergiile dintre acțiunile finanțate din FAMI și programele Acordului de Parteneriat vor fi asigurate prin complementaritatea dintre acțiunile finanțate din FAMI și din FSE+, în special privind integrarea socio-economică a resortisanților țărilor terțe, asistență materială de bază și acces la educație primară și secundară, precum și din FEDR, în principal pentru infrastructura de recepție, locuințe sociale sau infrastructură socială pentru imigranți care ar putea fi necesare în funcție de mărimea provocărilor legate de migrație. Având în vedere nivelurile ridicate ale fluxurilor de migrație către UE în ultimii ani și importanța asigurării coeziunii societăților europene, este crucial să fie asigurată în continuare sprijinirea politicilor statelor membre pentru integrarea timpurie a resortisanților țărilor terțe cu statut legal. În acest context, FAMI va continua să sprijine măsurile necesare a fi implementate în primele faze ale integrării,

adaptate la nevoile resortisanților din țările terțe. Acțiunile de integrare pe termen scurt vor include instruire de bază în limbaj, cursuri de orientare civică, îndrumare administrativă și legală, ghișee unice pentru integrare, consultanță și asistență generală în domenii precum locuințe, mijloace de susținere, asistență psihologică și servicii de sănătate, precum și măsuri orizontale pentru dezvoltarea capacității administrative a autorităților naționale relevante, inclusiv pentru dezvoltarea de strategii de integrare, precum și pentru consolidarea schimbului, cooperării și promovării contactului, dialogului constructiv și acceptării dintre resortisanții țărilor terțe și societatea primitoare.

Pentru a utiliza eficient toate alocările financiare din FSE+, FEDR și FAMI care contribuie la integrarea migranților, autoritățile de management relevante vor crea și vor folosi în timpul fazelor de programare și implementare a fondurilor, mecanisme de coordonare interinstituțională capabile să asigure un răspuns adecvat la provocările comune și disponibilitatea resurselor necesare pentru obiectivele de politică prevăzute. Un prim pas în acest sens a fost făcut prin elaborarea ordinelor comune de constituire a echipelor de elaborare a programelor operaționale aferente politicii de coeziune. Totodată, pentru a se debloca potențialul de multiplicare al impactului la nivel național, se vor crea posibile complementarități dintre acțiunile FSI și programele Acordului de Parteneriat, prin asigurarea sinergiilor, convergența și completarea finanțărilor din FSI cu intervenții din FSE+, în principal pentru acțiuni de prevenire a radicalizării prin incluziune socială, pentru protecția victimelor infracțiunilor și consumatorilor de droguri, precum și din FEDR, în principal pentru acțiuni legate de protecția spațiilor publice și a infrastructurilor critice și de securitatea cibernetică. FEDR ar putea aborda, de asemenea, problemele de securitate cibernetică atunci când promovează soluții TIC guvernamentale și servicii IT (amenințări cibernetice și criminalitate cibernetică). Amenințările cibernetice sunt în trend ascendent, putând perturba furnizarea de servicii esențiale către populație. FSI va aborda în principal aspectele de securitate privind combaterea traficului de droguri și protecția victimelor infracțiunilor, iar FSE+ poate asigura resurse pentru aspectele privind sănătatea publică, inclusiv accesul la servicii de sănătate pentru consumatorii de droguri și victimelor infracțiunilor, reducerea daunelor, prevenirea deceselor cauzate de consumul de droguri și cercetarea aspectelor epidemiologice ale utilizării și abuzului de droguri.

FAM și IMFV pot finanța acțiuni în complementaritate privind gestionarea frontierelor alături de FSE+ și programul Europa Digitală în domeniul securității cibernetice și al prevenirii radicalizării; cu FSE+, FEDR și cu programul InvestEU privind protejarea spațiilor publice; cu programul Orizont pe componenta de cercetare în domeniul securității ; cu Fondul pentru Justiție, Drepturi și Valori pentru protejarea victimelor terorismului. FEDR ar putea finanța acțiuni legate de protecția spațiilor publice cu impact la nivel local, regional și național, întrucât FSI poate finanța doar proiecte la scară mică, cum ar fi integrarea inovatoare a securității în proiectarea de noi clădiri și spații publice, achiziționarea de sisteme de televiziune cu circuit închis și alte echipamente preventive, cum ar fi sisteme informatice de securitate și de comunicații, rezistente la atacuri cibernetice. Sinergiile dintre IMFV și programele Acordului de parteneriat se vor asigura prin finanțarea din IMFV a operațiunilor maritime cu scopuri multiple când obiectivul principal este supravegherea frontierei, precum și prin completarea finanțărilor din IMFV cu intervenții din FEDR, prin programul Interreg, în special prin sprijinirea acțiunilor în domeniul mobilității și gestionării trecerii la frontieră și gestionării migrației, și din FSE+, care ar putea susține activități care vizează dezvoltarea abilităților digitale ale polițiștilor de frontieră. Coordonarea, demarcarea și complementaritatea dintre fondurile europene dedicate pescuitului (FEPAM) și cele aferente politicii de coeziune (FEDR, FC, FSE+) se va realiza în domeniile cercetare/ dezvoltare/ inovare, digitalizare/ informatizare, competitivitate, eficiență energetică, biodiversitate, capital uman pentru piața muncii, combaterea sărăciei.

Astfel, în domeniul cercetare/dezvoltare/inovare, complementar cu politica de coeziune, politica de pescuit va finanța susținerea parteneriatelor cu institutele de cercetare din domeniu. În ceea ce privește digitalizarea, politica de pescuit vizează investiții în digitalizarea activităților de control și inspecție, colectare și prelucrare de date privind sectorul pescăresc pentru aplicarea Politicii Comune de Pescuit în România. Referitor la competitivitate, viitorul program privind implementarea politicii de pescuit va asigura sprijin pentru investițiile în dotarea ambarcațiunilor și navelor de pescuit pentru creșterea performanței economice, securitatea și siguranța la bord și scăderea impactului de mediu, înființarea, extinderea și modernizarea fermelor de acvacultură, precum și pentru înființarea, extinderea și modernizarea unităților de prelucrare și comercializare a peștelui și/sau produselor din pește, inclusiv sprijinirea lanțului scurt de comercializare și a infrastructurii necesare acestuia. În ceea ce privește capitalul uman, complementaritatea din partea FEPAM va fi asigurată prin sprijinirea

formării profesionale a pescarilor și viitorilor pescari și sprijinirea formării profesionale a acvaculturilor și viitorilor acvacultori. Referitor la combaterea sărăciei, prin FEPAM se va asigura complementaritatea cu politica de coeziune în funcție de abordările grupurilor locale de acțiune din zonele pescărești și strategiile de dezvoltarea locală.

Coordonarea, demarcarea și complementaritatea dintre fondurile europene dedicate agriculturii (FEADR) și cele aferente politicii de coeziune (FEDR, FC, FSE+) se va realiza în domeniile cercetare/ dezvoltare/ inovare, digitalizare/ informatizare, competitivitate, eficiență energetică, rețele inteligente, riscuri, apă/apă uzată, economie circulară, biodiversitate, calitatea aerului, transport, capital uman pentru piața muncii, educație, combaterea sărăciei, sănătate, turism și cultură. Astfel, în domeniul cercetare/dezvoltare/inovare, complementar cu politica de coeziune, politica agricolă va finanța cooperarea în cadrul Parteneriatului European pentru Inovare (PEI) între fermieri, procesatori și unități de cercetare/universități și alți actori relevanți pentru dezvoltarea și/sau aplicarea de soluții inovative în sectorul agroalimentar.

În domeniul digitalizare/ informatizare, PAC va finanța înființarea/adaptarea unui sistem de informare, inovare și consultanță în agricultură (AKIS), precum și susținerea acțiunilor de tip „smartvillages” prin LEADER (revitalizarea serviciilor rurale prin inovare digitală și socială, îmbunătățirea serviciilor din teritoriile LEADER). Referitor la competitivitate, viitorul program privind implementarea politicii agricole va asigura sprijin pentru IMM-uri în agricultura, industrie alimentară, precum și susținerea activităților microîntreprinderilor din mediul rural pentru înființarea (start-up) și dezvoltarea activităților neagricole. Eficiență energetică va fi finanțată prin microîntreprinderile din sectorul neagricol din mediul rural și în cadrul investițiilor la nivel de ferme și IMM-uri din industria alimentară. În ceea ce privește rețelele inteligente, investițiile din PNS vor viza eficientizarea energetică și utilizarea sistemelor moderne pentru infrastructura de irigații. Referitor la riscuri, acțiunile din PNS vor fi asigurate din intervențiile de mediu și climă care vor promova acordarea de plăți compensatorii, instrumente de gestionare a riscurilor adresate fermierilor, metodele de adaptare a agriculturii la efectele schimbărilor climatice și înființarea de suprafețe împădurite (în special perdele forestiere). În domeniul apă/apă uzată, din PNS se vor asigura finanțări pentru infrastructura de apă și/sau apă uzată la scară mică, în mediul rural, adecvată în raport cu cerințele de conformare cu directivele de mediu și pentru asigurarea adecvată a calității vieții.

Referitor la economie circulară, din perspectiva agriculturii se are în vedere susținerea activităților IMM-urilor (ex. investiții pentru utilizarea eficientă a deșeurilor agricole și silvice etc.), și susținerea de investiții de economie circulară pentru ferme și IMM-uri din industria alimentară. În privința investițiilor non-agricole, acestea vor fi susținute pentru microîntreprinderile din mediul rural. În ceea ce privește biodiversitatea și calitatea aerului, complementaritatea din partea FEADR va fi asigurată prin sprijinirea intervențiilor de mediu și climă care să promoveze prin acordarea de plăți compensatorii, metode agricole și/sau de management forestier adresate conservării biodiversității, inclusiv speciilor protejate și habitatelor prioritare, precum și prin înființarea de suprafețe împădurite și perdele de protecție la nivelul fermelor. Referitor la transport, viitorul PNS va avea acțiuni privind dezvoltarea și modernizarea unor rețele de drumuri de interes local, pentru îmbunătățirea conectivității.

În ceea ce privește capitalul uman pentru piața muncii, FEADR va finanța investiții în formarea și informarea fermierilor și accesul acestora la piața muncii, iar în domeniul educației se are în vedere modernizarea infrastructurii de învățământ agricol în zonele rurale din România. Prin PNS se sprijină infrastructura educațională și acțiunile de încurajare a participării la procesul de învățare pe baza nevoilor identificate din teritoriul LEADER, complementar cu sprijinul prin POIDS – DLRC pentru măsurile soft aferente infrastructurii finanțate prin PNS-LEADER. Învățământ dual de tip parteneriat între școli tehnice (agricole) și ferme-unități de procesare/ IMM-uri în general. Referitor la combaterea sărăciei, prin FEADR se va asigura complementaritatea cu politica de coeziune prin susținerea infrastructurii sociale și a acțiunilor de sprijinire a grupurilor vulnerabile din teritoriul LEADER, în funcție de nevoile identificate la nivel local, complementar cu sprijinul prin POIDS – DLRC pentru măsurile soft aferente infrastructurii finanțate prin PNS-LEADER. De asemenea, se are în vedere crearea de locuri de muncă în mediul rural pentru absorbția pe piața muncii a populației rurale și limitarea depopulării zonelor rurale. Din perspectiva sănătății, FEADR va finanța susținerea infrastructurii de servicii socio-medice din teritoriul LEADER, în funcție de nevoile identificate la nivel local, complementar cu sprijinul prin POIDS – DLRC pentru măsurile soft aferente infrastructurii finanțate prin PNS-LEADER.

Referitor la turism, din FEADR se are în vedere susținerea activităților microîntreprinderilor din mediul rural pentru **înființarea** (start-up) și dezvoltarea activităților de **turism rural și a activităților de agrement**. Totodată, prin LEADER se vor sprijini și

promova activitățile turistice în funcție de specificul zonei (turism cultural, gastronomic, deltaic, ecumenic, agroturism, ecoturism etc.). Din FEADR - LEADER se va asigura complementaritatea cu politica de coeziune și pentru domeniul cultură se vor finanța investiții care vor asigura conservarea resurselor culturale din spațiul rural care să asigure protecției moștenirii culturale și naturale prin sprijinirea reabilitării, restaurării, conservării obiectivelor de patrimoniu de clasă B și de patrimoniu local neclasificat (mobil, imobil și imaterial) din teritoriul LEADER.

Parte dintre aceste domenii vor fi sprijinite și prin REACT-EU și Facilitatea pentru Relansare și Reziliență, respectiv: sănătate și, tranziția digitală și ecologică, menținerea și crearea de locuri de muncă, educație, pregătire profesională și dezvoltarea de competențe. Facilitatea de Relansare și Reziliență, componenta a Pachetului de Redresare Economică NextGeneration EU (NGEU) lansat de Comisia Europeană are în vedere sprijinirea investițiilor și reformelor esențiale pentru o relansare durabilă, îmbunătățirea rezilienței economice și sociale a statelor membre și sprijinirea tranziției către o economie verde și digitală. Astfel, prin intermediul Planului de Relansare și Reziliență care va fi elaborat la nivel național vor fi abordate dificultățile economice și sociale întâmpinate în urma crizei provocate de Coronavirus, în diverse domenii, precum ocuparea forței de muncă, social, educație, sănătate, financiar, mediul de afaceri, dar și pentru reformele și investițiile care contribuie la tranziția către o economie verde și digitală.

Pentru acțiunile înrudite sau consecutive se corelează fonduri din mai multe surse, cu evitarea dublei finanțări și adoptarea unor scheme de investiții care să corespundă nevoilor pe termen scurt (REACT-UE), mediu (facilitatea pentru relansare și reziliență - FRR) și lung (politica de coeziune) ale României.

Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente

România va contribui la acest obiectiv prin sprijinirea creșterii gradului de integrare a sistemului Cercetare, Dezvoltare și Inovare din România în European Research Area, întărirea cooperării dintre organizațiile CDI și întreprinderi, creșterii nivelului de investiții în CDI pentru a asigura trecerea de la idee la produse/servicii în piață, digitalizării serviciilor publice prin modernizarea și simplificarea procedurilor administrației publice locale și centrale, dezvoltării unor competențe profesionale adaptate la economia cunoașterii în ceea ce privește procesul de

descoperire antreprenorială la nivel național și regional. România alocă fonduri europene atât pentru dezvoltarea de infrastructură de cercetare, dezvoltare și inovare, cât și pentru consolidarea legăturilor dintre mediul academic și industrie prin crearea de parteneriate. Astfel, sunt avute în vedere intervenții la nivelul dezvoltării facilităților pentru cercetare și inovare, în domenii relevante de specializare inteligentă, conectate cu piața, având un efect de multiplicare asupra activităților de cercetare și inovare, cu impact economic direct.

Cercetarea pe teme de interes național, în domenii precum inteligență artificială, tehnologii generice esențiale, resurse și combustibili alternativi, microbiologie, genetică și tratarea cancerului, este susținută prin dezvoltarea unor proiecte strategice. Vor fi susținute întreprinderile inovatoare și creative, spin-off-urile și start-up-urile care desfășoară activități în domeniile de specializare inteligentă. Mai mult, este încurajată promovarea inovării prin cercetare aplicată, dezvoltare experimentală și transfer tehnologic, precum și inițiativele de îmbunătățire a capacității de inovare în întreprinderi.

O componentă esențială a acestor acțiuni va consta în concentrarea eforturilor asupra proceselor inovative și a transferului de tehnologii vizând adaptarea la schimbările climatice, reducerea emisiilor și economia circulară. Totodată, este necesară dezvoltarea unor mecanisme suport pentru facilitarea participării entităților CDI din România la rețele, consorții și proiectele europene / internaționale în domeniile de mare viitor. Datorită expertizei deținute, instituțiile de învățământ superior joacă un rol important în dezvoltarea facilităților pentru cercetare și inovare, dar și în formarea/educarea tinerilor cercetători/inovatori și antreprenori, precum și în dezvoltarea proiectelor de cercetare la nivel regional și național. Totodată sunt sprijinite Institutele Naționale de Cercetare și Dezvoltare și Institutele de Cercetare ale Academiei Române, dar și cooperarea între întreprinderile mari și IMM-uri.

România digitală presupune automatizarea proceselor, dar în același timp înseamnă și procese sigure, clare, ușoare și precise. Fondurile europene urmăresc finanțarea infrastructurilor critice necesare asigurării unor servicii publice esențiale și digitalizării principalelor evenimente din viața cetățenilor și a mediului de afaceri. Pot fi propuse și implementate proiecte care vizează procesul de luare a deciziilor în administrație sau întreprinderi bazat pe sisteme și soluții complexe, inclusiv măsuri de securitate a sistemelor de informații și răspuns adecvat la amenințările cibernetice în creștere. Măsurile propuse mediului privat menite să stimuleze creșterea competitivității economice vizează accesul la finanțare și

crearea condițiilor pentru funcționarea mai flexibilă a sectorului întreprinderilor pe piață, diseminarea de noi modele de afaceri și extinderea capacităților de producție, dezvoltarea antreprenoriatului și apariția de noi întreprinderi.

De asemenea, este susținută creșterea activității internaționale și facilitarea accesului pe noi piețe a firmelor românești prin încurajarea participării acestora în consorții și parteneriate europene, precum și prin identificarea potențialilor parteneri comerciali, pregătirea ofertelor și negocierea contractelor, dezvoltarea de brand-uri, misiuni economice, evenimente între întreprinderi. Infrastructurile de suport pentru afaceri, de tipul incubatoare, acceleratoare, hub-uri, parcuri științifice și tehnologice, spațiile de co-working, dincolo de investițiile în infrastructură, trebuie să propună servicii noi, inovatoare.

Smartcity - orașul inteligent este laboratorul de mâine, prin testarea și dezvoltarea tehnologiilor pentru promovarea și susținerea durabilității, securității și, în general, a unui stil de viață mai sănătos. Chiar dacă nu toate orașele din România sunt hub-uri dinamice, mare parte au cunoscut o dezvoltare accelerată în ultimii ani. Astfel, sunt avute în vedere acțiuni referitoare la:

Dezvoltarea capacităților de cercetare, dezvoltare și inovare atât pentru organizațiile de cercetare (institute de cercetare și instituții de învățământ superior), cât și pentru întreprinderi

Creșterea capacității organizațiilor CDI românești de a se integra în Spațiul European de Cercetare, creșterea participării românești la programele europene, precum și parteneriate și proiecte de cooperare interregionale și internaționale, aliniate domeniilor RIS3 naționale și regionale

Crearea unui sistem atractiv de inovare în economie, pentru toate tipurile de inovare, prin creșterea gradului de colaborare dintre organizațiile CDI și întreprinderi la nivel național și regional, inclusiv prin investiții în infrastructurile proprii ale organizațiilor de CDI/întreprinderilor din domenii de specializare inteligentă, pentru a dezvolta nișe de specializare inteligentă la nivel național

Îmbunătățirea procesului de transfer tehnologic de la organizațiile de CDI către IMM-uri prin consolidarea capacității CDI, inclusiv a întreprinderilor și promovarea colaborării între Institutele Naționale CDI/instituțiile de învățământ superior și mediul de afaceri (pentru trecerea de la idee la piață), dar și între întreprinderile mari și IMM-uri, precum și prin

crearea/dezvoltarea structurilor de transfer tehnologic și a serviciilor, inclusiv în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice, reducerea emisiilor și economia circulară

Continuarea dezvoltării și utilizării de infrastructuri mari CDI, de relevanță la nivel european și global, ca instrumente pentru transfer tehnologic

Dezvoltarea oportunităților de afaceri prin utilizarea rezultatelor din cercetare și creșterea numărului de întreprinderi inovatoare, creșterea numărului de cercetători și investiții pentru trecerea de la concept la produs, sprijinirea dezvoltării și utilizării clusterelor cu accent pe exploatarea inovativă și completarea verigilor lipsa din cadrul lanțului de valoare

Creșterea succesului și performanței proiectelor prin identificarea mix-ului de intervenții, a necesarului de formare asociat specializărilor inteligente și dezvoltarea capacităților administrative

Susținerea implementării mecanismelor de economie circulară în întreprinderile românești

Utilizarea digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al întreprinderilor și al guvernelor

Creșterea gradului de digitalizare al proceselor, produselor și serviciilor publice prin continuarea digitalizării proceselor și serviciilor publice aferente infrastructurilor critice (cum ar fi fiscalitate, pensii, asigurări sociale de sănătate), evenimentelor de viață (EV) rămase neacoperite din perioada 2014-2020) ș.a, asigurarea interoperabilității și a securității cibernetice, precum și prin creșterea gradului de digitalizare în domeniile educație și cultură

Digitalizarea în educație atât în ceea ce privește evenimentele din viața cetățenilor și a mediului de afaceri, cât și în ceea ce privește utilizarea digitalizării ca instrument pentru învățare și creștere a gradului de cultură. Digitalizarea în învățământul preuniversitar, profesional și tehnic/dual și universitar prin crearea și dezvoltarea unor platforme digitale, baze de date și biblioteci virtuale pentru studenți, live streaming etc.

Îmbunătățirea procesului guvernamental de luare a deciziilor prin sisteme și soluții informatice complexe prin ameliorarea cadrului de interoperabilitate la nivelul serviciilor publice

Digitalizarea administrației și serviciilor publice la nivel local (siguranța publică, servicii și utilități publice, monitorizare energie, mediu, iluminat public, sisteme GIS - intervenții de tip Smartcity)

Transformarea digitală a întreprinderilor prin adoptarea tehnologiilor și instrumentelor digitale care conduc la obținerea de noi modele de afaceri, sprijin pentru dezvoltarea Hub-urilor Inovative Digitale (DIH)

Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor

Introducerea investițiilor tehnologice (inclusiv tehnologii IT&C, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială), a investițiilor pentru servicii și echipamente necesare pentru transformarea digitală a IMM-urilor, precum și susținerea la nivel regional a Hub-urilor Inovative Digitale

Suport pentru dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri, în special pentru internaționalizare, sprijinirea clusterelor, sprijin pentru crearea de noi întreprinderi și trecerea de la stadiul de start-up la cel de scale-up

Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea Instrumentelor Financiare

Intervenții în cercetarea din domeniul medical

Cercetare și inovare prin implementarea de soluții cu relevanță publică (ex.: atragerea de personal cu competențe avansate din străinătate pentru consolidarea capacității CD; crearea de sinergie cu acțiunile de CDI ale Programul Orizont Europa; constituirea/ promovarea de clustere având ca obiectiv principal dezvoltarea de mecanisme formale de transfer al rezultatelor cercetării în practica medicală)

Adoptarea tehnologiilor medicale inovative și avansate (ex: valuebasedtechnologies pentru metode de prevenție, diagnostic multidisciplinar integrat, tratamente non- invazive, minim invazive și asistate robotic sau cu inteligența artificială) .

Programe dedicate cercetării și/sau utilizării clinice: ex. producție de vaccinuri, seruri și alte medicamente biologice (dezvoltarea infrastructurii, modernizarea, reluarea producției de vaccin și dezvoltarea de noi produse farmaceutice în Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară „Cantacuzino”)

Cercetare în domeniul bolilor netransmisibile (ex. combaterea cancerului)

Realizarea unei infrastructuri de cercetare-dezvoltare în domeniul genomicii.

Intervenții pentru digitalizare în domeniul medical

Redimensionarea și standardizarea sistemului informatic al CNAS

Observatorul național pentru date în sănătate

Dezvoltarea integrată a unor soluții de e-sănătate, cu anvergură națională, care să încorporeze standarde de interoperabilitate, pentru sarcini și funcții comune în sectorul sanitar, în special în domeniile vizate de operațiunile de importanță strategică (ex: funcții legate de securitate, arhivare, schimbul de informații între unitățile de asistență medicală și între furnizorii de servicii medicale și comunitate; tele-medicină, inclusiv prin implementarea de soluții pentru tele-consultații, monitorizarea continuă și managementul pacienților).

Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a reducerii impactului asupra schimbărilor climatice și adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor

România va contribui la acest obiectiv prin finanțarea nevoilor de dezvoltare din următoarele sectoare: adaptarea la schimbările climatice prin creșterea eficienței energetice (inclusiv termoficare - SACET) și dezvoltarea sistemelor inteligente de energie, a soluțiilor de stocare și creșterea adecvației prin măsuri de flexibilizare a sistemului energetic, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, prevenirea și gestionarea riscurilor, infrastructura de apă și apă uzată, economia circulară, conservarea biodiversității, calitatea aerului, remedierea siturilor potențial contaminate , regenerare urbană, mobilitate urbană, pescuit și acvacultură.

Accelerarea investițiilor în eficiență energetică în clădiri, măsurile de consolidare și de utilizare a unor surse de energie alternativă, precum și finanțarea SACET_urilor pot fi luate în calcul pentru a reduce emisiile de carbon și pentru a face față mai bine unui climat în schimbare.

România se confruntă cu o provocare majoră pentru renovarea fondului său de construcții și atingerea obiectivelor de emisii de carbon. Sunt încurajate măsuri de creștere a performanței energetice a clădirilor rezidențiale și publice, inclusiv clădiri de patrimoniu, care în final vor permite importante economisiri de energie și reducerea vizibilă a gazelor cu efect de seră. De asemenea, importanță majoră au investițiile privind eficiența energetică în sistemele centralizate de transport și distribuție a energiei termice. La nivelul energiei, pot fi avut în vedere proiecte de modernizare și eficientizare a producției, inclusiv din surse alternative, alături de inițiative în domeniul transportului, distribuției și stocării. De asemenea, vor fi finanțate echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității energiei electrice, vor fi implementate soluții digitale pentru izolarea defectelor și realimentarea cu energie în mediul rural și urban și vor fi adresate măsuri de creștere a adecvanței rețelei naționale de energie electrică. Totodată, pot fi susținute proiecte demonstrative în întreprinderi, precum și măsuri de sprijin adiacente, inclusiv creșterea eficienței energetice a proceselor tehnologice. Infrastructura de apă și apă uzată reprezintă una dintre cerințele primare pentru asigurarea adecvată a calității vieții.

În România, gradul de acoperire cu această infrastructură este insuficientă și inadecvată în raport cu cerințele de conformare cu directivele de mediu. Pentru perioada 2021-2027, investițiile care vizează sectorul apă – apă uzată vor fi realizate conform Master Planurilor Județene urmând a continua politica de regionalizare în sector, demarată în perioadele anterioare de programare. Astfel, se are în vedere finalizarea implementării proiectelor începute în perioada 2014-2020, precum și dezvoltarea de noi proiecte prin care se urmărește conformarea cu prevederile directivelor în ceea ce privește colectarea și epurarea apelor uzate, precum și asigurarea accesului populației la apă potabilă. Totodată, aceste proiecte vor avea o componentă de management al nămolului rezultat în urma epurării.

Politica națională în domeniul gestionării deșeurilor se subscrive politicii europene în materie de prevenire a generării deșeurilor și urmărește reducerea consumului de resurse și punerea în practică a ierarhiei deșeurilor. Investițiile în domeniul deșeurilor vor viza în primul rând prevenirea sau reducerea cantităților de deșeuri generate, reutilizarea și valorificarea deșeurilor prin reciclare sau alte operațiuni, precum și sistarea activității și reabilitarea depozitelor neconforme, astfel încât valoarea produselor, a materialelor și a resurselor să fie menținută în economie cât mai mult timp posibil. Prioritară va fi reciclarea deșeurilor

municipale, respectiv pregătirea pentru reutilizare și reciclarea a 65% din masa deșeurilor municipale până în 2035. Proiectele promovate vor viza adaptarea sistemelor integrate de management al deșeurilor, precum și creșterea capacității actorilor din sector pentru asigurarea unui management durabil al deșeurilor. Rețeaua Natura 2000 este instrumentul principal pentru conservarea patrimoniului natural pe teritoriul Uniunii Europene. 18% din teritoriul Uniunii Europene este parte a acestei rețele. România nu face excepție, peste 20% din teritoriul său fiind declarat sit Natura 2000.

Investițiile pentru conservarea biodiversității urmăresc asigurarea unui management eficient al ariilor naturale protejate, protecția diversității biologice, inclusiv refacerea ecosistemelor protejate degradate. Astfel, vor fi sprijinite elaborarea și implementarea planurilor de management pentru siturile Natura 2000 și ariile naturale protejate, dezvoltarea de măsuri generale de cunoaștere (inclusiv studii), monitorizare și conservare a diversității biologice, precum și acțiuni de reconstrucție ecologică a ecosistemelor degradate. Premisele pentru protejarea sănătății umane și a mediului ca întreg sunt create inclusiv prin monitorizarea și evaluarea calității aerului, precum și prin monitorizarea și reducerea emisiilor de poluanți atmosferici. Investițiile demarate în actuala perioadă de programare privind dotarea sistemului național de evaluare și monitorizare a calității aerului în vederea dezvoltării și îmbunătățirii Evaluării Naționale a Calității Aerului vor fi continuate și diversificate astfel încât România să respecte cerințele de asigurare și control al calității datelor și de raportare a RO către CE. De asemenea, la nivel local va fi monitorizată constant calitatea aerului. S-au identificat nevoile de investiții prioritare pentru a promova un răspuns flexibil în materie de schimbări climatice, prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență și de criză, inclusiv a impactului riscurilor naturale și antropice (inundații, secetă, incendii forestiere, alunecări de teren, cutremure), conform priorităților stabilite la nivel național și în cadrul coordonării și cooperării transfrontaliere și transnaționale.

În ceea ce privește siturile contaminate, Strategia Națională și Planul Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România (HG nr. 683/2015) au inventariat 1393 situri contaminate, dintre care 210 situri contaminate istoric și 1183 situri Potențial contaminate, ca urmare a desfășurării activităților economice. Aceste situri reprezintă zone în care s-au desfășurat în principal activități miniere și metalurgice, petroliere, chimice, alte activități industriale, prezentând posibil impact semnificativ asupra sănătății umane, a calității solurilor,

apelor subterane și apelor de suprafață, ecosistemelor etc. Inventarul siturilor poluate /contaminate s-a realizat fără a se cunoaște însă gradul de poluare și fără a exista o ierarhizare din perspectiva riscurilor pe care acestea le incumbă asupra stării de sănătate a populației și, prin urmare, au fost identificate nevoile de finanțare în domeniu.

Obiectivul de politică și obiectivul specific al FTJ	FEDR	FSE+	FTJ	Fondul de Coeziune	FEPAM	Total
Obiectivul de politică 1	4,916.54					4,916.54
Obiectivul de politică 2	7,130.00			1087.8		8,217.80
Obiectivul de politică 3	2,711.64			2361.75		5,073.39
Obiectivul de politică 4	2,674.50	6,327.55				9,002.05
Obiectivul de politică 5	630.00					630.00
Obiectivul specific al FTJ **			1,947.00 ²			1,947.00
Asistență tehnică	655.12	263.65		88.45		1,007.22
Alocare pentru 2026-2027						
Total	18,717.80	6,591.20	1,947.00	3,538.00		30,794.00

Prioritățile naționale pentru dezvoltarea urbană aferente perioadei 2021-2027 se grupează în jurul a trei piloni principali: conectivitate și mobilitate urbană; atractivitate - locuire, regenerare urbană a spațiilor publice, acces la servicii de calitate, infrastructură verde; competitivitate – mediu de afaceri dinamic bazat pe rezultatele CDI, locuri de muncă, educație și competențe, tehnologie. Acestora li se adaugă dimensiunea identității locale și consolidarea comunității - oportunități egale, valorizarea patrimoniului, valorificarea oportunităților turistice.

Analiza sectorului pescuit și acvacultură a evidențiat starea de fapt a întregului sector prin identificarea problemelor, realităților și necesităților cu care se confruntă toți actorii în

vederea transpunerii acestora în intervenții și direcții prioritare de dezvoltare în cadrul strategiei sectorului pentru perioada post 2020 în corelare cu obiectivele Politicii Comune de Pescuit. Astfel, este necesară sprijinirea pescuitului durabil și conservarea resurselor biologice acvatice, precum și sprijinirea activităților de acvacultură, precum și a activităților de prelucrare, procesare și comercializare a peștelui precum și/sau a produselor din pește. Intervențiile acestea vor contribui la realizarea de investiții sustenabile, favorizarea dezvoltării economie albastre și adaptarea la schimbările climatice. Astfel, sunt avute în vedere acțiuni referitoare la:

- eficiență energetică;
- sprijinirea marilor întreprinderi, respectiv a IMM-urilor, în acțiunile de îmbunătățire a eficienței lor energetice, prin proiecte demonstrative și de eficiență energetică în IMM-uri și măsuri de sprijin adiacente și proiecte de eficiență energetică în întreprinderile mari și măsuri de sprijin adiacente;
- îmbunătățirea eficienței energetice în clădiri publice și rezidențiale, inclusiv prin utilizarea unor surse alternative de energie, precum și consolidarea clădirilor, în funcție de riscurile identificate;
- reducerea emisiilor de GES și creșterea eficienței energetice în sistemele centralizate de transport și distribuție a energiei termice - - sisteme și rețele inteligente de energie;
- promovarea utilizării de echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității energiei electrice;
- implementarea de soluții digitale pentru localizarea/izolarea defectelor și realimentarea cu energie în mediul rural și urban;
- digitalizarea stațiilor de transformare și soluții privind controlul rețelei de la distanță;
- măsuri de creștere a adecvanței SEN prin investiții în soluții de flexibilitate;
- implementarea de soluții privind stocarea energiei “behind the meter” - apă și apă uzată;
- acțiuni integrate de dezvoltare a sistemelor de apă și apă uzată, respectiv: o construirea și reabilitarea rețelelor de canalizare și construirea/reabilitarea/ modernizare (treaptă terțiară) a stațiilor de epurare a apelor uzate care asigură colectarea și epurarea încărcării organice biodegradabile în aglomerări mai mari de 2.000 l.e. , inclusiv soluții pentru un management adecvat pentru tratarea nămolurilor rezultat în cadrul procesului de epurare a apelor uzate;

sisteme individuale adecvate de tratare a apelor uzate pot fi finanțate, în cadrul proiectelor regionale integrate de apă uzată, ca soluții tehnice aplicate punctual și justificat, la nivelul anumitor aglomerări, ulterior stabilirii și implementării cadrului legal și metodologic de către autoritățile responsabile la nivel național o construirea și reabilitarea și de sisteme de captare și aducțiune, stații de tratare, rețele de transport și distribuire a apei destinate consumului uman în contextul proiectelor integrate de apă și apă uzată o măsuri necesare pentru eficientizarea proiectelor și sustenabilitatea investițiilor (automatizări, SCADA, GIS, contorizări, măsuri privind implementarea managementului activelor etc.);

- acțiuni de pregătirea și gestionarea proiectelor de investiții de apă și apă uzată;
- acțiuni de consolidare a capacității actorilor implicați în sector - economia circulară;
- îmbunătățirea modului de gestionare a deșeurilor municipale în vederea asigurării tranziției spre economia circulară, în conformitate cu nevoile identificate în PNGD și PJGD-uri, respectiv:

o Investiții în extinderea sistemelor de colectare separată atât în ceea ce privește colectarea din poartă în poartă a deșeurile reciclabile și a biodeșeurile, dar și colectarea deșeurile textile și deșeurile periculoase menajere (echipamente mobile de colectare, mașini pentru colectarea separată, infrastructura suport pentru colectarea, transportul deșeurilor și stocarea temporară, inclusiv centre de colectare prin aport voluntar)

o Investiții privind valorificarea materiala a deșeurilor (stații de sortare, stații de compostare și instalații de digestie anaerobă)

o Investiții privind instalații de tratare a deșeurilor reziduale, inclusiv îmbunătățirea instalațiilor TMB existente

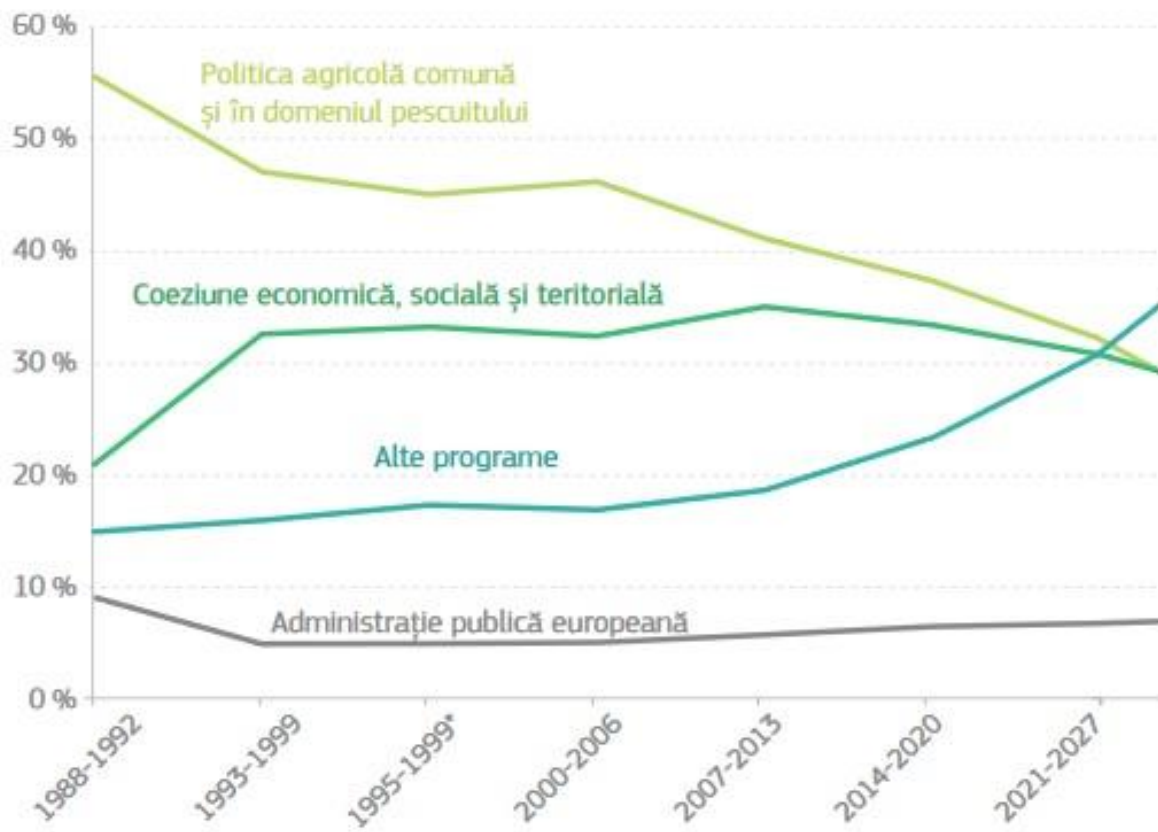
- investiții individuale suplimentare pentru închiderea depozitelor de deșeuri neconforme
- întărirea capacității instituționale a actorilor din sector (MMAP, ANPM, UAT, ADI-uri, ANRSC) în vederea accelerării tranziției spre economia circulară - biodiversitate - îmbunătățirea accesului administratorilor/custozilor siturilor Natura 2000 la servicii de asistență tehnică specializată pentru elaborarea sau revizuirea Planurilor de management a siturilor Natura 2000/ Planuri de acțiune pentru specii, pentru toate tipurile de habitate (inclusiv cele din mediu marin), prioritate la finanțare având planurile de management ale siturilor aflate

în arealul proiectelor de infrastructură - menținerea/îmbunătățirea stării de conservare a speciilor și habitatelor prin măsuri de conservare specifice prevăzute în planurile de management al siturilor Natura 2000, planuri de acțiune pentru specii, și după caz a ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate în afara ariilor naturale protejate, precum și asigurarea conectivității ecologice - facilitarea accesului autorităților și entităților cu rol în managementul biodiversității la servicii de asistență tehnică, cercetare și echipamente pentru îmbunătățirea nivelului de cunoaștere a biodiversității și a ecosistemelor (ex. realizarea de studii științifice) și consolidarea capacității de management al rețelei Natura 2000 și al altor arii naturale protejate de interes național - calitatea aerului;

- dotarea Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului cu echipamente noi, prin înlocuirea sau modernizarea echipamentelor existente de măsurare a poluanților uzate din punct de vedere moral și tehnic, astfel încât să se continue conformarea cu cerințele de asigurare și controlul calității datelor și de raportare a RO la CE, conform prevederilor directivelor europene - managementul riscurilor - amenajarea complexă a bazinelor hidrografice prin utilizarea infrastructurii verzi sau prin adaptarea, construirea ori reabilitarea infrastructurii existente de gospodărire a apelor și îmbunătățiri funciare adaptate la noile practici UE, inclusiv cele privind asigurarea conectivității laterale și/sau transversale a râului;
- dezvoltarea infrastructurii de monitorizare, avertizare și alarmare a fenomenelor hidrometeorologice severe (inundații și secetă) pentru evaluarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale, inclusiv activități în scopul conștientizării publice;
- consolidarea capacității administrative pentru asigurarea implementării directivelor europene în domeniu;
- continuarea măsurilor de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere
- sprijinirea măsurilor pentru sistemul de gestionare a riscurilor, inclusiv creșterea rezilienței la nivel național și adaptarea continuă la realitatea operațională
- situri contaminate
- sprijinirea procesului de inventariere și investigare preliminară și detaliată a siturilor Potențial contaminate, (în principal prin dezvoltarea unei baze de date și a unei platforme GIS care să permită actualizarea permanentă)

- remedierea siturilor contaminate orfane aflate în proprietatea autorităților publice sau puse la dispoziția acestora de către proprietar, asigurarea calității factorilor de mediu, în vederea protejării sănătății umane și mediului, inclusiv monitorizare post remedierea acestora.
- regenerare urbană
- regenerarea spațiilor urbane degradate prin investiții în regenerarea urbană și infrastructura verde în zonele urbane și/sau reconversia funcțională a acestor zone.
- mobilitate urbană
- dezvoltarea infrastructurii urbane curate (infrastructuri de transport, ciclism, material rulant, combustibili alternativi)
- dezvoltarea unor culoare de mobilitate
- realizarea de infrastructuri specifice pentru combustibili alternativi
- dezvoltarea și modernizarea rețelei de transport public de metrou în regiunea București Ilfov
- îmbunătățirea calității serviciilor pe calea ferată prin asigurarea unor mijloace de transport ecologice pentru transportul călătorilor și dezvoltarea sistemelor de cale ferată urbane pentru zonele metropolitane (trenuri metropolitane)
- dezvoltarea transportului metropolitan, precum și infrastructură pentru transportul public, sisteme inteligente de transport pentru transport public, ciclism și infrastructură de transport pietonal, dezvoltarea și optimizarea sistemelor de transport public, inclusiv: modernizarea, extinderea liniilor de tramvai, achiziționare, modernizare material rulant (tramvaie), achiziționare troleibuze, autobuze, modernizare, echipare depou, e-ticketing
- pescuit și acvacultură
- sprijinirea activităților de pescuit durabile din punct de vedere economic, social și al mediului
- promovarea activităților de acvacultură
- promovarea marketingului, calității și valorii adăugate a produselor din pescuit și din acvacultură, precum și procesarea acestor produse.

Sursă: Comisia Europeană

*Ajustat cu ocazia extinderii din 1995

Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională

O Europă mai conectată poate fi realizată prin dezvoltarea rețelilor TEN-T durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente, sigure și intermodale, la nivel național, regional și local, inclusiv printr-un acces mai bun la rețeaua TEN-T și mobilitatea transfrontalieră. Programul Operațional Transport cât și Programele Operaționale Regionale reprezintă instrumentele de finanțare pentru intervențiile în infrastructuri de transport care urmăresc reducerea decalajelor de dezvoltare, reducerea blocajelor și a timpilor de călătorie, și creșterea competitivității regiunilor. Un transport sustenabil și eficient este important pentru a asigura legătura între regiuni și țări, conectând astfel piețe și persoane și contribuind la activitatea economică, la dezvoltare și la creștere sustenabilă.

Pentru a asigura coeziunea și competitivitatea, sunt necesare, de asemenea, conexiuni fluide între toate statele membre ale UE. În cadrul acestui obiectiv de politică, România își propune finalizarea unor tronsoane ale rețelei TEN-T principală și anumite părți ale rețelei TEN-T globale, transportul fiind un factor important al dezvoltării economiei. Astfel, prioritatea pentru România rămâne dezvoltarea infrastructurii de transport în special pe rețeaua principală, precum și conexiunea regiunilor la rețeaua TEN-T prin realizarea variantelor ocolitoare și a racordurilor lipsă. Vor fi promovate pachete de investiții în toate regiunile de dezvoltare ale României, precum și proiecte care vizează drumuri expres, transregio sau euro trans, dar și noduri rutiere pe rețeaua primară pentru a asigura accesibilitatea în zonele adiacente, cu scopul de a permite o mai bună interconectare a regiunilor, dar și a României cu alte state membre.

Pentru România rămân vitale investițiile în toate modurile de transport. Astfel, fondurile UE vor continua să se concentreze pe optimizarea conectivității atât pe plan intern, cât și internațional, și dezvoltarea unui transport durabil. Sunt necesare investiții prioritare

pentru continuarea dezvoltării rețelelor TEN-T, inclusiv pentru îmbunătățirea legăturilor la acestea, pentru creșterea mobilității naționale, regionale și transfrontaliere. Creșterea numărului de pasageri, optimizarea traficului, siguranța pasagerilor și a mărfurilor și calitatea în ansamblu a serviciului oferit sunt aspecte care vor face obiectul viitoarelor intervenții. Drumurile joacă un rol semnificativ în acest sens, întrucât transportul rutier reprezintă soluția de transport cea mai utilizată în UE atât din punct de vedere al mărfurilor transportate cât și din punct de vedere al traficului de calatori.

În ceea ce privește modul de transport rutier, va fi tratată cu prioritate rețeaua primară la nivelul României care este întinsă în preponderență pe aliniamentul rețelei TEN-T Centrale și TEN-T Globale. Rețeaua primară reflectă la nivel național conceptul politicii UE de focalizare a principalelor investiții pe o rețea compactă ce reprezintă coloana vertebrală a sistemului de transport. Rețeaua primară rutieră va reprezenta baza de la care România va aborda procesul investițional post 2020.

Complementar rețelei primare sunt avute în vedere intervențiile la nivelul rețelei secundare de transport având rolul de a asigura accesibilitatea regională și urbană a rețelei primare de transport în mod eficient, sigur și cu impact redus asupra mediului. Fără o accesibilitate crescută a regiunilor și centrelor urbane la rețeaua primară vor fi afectate accesul la piața unică și locurile de muncă, se reduc oportunitățile de investiții și scade gradul de satisfacție socială. În domeniul infrastructurii feroviare intervențiile se vor focaliza asupra continuării modernizării rețelei primare de cale ferată a României pentru secțiunile situate predominant pe rețeaua TEN-T Centrală. Acțiunile susținute au în vedere achiziții de mijloacele de lucru (trenuri de lucru și echipamente) pentru asigurarea proceselor de modernizare a infrastructurilor feroviare precum și conformarea cu parametrii tehnici, inclusiv în ceea ce privește sistemul ERTMS. Pentru a asigura beneficiile economice, sociale și de mediu aduse de modernizarea rețelei feroviare de cale ferată este necesar ca serviciile de transport să fie la calitatea solicitată de utilizatori, completate și de măsurile de facilitare a eficienței transportului feroviar public de călători (optimizarea mersului trenurilor – graficului de călătorii, sistemele de ticketing, măsuri de creștere a accesibilității persoanelor cu deficiențe de deplasare și alte măsuri similare).

Un sistem de transport eficient trebuie să asigure traseul neîntrerupt al călătorilor și al mărfurilor la destinațiile solicitate. Un sistem de transport multimodal asigură acest deziderat

prin utilizarea a mai mult de un mod de transport. În România în cadrul principalelor orașe este necesară dezvoltarea centrelor logistice pentru asigurarea transportului multimodal. Astfel, prin realizarea intervențiilor propuse prin POT se așteaptă creșterea accesibilității regionale și scăderea costului generalizat al transportului către destinațiile aflate în cadrul principalelor orașe ale României.

Transportul naval este considerat alături de transportul feroviar un mod de transport prietenos cu mediu și astfel participă la implementarea strategiei europene Green Deal și contribuie la obținerea dezideratului de neutralitate a emisiilor de carbon. Transportul naval este susținut în sinergie și de Mecanismul Interconectarea Europei 2021-2027. În coordonare cu investițiile MIE, POT va urmări finanțarea operațiunilor care să contribuie la îmbunătățirea navigației pe Dunăre, precum și a gradului de utilizare a porturilor românești. Se așteaptă ca realizarea acestor tipuri de operațiuni să conducă la creșterea volumului de mărfuri operate în cadrul porturilor aflate pe rețeaua primară a României, creșterea ariei deservite de porturi, precum și creșterea tranzitului de mărfuri către vecinii României ce nu au acces la zone maritime. Având în vedere datele statistice referitoare la rata accidentelor rutiere în România, siguranța rutieră este printre cele mai scăzute dintre statele UE.

Prioritățile propuse spre finanțare au în vedere operațiuni care să contribuie la îmbunătățirea siguranței circulației rutiere, reducerea numărului de accidente rutiere, în particular a accidentelor fatale în scopul contribuției la „Viziunea 0” a Comisiei Europene, precum și minimizarea efectelor economice cauzate de aceste accidente. Astfel, sunt avute în vedere acțiuni referitoare la:

Program 1	Programul Interreg VI-A România-Bulgaria
Program 2	Programul Interreg VI-A România-Ungaria
Program 3	Programul Interreg IPA III România-Serbia
Program 4	Programul Interreg NEXT România-Republica Moldova 2021-2027
Program 5	Programul Interreg NEXT România-Ucraina 2021-2027
Program 6	Programul Interreg NEXT Bazinul Mării Negre 2021-2027
Program 7	Programul Interreg NEXT Ungaria-Slovacia-România-Ucraina 2021-2027
Program 8	Programul transnațional Dunărea 2
Program 9	Programul Interreg Europe 2021-2027
Program 10	Programul URBACT IV
Program 11	Programul Interact IV
Program 12	Programul ESPON

- creșterea accesibilității regiunilor și populației prin construcția/ modernizarea rețelei rutiere și feroviare, la standarde europene, în special la nivelul rețelei TEN-T
- finalizarea tronsoanelor rutiere inițiate anterior și continuarea investițiilor în dezvoltarea rețelei TEN-T centrale și globale pentru asigurarea accesibilității la piețele internaționale reabilitarea și modernizarea drumurilor naționale, drumurilor expres, transregio sau euro trans, dar și a nodurilor rutiere pe rețeaua primară pentru a asigura accesibilitatea în zonele adiacente, în scopul asigurării unei conectivități crescute a zonelor cu o accesibilitate redusă
- realizarea de legături rutiere secundare reabilite și nou construite către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T (drumuri județene inclusiv de tip descărcări autostrada)
- dezvoltarea de soluții pentru decongestionarea/fluidizarea traficului în zonele urbane (variante ocolitoare, pasaje supra/subterane, extinderi la 4 benzi, etc.).
- îmbunătățirea sistemului de management al infrastructurii rutiere și a condițiilor de siguranță

- finalizarea investițiilor inițiate pe tronsoanele feroviare care asigură conectivitatea cu piețele internaționale, în coordonare cu proiectele propuse spre finanțare în CEF, îmbunătățirea condițiilor de management și control al traficului feroviar; implementarea unui mixt de măsuri de reformă și optimizare a serviciilor
- creșterea atractivității transportului naval prin îmbunătățirea condițiilor de navigație prin investiții în infrastructura portuară (inclusiv instalații, echipamente și facilități de încărcare/descărcare) și prin investiții în căi navigabile (inclusiv lucrări hidrotehnice pentru eliminarea punctelor critice pentru navigație pe Dunăre)
- creșterea atractivității transportului intermodal pentru atragerea unui volum crescut de mărfuri prin dezvoltarea centrelor logistice multimodale

Principalele caracteristici ale viitorului buget al UE

Mai multe fonduri
pentru domeniile
prioritare

Un nou mecanism
pentru a proteja
bugetul UE de riscurile
financiare legate de
statul de drept

Un accent puternic pe
valoarea adăugată
europeană și pe
performanță

Mai puțină birocrație
pentru beneficiari

Un buget mai flexibil,
cu o arhitectură mai
simplificată și mai
clară

Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale

Prin intervențiile vizate la nivelul Obiectivului de Politică 4, România are în vedere crearea acelor pârghii fundamentale dezvoltării tuturor sectoarelor economice, respectiv investițiile în oameni. În acest context, intervențiile vizate au în vedere patru aspecte majore:

- asigurarea unei educații de calitate incluzive la toate nivelurile
- adaptarea resursei umane la dinamica pieței muncii și a progresului tehnologic
- combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale prin măsuri personalizate
- asigurarea unor servicii de sănătate de calitate și accesibile tuturor

În ceea ce privește educația, prin intervențiile avute în vedere, România își propune să adreseze cele mai stringente probleme cu care sistemul educațional se confruntă: reducerea părăsirii timpurii a școlii, un fenomen care a luat amploare în ultimii ani, prin măsuri atât la nivel de sistem educațional cât și prin măsuri centrate pe elev și familie; creșterea participării copiilor cu dizabilități/ cerințe educaționale speciale prin individualizarea învățării și adaptarea tehnicilor de predare la nevoile specifice acestor și accesibilizarea educației; încurajarea participării la educație de la cele mai fragede vârste până la învățământul terțiar, în special a copiilor/ tinerilor care provin din grupuri vulnerabile, inclusiv prin măsuri care se adresează părinților/ tutorilor; corelarea sistemului de educație cu cerințele/ competențele solicitate pe piața muncii. Pentru a sigura condiții optime asigurării procesului educațional va fi sprijinită dezvoltarea infrastructurii educaționale la toate nivelurile, precum și dotarea și digitalizarea unităților de învățământ.

În vederea soluționării deficitului de forță de muncă, sunt propuse o serie de măsuri prin care este vizată includerea pe piața muncii a unor grupuri cu o participare mai redusă, precum femeile care au în îngrijire copii, dar și activarea unor grupuri dezavantajate, precum șomerii, șomerii de lungă durată, inactivii, inclusiv tinerii din aceste categorii sau care nu participă la educație sau formare profesională etc. În acest sens au fost prevăzute pachete integrate care să răspundă nevoilor complexe cu care aceștia se confruntă. Se au în vedere de asemenea, măsuri în sfera antreprenoriatului prin care se încurajează deschiderea de noi afaceri, dar și dezvoltarea sectorului economiei sociale.

În contextul schimbărilor structurale pe piața muncii determinate de progresul tehnologic sau fenomene atipice precum epidemiile, sunt necesare măsuri de adaptabilitate a lucrătorilor și a întreprinderilor precum reconversie/formare profesională, flexibilizarea formelor de muncă, asigurarea sănătății și securității la locul de muncă.

În vederea combaterii sărăciei, sprijinirii incluziunii și promovării dreptului la demnitate socială, România își propune următoarele obiective generale: creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, cu precădere din mediul rural prin înființarea și dezvoltarea de servicii sociale la nivel local, creșterea calității serviciilor sociale destinate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile prin asigurarea cu personal de specialitate bine pregătit la nivel local și infrastructura adecvată, reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile prin oferirea de suport și servicii accesibile pentru depășirea situațiilor de dificultate în care se află, creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a răspunde la nevoile populației vulnerabile prin dezvoltarea capacității furnizorilor de servicii sociale publici și privați la nivel local, dar și prin dezvoltarea infrastructurii aferente, creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității într-un mod participativ și de a elabora planuri de acțiune adecvate și a răspunde acestor nevoi, inclusiv prin construcția de locuințe sociale.

Accelerarea remedierii principalelor probleme identificate în domeniul sănătății necesită o abordare integrată care să țină cont de: nevoia de a îmbunătăți serviciile de diagnostic și tratament necesar bolnavilor existenți concomitent cu nevoia de a investi în programe preventive de sănătate publică care să reducă în mod eficace povara bolilor asupra populației; necesitatea de a evita ca sectorul curativ al sistemului de sănătate să intre în competiție pentru resurse cu cel preventiv, precum și nevoia de a asigura intervențiile de sănătate de tip FSE+

(instruire resurse umane, dezvoltare de metodologii și proceduri, elaborare criterii de asigurare și control al calității serviciilor medicale, etc.) integrat și coordonat cu intervenții de tip FEDR (investiții în infrastructura fizică a unităților sanitare, aparatură, etc.). Astfel, sunt avute în vedere acțiuni referitoare la:

- educație

- investiții pentru îmbunătățirea accesibilității, calității și caracterului abordabil, din punctul de vedere al costurilor, educației și îngrijirii copiilor preșcolari, inclusiv infrastructurii aferente
- investiții pentru a preveni abandonul școlar timpuriu, prin introducerea: unei abordări centrate pe elev, pentru copiii expuși acestui risc, a unor programe „A doua șansă”, flexibile, dar și a unor servicii relevante de consiliere și orientare profesională, concomitent cu îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice, astfel încât să poată să acorde atenția necesară copiilor din grupurile vulnerabile/dezavantajate
- investiții pentru a ameliora calitatea educației și formării profesionale, astfel încât să se adapteze evoluțiilor înregistrate pe piața forței de muncă, inclusiv formările necesare și furnizarea de echipamente specifice;
- investiții pentru a sprijini dezvoltarea unor metode și tehnici de predare inovatoare și eficiente

- infrastructura educațională

- îmbunătățirea accesului la educație prin construire / reabilitare / modernizare / dotare pentru toate tipurile de instituții de educație (preșcolar, învățământ primar, secundar, terțiar centre de educație și formare profesională / învățământ dual, etc.)

- acces pe piața muncii

- integrarea tinerilor pe piața muncii
- asigurarea accesului la ocupare pentru categoriile vulnerabile, inclusiv creșterea ocupării femeilor
- prevenirea concedierilor și susținerea ocupării forței de muncă sau a reconversiei economice în urma unor crize sistemice pe piața muncii
- asigurarea unui mediu de lucru sigur și sănătos și promovarea îmbătrânirii active

- dezvoltarea culturii antreprenoriale, sprijinirea antreprenoriatului și a economiei sociale
- dezvoltarea mecanismelor de anticipare a competențelor și de monitorizare a politicilor active de ocupare
- dezvoltarea dialogului social și implicarea partenerilor sociali în implementarea politicilor de ocupare, inclusiv prin creșterea capacității acestora
- creșterea participării la învățarea pe parcursul întregii vieți pentru asigurarea tranzițiilor pe piața muncii și a mobilității profesionale a angajaților
- **sănătate**
- investiții pentru construirea spitalelor regionale și infrastructuri spitalicești noi cu impact teritorial major
- investiții în infrastructura cabinetelor medicilor de familie, în infrastructura publică a centrelor/compartimentelor unde se furnizează servicii de asistență medicală comunitară, în infrastructura publică în care se furnizează servicii de asistență medicală școlară, inclusiv servicii de asistență stomatologică, dezvoltarea de instrumente suport care să faciliteze creșterea accesibilității și eficacității serviciilor oferite, dezvoltarea competențelor personalului implicat în furnizarea serviciilor și a paletei de servicii oferite, furnizarea de servicii propriu zise.
- investiții în infrastructura publică a unităților sanitare care furnizează servicii de reabilitare/recuperare, servicii de paliativitate și îngrijiri pe termen lung, în infrastructura publică a unităților medico-sociale care furnizează servicii medicale de îngrijire de lungă durată, în infrastructura centrelor/unităților sanitare/unităților medico-sociale care furnizează servicii de paliativitate și îngrijiri medicale pe termen lung, investiții în infrastructura centrelor pilot pentru servicii integrate dedicate tratamentului/reabilitării persoanelor cu tulburări de spectru autism, dezvoltarea de instrumente suport care să faciliteze creșterea accesibilității și eficacității serviciilor oferite, dezvoltarea competențelor personalului implicat în furnizarea serviciilor și a paletei de servicii oferite, furnizarea de servicii propriu zise.
- investiții în infrastructura publică a unităților sanitare -serviciilor esențiale pentru afecțiuni complexe (pacient critic, structuri de imagistică medicală, laboratoare, circuite de preluare, sistem de transport /transfer medical pacient critic copii)

- Investiții în infrastructura publică a structurilor sanitare unde se realizează depistare, diagnosticare, tratare și recuperare a pacienților cu afecțiuni genetice și a celor cu anomalii congenitale, estimarea riscului de recurență a bolilor genetice în familiile pacienților
- Investiții în infrastructura publică a structurilor sanitare unde se realizează examinări asupra persoanelor în viață care au suferit vătămări ale integrității corporale sau agresiuni sexuale sau solicită stabilirea vârstei și sexului; examene medico-legale traumatologice în cazuri de vătămări corporale grave; examinări medico-legale psihiatrice în materie penală și civilă; examinări/ expertize în vederea amânării sau întreruperii executării pedepsei pe motive medicale; examinări/ expertize în cazuri de acordare necorespunzătoare a asistenței medicale
- Investiții în infrastructura publică a structurilor sanitare unde se realizează programele de screening/ prevenție și tratament pentru retinopatia de pre maturitate, investiții în infrastructura publică a unităților sanitare unde se realizează îngrijirea pacienților în domeniul neurologie pediatrică - boli rare, inclusiv a unităților sanitare unde se realizează îngrijirea pacienților în domeniul bolilor rare, a centrelor de expertiză pentru boli rare
- Investiții în infrastructura publică a structurilor sanitare care au atribuții în prevenirea, controlul, diagnosticul și supravegherea bolilor transmisibile, inclusiv în epidemii, pandemii, controlul și supravegherea infecțiilor asociate actului medical și a celor implicate în sănătatea publică
- Investiții în infrastructura publică a sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei, investiții de mică amploare în infrastructura spitalelor orășenești
- Implementarea de programe de screening populațional/ diagnosticare și tratament al stadiilor incipiente în special pentru persoane aparținând grupurilor vulnerabile precum și implementarea de programe de diagnosticare precoce și tratament, în special pentru persoane aparținând grupurilor vulnerabile
- Măsuri privind diagnosticarea precoce și/ sau tratament, precum și creșterea capacității de îngrijire medicală a pacientului critic prenatal/ neonatal/ post neonatal, creșterea capacității de îngrijire medicală a pacienților cu boli rare – neurologie pediatrică ,implementarea de programe de schimbare a stilului de viață și aplicarea de politici de încurajare a unei vieți sănătoase, inclusiv implementarea de măsuri de prevenție (inclusiv sănătate orală în zone defavorizate sau

greu accesibile și mintală, implementarea de măsuri destinate diagnosticării și tratamentului pacienților modificărilor de coloană și alte articulații , implementarea de programe/ măsuri destinate controlului infecțiilor asociate actului medical, măsuri pentru dezvoltarea capacității personalului, măsuri destinate creșterii eficacității serviciilor de laborator

- Remodelarea circuitelor de depozitare și transport a deșeurilor medicale în unitățile medicale

- Dotarea cu echipamente specifice a laboratoarelor de genetică medicală la nivel local și central, măsuri care susțin cercetarea, digitalizarea în sănătate și utilizarea de metode moderne de investigare, intervenție, tratament:

- a) Înființarea unui centru național de excelență în tratarea cancerului unde se va realiza depistare, diagnosticare, tratare a pacienților oncologici

- b) Investiții în infrastructura publică a unităților sanitare de transplant acreditate

- c) Investiții în infrastructura publică în domeniul terapiilor celulare inovative în hematologie

- sprijinirea incluziunii și promovarea dreptului la demnitate socială

- acoperirea nevoii de servicii sociale primare în mediul rural (rețele de asistenți sociali, servicii sociale pentru îngrijirea persoanelor vârstnice, rețea de asistență medicală comunitară)

- extinderea rețelei de servicii de îngrijire de zi (inclusiv servicii de recuperare și respiro pentru copii cu dizabilități) pentru copiii aflați în risc de separare de familie și pentru persoanele adulte cu dizabilități

- creșterea capacității serviciilor de îngrijire a persoanelor vârstnice la domiciliu pentru medii urbane, centrelor de găzduire și de integrare pentru migranți, serviciilor pentru victimele violenței domestice și ale traficului de persoane

- dezvoltarea unei rețele de suport pentru persoanele vârstnice izolate/fără susținători legali

- sprijinirea autorităților locale pentru clarificarea situației juridice a așezărilor informale, pentru diagnoza socială în cadrul comunității și pentru nevoia de locuire în cazul calamităților și pentru punerea în aplicare a strategiilor DLRC

- dezvoltarea rețelei de servicii pentru persoanele cu adicții și persoanele fără adăpost, pentru sprijinirea persoanelor post-detenție, de suport pentru încadrarea persoanelor cu dizabilități, de servicii mobile de recuperare pentru persoanele cu dizabilități

- crearea serviciilor de suport pentru asistarea deciziei pentru persoanele cu capacitate restrânsă de exercițiu
- sprijinirea persoanelor cu dizabilități în accesarea echipamentelor și tehnologiilor asistive, a familiilor monoparentale, a participării copiilor școlari în tabere de creație/sportive
- consilierea și orientarea tinerilor în proces de dezinstituționalizare, a tinerilor vulnerabili pentru creșterea motivației de a rămâne în școală și a copiilor cu probleme legate de comportament
- asigurarea de ajutor material sub forma de alimente, produse de igienă, pachet pentru copil și masă caldă pentru persoanele dezavantajate
- creșterea calității serviciilor sociale prin asigurarea specializării/ perfecționării specialiștilor din domeniul social
- dezvoltarea infrastructurii de locuințe sociale în mediul urban, locuințe pentru situații de calamitate și locuințe pentru persoane vârstnice în risc de excluziune locativă
- dezvoltarea infrastructurii de servicii de recuperare pentru veterani
- dezvoltarea unei infrastructuri specifice pentru protejarea memoriei victimelor Holocaustului și promovarea nondiscriminării

Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale

Alegerea Obiectivului de Politică 5 ca direcție de acțiune se datorează modului integrat de abordare a problemelor teritoriale și locale, care implică autoritățile locale și parteneriatele, abordare pe care România dorește să o utilizeze pentru asigurarea coeziunii economice și sociale, redresării tendinței de adâncire a decalajelor între regiunile și zonele mai dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate, dar și pentru reducerea decalajelor față de alte țări din UE. În scopul apropierii finanțării de realitățile locale, România a decis înființarea de programe operaționale regionale, care să permită dezvoltarea integrată a regiunilor, pe baza strategiilor regionale. În acest sens, recunoscând rolul important al orașelor ca promotori de dezvoltare, va fi sprijinită în continuare dezvoltarea urbană, indiferent de dimensiune, pe baza priorităților identificate în Strategiile Integrate de Dezvoltare Urbană. Este avută în vedere alocarea de sume dedicate (pe baza unor algoritmi clar stabiliți) pentru investiții în municipiile reședință de județ, inclusiv zonele funcționale, cu scopul de a consolida capacitatea de planificare și coordonare pentru gestionarea investițiilor urbane integrate, pentru a genera creștere economică, inovare și productivitate, precum și pentru a asigura accesul la noi locuri de muncă și servicii publice de bază la nivel local, în linie cu potențialul de creștere al acestora și în baza unei abordări personalizate.

Totodată, sunt avute în vedere investiții în zonele urbane de mici dimensiuni (municipii și orașe), inclusiv zonele funcționale, pentru asigurarea unui standard de viață minim acceptabil

pentru toți cetățenii și creșterea rezilienței și potențialului de dezvoltare a acestora. În plus, sunt avute în vedere investiții în regenerarea fizică și securitatea spațiilor publice urbane. Dezvoltare urbană va fi finanțată din toate obiectivele de politică, contribuind astfel la îndeplinirea cerințelor de concentrare tematică. România are un potențial turistic insuficient valorificat, ca sursă de dezvoltare locală și națională.

De aceea sunt avute în vedere investiții în infrastructura turistică, inclusiv în noi tehnologii, dezvoltarea unei rețele de destinații turistice competitive, precum și creșterea calității serviciilor. Patrimoniul cultural și natural este un element important care contribuie în mod decisiv, atât la dezvoltarea turismului, cât și la dezvoltarea locală, dar care necesită ample investiții de conservare și restaurare și în aceste condiții intervențiile la nivel regional vor fi prioritizate în sensul concentrării către obiectivele cele mai reprezentative (cetăți medievale, mănăstiri și biserici, centre etnografice, monumente arheologice, case memoriale, alte măsuri de recunoaștere a valorilor naționale etc).

Intervențiile specifice OP 5 (investiții în cultură, patrimoniul cultural, natural și turism), conform proiectului de regulament general, acestea pot fi sprijinite doar prin instrumente / strategii ITI, DLRC sau alte strategii teritoriale (strategie regională sau locală) care răspund cerințelor Regulamentului general. În ceea ce privește implementarea dezvoltării teritoriale integrate, România va folosi ambele abordări, atât Investițiile Teritoriale Integrate, cât și Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității.

Astfel, se va continua utilizarea Investițiilor Teritoriale Integrate, cu finanțare din toate obiectivele de politică, atât pentru continuarea implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării, cât și pentru Valea Jiului. Pentru ITI Delta Dunării, vor fi continuate investițiile nefinalizate și intervențiile care contribuie la implementarea direcțiilor de acțiune identificate în Strategie. Pornind de la lecțiile învățate din actuala perioadă vor fi luate măsuri pentru îmbunătățirea implementării și a guvernanței. De asemenea, se va utiliza ITI în Valea Jiului, zonă minieră aflată în proces de trecere către utilizarea de energie curată. Strategia care va sta la baza înființării ITI este elaborată cu sprijinul unui proiect finanțat de DG Reform, care va furniza și propuneri de structuri de guvernare.

Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității va fi finanțată din Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială, pe baza nevoilor de investiții identificate de Strategiile de Dezvoltare Locale elaborate în cadrul Grupurilor de Acțiune

Locale. Finanțarea acestor strategii se va putea face atât din FEDR cât și din FSE+ pentru comunitățile urbane mai mari de 20.000 locuitori, această opțiune fiind stabilită pentru a evita suprapunerea intervenției DLRC cu cea LEADER, din cadrul viitorului Plan National Strategic 2021-2027, care se desfășoară în mediul rural și în mediul urban, dar doar în localitățile mai mici de 20.000 locuitori.

Utilizarea abordării integrate, bazată pe strategii teritoriale integrate, promovată prin OP 5 va contribui la asigurarea de condiții pentru o viață de calitate pentru toți cetățenii, valorificarea oportunităților de dezvoltare locală sustenabilă, asigurarea identității locale și consolidarea comunităților, precum și valorizarea patrimoniului și valorificarea oportunităților turistice. De asemenea, intervențiile în turism, cultură, patrimoniul cultural și natural vor avea ca efect pe lângă consolidarea economiei locale și sprijinirea educației tinerei generații. Sunt asigurate complementarități între POR-uri și POIDS în ceea ce privește investițiile în turism și cultură.

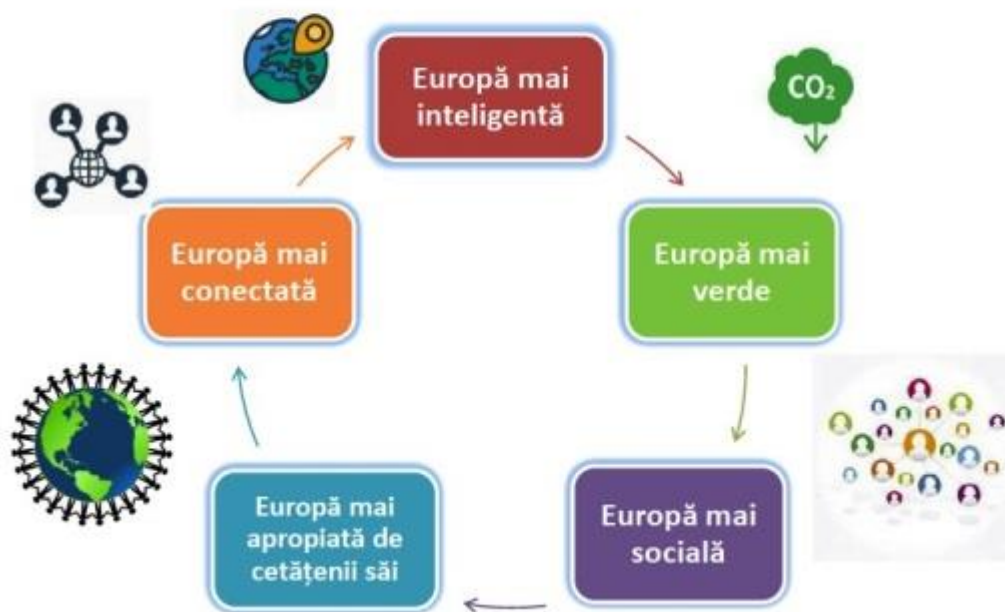
Prin POR-uri este vizată creșterea utilizatorilor resurselor turistice, a securității spațiilor publice și a utilizatorilor infrastructurilor de cultură, în timp ce prin POIDS, prin DLRC este vizată reabilitarea unor obiective turistice/culturale. În domeniul prezervării și dezvoltării patrimoniului cultural, intervențiile finanțate din FEDR în cadrul Programelor Operaționale Regionale vor fi complementare acțiunilor sprijinite prin programul Europa Creativă, în ceea ce privește atât patrimoniul construit (clădiri ori construcții valoroase prin unicitate, originalitate ori vechime), precum și patrimoniul mobil aflat în muzee. În ceea ce privește implementarea dezvoltării locale în comunitățile de pescuit și acvacultură din zonele de coastă și de ape interioare, România va folosi abordarea Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității.

Intervențiile FEPAM vor contribui la încurajarea dezvoltării de parteneriate locale în vederea dezvoltării durabile și integrate a zonelor de coastă și ape interioare, precum și a inițiativelor locale.

PRINCIPALELE CARACTERISTICI ALE NOULUI CADRU PENTRU POLITICA DE COEZIUNE 2021-2027

Abordare strategică - 5 Obiective ale Politicii de Coeziune

Obiectivul Specific FTJ - A permite regiunilor și cetățenilor să facă față efectelor sociale, economice și de mediu ale tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic

Obiectivul specific al FTJ va fi realizat la nivel național prin diversificarea economică a teritoriilor cele mai afectate de procesul de tranziție spre o economie neutră din punct de vedere climatic împreună cu măsuri de recalificare și incluziune active a lucrătorilor și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă; va sprijini totodată și transformarea proceselor industriale necesară pentru o tranziție spre o economie neutră și pentru menținerea sau creșterea numărului locurilor de muncă din aceste sectoare.

Intervențiile care vor face obiectul finanțării FTJ, așa cum se prevede în Pactul ecologic european și în Planul de investiții pentru o Europă durabilă, vin în completarea celorlalte acțiuni din următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2021-2027 însă din perspectiva unică de a contribui la abordarea consecințelor sociale și economice ale tranziției către neutralitatea climatică a Uniunii prin utilizarea la un loc a finanțărilor oferite în domeniul climei și al obiectivelor sociale la nivel regional. Astfel, prin Programul Operațional Tranziție Justă vor fi finanțate măsuri care urmăresc:

- diversificare și reconversie economică prin investiții productive în IMM-uri și în alte întreprinderi existente, inclusiv în întreprinderile nou înființate. Aceste investiții vor crește productivitatea contribuind în același timp la creșterea ratei de supraviețuire a întreprinderilor,

vor facilita accesul IMM-urilor pe piețele externe și vor crea noi oportunități de angajare pentru forța de muncă locală;

- crearea de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri și servicii de consultanță care vor crește nivelul antreprenoriatului local și vor contribui la diversificarea economică locală. Se are în vedere și creșterea numărului de angajați care urmează instruirii în abilități tehnice manageriale și antreprenoriale și creșterea numărului de întreprinderi care investesc în aceste abilități sau într-un nou set de competențe în concordanță cu cererea existentă pe piața forței de muncă;
- dezvoltarea mediului de cercetare și inovare. Prin promovarea transferului de tehnologii avansate și sprijinirea cooperării dintre industrie și cercetare se urmărește crearea unor economii locale puternice, sustenabile și reziliente, capabile nu doar să facă față unor situații de criză dar să găsească și soluții pentru depășirea acestora;
- creșterea digitalizării și a competențelor digitale avansate. Administrația publică are obligația de a reduce sarcina administrativă pentru cetățeni și mediul de afaceri afectat profund de criza provocată de Pandemia de COVID-19, în același timp și mediul de afaceri prezent la nivelul acestor teritorii necesită trecerea la un model economic durabil și favorabil incluziunii prin adoptarea pe o scară mai largă a tehnologiilor digitale care să poată genera o deschidere pronunțată către comerțul electronic
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, eficiența energetică și producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile. Aceste investiții sunt esențiale pentru tranziția către neutralitatea climatică și asigurarea stabilității economice a acestor teritorii, concomitent cu menținerea sau creșterea numărului locurilor de muncă. Dezvoltarea de tehnologii și infrastructuri pentru o energie curată la prețuri accesibile, reprezintă următoarea etapă în crearea unui mediu socio-economic stabil, capabil să lupte cu disfuncționalitățile pieței și relevant în context macro-economic. Sprijinul acordat pentru activitățile legate de gazul natural, utilizat ca tehnologie de legătură în tranziția de la cărbune, reprezintă cheia pentru atingerea obiectivelor de reducere a emisiilor de GHG stabilite la nivel european;
- promovarea electromobilității în transportul rutier prin crearea de rețele de stații de încărcare rapidă a autovehiculelor electrice și transport public urban verde, vor contribui la reducerea

emisiilor GES, ținând cont de faptul că o parte semnificativă din emisiile GES generate de România provin din sectorul transporturilor;

- regenerarea și reconversia siturilor poluate industrial. Aceste acțiuni urmăresc diminuarea impactului poluării asupra mediului și mai ales asupra populației. Restaurarea și reconversia terenurilor poluate contribuie activ la creșterea calității vieții membrilor fiecărei comunități, contribuie la creșterea atractibilității mediului antreprenorial și poate diminua exodul forței de muncă spre alte regiuni mai dezvoltate. În paralel tranziția spre economia circulară depinde de îmbunătățirea modului de gestionare a deșeurilor prin susținerea măsurilor de prevenire a generării de deșeuri și reducerea cantității acestora, precum și acțiuni de creștere a reutilizării eficiente și reciclării acestora
- perfecționarea și recalificarea persoanelor ocupate și a șomerilor. Un mediu economic puternic necesită forță de muncă calificată iar oferta trebuie să fie constant în concordanță cu cererea. Tranziția către noi modele de afaceri verzi sustenabile și prietenoase cu mediul necesită competențe noi adaptate la realitatea economică actuală în acest context trebuie întărite atât asistența oferită în căutarea unui loc de muncă, cât și incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

Complementarități și sinergii cu alte instrumente ale Uniunii Europene

Prin programul LIFE, sunt asigurate complementarități dat fiind că acesta contribuie la: tranziția către o economie circulară, eficiență din punct de vedere al resurselor și al energiei, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și rezistentă la schimbările climatice, protecția și îmbunătățirea calității mediului, conservarea naturii, oprirea și inversarea tendinței de declin al biodiversității. Pentru perioada 2021 – 2030, în conformitate cu art. 10(d) Directiva EU ETS, 2% din cantitatea totală de certificate vor fi licitate pentru a institui Fondul de Modernizare. României îi va reveni o cotă parte de 11,98%. Vor fi finanțate investiții în următoarele domenii, definite ca fiind prioritare în Directiva ETS:

- Producerea și utilizarea energiei electrice obținute din resurse regenerabile;
- Îmbunătățirea eficienței energetice (inclusiv în transport, construcții, agricultură și deșeuri) cu excepția producției de energie pe bază de combustibili fosili solizi;
- Stocarea energiei;

- Creșterea interconexiunilor între statele membre ale UE, modernizarea rețelelor pentru transportul energiei electrice, inclusiv a țevelor din cadrul sistemelor de termoficare urbană;
- Tranziția justă în regiunile dependente de emisiile de dioxid de carbon, astfel încât să se sprijine realocarea, recalificarea și îmbunătățirea competențelor lucrătorilor, educația, inițiativele legate de căutarea unui loc de muncă și start-up-urile.

Fondul pentru inovare (FI) este instituit prin Directiva 2003/87/CE de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră (GES) ca succesor al programului NER300. FI va sprijini tehnologiile și procesele inovatoare cu emisii reduse de carbon în industriile mari consumatoare de energie, captarea și utilizarea carbonului, generarea inovatoare de energie regenerabilă, stocarea energiei etc. FI se va baza pe lecțiile învățate din programul NER300, în ceea ce privește îmbunătățirea partajării riscurilor pentru proiecte, prin acordarea mai multor finanțări într-un mod mai flexibil, fiind, de asemenea, deschis către proiectele din industriile cu consum intensiv de energie. Fondul va fi un instrument cheie pentru punerea în aplicare a strategiei pe termen lung a UE pentru reducerea GES și pentru a sprijini competitivitatea pe termen lung a UE.

Companiile vor beneficia de sprijin simplificat, mai rapid și mai eficient pentru proiectele lor, iar proiectele la scară mică se vor bucura de condiții simplificate de finanțare. Sinergia între FTJ și Orizont Europa va fi asigurată prin Planurile Teritoriale de Tranziție Justă. Monitorizarea și stimularea participării beneficiarilor români la Orizont Europa se va asigura de către Ministerul Educației și Cercetării, care este Punct Național de Contact pentru Orizont Europa. Intervențiile finanțate prin FTJ vor fi, în multe cazuri, susținute de clusterelor de dezvoltarea digitală, industrie și spațiu și climă, energie și mobilitate prevăzute de Orizont Europa.

Programe precum Europa Digitală vor beneficia de avansurile excepționale și de progresele pe termen lung înregistrate de cercetare și inovare. Pilonii II și III ai Mecanismului pentru o tranziție justă (MTJ) vor putea susține o gamă mai largă de investiții, atât din perspectivă sectorială, cât și geografică, pentru a consolida acțiunile și obiectivele FTJ. Prin urmare, prin cei doi piloni va fi posibilă o acoperire mai largă a nevoilor de dezvoltare, în măsura în care de sprijinul oferit de aceștia vor beneficia nu doar regiunile identificate în planurile de tranziție teritoriale.

Sprijinul acordat facilității de împrumut din sectorul public va fi, de asemenea, complementar cu produsele financiare oferite de schema dedicată în cadrul InvestEU (al doilea pilon al Mecanismului pentru o tranziție justă). Dacă pilonul II are ca scop principal identificarea investițiilor private și sprijinirea investițiilor publice care generează suficiente venituri pentru a fi viabile din punct de vedere financiar, iar facilitatea de împrumuturi din sectorul public (Pilonul III) se va concentra pe investiții publice cu venituri insuficiente, care nu ar fi finanțate printr-un împrumut fără componenta de grant, este logic, având în vedere diferența dintre proiecte, caracteristicile lor economice și beneficiarii vizați, ca intervențiile din cei trei piloni să fie complementare.

Coordonarea, demarcarea și complementaritatea dintre fondurile europene dedicate agriculturii (FEADR) și cele aferente politicii de coeziune (FEDR, FC, FSE+) se va realiza în domeniile cercetare/ dezvoltare/ inovare, digitalizare/ informatizare, competitivitate, eficiență energetică, rețele inteligente, riscuri, apă/apă uzată, economie circulară, biodiversitate, calitatea aerului, transport, capital uman pentru piața muncii, educație, combaterea sărăciei, sănătate, turism și cultură.

Astfel, în domeniul cercetare/dezvoltare/inovare, complementar cu politica de coeziune, politica agricolă va finanța cooperarea în cadrul Parteneriatului European pentru Inovare (PEI) între fermieri, procesatori și unități de cercetare/universități și alți actori relevanți pentru dezvoltarea și/sau aplicarea de soluții inovative în sectorul agroalimentar. În domeniul digitalizare/ informatizare, PAC va finanța înființarea/adaptarea unui sistem de informare, inovare și consultanță în agricultură (AKIS), precum și susținerea acțiunilor de tip „smartvillages” prin LEADER (revitalizarea serviciilor rurale prin inovare digitală și socială, îmbunătățirea serviciilor din teritoriile LEADER).

Referitor la competitivitate, viitorul program privind implementarea politicii agricole va asigura sprijin pentru IMM-uri în agricultura, industrie alimentară, precum și susținerea activităților microîntreprinderilor din mediul rural pentru înființarea (start-up) și dezvoltarea activităților neagricole. Eficiență energetică va fi finanțată prin microîntreprinderile din sectorul neagricol din mediul rural și în cadrul investițiilor la nivel de ferme și IMM-uri din industria alimentară. În ceea ce privește rețelele inteligente, investițiile din PNS vor viza eficientizarea energetică și utilizarea sistemelor moderne pentru infrastructura de irigații.

Referitor la riscuri, acțiunile din PNS vor fi asigurate din intervențiile de mediu și climă care vor promova acordarea de plăți compensatorii, instrumente de gestionare a riscurilor adresate fermierilor, metodele de adaptare a agriculturii la efectele schimbărilor climatice și înființarea de suprafețe împădurite (în special perdele forestiere). În domeniul apă/apă uzată, din PNS se vor asigura finanțări pentru infrastructura de apă și/sau apă uzată la scară mică, în mediul rural, adecvată în raport cu cerințele de conformare cu directivele de mediu și pentru asigurarea adecvată a calității vieții. Referitor la economie circulară, din perspectiva agriculturii se are în vedere susținerea activităților IMM-urilor (ex. investiții pentru utilizarea eficientă a deșeurilor agricole și silvice etc.), și susținerea de investiții de economie circulară pentru ferme și IMM-uri din industria alimentară. În privința investițiilor non-agricole, acestea vor fi susținute pentru microîntreprinderile din mediul rural.

În ceea ce privește biodiversitatea și calitatea aerului, complementaritatea din partea FEADR va fi asigurată prin sprijinirea intervențiilor de mediu și climă care să promoveze prin acordarea de plăți compensatorii, metode agricole și/sau de management forestier adresate conservării biodiversității, inclusiv speciilor protejate și habitatelor prioritare, precum și prin înființarea de suprafețe împădurite și perdele de protecție la nivelul fermelor. Referitor la transport, viitorul PNS va avea acțiuni privind dezvoltarea și modernizarea unor rețele de drumuri de interes local, pentru îmbunătățirea conectivității.

În ceea ce privește capitalul uman pentru piața muncii, FEADR va finanța investiții în formarea și informarea fermierilor și accesul acestora la piața muncii, iar în domeniul educației se are în vedere modernizarea infrastructurii de învățământ agricol în zonele rurale din România. Prin PNS se sprijină infrastructura educațională și acțiunile de încurajare a participării la procesul de învățare pe baza nevoilor identificate din teritoriul LEADER, complementar cu sprijinul prin POIDS – DLRC pentru măsurile soft aferente infrastructurii finanțate prin PNS-LEADER. Învățământ dual de tip parteneriat între școli tehnice (agricole) și ferme-unități de procesare/ IMM-uri în general. Referitor la combaterea sărăciei, prin FEADR se va asigura complementaritatea cu politica de coeziune prin susținerea infrastructurii sociale și a acțiunilor de sprijinire a grupurilor vulnerabile din teritoriul LEADER, în funcție de nevoile identificate la nivel local, complementar cu sprijinul prin POIDS – DLRC pentru măsurile soft aferente infrastructurii finanțate prin PNS-LEADER.

De asemenea, se are în vedere crearea de locuri de muncă în mediul rural pentru absorbția pe piața muncii a populației rurale și limitarea depopulării zonelor rurale. Din perspectiva sănătății, FEADR va finanța susținerea infrastructurii de servicii socio-medicale din teritoriul LEADER, în funcție de nevoile identificate la nivel local, complementar cu sprijinul prin POIDS – DLRC pentru măsurile soft aferente infrastructurii finanțate prin PNS-LEADER.

Referitor la turism, din FEADR se are în vedere susținerea activităților microîntreprinderilor din mediul rural pentru înființarea (start-up) și dezvoltarea activităților de turism rural și a activităților de agrement. Totodată, prin LEADER se vor sprijini și promova activitățile turistice în funcție de specificul zonei (turism cultural, gastronomic, deltaic, ecumenic, agroturism, ecoturism etc.). Din FEADR - LEADER se va asigura complementaritatea cu politica de coeziune și pentru domeniul cultură se vor finanța investiții care vor asigura conservarea resurselor culturale din spațiul rural care să asigure protecției moștenirii culturale și naturale prin sprijinirea reabilitării, restaurării, conservării obiectivelor de patrimoniu de clasă B și de patrimoniu local neclasificat (mobil, imobil și imaterial) din teritoriul LEADER.

Parte dintre aceste domenii vor fi sprijinite și prin REACT-EU și Facilitatea pentru Relansare și Reziliență, respectiv: sănătate și, tranziția digitală și ecologică, menținerea și crearea de locuri de muncă, educație, pregătire profesională și dezvoltarea de competențe. Facilitatea de Relansare și Reziliență, componenta a Pachetului de Redresare Economică NextGeneration EU (NGEU) lansat de Comisia Europeană are în vedere sprijinirea investițiilor și reformelor esențiale pentru o relansare durabilă, îmbunătățirea rezilienței economice și

sociale a statelor membre și sprijinirea tranziției către o economie verde și digitală.

 BIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Astfel, prin intermediul Planului de Relansare și Reziliență care va fi elaborat la nivel național vor fi abordate dificultățile economice și sociale întâmpinate în urma crizei provocate de Coronavirus, în diverse domenii, precum ocuparea forței de muncă, social, educație, sănătate, financiar, mediul de afaceri, dar și pentru reformele și investițiile care contribuie la tranziția către o economie verde și digitală.

Pentru acțiunile înrudite sau consecutive se corelează fonduri din mai multe surse, cu evitarea dublei finanțări și adoptarea unor scheme de investiții care să corespundă nevoilor pe termen scurt (REACT-UE), mediu (facilitatea pentru relansare și reziliență - FRR) și lung (politica de coeziune) ale României.

Capitolul 7. Descrierea sistemului de monitorizare și evaluare al implementării SIDU

- 1. Monitorizarea și evaluarea implementării SIDU – Generalități**
- 2. Stabilire proceduri de evaluare a implementării SIDU în sinergie cu Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Dej (P.M.U.D)**
- 3. Indicatori pentru monitorizarea implementării și evaluării SIDU**
- 4. Riscuri și măsuri adecvate de atenuare a acestora**

1. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA IMPLEMENTĂRII SIDU - GENERALITĂȚI

Implementarea ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej” se va realiza prin intermediul proiectelor aferente acesteia, propuse în lista proiectelor prioritare, cu respectarea normelor europene, a legislației naționale și a reglementărilor locale în vigoare.

Monitorizarea implementării SIDU se va desfășura pe tot parcursul procesului. În cadrul activității de monitorizare se va urmări:

- analizarea modului de implementare al proiectelor incluse în aceasta;
- analizarea nevoilor la nivel local și propunerea modificării periodice a ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej”, în funcție de nevoile comunității și în limitele acceptate procedural;
- recomandarea de modificări și direcții de acțiune în vederea corelării programelor și proiectelor cuprinse în acest document;
- evaluarea încadrării în graficul de timp a proiectelor aflate în implementare.

Activitatea de monitorizare este o etapă esențială a planificării strategice pentru că permite compararea pe bază de date între obiectivele și activitățile implementate și rezultatele atinse. Un proces eficient de monitorizare contribuie la procesul de planificare strategică per ansamblu, inclusiv prin identificarea unor componente strategice cu probleme, care au nevoie de ajustări semnificative, sau care, din contră, performează și au nevoie de investiții suplimentare. Monitorizarea și evaluarea ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej” facilitează analiza activităților, a rezultatelor, precum și identificarea riscurilor ce pot apărea în etapa de implementare a proiectelor.

Având în vedere durata perioadei de planificare strategică (2021-2027), se impune efectuarea unor analize intermediare, care să indice în ce măsură operațiunile din planul de acțiune se desfășoară conform programării și la timp, precum și revizuirea planului în cazul identificării unor disfuncționalități. Procesul de monitorizare a implementării ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej” va urmări pașii stabiliți, asigurându-se astfel culegerea datelor exacte legate de activitățile implementate.

Pentru monitorizarea obiectivelor principale ale SIDU este necesară asumarea din cadrul acestei Strategii a direcțiilor definite și parcurgerea următoarelor etape:

- **asumarea** obiectivului/obiectivelor general/generale;
- **înțelegerea** indicatorilor ce cuantifică atingerea obiectivelor;
- **stabilirea** procentului de realizare și încheierea raportului de monitorizare a obiectivelor;
- **identificarea** potențialelor variații față de reperele stabilite inițial;
- **stabilirea** strategiilor de acțiune pentru **remediarea** factorilor perturbatori.

Monitorizarea activităților ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej” are la bază reperele importante din derularea proiectelor: perioada, conexiunile între activități, resursele financiare și umane utilizate, bugetul alocat.

Monitorizarea financiară a SIDU în etapa de implementare se face corelând bugetul cheltuit și bugetul aprobat/alocat, acesta din urmă fiind punctul de referință pentru monitorizarea ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej”.

Metodologia de implementare și control a SIDU va ține cont de asigurarea unui management eficient al timpului pentru activități și proiecte, monitorizarea riscurilor de natură financiară sau legate de procesele de achiziții publice și utilizarea resurselor umane la maximum de potențial.

Evaluarea implementării SIDU va aprecia atât realizarea obiectivelor propuse, cât și modul în care au fost atinse obiectivele strategice. Evaluarea modului în care s-a realizat implementarea ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej” se va realiza la finele perioadei de programare 2021-2027, atât de către UAT, cât și de către ADR, conform atribuțiilor specifice fiecărei entități. Modalitatea/procedura de consemnare a progresului implementării SIDU cuprinde o etapă de verificare și aprobare a documentațiilor, urmată de implementarea proiectelor și monitorizarea procesului.

Implementarea și monitorizarea proiectelor ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej” se poate realiza la nivelul fiecărei departament al municipalității, implicând responsabili desemnați în cauză pentru

implementarea SIDU. Monitorizarea implementării se va realiza prin cuantifierea indicatorilor fiecărui obiectiv și se va evalua semestrial/anual.

Planul de acțiune pentru implementarea SIDU cuprinde activități ce vor intra în atribuțiile diverselor departamente ale municipalității. Aceste activități au loc în cadrul unui proces de etapizare, vizând atât componenta de finalizare, verificare și aprobare a ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej”, cât și componenta de implementare propriu-zisă.

2. STABILIRE PROCEDURI DE EVALUARE A IMPLEMENTĂRII SIDU ÎN SINERGIE CU PLANUL DE MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ AL MUNICIPIULUI DEJ (P.M.U.D)

Acțiune 1: Stabilirea structurii de implementare a strategiei 2021

1.1 Nominalizarea unei *structuri responsabile* pentru implementarea strategiei – Unitatea de Management și Implementare SIDU – PMUD care să coordoneze procesul de implementare, respectiv:

- Implicarea **structurii din aparatul de specialitate al Municipiului Dej** – Direcția Management Proiecte cu Finanțare Internațională/**Serviciul Programe Dezvoltare** cu rol de coordonare a implementării strategiei integrate de dezvoltare urbană, inclusiv de pregătire a propunerilor de proiecte de la nivelul municipiului Dej, dar și de activare a tuturor direcțiilor, serviciilor și compartimentelor implicate în pregătirea și derularea intervențiilor propuse la nivel de municipiu;
- Direcția Management Proiecte cu Finanțare Internațională/ **Serviciul Programe Dezvoltare** din cadrul Municipiului Dej va participa în evaluarea și actualizarea strategiei.

1.2 Nominalizarea *direcțiilor din cadrul Municipiului Dej* responsabile de implementarea proiectelor aferente **obiectivelor strategice sau axelor prioritare** corelate cu activitatea desfășurată, respectiv:

1.2.1 Direcția Management Proiecte cu Finanțare Internațională/**Serviciul Programe Dezvoltare** pentru proiectele cu finanțare nerambursabilă de la nivelul Municipiului Dej, indiferent de domeniul de intervenție; DMPFI/SPD va menține legătura și cu alte entități care implementează proiecte și care se subsumează viziunii și

Acțiune 1: Stabilirea structurii de implementare a strategiei 2021

obiectivelor urmărite de documentele strategice pentru Zona Urbană Funcțională (ZUF) Dej;

1.2.2 ADI Transport pentru proiectele cu finanțare nerambursabilă, pe componenta de transport public;

1.2.3 Direcția Patrimoniu Imobiliar/ Compartiment patrimoniu public și privat pentru proiectele cu finanțare din bugetul local, din domeniul clădirilor publice aflate în patrimoniul municipiului Dej;

1.2.4 Direcția Tehnică/Serviciul Tehnic pentru proiectele cu finanțare din bugetul local, din domeniul infrastructurii.

Chiar dacă implementarea unor proiecte presupune o colaborare tip circuit între direcții, nominalizarea unei entități responsabile pentru urmărirea implementării proiectului și monitorizarea indicatorilor atinși este abordarea cea mai eficientă.

1.3 Stabilirea *procedurilor de lucru* pentru monitorizarea și evaluarea progresului intervențiilor propuse reprezintă un proces care contribuie în mod direct la succesul implementării strategiei integrate de dezvoltare urbană. Procedura de lucru va prezenta concis următoarele aspecte:

- **CINE** (persoană / direcție / compartiment) elaborează periodic stadiul implementării strategiei și centralizează informațiile primite; din partea celorlalte direcții cine monitorizează stadiul indicatorilor, problemele apărute / lecțiile învățate și transmite informațiile către responsabilul cu implementarea strategiei;
- **CE** se monitorizează – identificarea indicatorilor de realizare și de rezultat, a țintelor dorite în acord cu obiectivele propuse;
- **CUM** se monitorizează – stabilirea surselor din care se preiau datele pentru indicatorii de realizare și de rezultat urmăriți; formatul în care se raportează și în care se centralizează aceste date;
- **CÂND** – stabilirea momentelor în care se face raportarea și centralizarea informațiilor; stabilirea termenelor pentru realizarea analizelor intermediare care pot conduce la necesitatea de actualizare a strategiei.

Acțiune 2: Alocarea resurselor

2021

2.1 Alocarea resurselor umane implicate în acest proces, cu trasarea clară a responsabilităților pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea fiecărui proiect / măsură din lista celor propuse.

2.2 Alocarea resurselor financiare este esențială pentru succesul implementării unei strategii. Astfel, pentru proiectele propuse vor fi identificate, periodic, surse de finanțare interne sau externe.

Acțiune 3: Monitorizarea implementării strategiei

Anual

2021 – 2027

Monitorizarea reprezintă colectarea sistematică de date privind indicatorii specificați pentru a le oferi actorilor implicați în implementarea strategiei precum și responsabililor pentru implementarea acesteia o indicație despre progresele înregistrate și gradul de atingere a obiectivelor cuprinse în strategia de dezvoltare durabilă.

Pentru monitorizarea strategiei este necesară identificarea clară a surselor de culegere a datelor cu privire la progresul indicatorilor de realizare și de rezultat propuși.

Pentru culegerea de date în vederea monitorizării proiectelor și indicatorilor aferenți, la nivelul tuturor direcțiilor responsabile de implementarea strategiei, se va utiliza un formular standardizat de raportare date, care va fi actualizat semestrial și va cuprinde cel puțin următoarele informații:

- Denumirea UAT-ului care implementează proiectul;
- Denumirea proiectului;
- Valoarea totală a proiectului;
- Sursa de finanțare (buget local sau denumire program de finanțare);
- Indicatori de realizare, de rezultat;
- Ținta atinsă pentru indicatorii de realizare și de rezultat urmăriți.

3.1 Raportarea informațiilor presupune colectarea și transmiterea acestor date pe fluxul procedural stabilit pentru implementarea strategiei.

În cazul proiectelor implementate la nivelul Zonei Urbane Funcționale (ZUF), este necesară o colaborare strânsă cu reprezentanții localităților implicate,

Acțiune 3: Monitorizarea implementării strategiei

Anual

2021 – 2027

ceea ce implică o comunicare continuă cu privire la stadiul proiectelor contractate și implementate;

Responsabilă pentru activitatea de colectare a datelor în vederea monitorizării va fi **Unitatea de management și implementare a SIDU-PMUD**.

Acțiune 4: Monitorizarea implementării strategiei

Annual 2021 -
2027

4.1 Analiza informațiilor - Datele astfel colectate trebuie analizate și evaluate pentru a estima dacă intervențiile propuse conduc către obiectivele propuse sau dacă necesită modificări.

Se recomandă **analize semestriale** cu privire la progresul înregistrat în implementarea proiectelor și în atingerea indicatorilor de realizare și de rezultat, eventual în ajustarea acestora în funcție de schimbările contextului socio-economic.

Pentru analiza datelor colectate pentru monitorizare și evaluarea periodică a implementării strategiei va fi constituită o **Comisie de Monitorizare și evaluare SIDU – PMUD**, ca structură fără personalitate juridică. Comisia va reuni persoane desemnate din partea unor actori relevanți ai instituțiilor publice, societății civile, alte instituții, mediul de afaceri, mediul academic etc, a căror contribuție este necesară pentru implementarea măsurilor propuse. Rolul Comisiei va fi acela de a evalua stadiul atingerii indicatorilor urmăriți și de a propune modalități de actualizare a documentelor strategice, care vor fi analizate și puse în aplicare, după caz, de Unitatea de Management și Implementare.

Rapoarte cu privire la stadiul implementării strategiei vor fi făcute publice, pentru o mai bună informare a cetățenilor.

Acțiune 5: Actualizarea implementării strategiei

după caz

5.1 Strategia poate fi revizuită anual sau ori de câte ori este cazul, de către Unitatea de Management și Implementare, ceea ce presupune actualizări la nivelul intervențiilor propuse pentru atingerea viziunii de dezvoltare dorite sau ajustări la nivelul indicatorilor de realizare, de rezultat sau de impact.

Situațiile care pot impune revizuirea strategiei sunt cele legate de actualizarea surselor de finanțare ale proiectelor propuse odată cu aprobarea programelor de finanțare aferente perioadei 2021 – 2027 sau a unor strategii sectoriale sau naționale, în urma cărora ar putea fi necesară o actualizare a proiectelor / măsurilor propuse în strategia municipiului Dej.

Acțiune 6: Evaluarea la termen și finală a implementării strategiei

2022; 2024;
2027

6.1 Evaluarea se desfășoară în momentele de decizie esențiale ale acesteia și la sfârșitul perioadei de planificare, pentru a estima performanțele planului de acțiuni în raport cu obiectivele propuse sau pentru a identifica necesitatea modificării proceselor de planificare.

Evaluarea va fi realizată cu implicarea Comisiei de Monitorizare și evaluare SIDU – PMUD.

Momentele intermediare propuse pentru evaluarea strategiei sunt:

- Termen scurt: anul 2023;
- Termen mediu: anul 2025;
- Termen lung: anul 2027.

La aceste intervale de timp prestabilite se verifică îndeplinirea indicatorilor de realizare, de rezultat și de impact stabiliți la momentul elaborării strategiei. Rezultatele sunt utilizate în următoarea perioadă de planificare și sunt valorificate în procesul de actualizare a strategiei, putând ajuta la găsirea unor soluții la întrebări cheie privind dezvoltarea durabilă.

Principalii actori responsabili cu monitorizarea implementării SIDU Dej sunt: **UAT Municipiul Dej, prin Unitatea de management și implementare a SIDU și PMUD, cu următoarele atribuții:**

- Unitatea asigură managementul și implementarea documentelor strategice SIDU – PMUD la nivelul Municipiului Dej;
- Urmărește implementarea proiectelor și centralizează rezultatele;
- Asigură colectarea de informații pentru monitorizarea strategiei;
- Stabilește și menține comunicarea cu DMPFI/SPD pentru colectarea de informații cu privire la implementarea proiectelor;
- Stabilirea criteriilor de selecție a proiectelor care vor fi promovate pentru a obține finanțare în cadrul programelor operaționale sau a altor programe de finanțare;
- Realizarea selecției proiectelor care vor fi promovate pentru a obține finanțare în cadrul programelor operaționale sau a altor programe de finanțare;
- Stabilește și menține comunicarea cu Comisia de Monitorizare și Evaluare a documentelor strategice;
- Asigură cooptarea de parteneri relevanți din comunitatea locală care pot aparține societății civile, mediului de afaceri etc și a căror contribuție este necesară pentru formularea de propuneri de intervenții sau implementarea măsurilor propuse în documentele strategice.

Denumire	Scopul general	Condiții	Atribuții	
			Specifice	Generale
Coordonator Management și Implementare a SIDU și PMUD	Asigurarea unui management de calitate și facilitarea implementării SIDU și PMUD	Studii superioare, experiență profesională în specialitatea studiilor	Coordonează activitatea generală a Unității de Management și Implementare a SIDU și PMUD Asigură implementarea eficientă a SIDU și PMUD, cu respectarea procedurilor elaborate în acest sens Organizarea de întâlniri periodice ale personalului unității în scopul coordonării Verifică/ avizează documentele elaborate la nivelul unității	Ține legătura cu reprezentanții Municipiului Dej și ai altor instituții implicate. Participă la elaborarea graficului de implementare a proiectelor incluse în SIDU și PMUD și comunică cu direcția de specialitate din cadrul Municipiului Dej în vederea respectării acestuia Urmărește inițierea și implementarea proiectelor în conformitate cu planul de acțiune Identifică posibile măsuri de implementare Acordă suport de specialitate echipelor de proiect stabilite pentru derularea proiectelor Participă la elaborarea procedurilor necesare consemnării progreselor privind implementarea proiectelor, utilizând indicatori specifici Facilitează derularea procedurilor de implementare a proiectelor, în vederea respectării SIDU și PMUD Elaborează rapoarte privind implementarea proiectelor SIDU și PMUD
Responsabil Juridic	Asigurarea unui management	Studii superioare în domeniul	Răspunde de activitatea cu caracter juridic a Unității de Management	Ține legătura cu reprezentanții Municipiului Dej și ai altor instituții implicate.

	de calitate și falicitatea implementării SIDU și PMUD	juridic, experiență profesională în specialitatea studiilor	Participă la elaborarea domentației juridice necesare implementării SIDU și PMUD	Participă la întâlniri periodice ale personalului unității, organizate în scopul coordonării activităților Participă la elaborarea graficului de implementare a proiectelor incluse în SIDU și PMUD și comunică cu direcția de specialitate din cadrul Municipiului Dej în vederea respectării acestuia Urmărește inițierea și implementarea proiectelor în conformitate cu planul de acțiune Identifică posibile măsuri de implementare Acordă suport de specialitate echipelor de proiect stabilite pentru derularea proiectelor aferente SIDU și PMUD Participă la elaborarea procedurilor necesare consemnării progreselor privind implementarea proiectelor, utilizând indicatori specifici Facilitează derularea procedurilor de implementare a proiectelor, în vederea respectării SIDU și PMUD
Responsabil Tehnic	Asigurarea unui management de calitate și falicitatea implementării SIDU și PMUD	Studii superioare în domeniul tehnic, experiență profesională în specialitatea studiilor	Coordonează activitatea tehnică necesară implementării SIDU și PMUD Participă la elaborarea domentației tehnice necesare implementării SIDU și PMUD	Ține legătura cu reprezentanții Municipiului Dej și ai altor instituții implicate. Participă întâlniri periodice ale personalului unității, organizate în scopul coordonării activităților Participă la elaborarea graficului de implementare a proiectelor incluse în SIDU și PMUD și comunică cu direcția de specialitate din cadrul Municipiului Dej în vederea respectării acestuia Urmărește inițierea și implementarea proiectelor în conformitate cu planul de acțiune Identifică posibile măsuri de implementare Acordă suport de specialitate echipelor de proiect stabilite pentru derularea proiectelor aferente SIDU și PMUD Participă la elaborarea procedurilor necesare consemnării progreselor privind implementarea proiectelor, utilizând indicatori specifici Facilitează derularea procedurilor de implementare a proiectelor, în vederea respectării SIDU și PMUD
Responsabil Economic	Asigurarea unui management de calitate și falicitatea implementării SIDU și PMUD	Studii superioare în domeniul economic, experiență profesională în specialitatea studiilor	Coordonează activitățile economice necesare implementării SIDU și PMUD Participă la gestionarea indicatorilor economici stabiliți în procedura de consemnare a progresului SIDU și PMUD	Ține legătura cu reprezentanții Municipiului Dej și ai altor instituții implicate. Participă întâlniri periodice ale personalului unității, organizate în scopul coordonării activităților Participă la elaborarea graficului de implementare a proiectelor incluse în SIDU și PMUD și comunică cu direcția de specialitate din cadrul Municipiului Dej în vederea respectării acestuia Urmărește inițierea și implementarea proiectelor în conformitate cu planul de acțiune Identifică posibile măsuri de implementare

				Acordă suport de specialitate echipelor de proiect stabilite pentru derularea proiectelor aferente SIDU și PMUD Participă la elaborarea procedurilor necesare consemnării progreselor privind implementarea proiectelor, utilizând indicatori specifici Facilitează derularea procedurilor de implementare a proiectelor, în vederea respectării SIDU și PMUD
Responsabil Achiziții	Asigurarea unui management de calitate și falicitarea implementării SIDU și PMUD	Studii superioare, experiență profesională în specialitatea studiilor	Furnizează informații conform cerințelor legislative pe întreaga desfășurare a procedurii de realizare a achizițiilor publice necesare derulării proiectelor identificate în vederea implementării SIDU și PMUD Participă la gestionarea indicatorilor economici stabiliți în procedura de consemnare a progresului SIDU și PMUD	Ține legătura cu reprezentanții Municipiului Dej și ai altor instituții implicate. Participă întâlniri periodice ale personalului unității, organizate în scopul coordonării activităților Participă la elaborarea graficului de implementare a proiectelor incluse în SIDU și PMUD și comunică cu direcția de specialitate din cadrul Municipiului Dej în vederea respectării acestuia Urmărește inițierea și implementarea proiectelor în conformitate cu planul de acțiune Identifică posibile măsuri de implementare Acordă suport de specialitate echipelor de proiect stabilite pentru derularea proiectelor aferente SIDU și PMUD Participă la elaborarea procedurilor necesare consemnării progreselor privind implementarea proiectelor, utilizând indicatori specifici Facilitează derularea procedurilor de implementare a proiectelor, în vederea respectării SIDU și PMUD
Responsabil Management Proiecte	Asigurarea unui management de calitate și falicitarea implementării SIDU și PMUD	Studii superioare, experiență profesională în specialitatea studiilor	Coordonarea și monitorizarea activităților și a echipelor de proiect stabilite în vederea implementării SIDU și PMUD a municipiului Dej și proiectelor aferente acestuia Acordarea suportului de specialitate în pregătirea raportărilor echipelor de proiect, necesare consemnării progresului obținut în implementarea SIDU și PMUD	Ține legătura cu reprezentanții Municipiului Dej și ai altor instituții implicate. Participă întâlniri periodice ale personalului unității, organizate în scopul coordonării activităților Participă la elaborarea graficului de implementare a proiectelor incluse în SIDU și PMUD și comunică cu direcția de specialitate din cadrul Municipiului Dej în vederea respectării acestuia Urmărește inițierea și implementarea proiectelor în conformitate cu planul de acțiune Identifică posibile măsuri de implementare Acordă suport de specialitate echipelor de proiect stabilite pentru derularea proiectelor aferente SIDU și PMUD Participă la elaborarea procedurilor necesare consemnării progreselor privind implementarea proiectelor, utilizând indicatori specifici Facilitează derularea procedurilor de implementare a proiectelor, în vederea respectării SIDU și PMUD
Responsabil Urbanism	Asigurarea unui management de calitate și	Studii superioare în domeniul tehnic,	Furnizează informațiile necesare întocmirii documentației de urbanism aferente	Ține legătura cu reprezentanții Municipiului Dej și ai altor instituții implicate.

	falicitarea implementării SIDU și PMUD	experiență profesională în specialitatea studiilor	implementării proiectelor cuprinse în SIDU și PMUD Participă la managementul activităților de dezvoltare urbană conform obiectivelor SIDU și PMUD	Participă întâlniri periodice ale personalului unității, organizate în scopul coordonării activităților Participă la elaborarea graficului de implementare a proiectelor incluse în SIDU și PMUD și comunică cu direcția de specialitate din cadrul Municipiului Dej în vederea respectării acestuia Urmărește inițierea și implementarea proiectelor în conformitate cu planul de acțiune Identifică posibile măsuri de implementare Acordă suport de specialitate echipelor de proiect stabilite pentru derularea proiectelor aferente SIDU și PMUD Participă la elaborarea procedurilor necesare consemnării progreselor privind implementarea proiectelor, utilizând indicatori specifici Facilitează derularea procedurilor de implementare a proiectelor, în vederea respectării SIDU și PMUD
--	--	--	--	--

Comisia de monitorizare și evaluare a SIDU - PMUD la nivelul Municipiului Dej

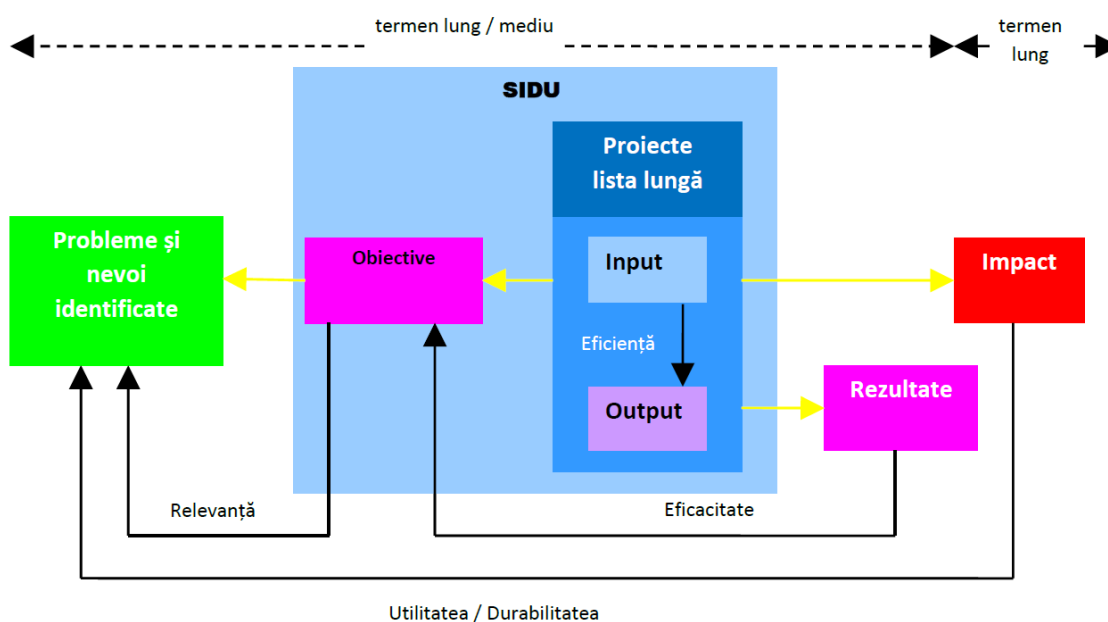
Comisia de Monitorizare și Evaluare a SIDU - PMUD la nivelul Municipiului Dej, cu următoarele atribuții:

- asigurarea monitorizării implementării documentelor strategice;
- realizarea evaluării periodice și finale a implementării documentelor strategice;
- organizarea de sesiuni de lucru și dezbateri publice cu scopul actualizării, monitorizării, evaluării sau comunicării stadiului implementării documentelor strategice;
- cooptarea de parteneri relevanți din comunitatea locală care pot aparține societății civile, mediului de afaceri etc și a căror contribuție este necesară pentru formularea de propuneri de intervenții sau implementarea măsurilor propuse în documentele strategice.

Denumire	Scopul general	Condiții	Atribuții
Membru Comisie	Asigurarea mecanismelor de monitorizare și evaluare a implementării PMUD, SIDU și	Studii superioare, experiență profesională relevantă	Reprezintă Comisia de Monitorizare și Evaluare în relațiile cu Unitatea de Management și Implementare, precum și cu alte entități Participă la întrunirile Comisiei de Monitorizare și Evaluare și răspunde de întocmirea corectă a documentelor cu privire la gradul de implementare PMUD, SIDU

			Verifică procedurile necesare consemnării progreselor privind monitorizarea și evaluarea, utilizând indicatori specifici Urmărește indicatorii stabiliți pentru evaluarea gradului de implementare a documentelor strategice asumate și respectarea termenelor aferente Cooptează parteneri relevanți din comunitatea locală care pot aparține societății civile, mediului de afaceri etc și a căror contribuție este necesară pentru formularea de propuneri de intervenții sau implementarea măsurilor propuse în documentele strategice Ține legătura cu reprezentanții UAT Dej și ai altor instituții implicate.
--	--	--	--

Pentru monitorizarea activităților și a rezultatelor obținute în fiecare din aceste etape, pe perioada 2021-2030, se vor întocmi rapoarte ce vor conține situația implementării ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej” la sfârșitul fiecărui **semestru/an**, acestea făcând parte integrantă din procesul de monitorizare a implementării și evaluare a SIDU.

3. INDICATORI PENTRU MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII ȘI EVALUĂRII SIDU

Mecanismul de monitorizare a implementării și evaluării ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej” se referă la activități structurate după cum urmează:

- **analiza** procesului de implementare a ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej” și ulterior a proiectelor pe baza specificațiilor de proiect, a indicatorilor, precum și a modului în care acestea răspund cerințele Programelor Operaționale;
- **facilitarea și îmbunătățirea** continuă a proceselor de pregătire și implementare a proiectelor;
- îmbunătățirea **mecanismelor interne** de aplicare a cerințelor Autorităților de Management.

Monitorizarea proiectelor prioritare se va face pe baza indicatorilor ce vor fi stabiliți prin Studii de Fezabilitate/Cereri de finanțare și care se referă la următoarele aspecte:

- **Relevanța proiectului:**
Modul în care proiectul răspunde nevoilor și obiectivelor sectoriale din ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej”
- **Utilitatea proiectului:**
Impactul proiectului, sinergia acestuia asupra dezvoltării sectorului/dezvoltării urbane (durabilitate) și în relație cu alte proiecte
- **Eficiența proiectului:**
Măsurarea relației dintre intrările (resursele) utilizate pentru proiect și a rezultatelor generate de proiect (nu se realizează în cadrul etapei de formulare a ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej”)
- **Eficacitatea proiectului:**
Modul în care rezultatele răspund obiectivelor ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej”

Indicatorii de monitorizare a ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej” sunt prezentați în relație cu cele patru etape ale planului de acțiune, după cum urmează:

ETAPA 1: INDICATORI PENTRU MONITORIZAREA CALITĂȚII SIDU

1. Convergența dintre problemele/nevoile identificate și sectoarele abordate în ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej”;
2. Corelarea dintre obiectivele de dezvoltare formulate și proiectele ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej”;
3. Corelarea sectoarelor abordate în documentații cu solicitările Programelor Operaționale;
4. Adaptarea listei proiectelor cu posibile surse de finanțare;
5. Sinergia dintre sectoarele abordate prin ”Strategia integrată de dezvoltare urbană a Municipiului Dej”.

ETAPA 2: FORMULAREA ȘI DEPUNEREA CERERILOR DE FINANȚARE

Indicatori pentru monitorizarea procesului de depunere a proiectelor din cadrul Documentului Justificativ pentru finanțare din fondurile nerambursabile.

1. Numărul total de cereri de finanțare depuse;
2. Numărul de cereri de finanțare depuse per sector (economic, social, mediu, transport, resurse umane etc.);
3. Număr de cereri de finanțare depuse per beneficiar eligibil;
4. Valoarea totală LEI/Euro a cererilor de finanțare depuse;
5. Valoare LEI /Euro a cererilor de finanțare depuse per Program Operațional și axă prioritară;
6. Numărul de cereri de finanțare aprobate în urma procesului de verificare;
7. Valoare LEI/Euro a cererilor de finanțare aprobate per Program Operațional și axă prioritară;
8. Motivul respingerii cererilor de finanțare în urma procesului de verificare.

ETAPA 3: SEMNAREA CONTRACTELOR DE FINANȚARE

Indicatori pentru monitorizarea numărului de contracte de finanțare până la data limită 31.12.2027.

1. Număr de contracte de finanțare semnate;
2. Număr de contracte semnate per Program Operațional și axă prioritară;
3. Valoare contracte semnate per Program Operațional și axă prioritară;
4. Perioada de achiziție a serviciilor/bunurilor de la data postării până la achiziționarea serviciului (în zile);
5. Număr de probleme/tip de problemă înregistrate pe perioada procesului de achiziție publică (descriere/cauză);
6. Număr de proiecte propuse pentru finanțare din bugetul regional disponibil pentru repartizarea fondurilor.

ETAPA 4: REALIZAREA LUCRĂRILOR

Indicatori pentru monitorizarea stadiului de execuție și finalizare a lucrărilor și serviciilor contractate până la data limită 31.12.2030.

1. Număr de contracte de execuție semnate;
2. Valoarea în LEI/Euro a contractelor semnate per Program Operațional și axă prioritară;
3. Număr de zile pentru realizarea lucrărilor de execuție specificate în contract;
4. Termene/faze specifice stabilite în contract pentru realizarea lucrărilor;
5. Numărul și valoarea contractelor realizate prin e-licitație.ro ;
6. Număr de lucrări executate;
7. Valoare în LEI/Euro a lucrărilor executate/echipamente (produse) furnizate.

4. RISCURI ȘI MĂSURI ADECVATE DE ATENUARE A ACESTORA

Documentul CE: ***Orientări pentru statele membre cu privire la dezvoltarea urbană durabilă integrată***, (art. 7 din Regulamentul (UE) nr. 1301/2013), în cadrul Anexei 1, pct. (f) menționează următorul cadru metodologic de abordare a analizei riscurilor:

- descrierea tipului de risc (de exemplu: operațional, financiar, legal, angajarea de personal, tehnic, de comportament);
- clasificarea în riscuri scăzute, medii sau ridicate;
- prezentarea măsurilor care ar putea fi luate pentru a atenua probabilitatea și impactul.

Riscurile sunt identificate pe două categorii:

- riscuri generate de factori endogeni UAT, respectiv: capacitatea internă de management cuprinzând resursele umane și managementul operațiunilor; resursele financiare existente; capacitate tehnică cuprinzând logistica, echipamente, mijloace de deplasare în teritoriu etc.
- riscuri generate de factori exogeni UAT, respectiv: primirea în timp a tuturor formelor de informare din partea autorităților de management, întârzieri cauzate de procesul de verificare și aprobare a SIDU, PMUD, DJ; întârzieri ale potențialilor beneficiari în depunerea Cererilor de Finanțare; schimbări politice cu impact asupra eficienței procesului de implementare a SIDU etc.

Capitolul 8. Priorități investiționale, conform viziunii și obiectivelor strategice

Pilonul I: Dej, oraș verde, sustenabil

Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant

Măsuri de intervenție:

- reabilitarea, modernizarea și extinderea spațiilor verzi, regenerarea urbană a zonelor marginale ale municipiului;
- crearea și amenajarea de locuri de joacă pentru copii;
- restaurarea, reconversia a zonelor industriale dezafectate, redarea lor circuitului economic, turistic, educativ;
- realizarea de perdele forestiere, alinamente de arbori, de-a lungul coridoarelor majore de transport care traversează teritoriul municipiului Dej;
- reducerea emisiilor de CO₂ inclusiv prin realizarea unui transport public verde și monitorizarea calității aerului;
- creșterea eficienței energetice a clădirilor publice și rezidențiale
- creșterea gradului de utilizare a energiei verzi
- măsuri privind protecția zonelor inundabile;
- creșterea gradului de colectare selectivă, reciclare și valorificare a deșeurilor;
- campanii de conștientizare a populației privind economia circulară și pentru creșterea interesului de protejare a mediului și resurselor naturale.

Obiectivul I. 2. Un municipiu atractiv și modern

Măsuri de intervenție:

- extinderea/reabilitarea rețelelor stradale și îmbunătățirea conexiunilor cu cartierele marginalizate;
- reabilitarea și extinderea rețelelor de apă potabilă și canalizare;
- reabilitarea și extinderea rețelelor de gaze naturale;
- implementarea/extinderea sistemelor de iluminat public inteligent;
- implementarea sistemelor de transport public ecologic și crearea infrastructurii necesare;
- creșterea siguranței cetățenilor municipiului prin extinderea monitorizării video în spațiile publice;
- crearea/extinderea parcarilor inteligente, inclusiv subterane.
- extinderea rețelelor WiFi în spațiile publice

Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat

Măsuri de intervenție:

- îmbunătățirea conexiunilor cu rețeaua TEN-T;
- amenajarea de HUB-uri intermodale de transport;
- dezvoltarea unui sistem de transport public nemotorizat, atractiv și eficient și construirea de pasarele pietonale și piste de biciclete, inclusiv amenajarea unor stații de încărcare/închiriere/service mijloacele de deplasare electrice;
- îmbunătățirea căilor de acces către zonele turistice și de agrement și a infrastructurii aferente;
- dezvoltarea de parteneriate cu localitățile vecine pentru îmbunătățirea conexiunilor velo;
- asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități în condiții de egalitate cu toți cetățenii, la mediul fizic, la transport, la informație și mijloace de comunicare.

- dezvoltarea și modernizarea infrastructurii publice turistice și de agrement;
- stimularea mediului privat de a dezvolta afaceri în domeniul turismului, atragerea de potențiali investitori, stimularea antreprenorilor pentru diversificarea și creșterea calității serviciilor în turism;
- diversificarea ofertei turistice prin dezvoltarea turismului "all seasons";
- sprijinirea programelor de promovare la nivel internațional a ofertei turistice și de agrement;
- elaborarea unui plan de marketing a zonelor turistice;
- dezvoltarea unor noi trasee turistice naturale;
- valorificarea turistică a rețelei hidrografice;
- includerea obiectivelor culturale în circuitele turistice;
- valorificarea patrimoniului industrial și exploatarea acestuia în scop economic;
- digitalizarea în turism și implementarea unui sistem electronic "one stop – one shop".

Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative

Măsuri de intervenție

- susținerea conservării patrimoniului natural și cultural;
- conversia zonelor industriale în obiective cultural-turistice;
- promovarea activităților cultural – sportive;
- îmbunătățirea și extinderea infrastructurii sportive;
- restaurarea și promovarea obiectivelor culturale;
- sprijinirea și promovarea industriilor creative locale, tradiționale;
- organizarea de evenimente culturale, competiții sportive, festivaluri cu caracter periodic, în special back to back cu alte evenimente din regiune dedicate artiștilor plastici, vizuali, scriitorilor, arhitecților, urbaniștilor;
- crearea infrastructurii publice necesare pentru organizarea de evenimente în aer liber.

Pilonul III: Dej-ul pentru un mediu de afaceri competitiv

Obiectivul III.1. Crearea unui climat economic atractiv pentru investitori

Măsuri de intervenție:

- revitalizarea fostelor zone industriale (precum și utilizarea infrastructurii existente - de exemplu, amplasamente conectate la infrastructura locală de transport rutier și feroviar, utilități etc.) și reintroducerea lor în ciclul economic;
- acordarea de facilități pentru atragerea investitorilor;
- acces la finanțare prin oferirea de informații și servicii suport ;
- creșterea apetenței IMM-urilor pentru inovare și colaborare;
- crearea/modernizarea infrastructurii de comercializare a produselor autohtone;
- promovarea turismului de afaceri și organizarea de conferințe și alte evenimente dedicate schimbului de experiență (bune practici și exemple "no go/așa nu")

Obiectivul III.2 Crearea de parteneriate stabile pe termen mediu și lung

Măsuri de intervenție:

- constituirea unor parteneriate public-private pentru dezvoltarea economiei locale;
- exploatarea spațiilor existente sau construirea unor spații noi cu rol de infrastructură de afaceri în sprijinul dezvoltării acestora;
- susținerea și dezvoltarea antreprenoriatului în rândul tinerilor.

Pilonul IV: Comunitate incluzivă, deschisă și adaptată

Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale

Măsuri de intervenție:

- investiții în reabilitarea/modernizarea și dotarea cu echipamente specifice a unităților de învățământ;
- sprijinirea categoriilor vulnerabile prin măsuri integrate pe termen scurt și mediu;
- digitalizarea unităților de învățământ;
- investiții în amenajarea, reabilitarea, consolidarea, crearea infrastructurii de sănătate, inclusiv TIC și telemedicină;
- implementarea măsurilor de prevenție în domeniul sănătății în conformitate cu strategia națională de sănătate.

Obiectiv IV.2 Îmbunătățirea accesului la servicii sociale și asigurarea incluziunii pe piața muncii

Măsuri de intervenție:

- creșterea accesului la servicii sociale a tuturor categoriilor defavorizate prin crearea/modernizarea/extinderea/dotarea centrelor sociale rezidențiale/de zi/de permanență etc., destinate persoanelor vulnerabile;
- crearea de parteneriate între Direcția de asistență socială din cadrul municipalității cu furnizorii de servicii sociale – ONG-uri, întreprinderi sociale și furnizori publici;
- construire de locuințe pentru tineri /medici /alte categorii profesionale de interes pentru zonă și locuințe sociale pentru (re)integrarea în câmpul muncii;
- cooperare între autorități și mediul de afaceri pentru crearea de locuri de muncă și stimularea angajării tinerilor absolvenți și persoanelor din categoriile defavorizate și categoriile vulnerabile;
- diversificarea programelor de învățământ superior, adaptate nevoilor pieței muncii;
- dezvoltarea unor programe de reconversie profesională;

Pilonul V: Administrație modernă și performantă

Obiectiv V.1. Creșterea capacității administrației locale de a dezvolta, implementa și monitoriza proiecte

Măsuri de intervenție:

- stabilirea unui plan de formare profesională continuă a personalului din administrația publică;
- dezvoltarea structurilor de planificare, implementare, monitorizare și evaluare a proiectelor;
- îmbunătățirea cooperării între direcțiile, serviciile, birourile și compartimentele primăriei;
- organizarea unor activități de recunoaștere a eforturilor personalului din administrația publică;
- atragerea în administrație a profesioniștilor /cooperarea cu experți care pot sprijini dezvoltarea de proiecte.

Obiectiv V.2. Crearea unui parteneriat bazat pe încredere între administrație și comunitatea locală

Măsuri de intervenție:

- digitalizarea serviciilor administrației publice în vederea simplificării procedurilor administrative;
- implementarea unor sisteme moderne de comunicare rapidă și eficientă cu comunitatea locală și partenerii interesați;
- creșterea gradului de cooperare cu administrațiile publice din localitățile vecine;
- realizarea unor demersuri pentru sporirea accesului la resurse financiare pentru realizarea investițiilor.

Capitolul 9. Portofoliul de proiecte de investiții, cu descrierea sustenabilității, a sistemului de monitorizare a acestora și a indicatorilor obiectiv verificabili de referință pentru fiecare proiect de investiții din portofoliu

Nr crt	PILONUL DE DEZVOLTARE DURABILĂ (SIDU)	OBIECTIV AFERENT PILONULUI	PROIECTE/AȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANĂ COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITATE
1		Obiectivul I. 2. Un municipiu atractiv și modern	Reabilitare rețele de distribuție, inclusiv bransamente în Municipiul Dej	Regenerare urbana. Lungime totală rețea de distribuție reabilitată	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
2		Obiectivul I. 2. Un municipiu atractiv și modern	Lucrări de investiții privind dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare din Municipiul Dej	Regenerare urbana. Lungime totală rețea de distribuție reabilitată	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
3		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Extinderea/modernizarea stației de sortare a deșeurilor din municipiul Dej	Regenerare urbana. Nr. investiții în modernizare infrastructură sortare deșeurii	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
4		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Amenajarea/modernizarea punctelor de colectare a deșeurilor municipale	Regenerare urbana. Nr. puncte de colectare deșeurii municipale amenajate / modernizate	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
5		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Extinderea/modernizarea infrastructurii de colectare și transport a deșeurilor	Regenerare urbana. Nr. puncte de colectare deșeurii municipale amenajate / modernizate	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
6		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Construire/achiziționare stații de compost biodeșeurii	Cantitate deșeurii menajere procesate	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
7		Obiectivul I. 2. Un municipiu atractiv și modern	Creșterea securității și siguranței cetățenilor prin implementarea de sisteme de supraveghere video, control acces și monitorizare prin senzori a spațiilor publice, unităților de învățământ, piețelor publice, parcurilor, punctelor de colectare a deșeurilor	Nr. puncte de supraveghere video instalate	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2021-2027	strategic
8		Obiectivul I. 2. Un municipiu atractiv și modern	Reabilitarea rețelei de apă pluvială la nivelul Municipiului Dej	Lungime rețea de apă pluvială realibilitata	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
9		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Investiții în sisteme de producere a energiei electrice prin utilizarea energiei solare și/sau eoliene	MW/h prprodusi si reducere emisii CO2	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
10		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Înlocuirea echipamentelor de birotică cu echipamente performante energetic și ecologice	Reducere consumuri energetice si emisii CO2	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
11		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Modernizare instalații de iluminat interior utilizând echipamente eficiente energetic	Reducere consumuri energetice si emisii CO2	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic

Nr crt	PILONUL DE DEZVOLTARE DURABILA (SIDU)	OBIECTIV AFERENT PILONULUI	PROIECTE/AȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITATE
12		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Mobilier urban Smart; sistem de iluminat public și ambiental modern și eficient energetic, destinat inclusiv punerii în valoare a clădirilor de patrimoniu	Nr. puncte de iluminat inteligent instalate	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
13		Obiectivul I. 2. Un municipiu atractiv și modern	Modernizare alei, trotuare și parcuri de reședință	Suprafață (mp) alei, trotuare și parcuri de reședință modernizate	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
14		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Modernizarea coridorului integrat de mobilitate urbană reprezentat de str. Înfrățirii, str. Varga Catalina, str. Valea Codorului si str. Valea Jichișului, str. Nicolae Titulescu si str. Șomcutului.	Numar de persoane deservite	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
15		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	“Îmbunătățirea accesului la coridoarele de mobilitate urbana a cartierelor Dealul Florilor, Sfântu Petru, 1 Mai și Triaj, din municipiul Dej”	Numar de persoane deservite si masini accommodate	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
16		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Încurajarea mobilității velo în intravilan prin amenajarea profilelor stradale principale pentru a permite fluxuri longitudinale(N-S) și transversale (E-V)	Cresterea numarului de persoane care opteaza pentru transport ecologic/ velo	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
17		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Realizare variantă de ocolire Dej / variante ocolitoare pentru degrevarea incarcarii spatiului central.	Scadere emisii si noxe ale masinilor si cresterea calitatii aerului in zonele urbane	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Transport (POT)2021-2027	2021-2027	strategic
18		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Amenajare intersectie Baia Mare – Bistritei in Municipiul Dej	Numarul de persoane deservite si cresterea gradului de siguranta urbana	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Transport (POT)2021-2027 Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
19		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Reconfigurarea zonei pietonale a municipiului Dej și introducerea de soluții smart city	Numarul de persoane deservite si cresterea gradului de siguranta urbana	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Transport (POT)2021-2027 Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
20		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Construirea a două parcuri subterane în zone aglomerate ale orașului în cadul cărora se vor integra elemente de tip smart city	Numarul de persoane deservite si decongestionarea strazilor/ cailor de acces	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
21		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Implementarea unei politici de parcare la nivelul municipiului	Nr. strategii / politici / documente programatice elaborate și implementate	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
22		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Construire / Amenajare locuri de parcare în zona Centrală (inclusiv pentru autocare)	Regenerare urbana. Nr. locuri de parcare amenajate	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic

Nr crt	PILONUL DE DEZVOLTARE DURABILA (SIDU)	OBIECTIV AFERENT PILONULUI	PROIECTE/AȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITATE
23	Pilonul I: Dezvoltare sustenabilă și inteligentă	Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Automatizarea, eficientizarea energetică și construirea a două stații de redresare mobile	Ecologizare. Regenerare urbana. Nr. stații de redresare mobile construite	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
24		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Construire pasarele pietonale peste drumurile locale (proiect 1).	Cresterea gradului de siguranta al populatiei.Nr de pasaje executate. Nr de persoane deservite	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
25		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Construire pasarele pietonale peste drumurile locale (proiect 2).	Numar de persoane deservite si cresterea sigurantei pietonale	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
26		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Realizarea și amenajarea a trei trasee pentru ciclism. „Înființarea unui coridor de mobilitate urbană auto, velo și pietonal prin realizarea unei străzi de legătura între străzile 1 Mai și Bistriței din municipiul Dej, județul Cluj”	Cresterea numarului de persoane care opteaza pentru transport ecologic/ velo	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
27		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Amenajare profile stradale principale pentru ciclism intravilan	Cresterea numarului de persoane care opteaza pentru transport ecologic/ velo	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
28		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Înființarea a cinci centre de închiriere biciclete, inclusiv service și alimentare biciclete electrice	Cresterea numarului de persoane care opteaza pentru transport ecologic/ velo	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
29		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Realizarea unor HUB-uri intermodale de transport	Scaderea numarului de persoane care opteaza doar pentru transport rutier in favoarea celor alternative/ ecologice	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Transport (POT)2021-2027 Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
30		Obiectivul I. 2. Un municipiu atractiv și modern	Îmbunătățirea Serviciului de Transport Public Local, prin realizarea unei infrastructuri corespunzătoare de deplasare a mijloacelor de transport în comun (autobuze, troleibuze), inclusiv prin modernizarea stațiilor de călători actuale și amenajarea de noi stații pe arterele de execuție a Programului de Transport.	Nr. stații de transport călători create / modernizate. Nr de persoane deservite.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Transport (POT)2021-2027 Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
31		Obiectivul I. 2. Un municipiu atractiv și modern	„Creșterea mobilității urbane sustenabile in municipiul Dej prin achiziția de autobuze electrice, extinderea si dezvoltarea infrastructurii velo si pietonale pe traseul Valea Jichis.”	Cresterea numarului de persoane care opteaza pentru transport utilizand masini nepoluante sau ecologice si reducerea noxelor urbane	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Transport (POT)2021-2027 Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
32		Obiectivul I. 2. Un municipiu atractiv și modern	Modernizarea, reabilitarea și extinderea traseelor de transport public electric în Municipiul Dej	Regenerare urbana. Lungime rețea de transport public nou creată	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Transport (POT)2021-2027 Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual

Nr crt	PILONUL DE DEZVOLTARE DURABILA (SIDU)	OBIECTIV AFERENT PILONULUI	PROIECTE/AȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITATE
33		Obiectivul I. 2. Un municipiu atractiv și modern	Stație de spălare mijloace auto de transport	Ecologizare.Nr. stații spălare mijloace de transport amenajate	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
34		Obiectivul I. 2. Un municipiu atractiv și modern	Amenajare parcări dotate cu panouri solare și sistem de ticketing în zona centrala	Numar de locuri de parcare create si decongestionarea cailor de acces	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
35		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Amenajarea de piste pentru bicicliști pe direcțiile vest-est și nord-sud, cu conexiuni către zona centrului istoric si zonele adiacente	Lungime pistă de biciclete amenajată	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
36		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Amenajarea de rastele stradale pentru parcarea bicicletelor în zonele de interes public: instituții, școli, licee, gară, autogară, zone comerciale, muzee	Regenerare urbana. Nr. rastele pentru biciclete amenajate	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
37		Obiectivul I. 2. Un municipiu atractiv și modern	Extinderea sistemului de supraveghere video în Municipiul Dej	Reducerea infractiunilor pe raza municipiului. Reducerea criminalitatii	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2021-2027	punctual
38		Obiectivul I. 2. Un municipiu atractiv și modern	Creșterea siguranței cetățenilor angajați în traversarea străzilor	Nr. treceri de pietoni suprainălțate Nr. traversări cale ferată modernizate	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
39		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Îmbunătățirea transportului public pentru zonele rurale din jurul orașului Dej pentru a facilita vizitarea punctelor turistice din aceste zone și accesul la evenimentele organizate	Lungime rețea de transport public nou creată	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Transport (POT)2021-2027 Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
40		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	„Modernizare infrastructura străzi din zonele urbane funcționale ale municipiului Dej (Șomcutul Mic, Viile Dejului si Pintic)”	Regenerare urbana. Reducere noxe si poluare. Cresterea gradului de securitate rutiera si pietonala.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul politic 3 - O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
41		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Eficientizarea sistemului de încălzire și electric la sediul Primăriei Municipiului Dej prin folosirea energiei regenerabile	Sistem de încălzire pe bază de energie regenerabilă implementat la sediul Primăriei Dej	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
42		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Creșterea eficienței energetice în clădiri rezidențiale	Nr. clădiri locuințe reabilitate termic. Reducerea poluării si a emisiilor CO2	OS2 Creșterea calității locuirii	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
43		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Reabilitarea termică a locuințelor din domeniul public și privat al Municipiului Dej	Nr. clădiri locuințe reabilitate termic.Reducerea poluării si a emisiilor CO2	OS2 Creșterea calității locuirii	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic

Nr crt	PILONUL DE DEZVOLTARE DURABILA (SIDU)	OBIECTIV AFERENT PILONULUI	PROIECTE/AȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITATE
44		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Eficientizare energetică Stația de Tratare apă potabilă Dej prin montarea de panouri fotovoltaice și reabilitarea liniei de medie tensiune din stație	Nr. panouri fotovoltaice montate. Reducerea poluării si a emisiilor CO2	OS2 Creșterea calității locuirii	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
45		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Îmbunătățirea aspectului estetic urban în Municipiul Dej prin introducerea în subteran a rețelelor aeriene de alimentare cu energie electrică și telecomunicații	Lungime totală rețele aeriene dezafectate în mun. Dej	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
46		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Reabilitare drum acces SUP (curte și parcuri)	Numar de km infrastructura publica reabilitata. Numar de persoane deservite si decongestionare trafic.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
47		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Reabilitare alimentare cu apă potabilă (a-II-a alimentare de rezervă)	Numar de cladiri reabilitate utilitati.Reducere consumuri apa si emisii CO2	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)2021-2027	2021-2027	strategic
48		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Realizarea și reabilitare locuințelor sociale destinate categoriilor defavorizate în mod participativ cu implicarea viitorilor locatari ca beneficiari	Eliminarea disparitatilor sociale. Numar de persoane deservite	OS2 Creșterea calității locuirii	Obiectivul de Politica 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	punctual
49		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Construire locuințe pentru tineri	Numar de locuinte disponibile. Eliminarea disparitatilor sociale	OS2 Creșterea calității locuirii	Obiectivul de Politica 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
50		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Campanie de conștientizare a populației privind colectarea selectivă a deșeurilor, reciclarea deșeurilor și valorificarea acestora	Cresterea gradului de colectare selectiva conform Orizont 2027. Numar de persoane atinse	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
51		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Regularizări pârauri	Prevenire dezastre naturale. Regenerare urbana	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
52		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Amenajarea de zone vezi, parcuri, locuri de joacă pentru copii)	Nr. zone de agrement modernizate.Numar de persoane deservite. Incluziune socio-culturala	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
53		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Ecologizarea albiilor rurilor si instituirea unui coridor ecologic cu zonă de protecție corespunzătoare pentru a permite dezvoltarea biotopurilor și a biocenozelor, plantare fâșie forestieră de protecție	Nr. zone de agrement create. Numar de persoane deservite. Incluziune socio-culturala	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
54		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	„Amenajare zona protectie monumente istorice a ansamblului urban "Centrul istoric Dej" în vederea reducerii emisiilor de carbon”	Nr. zone de agrement create. Numar de persoane deservite. Incluziune socio-culturala	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
55		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant	Reorganizarea și amenajarea locurilor de joacă pentru copii	Nr. clădiri din infrastructura de petrecere a timpului liber modernizate	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	strategic

Nr crt	PILONUL DE DEZVOLTARE DURABILA (SIDU)	OBIECTIV AFERENT PILONULUI	PROIECTE/AȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITATE
56		Obiectivul I. 2. Un municipiu atractiv și modern	Amenajarea zonei industriale Livezeni prin asigurarea utilităților necesare: alimentare cu gaze naturale, energie electrică, apă potabilă și canalizare	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
57		Obiectivul I. 2. Un municipiu atractiv și modern	Alimentare cu gaze naturale a ariilor periurbane a municipiului Dej	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
58		Obiectivul I. 2. Un municipiu atractiv și modern	Amenajare parcări în Ocna Dej	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
59		Obiectivul I.3. Un municipiu mai accesibil, mai bine conectat	Asigurarea accesului în zona turistică de interes național (reabilitari cai de acces)	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
60		Obiectivul I. 1. Un municipiu regenerat cu un mediu urban curat și nepoluant Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Dotarea cu panouri solare a obiectivelor turistice izolate	Scaderea consumurilor energetice si a emisiilor CO2	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
61		Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative	Reabilitare Stadion	Nr. clădiri din infrastructura sportivă create	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
62		Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative	Dezvoltarea activității sportive prin crearea de baze sportive la nivelul tuturor unităților școlare din municipiul Dej	Nr. clădiri din infrastructura sportivă create	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
63		Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative	Sprijin pentru restaurarea caselor memoriale, muzeelor și a altor clădiri din infrastructura de petrecere a timpului liber din municipiul Dej	Nr. clădiri din infrastructura de petrecere a timpului liber modernizate. Cresterea gradului de culturalizare a comunitatii. Numar de persoane participante in mod direct si indirect.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
64		Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative	Organizarea sau co-organizarea unui Festival de muzica (poate fi clasica, jazz, folk sau chiar combinate în seri tematice)	Cresterea gradului de culturalizare a comunitatii. Numar de persoane participante in mod direct si indirect.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
65		Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative	Organizarea unui Festival de Film cu mai multe secțiuni (lung metraj, scurt sau mediu-metraj, doc-drama sau documentar) iar proiecțiile să se desfășoare pe clădirile părăsite aparținând fostelor unităților pentru punerea în valoare a patrimoniului industrial.	Cresterea gradului de culturalizare a comunitatii. Numar de persoane participante in mod direct si indirect.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
66		Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative	Organizarea unui Festival International de teatru cu participarea a peste 30 de trupe din tara și străinătate.	Cresterea gradului de culturalizare a comunitatii. Numar de persoane participante in mod direct si indirect.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual

Nr crt	PILONUL DE DEZVOLTARE DURABILA (SIDU)	OBIECTIV AFERENT PILONULUI	PROIECTE/AȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITATE
67	Cultural, sportive și recreative	Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Conectarea spațiilor verzi intravilane majore prin trasee recreaționale, atât între ele cât și cu ariile naturale protejate la nivel regional	Ecologizare. Regenerare urbana. Numar de persoan deservite	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
68		Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative	Promovarea formațiilor culturale locale	Nr. Evenimente. Creșterea gradului de culturalizare a comunitatii. Numar de persoane participante in mod direct si indirect.Numar de persoane deservite. Incluziune socio-culturala	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
69		Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative	Parteneriat pentru activități culturale și educaționale cu scopul de a promova istoria orașului, a personalităților din Dej	Nr. Evenimente.Creșterea gradului de culturalizare a comunitatii. Numar de persoane participante in mod direct si indirect.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
70		Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative	Amenajarea unui cinematograf în aer liber	Nr. clădiri din infrastructura de petrecere a timpului liber modernizate. Creșterea gradului de culturalizare a comunitatii. Numar de persoane participante in mod direct si indirect.	OS4 Susținerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
71		Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative	Dezvoltarea activității sportive prin crearea unei săli de tenis de masă	Nr. clădiri din infrastructura sportivă create. Numar de persoane deservite. Incluziune socio-culturala	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
72		Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative	Dezvoltarea activității sportive prin crearea unui parc/pistă pentru karting copii și adulți	Nr. obiective din infrastructura sportivă (terenuri de sport, piste) create. Numar de persoane deservite.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
73		Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative	Dezvoltarea activității sportive prin crearea unui teren de tenis de câmp	Nr. obiective din infrastructura sportivă (terenuri de sport, piste) create. Numar de persoane deservite.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
74		Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative	Dezvoltarea activității sportive prin crearea unei piste de skate-board și role	Nr. obiective din infrastructura sportivă (terenuri de sport, piste) create. Numar de persoane deservite.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
75		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Implementarea circuite cultural - turistice	Nr. programe derulate. Numar de persoane deservite. Incluziune socio-culturala.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
76		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Creșterea vizibilității obiectivelor turistice (muzee, case memoriale, biserici, sinagogă) prin îmbunătățirea și înmulțirea indicatoarelor turistice (trasee și panouri de informare turistică, alte elemente de signalectică urbană)	Nr. investiții de creștere a atractivității obiectivelor turistice realizate. Numar de persoane deservite. Incluziune socio-culturala. Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport

Nr crt	PILONUL DE DEZVOLTARE DURABILA (SIDU)	OBIECTIV AFERENT PILONULUI	PROIECTE/AȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITYATE
77	Pilonul II: Valorificarea oportunităților turistice, culturale și recreative	Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Realizarea și implementarea unei strategii de promovare care să ia în calcul toate posibilitățile de dezvoltare a turismului local, inclusiv promovarea unităților de primire turistică și a serviciilor conexe turismului	Nr. strategii / politici / documente programatice elaborate și implementate . Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
78		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Amenajare de trasee de mountain-bike	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
79		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Traseu de agrement pe marginea albiilor raurilor	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
80		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Traseu de agrement conectare Ocna Dej	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
81		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Promovarea sporturilor extreme și a turismului de aventură în zonele montane	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
82		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Crearea unor produse turistice adaptate la oferta municipiului Dej (peisagistic și antropic)	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
83		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Instalații de teleschi si partii artificiale de ski pentru copii și începători	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
84		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Linie de transport specializate pentru conectarea obiectivelor turistice cu zonele de preluare turisti	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
85		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale		Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
86		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale		Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
87		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale		Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport

Nr crt	PILONUL DE DEZVOLTARE DURABILA (SIDU)	OBIECTIV AFERENT PILONULUI	PROIECTE/AȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITATE
88		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Amenajare trasee turistice regionale	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
89		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Înființarea unei Asociații de management turistic	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
90		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Realizarea unei structuri turistice pentru agrement in zona Ocna Dej	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
91		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Includerea zonei municipale Dej în „Rețeaua Europeană a plimbării pedestre (Afilierea la „Asociația Carpatină Ardeleană a Turiştilor-SKV”, Certificare trasee)	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
92		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Propunere /amenajare itinerarii turistice noi în zone cu potențial neexploatat	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
93		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Adoptarea și implementarea unei strategii comune cu administrațiile locale vecine din județul Cluj, pentru turismul all-seasons	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
94		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Ghid turistic și de investiții în zona promovând istoria și tradiția locală	Nr. strategii / politici / documente programatice elaborate și implementate	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
95		Obiectivul II. 1. Dezvoltarea turismului ca motor al economiei locale	Crearea de parteneriate pentru promovarea informațiilor de interes cu site-urile care promovează turismul în zona județeană	Nr. de parteneriate funcționale create. Numar de persoane deservite. Incluziune socio-culturala.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
96		Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative	Crearea unui program de informare/ sprijinire/ conservare/restaurare a elementelor care dau specificul local al municipiului Dej	Nr. programe derulate. Numar de persoane deservite. Incluziune socio-culturala.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
97		Obiectivul III.1. Crearea unui climat economic atractiv pentru investitori	Amenajare/modernizare târg /obor. Crearea unei piețe volante de produse locale, din satele din jur	Regenerare urbana. Nr. piețe amenajate. Nr de persoane deservite	OS4 Susținerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
98		Obiectivul III.1. Crearea unui climat economic atractiv pentru investitori	Reconversia și refuncționalizarea terenurilor, suprafețelor și clădirilor degradate, vacante sau neutilizate - Conservarea și transformarea patrimoniului industrial	Suprafață terenuri, clădiri pentru care s-a realizat reconversia / refuncționalizarea	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
99		Obiectivul III.1. Crearea unui climat economic atractiv pentru investitori	Acordarea de reduceri de taxe și impozite pentru proprietarii de imobile care își reabilitează din surse proprii fațadele clădirilor, în vederea îmbunătățirii aspectului estetic urban al Municipiului Dej	Nr. clădiri restaurate cu sprijin UAT Dej	OS2 Creșterea calității locuirii	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual

Nr crt	PILONUL DE DEZVOLTARE DURABILA (SIDU)	OBIECTIV AFERENT PILONULUI	PROIECTE/ACȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITATE
100	Pilonul III: Un mediu de afaceri competitiv	Obiectivul III.2 Crearea de parteneriate stabile pe termen mediu și lung	Sprijinirea înființării de centre de inovare, cercetare/dezvoltare și transfer tehnologic	Numarul de centre de inovare, excelenta si de dezvoltare	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2021-2027	strategic
101		Obiectivul II.2. Promovarea culturii, sportului și industriilor creative	Proiect tip - Construire bazin de înot.	Nr. clădiri din infrastructura sportivă create.Numar de persoane deservite.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
102		Obiectivul III.2 Crearea de parteneriate stabile pe termen mediu și lung	Promovarea cooperării locale, regionale, naționale și internaționale	Nr. Evenimente. Numar de persoane deservite. Incluziune socio-culturala	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
103		Obiectivul III.2 Crearea de parteneriate stabile pe termen mediu și lung	Crearea unui sistem centralizat de publicitate imobiliară	Nr. măsuri de sprijin implementate. Numar de persoane deservite. Incluziune socio-culturala	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
104		Obiectivul III.2 Crearea de parteneriate stabile pe termen mediu și lung	Elaborarea unui sistem stimulativ de taxe și impozite (ex: reducerea taxelor pentru domeniile economice incurajate pe plan local: turism și industrie prelucrătoare; reduceri de taxe pentru agentii economici care isi reabiliteaza din surse proprii cladirile)	Nr. programe derulate. Numar de persoane deservite. Incluziune socio-culturala	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
105		Obiectivul III.1. Crearea unui climat economic atractiv pentru investitori	Programe și acțiuni care să sprijine și să promoveze gastronomia locală și lanțurile alimentare scurte	Nr. programe derulate. Numar de persoane deservite. Incluziune socio-culturala	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
106		Obiectivul III.1. Crearea unui climat economic atractiv pentru investitori	Deschiderea unui centru pentru colectare și procesare produse oferite de pădure (fructe, ciuperci, conuri etc.)	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS4 Susținerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a reducerii impactului asupra schimbărilor climatice și adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
107		Obiectivul III.1. Crearea unui climat economic atractiv pentru investitori	Deschiderea unui abator și a unui centru de colectare a laptelui	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS4 Susținerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a reducerii impactului asupra schimbărilor climatice și adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
108		Obiectivul III.1. Crearea unui climat economic atractiv pentru investitori	Identificarea, reamenajarea și refuncționalizarea unor imobile existente pentru amenajarea de incubatoare de afaceri	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS4 Susținerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
109		Obiectivul III.2 Crearea de parteneriate stabile pe termen mediu și lung	Parteneriat cu unitatile de invatamant din Dej și colegiile din municipiu pentru sprijinirea tinerilor în deschiderea unei afaceri	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS4 Susținerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport

Nr crt	PILONUL DE DEZVOLTARE DURABILA (SIDU)	OBIECTIV AFERENT PILONULUI	PROIECTE/AȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITYATE
110	Pilonul 3	Obiectivul III.2 Crearea de parteneriate stabile pe termen mediu și lung	Elaborarea unei strategii de atragere a investitorilor	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS4 Sustinerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategic
111		Obiectivul III.2 Crearea de parteneriate stabile pe termen mediu și lung	Amenajarea unui Centru de excelență cu spații destinate activității de tutoriat, consiliere și cercetare științifică, în parteneriat cu UAT Dej	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS4 Sustinerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
112		Obiectivul III.2 Crearea de parteneriate stabile pe termen mediu și lung	Construire hale de 1000, 2000 și 3000 mp, pentru funcțiuni industriale și administrative	Regenerare urbana. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
113		Obiectivul III.2 Crearea de parteneriate stabile pe termen mediu și lung	Înființare Centru de calificare recalificare în parteneriat cu UAT DEJ	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS4 Sustinerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politica 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	punctual
114		Obiectivul III.2 Crearea de parteneriate stabile pe termen mediu și lung	Înființarea unui incubator de afaceri: centru unde start-up- uri din domeniile economice care se doresc dezvoltate (cercetare dezvoltare, IT, turism), beneficiază de reducerea prețului unei chirii, facilități etc	Nr. infrastructuri de afaceri create. Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2021-2027	strategic
115		Obiectivul III.2 Crearea de parteneriate stabile pe termen mediu și lung	Crearea unui centru de afaceri/clădiri de birouri pentru crearea oportunității de a aduce în mun Dej prestatori de servicii	Nr. infrastructuri de afaceri create. Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
116		Obiectivul III.2 Crearea de parteneriate stabile pe termen mediu și lung	Derularea de acțiuni de promovare și dezvoltare a clusterelor, centrelor de afaceri, parteneriatelor cu accent pe cercetare și inovare și crearea de noi locuri de muncă	Nr. de acțiuni organizate. Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS4 Sustinerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
117		Obiectivul III.1. Crearea unui climat economic atractiv pentru investitori	Derularea de acțiuni care vizează atragerea de investitori și dezvoltarea serviciilor de asistență pentru investitori	Nr. de acțiuni organizate. Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS4 Sustinerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
118		Obiectivul III.1. Crearea unui climat economic atractiv pentru investitori	Sprijin pentru programele de pregătire a forței de muncă locale în domeniul serviciilor turistice	Nr. acțiuni organizate. Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS4 Sustinerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
119		Obiectivul III.1. Crearea unui climat economic atractiv pentru investitori	Reabilitarea școlilor generale din zonele periurbane și transformrea in centre de pastrare a traditiilor locale (dansuri, porturi populare, artă culinară etc.)	Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS5. Dezvoltare turistică	Obiectivul de Politica 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	punctual
120	Pilonul 4	Obiectiv IV.2 Îmbunătățirea accesului la servicii sociale și asigurarea incluziunii pe piața muncii	Construire locuințe pentru tineri, destinate închirierii.	Nr. locuințe sociale construite. Regenerare demografica	OS2 Creșterea calității locuirii	Obiectivul de Politica 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	strategic
121		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Digitalizare unități de învățământ	Numarul de persoane avand acces la infrastructurii digitalizate. Gradul de educatie tehnologica a elevilor.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2021-2027	suport

Nr crt	PILONUL DE DEZVOLTARE DURABILA (SIDU)	OBIECTIV AFERENT PILONULUI	PROIECTE/AȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITATE
122	vă și performanță	Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Sprijin pentru consolidarea capacității unităților de învățământ (dotări cu ecrane de protecție, bariere, marcaje semnalizare, stații dezinfectare, scannere de imagistică termică, laptopuri/tablete, aplicații învățământ la distanță, alte îmbunătățiri asociate direct cu permiterea învățării în unitățile de învățământ cu respectarea măsurilor actuale de distanțare socială)	Nr. clădiri din infrastructura educațională modernizate	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027 Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	suport
123		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Renovare energetică moderată a clădiri publice Gradinita cu program prelungit Paradisul Piticilor din Municipiul Dej str. Unirii, nr.12. Renovare energetică moderată a clădiri publice Gradinita cu program prelungit Piticot sin Municipiul Dej, str. Aleea Tomis 2. Renovare energetică moderată a clădiri publice sala de sport din cadrul Liceului Tehnologic "Someș" Dej Renovare energetică moderată a clădirilor publice corp C1, corp C2, corp C6 si corp C8 din cadrul Liceului Tehnologic “Constantin Brâncuși” Dej	Nr. acțiuni organizate. Numar de persoane deservite.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	suport
124		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale a unităților de învățământ gimnazial și liceal din Municipiul Dej	Nr. clădiri din infrastructura educațională modernizate. Numar de persoane deservite.	OS1 Modernizarea infrastructurii urbane	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	suport
125		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Amenajarea de spații adecvate pentru servirea unei mese calde la toate unitățile de învățământ.	Nr. clădiri din infrastructura educațională modernizate. Numar de persoane deservite.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	punctual
126		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Implementare sistem catalog electronic la toate unitățile de învățământ cu posibilitatea accesului în timp real a părinților la notele elevilor și la prezența la ore.	Numar de sisteme e-administratie implementate. Numar de persoane deservite.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2021-2027	punctual
127		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Renovare energetică moderată a clădiri publice corp C1 din cadrul Spitalului Municipal Dej.	Nr. clădiri din infrastructura sanitara modernizate. Numar de persoane deservite.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)2021-2027	2021-2027	punctual
128		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Sistem integrat de monitorizare activitate (aparatură medicală, sisteme video, instalații climatizare, detecție incendiu, etc)	Nr. clădiri din infrastructura educațională modernizate.Numar de persoane deservite.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)2021-2027	2021-2027	suport
129		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Reabilitare clădire dispensar pneumologie, staționar zi HIV-SIDA, clădire stomatologie, inclusiv montare de panouri solare	Numar de cladiri eficientizate energetic. Reducere consumuri energetice si emisii CO2	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)2021-2027	2021-2027	suport
130		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Inifiintare „Heliport” și împrejmuire spital	Scaderea timpului de raspuns si cresterea accesului populatiei la servicii medico-sanitare	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)2021-2027	2021-2027	suport
131		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Investiții pentru introducerea de soluții pentru tele-medicină și pentru informatizarea serviciilor medicale	Nr. soluții tele-medicină/informatizare implementate. Numar de persoane deservite	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2021-2027	punctual
132		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Amenajare Centru de kinetoterapie pentru copii și adulți	Cresterea accesului populatiei la servicii medico-sanitare. Numar de persoane deservite	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)2021-2027	2021-2027	punctual
133		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Sprijin pentru modernizarea Serviciului de Ambulanță Dej	Nr. clădiri din infrastructura de sănătate modernizate. Numar de persoane deservite	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)2021-2027	2021-2027	strategic
134		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Centru Comunitar Medico-Social	Nr. clădiri din infrastructura de interes social modernizate.Numar de persoane deservite	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)2021-2027	2021-2027	strategic

Nr crt	PILONUL DE DEZVOLTARE DURABILA (SIDU)	OBIECTIV AFERENT PILONULUI	PROIECTE/AȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITATE
135	Pilonul IV: Dezvoltare socială incluzivă	Obiectiv IV.2 Îmbunătățirea accesului la servicii sociale și asigurarea incluziunii pe piața muncii	Înființarea Asociației de Dezvoltare Intercomunitară în domeniul asistenței sociale Zona Dej.	Nr. clădiri din infrastructura de interes social existente.Numar de persoane deservite	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politica 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	suport
136		Obiectiv IV.2 Îmbunătățirea accesului la servicii sociale și asigurarea incluziunii pe piața muncii	Centru Regional pentru Dezvoltarea Comunității în Zona Dej	Nr. clădiri din infrastructura de interes social existente.Numar de persoane deservite	OS4 Susținerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politica 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	suport
137		Obiectiv IV.2 Îmbunătățirea accesului la servicii sociale și asigurarea incluziunii pe piața muncii	Regenerare economico-socială a comunităților urbane marginalizate din cartierele limitrofe	Eliminarea disparitatilor sociale. Numar de persoane deservite	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon , în tranziție spre o economie fără emisii și reziliență Obiectivul de Politica 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	suport
138		Obiectiv IV.2 Îmbunătățirea accesului la servicii sociale și asigurarea incluziunii pe piața muncii	Extinderea / dezvoltarea centrelor sociale	Eliminarea disparitatilor sociale. Numar de persoane deservite	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politica 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	punctual
139		Obiectiv IV.2 Îmbunătățirea accesului la servicii sociale și asigurarea incluziunii pe piața muncii	Crearea unui sistem coerent, integrat în ceea ce privește activitățile de asistență socială prin perfecționarea și actualizarea bazelor de date cu privire la beneficiarii de servicii sociale, beneficiile sociale acordate și furnizorii de servicii sociale acreditați și serviciile sociale acordate de aceștia	Eliminarea disparitatilor sociale. Numar de persoane deservite	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politica 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	strategic
140		Obiectiv IV.2 Îmbunătățirea accesului la servicii sociale și asigurarea incluziunii pe piața muncii	Crearea de centre sociale rezidențiale și centre de zi, destinate persoanelor de vârstă a III – a	Eliminarea disparitatilor sociale. Numar de persoane deservite	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politica 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	suport
141		Obiectiv IV.2 Îmbunătățirea accesului la servicii sociale și asigurarea incluziunii pe piața muncii	Realizare Centru Comunitar	Eliminarea disparitatilor sociale. Numar de persoane deservite	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politica 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	suport
142		Obiectiv IV.2 Îmbunătățirea accesului la servicii sociale și asigurarea incluziunii pe piața muncii	Diminuarea fenomenului „oamenii străzii” prin: - Înființarea unei echipe mobile la nivelul comunității formată din reprezentanții D.A.S., Poliției locale și ai Poliției municipale în vederea desfășurării de activități de identificare și monitorizare a persoanelor fără adăpost - Amenajarea/înființarea unui adăpost de noapte în regim de urgență pentru oamenii străzii, care va asigura găzduirea acestora cu precădere în perioada sezonului rece	Eliminarea disparitatilor sociale. Numar de persoane deservite	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politica 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	punctual
143		Obiectiv IV.2 Îmbunătățirea accesului la servicii sociale și asigurarea incluziunii pe piața muncii	Servicii sociale acordate persoanelor cu handicap prin: - Sprijinirea înființării unui Centru de zi pentru persoanele adulte cu handicap, în care aceștia sa poată desfășura diverse activități de organizare a timpului liber, prin întâlniri cu alte persoane de aceeași vârstă, activități de menținere a abilitatilor de tip terapie ocupatională (tricotat, cusături, etc) - Înființarea de ateliere protejate pentru persoanele cu dizabilități - Înființarea unui centru de tip “respiro” pentru persoanele cu dizabilități	Eliminarea disparitatilor sociale. Numar de persoane deservite	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politica 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)2021-2027 Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	punctual
144		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Programe în școli de reducere a abandonului școlar – centru resurse și instruire în cadrul Primăriei	Nr. programe derulate	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politica 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	punctual
145		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Înființarea de birouri de sprijin social pentru persoane în vârstă sau cu capacități diminuate pentru ajutor în activități curente.	Eliminarea disparitatilor sociale. Numar de persoane deservite. Incluziune sociala	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politica 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	punctual

Nr crt	PILONUL DE DEZVOLTARE DURABILA (SIDU)	OBIECTIV AFERENT PILONULUI	PROIECTE/AȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICA EUROPEANA COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITATE
146		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Program social „Părinții și școala pentru reducerea abandonului școlar” – Centru resurse și instruire în cadrul Primăriei	Nr. programe derulate. Numar de persoane deservite. Incluziune sociala	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	strategic
147		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Instruirea tinerilor în meserii căutate pe piață – centru resurse și instruire în cadrul primăriei	Nr. programe derulate. Numar de persoane deservite. Incluziune socio-culturala	OS4 Susținerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	suport
148		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Cursuri antreprenoriale, mentorat, consultanță pentru tinerii interesați	Eliminarea disparitatilor sociale. Numar de persoane pregatite	OS4 Susținerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
149		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Reconversia populației cu vârsta de 50-60 ani – Centru resurse și instruire în cadrul Primăriei	Nr. programe derulate. Numar de persoane deservite. Incluziune sociala.	OS4 Susținerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	suport
150		Obiectiv IV.1. Îmbunătățirea accesului la educație și servicii medicale	Instruirea viitorilor antreprenori, din punct de vedere juridic, financiar-contabil, marketing în cadrul centrului de consultanță și resurse	Nr. programe derulate. Regenerare economica. Sustinerea mediului de afaceri. Numar de persoane deservite si societati comerciale nou create sau asistate.	OS4 Susținerea mediului de afaceri existent	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2021-2027	punctual
151	': Administrație și bună guvernanta	Obiectiv V.1. Creșterea capacității administrației locale de a dezvolta, implementa și monitoriza proiecte	Creșterea nivelului de pregătire a personalului din administrația publică locală	Nr. participanți la cursuri de formare profesională din cadrul Primăriei. Numar de persoane deservite din cadrul autoritatilor publice.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	strategic
152		Obiectiv V.1. Creșterea capacității administrației locale de a dezvolta, implementa și monitoriza proiecte	Strategia de informatizare a municipiului Dej	Nr. strategii / politici / documente programatice elaborate și implementate	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2021-2027	suport
153		Obiectiv V.2. Crearea unui parteneriat bazat pe încredere între administrație și comunitatea locală	Îmbunătățirea sistemului de comunicare cu cetățenii și de comunicare interinstituțională (îmbunătățire sistem videoconferințe)	Nr. soluții tehnice pentru comunicare la distanță introduse	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2021-2027	suport
154		Obiectiv V.1. Creșterea capacității administrației locale de a dezvolta, implementa și monitoriza proiecte	Implementarea de soluții tip ”smart city” în furnizarea de servicii publice	Nr. de soluții tip ”smart city” implementate pentru furnizarea de servicii publice	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2021-2027	strategic
155		Obiectiv V.1. Creșterea capacității administrației locale de a dezvolta, implementa și monitoriza proiecte	Digitalizare instituții publice	Nr. de soluții tip e-Administratie implementate pentru furnizarea de servicii publice. Numar cetateni si personal propriu deservit.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2021-2027	suport
156		Obiectiv V.2. Crearea unui parteneriat bazat pe încredere între administrație și comunitatea locală	Creșterea implicării comunității în administrarea orașului prin introducerea unui sistem de bugetare participativă prin vot online	Sistem de bugetare participativă implementat. Nr. de soluții tip e-Administratie implementate pentru furnizarea de servicii publice. Numar cetateni si personal propriu deservit.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2021-2027	strategic
157		Obiectiv V.2. Crearea unui parteneriat bazat pe încredere între administrație și comunitatea locală	Sistem de evidență și arhivare electronică	Sistem de evidență și arhivare electronică implementat. Nr. de soluții tip e-Administratie implementate pentru furnizarea de servicii publice. Numar cetateni si personal propriu deservit.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027	2021-2027	suport

Nr crt	PILONUL DE DEZVOLTARE DURABILĂ (SIDU)	OBIECTIV AFERENT PILONULUI	PROIECTE/ACȚIUNI	INDICATORI REALIZARE	OBIECTIV SPECIFIC POLITICA UE	OBIECTIV DE POLITICĂ EUROPEANĂ COEZIUNE	SURSE FINANȚARE	PERIOADA	GRAD PRIORITYATE
158	Pilonul V: Ad	Obiectiv V.2. Crearea unui parteneriat bazat pe încredere între administrație și comunitatea locală	Consolidarea capacității de management a situațiilor de urgență, programe de modernizare a serviciilor suport de tehnologia informației pentru realizarea înștiințării, avertizării și alarmării în situații de protecție civilă/situații de urgență nou create. Nr. de soluții tip e-Administrație implementate pentru furnizarea de servicii publice. Număr cetățeni și personal propriu deservit.	Nr. servicii suport IT pentru realizarea înștiințării, avertizării și alarmării în situații de protecție civilă/situații de urgență nou create. Nr. de soluții tip e-Administrație implementate pentru furnizarea de servicii publice. Număr cetățeni și personal propriu deservit.	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)2021-2027 Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)2021-2027 Programul Operațional Capital Uman (POCU)2021-2027 Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)2021-2027	2021-2027	suport
159		Obiectiv V.2. Crearea unui parteneriat bazat pe încredere între administrație și comunitatea locală	Creșterea gradului de siguranță în condiții de riscuri naturale și reducerea riscului de dezastre naturale prin implementarea măsurilor preventive în zonele vulnerabile	Nr. măsuri preventive implementate în zonele vulnerabile	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	suport
160		Obiectiv V.2. Crearea unui parteneriat bazat pe încredere între administrație și comunitatea locală	Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității. Reducerea numărului de comunități marginalizate (roma și non-roma) aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din orașe	Nr. măsuri preventive implementate în zonele vulnerabile	OS3 Dezvoltarea administrației publice locale	Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027, Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) 2021-2027	2021-2027	strategie

Capitolul 10. Portofoliul de proiecte demarate de către municipiul Dej în sinergie cu “Strategia integrată de dezvoltare urbană 2021-2027”

Nr. Crt.	DENUMIRE PROIECTE DEPUSE/ ÎN IMPLEMENTARE	Program/ Cod SMIS	TOTAL CONTRACT FINANTARE	DATA FINALIZARE CONTRACT
1	Consolidarea capacității administrative prin adoptarea de instrumente ale planificării strategice pentru buna gestiune financiară a proceselor dezvoltării locale în Municipiul Dej	POCA/ 135879	621.841,00	18.09.2022
2	Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială prin îmbunătățirea infrastructurii publice în Zonă Urbană Marginalizată din municipiul Dej	GAL/ 155498	In curs de depunere	NA
3	Management performant și proceduri administrative simplificate pentru cetățenii Municipiului Dej	POCA/ 155153	In curs de depunere	NA
4	Îmbunătățirea infrastructurii TIC în domeniul educației în Municipiul DEJ	POC/ 144120	6.878.601,86	10.06.2022
5	Sprijin la nivelul regiunii de dezvoltare Nord - Vest pentru pregătirea de proiecte finanțate din perioada de programare 2021-2027 pe domeniile mobilitate urbană, regenerare urbană pentru municipii (altele decât reședințe de județ) și orașe, centre de agrement/baze turistice (tabere școlare) și infrastructură și servicii publice de turism, inclusiv obiectivele de patrimoniu cu potențial turistic (2D)	POAT/ 143479	632.848,08	31.12.2022

6	Creșterea mobilității urbane sustenabile în municipiul Dej prin achiziția de autobuse electrice, extinderea și dezvoltarea infrastructurii velo și pietonale pe traseul Valea Jichis	POAT/	În curs de evaluare	NA
7	Reconversia funcțională și/sau reutilizarea unor terenuri și suprafețe abandonate și neutilizate din cartierul Dealul Florilor, municipiul Dej.1	POAT/	În curs de evaluare	NA
8	Creșterea calității vieții în municipiul Dej prin decontaminarea și ecologizarea sitului poluat istoric Dej-Nord	POIM/ 137488	În curs de depunere	NA
9	Soluții informatice integrate pentru simplificarea procedurilor administrative și reducerea birocrației la nivelul Municipiului Dej	POCA/ 129268	2.309.136,00	FINALIZAT
10	Îmbunătățirea transportului public și nemotorizat în municipiul Dej - Modernizarea coridorului integrat de mobilitate urbană reprezentat de străzile: Fântânilor, Narcisei, Căprioarei, Pajiștei, Salbelor, Porumbeilor, Turturelelor, Vânătorilor, Rândunicii, Mierlei, Cireșului, Fazanilor, Ciocârliei, Livezii, Mușcatelor, Văii, Lebedelor, Plopilor, Căpșunilor, Sălciilor, Canalului, Câmpului, Busuiocului, Măcișului, Ferigii, Fundătura, Cărămidarilor, Pescarilor,	POR/ 126369	38.554.215,21	31.08.2023
	Îmbunătățirea transportului public și nemotorizat în municipiul - Amenajare pietonală și velo zona Dig, zona Titulescu, Aleea Raoul Șorban și construire centru de transfer intermodal municipiul Dej			
11	Asigurarea accesului la servicii de sănătate în regim ambulatoriu pentru populația județului Cluj	POR/ 125321	În evaluare	NA
12	Creșterea eficienței energetice a sistemului de iluminat public al Municipiului Dej, jud Cluj	POR/ 125016	9.995.908,18	31.07.2022
13	Reabilitarea și dotarea noii locații a ambulatoriului spitalului municipal Dej	POR/ 123989	12,955,674.98	NA

14	Dezvoltarea infrastructurii de transport alternativ în municipiul Dej - punte pietonală și modernizare coridor infrastructură integrată în Ocna Dej	POR/ 123525	13.635.295,26	31.12.2022
15	Creșterea calitatii vieții în municipiul Dej prin construirea și dotarea centrului social, recreativ și îmbunătățirea spațiilor publice urbane din zona	POR/ 123479	35.420.846,28	29.09.2023
16	Creșterea calității vieții populației municipiului Dej prin construirea și dotarea centrului cultural – recreativ și îmbunătățirea spațiilor publice urbane din cartierul Dealul Florilor (parc str. Ec. Teodoroiu)	POR/ 123139	15.014.030,56	31.03.2023
17	Construirea unei clădiri cu destinația școală clasele V-VIII pentru Școala gimnazială nr.1 Dej (GN 1 clădire nouă)	POR/ 122358	9.906.387,93	31.07.2023
18	Modernizarea coridorului integrat de mobilitate urbana reprezentat de str. Unirii, str. Dobrogeanu Gherea, str. Ecaterina Teodoroiu, str. Avram Iancu, Str. George Cosbuc, str. Regina Maria, str. Mircea cel Batrân, str. Marasesti (intre Mircea cel Batran si Gh. Sincai), str. Gheorghe Sincai, Str. 1 Mai (intre Str. George Cosbuc si Str. I.P. Reteganul), str. Crângului	POR/ 121416	24.737.144,07	31.12.2022
19	Îmbunătățirea infrastructurii educaționale a Liceului Tehnologic Constantin Brâncuși, Dej, în vederea creșterii gradului de participare la învățământul profesional și tehnic	POR/ 120325	10.974.304,91	30.04.2023
20	Modernizarea coridorului integrat de mobilitate urbană reprezentat de str. 1 Mai (tronson 1 Mai 182 - intersecție Str. Ion Pop Reteganu), Str. Ion Pop Reteganu - Pod Someș - Str. Libertății - Str. Bistriței până la limita administrativ teritorială a municipiului Dej, inclusiv acces către Autobaza TRANSURB Dej și modernizare Autobaza TRANSURB SA	POR/ 118104	45.733.055,81	31.12.2023

21	Modernizare infrastructură străzi pentru accesul între zona centrală și Ocna Dej - Străzile: Mihai Viteazu, Minerilor, Albăstrelelor, Țibleșului, Eroilor, Penticului	POR/ 118103	45.728.933,04	31.12.2021
22	Amenajarea zonei pietonale centrale în vederea reducerii emisiilor de carbon din zona centrală a municipiului Dej	POR/ 118102	32.708.683,84	31.10.2022
23	Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, neutilizate din Padurea Bungar, Municipiul Dej	POR/ 112513	13.275.115,41	30.09.2022
24	Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate neutilizate din Strada Fragilor nr. 8, municipiul dej	POR/ 117812	10.277.879,92	FINALIZAT
25	Cresterea eficienței energetice a clădirii publice cu destinația Școala, situată în strada Mixandrelor nr.2A, Dej, jud Cluj	POR/ 116845	2.129.558,22	FINALIZAT
26	Cresterea eficienței energetice a clădirii publice "Școala Gimnazială Avram Iancu" Dej, situată în strada Aurora nr.5	POR/ 111559	2.810.924,20	FINALIZAT
27	Creșterea eficienței energetice a clădirii publice Școala Gimnazială Mihai Eminescu Dej, strada Avram Iancu, nr.2-4	POR/ 111486	8.988.813,88	FINALIZAT
28	Reabilitarea și modernizarea "Liceului Tehnologic Someș Dej", Municipiul Dej	PNDL	7.728.355,60	FINALIZAT
29	Reabilitarea, extinderea și dotarea grădiniței cu program prelungit Lumea Piticilor, municipiul Dej, strada Aurora, nr.3	PNDL	4.877.496,54	FINALIZAT
30	Reabilitarea și dotarea Creșei din Municipiul Dej, strada Regina Maria, nr.19	PNDL	1.896.918,71	31.12.2022
31	Reabilitarea și dotarea grădiniței cu program prelungit Junior, municipiul Dej, str. Înfrățirii nr.30	PNDL	2.940.142,92	FINALIZAT

32	Construire pod peste Valea Jichiș (Salcă) pe strada Slatinei, în municipiul Dej jud Cluj	PNDL	1.079.622,07	FINALIZAT
	TOTAL		348.856.059,50	

Capitolul 11. Procedura de actualizare a Programului de investiții 2021 - 2027

Primăria Municipiului Dej este instituția mandată legal să implementeze ”Strategia integrată de dezvoltare urbană a Municipiului Dej” prin procese care constau în:

- o Monitorizarea implementării;
- o Evaluarea impactului ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej”;
- o Actualizarea și revizuirea Planului de acțiuni;
- o Reluarea ciclică a procesului.

Pentru coordonarea și gestionarea acțiunilor Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Dej se consultă în comun cu structuri formate din:

- reprezentanți interni ai Primăriei Municipiului Dej prin direcțiile de specialitate și reprezentanții desemnați sau colaboratori externi (operatori economici, direcții publice, companii de stat, organizații non-guvernamentale, alte entități private)
- alte autorități sau instituții.

Monitorizarea implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Dej se va efectua pe baza rapoartelor de indicatori anuali, indicatori ce vor fi analizați pe tot parcursul implementării strategiei.

Indicatorii relevanți sunt de ordin:

- **Financiar**, în legătură cu cheltuielile atribuite;
- **De realizare**, cu privire la activitățile care primesc contribuții;
- **De rezultat**, cu referire la măsurile stabilite.

Scopul monitorizării și evaluării este de a reliefa stadiile și impactul strategiei. Pentru aceasta se va avea în vedere o analiză care să conțină informații legate de perioada de implementare, sursele de date utilizate și obstacolele întâlnite, o latură descriptivă a activității de monitorizare, o secțiune de evidențiere a măsurilor și acțiunilor care au făcut obiectul monitorizării și eventuale recomandări pentru implementarea specifică a fiecărei acțiuni, dar și o concluzie generală cu privire la evoluția implementării strategiei.

Este **important** ca în procesul de evaluare a impactului ”Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Dej” să fie implicată și comunitatea locală, membrii acesteia fiind în fapt beneficiarii finali ai Strategiei. Aceasta se poate realiza prin diseminarea informațiilor disponibile privind progresul implementării și prin colectarea de date din partea părților interesate la nivel local astfel încât să se obțină o viziune cât mai corectă asupra situației de fapt și asupra modului în care aceștia percep rezultatele implementării Strategiei.

Odată cu implementarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă Urbană a Municipiului Dej pot fi necesare acțiuni specifice de minimizare și înlăturare a unor riscuri din sfera tehnică sau financiară. O comunicare optimă între structurile de implementare și monitorizare a Strategiei poate duce la o buna gestionare și identificare a posibilelor situații cu grad crescut de risc.

Analiza S.W.O.T din cadrul prezentei strategii reflectă și riscurile care au fost avute în vedere în planificarea acesteia.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Dej reprezintă un interes major pentru comunitatea din zonă cu scopul clar de dezvoltare a Municipiului prin acțiuni specifice de ameliorare a condițiilor de mediu, reabilitări și modernizări ale infrastructurilor publice, sociale, educaționale, de sănătate, acțiuni ce vor contribui la sporirea calității vieții și a importanței economice a Municipiului Dej. Proiectele propuse înglobează viziunea municipalității în legătură cu perioada 2021-2027 și conferă direcții importante în trasarea obiectivelor viitoare, precum și în prioritizarea și eficiența acestora.

Implementarea strategiei constă în soluționarea obiectivelor-țintă și în acoperirea domeniilor în care sunt necesare intervenții pe termen scurt, mediu și lung, dar și în atingerea rezultatelor cantitative și calitative prin utilizarea resurselor disponibile.

Pe parcursul implementării strategiei se vor avea în vedere evaluări periodice cu menirea de a verifica atribuirea corespunzătoare a resurselor, desfășurarea efectivă a strategiei și eventuale remedieri necesare, eficacitatea și relevanța strategiei și, în final, analiza rezultatelor atinse și impactul asupra mediilor asupra cărora s-a acționat. Se vor lua în calcul și acțiuni viitoare de creștere a calității vieții comunității și a mediului de afaceri, economic și socio-cultural.

Procese de evaluare vor consta în următoarele:

- **Verificarea datelor în vederea stabilirii alocării corespunzătoare a resurselor în conformitate cu obiectivele strategice și a domeniilor de intervenție;**
- **Progresul implementării strategiei;**
- **Ponderea în care rezultatele corespund obiectivelor strategice;**
- **Impactul acțiunilor în domeniile relevante;**
- **Gradul de sustenabilitate;**
- **Analiza obstacolelor avute în implementarea strategiei și a cadrului legal și administrativ și prezentarea unor exemple de bună practică;**
- **Elaborarea unor recomandări pentru îmbunătățirea procesului de implementare.**

În funcție de rezultatele monitorizării și evaluării, se recomandă actualizarea și revizuirea Planului de acțiuni, ocazie cu care proiectele implementate se vor introduce într-o listă a realizărilor și se va organiza o listă a proiectelor ce se vor implementa în perioada rămasă.

Adoptarea politicii de ajustare structurală având în vedere, pe de o parte, îmbunătățirea capacității de transformare și adaptare, iar pe de altă parte, creșterea capacității de inovație și creație.